

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ TUTANAK DERGİSİ

Cilt: 4

62 nci Birleşim

8 Temmuz 1981 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	Sayfa		Sayfa
I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	2	4. — 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanununun 7 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/68) (S. Sayısı : 223)	46:49
II. — SEÇİMLER	2	5. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Değişik Geçici 5 nci Maddesinin Uygulama Süresinin 10 Yıl Uzatılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/176) (S. Sayısı : 210)	49:50
1. — Anayasa Mahkemesine Üye Seçimi Hakkında Geçici Komisyon Raporu. (3/64, 75) (S. Sayısı : 227)	2:5	6. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti Arasında «Trakya'da ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli Hakkında Anlaşma» ile «Trakya Hududunda ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut İşaretlerinin Muhafazası, Kontrolü, Bakımı, Onarımı ve İhyası Hakkında Protokol» un Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/175) (S. Sayısı : 229)	50:51
III. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ	5,36		
1. — Borçlar Kanununun 110 ncu Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu. (1/187) (S. Sayısı : 212)	5:6		
2. — Toplu Konut Kanunu Teklifi ve İhtisas Komisyonu Raporu. (2/54) (S. Sayısı : 221 ve 221'e 1 nci Ek)	6:36,36:45		
3. — 5454 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanununun Değişik 3 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/154) (S. Sayısı : 211)	45:46		

Sayfa

Sayfa

7. — Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatı (INMARSAT) Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/23) (S. Sayısı : 47)

51:53

8. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasında 13 Şubat 1977 Tarihinde Ankara'da İmzalanan «Kültür Anlaşması» nın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/30) (S. Sayısı : 42)

53:54

I. — GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

29 Haziran 1981 Pazartesi

Sayıştayda açık bulunan üyelikler hakkında Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliği tezkeresi. (3/96) ile;

Kurucu Meclis Hakkında Kanun Teklifi. (2/55) (S. Sayısı : 224) kabul edildi.

Gelecek toplantının yapılacağı gün ve saatin son-

radan tespit edileceği belirtilerek birleşime saat 19.28'de son verildi.

Haydar SALTİK

Orgeneral

Milli Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 14.45

BAŞKAN : Orgeneral Kenan EVREN (Devlet Başkanı, Genelkurmay ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin ERSİN (K.K.K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA (Hv. K. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Oramiral Nejat TÜMER (Dz. K.K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat CELASUN (J.Gn. K. Ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — Milli Güvenlik Konseyinin 62 nci Birleşimini açıyorum.

II. — SEÇİMLER

1. — Anayasa Mahkemesine Üye Seçimi Hakkında Geçici Komisyon Raporu. (3/64, 75) (S. Sayısı : 227) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin ilk sırasındaki «Seçimler» kısmında Anayasa Mahkemesine üye seçimi hakkında Geçici Komisyon Raporu yer almaktadır.

(1) 227 S. Sayılı basmayazı tutanağa eklidir.

Bu rapor, 227 sıra sayısıyla basılıp, sayın üyelere dağıtılmıştır.

Milli Güvenlik Konseyinin 23 Nisan 1981 tarihli Birleşiminde aldığı 11 Numaralı Kararla kurulan Geçici Komisyonun sözcüsü de yerini almıştır.

Geçici Komisyon Raporuyla, seçilme niteliğine sahip adayları gösteren 4 Sayılı Çizelgeyi okutuyorum:

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

1. Anayasa Mahkemesine Millet Meclisince seçilmesi gereken üç asıl üyelikten ikisi 1971 ve 1975 yıllarında, Cumhuriyet Senatosunca seçilmesi gereken iki asıl üyelikten birisi 18 . 7 . 1979 tarihinde boşalmış ve yerlerine seçim yapılamamıştır.

Milli Güvenlik Konseyinin 23 Nisan 1981 tarihli ve 11 numaralı kararında; yeni bir duyuru ile seçimlerin yapılması, müracaatçıların Anayasa ve 1697 numaralı Kanunun öngördüğü niteliklere sahip olup olmadıklarını incelemek ve sonucunu bir raporla arz etmek üzere komisyonumuzun kurulması kararlaştırılmıştır.

2. Anayasa Mahkemesine Millet Meclisince seçilmiş üye Ahmet Salih ÇEBİ'nin 14 Mayıs 1981 tarihinde emekliye ayrılması ile boşalan asıl üyeliğe seçim yapılması ve Milli Güvenlik Konseyinin aldığı karara göre 25 Nisan 1981 tarihli ilan üzerine yapılan başvuruların bu kadro için de geçerli olduğu Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğinin 28 Mayıs 1981 tarihli ve Kanunlar Müdürlüğü 3/75 sayılı yazıları ile bildirilmiştir.

3. Birinci maddede belirtilen boş kadrolar için 1 sayılı çizelgede, ikinci maddede sözü edilen kadro için 2 sayılı çizelgede yazılı adaylar müracaat etmişlerdir. Bu adaylardan :

a) Burhanettin KIELAV 11 . 5 . 1981, İsmet OCAKÇIOĞLU 18 . 5 . 1981, Turhan Tufan YÜCE 20 Mayıs 1981 tarihli dilekçeleri ile adaylıktan vazgeçmişlerdir.

b) Avukat İlhami GÖNGÖR 15 yıllık avukatlık süresini doldurmadığı, Gebze Hâkimi Ziya SİRKEÇIOĞLU Anayasa ve Özel Kanunun öngördüğü yüksek mahkemeler hâkimi olmadığı için seçilme yeterliğine sahip bulunmamaktadırlar.

c) Şu hali ile üç boş kadro için müracaat edenlerden seçilme niteliklerine sahip olanlar 3 sayılı çizelgede, bir boş kadro için müracaat edenlerden seçilme niteliklerine sahip olanlar 4 sayılı çizelgede gösterilmişlerdir.

4. Adayların özgeçmişlerine ilişkin özet bilgiler 5 sayılı çizelgededir.

Milli Güvenlik Konseyinin takdir ve seçimlerine arz olunur.

Başkan
Muzaffer BAŞKAYNAK
Hâk. Tuğg.

Üye
Zeki GÜNGÖR
Hâk. Hv. Kd. Alb.

Üye
Edip GÜLTEKİN
Hâk. Kd. Alb.

4 Sayılı Çizelge

Sıra No.	Adı ve Soyadı	Görevi
1	Mustafa GÖKALP	Ankara Barosunda Avukat
2	M. Kenan TERZİOĞLU	Anayasa Mahkemesi Yedek Üyesi
3	Dr. C. Metin ŞEKERÇIOĞLU	Danıştay Üyesi
4	Dr. Yılmaz Ali ALİFBENDİOĞLU	Anayasa Mahkemesi Yedek Üyesi
5	Doğan YAŞINKILIÇ	Ankara Barosunda Avukat
6	Orhan TÜZEMEN	Danıştay 6 ncı Daire Başkanı
7	Selâhattin METİN	Danıştay 6 ncı Daire Üyesi
8	A. Necati ÖZDOĞAN	Orman Bölge Baş. Müd. Müşavir Avukatı
9	Nuran YÖRÜK	İstanbul Barosunda Avukat
10	Abbas GÖKÇE	Danıştay Üyesi
11	Arif ÇAVDAR	Ankara Barosunda Avukat
12	Feridun BALATLIOĞLU	Askeri Yargıtay Üyesi
13	Tahsin DURLU	Ankara Barosunda Avukat
14	Abdullahi KÜÇÜKYILMAZ	Askeri Yargıtay Üyesi
15	Ali Rıza ÖNDER	Yargıtay Üyesi
16	Servet ŞAMLIOĞLU	Danıştay Üyesi
17	Dr. Sevim TUNÇ	Avukat
18	Servet TÜZÜN	Askeri Yargıtay Üyesi
19	Turhan ÖZTÜRK	Millet Meclisi Kanunlar Müdür Yrd. (Eski Avukat)

BAŞKAN — 1697 sayılı, Anayasa Mahkemesine Yasama Meclislerinden Seçilecek Asıl ve Yedek Üyelikler İçin Adaylığa Başvurma, Seçim Esas ve Usulü Hakkında Kanuna göre seçimin gizli oyla yapılması gerekmektedir.

Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğinin seçim usulü hakkında bir önergesi vardır; okutuyorum :

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

1. Anayasa Mahkemesinde, açık bulunan (3) asıl üyelik için yapılan ilandan kısa bir süre sonra (1) asıl üyelik daha boşalmış ve bunun için yapılan ilanda; önce yapılan müracaatların bu üyelik yönünden de geçerli olduğu belirtilmiştir.

Müracaat edenlerden raporun 4 sayılı çizelgesinde kimlikleri yazılı 19 aday seçilme niteliklerine sahip bulunmaktadırlar.

Birinci ve ikinci ilana konu açık üyeliklerin birlikte mütalaa edilerek (4)'ünün de (19) aday arasından seçilmesini,

2. Açık (4) asıl üyelikten Millet Meclisi Kontenjanına ait (3)'ü için ayrı bir seçim, Cumhuriyet Senatosu Kontenjanına ait (1) üyelik için de ayrı bir seçim yapılmasına,

3. Seçimin; dağıtılacak oy pusulalarına :

a) Millet Meclisi Kontenjanı asıl üyelikleri için en fazla (3)'ünün ad ve soyadlarının,

b) Cumhuriyet Senatosu Kontenjanı asıl üyeliği için (1)'inin ad ve soyadının,

Yazılması suretiyle yapılmasını arz ederim.

Haydar SALTİK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

BAŞKAN — Okunan bu önerge üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Seçime geçmeden önce bir hususu hatırlatmak istiyorum.

Anayasanın 145 nci ve 1697 sayılı Kanununun 3 ncü maddesinin 4 ncü fıkrasına göre, adayların seçilebilmeleri için, en az, Milli Güvenlik Konseyi üye tam sayısının salt çoğunluğunun oyunu alması gerekmektedir ki, bu oy miktarı 3 olacaktır.

Evvela, Millet Meclisi Kontenjanından seçilecek 3 asıl üyelik için oy pusulalarını dağıtacağım. Sayın Konsey Üyeleri bu dağıtılan pusulalara, lütfen Millet Meclisi Kontenjanından seçilecek üyelerin adlarını yazsınlar!

(Oylama yapıldı)

BAŞKAN — Oy pusulaları toplansın; sayım ve dökümü yapılsın.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN — Oyların sayım ve dökümü sonuçları gelmiştir; okutuyorum :

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Anayasa Mahkemesinde Millet Meclisi Kontenjanından açık bulunan 3 asıl üyelik için yapılan seçimde oyların sayım ve dökümü sonunda aşağıda adları yazılı adaylar hizalarında gösterilen oyları almışlardır. Arz olunur.

Haydar SALTİK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

Selâhattin Metin 5 oy

Servet Tüzün 5 oy

BAŞKAN — Oyların sayım ve dökümü sonunda, Danıştay 6 ncü Daire Üyesi Selâhattin Metin ve Askeri Yargıtay Üyesi Servet Tüzün, Millet Meclisi Kontenjanından Anayasa Mahkemesi Üyeliğine seçilmiş bulunmaktadırlar.

3 ncü üyelik için hiçbir aday tek oy dahi alamadığı için bundan sonraki oturumlarda tekrar oylamaya devam edilmesine gerek görülmemektedir.

Onun için, önümüzdeki günlerde yeniden ilana geçilerek müracaatları açık tutmamız ve bu suretle müracaat edecekler arasından yeniden Millet Meclisi Kontenjanından üye seçmemiz gerekmektedir. Bu hususu oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi Cumhuriyet Senatosu Kontenjanından 1 asıl üyelik için seçime geçeceğiz.

Oy pusulaları dağıtılsın.

(Oylama yapıldı)

BAŞKAN — Oy pusulaları toplansın; sayım ve dökümü yapılsın.

(Oyların ayrımı yapıldı)

BAŞKAN — Oyların sayım ve dökümü sonuçları okutuyorum :

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Anayasa Mahkemesinde Cumhuriyet Senatosu kontenjanından açık bulunan 1 asıl üyelik için yapılan seçimde, oyların sayım ve dökümü sonunda hiçbir adayın yeterli oyu alamadığı anlaşılmıştır.

Arz olunur.

Haydar SALTİK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

BAŞKAN — Senato Kontenjanından seçilecek üyelere hiçbirisi bir tek rey alamadığına göre, aynen Millet Meclisi Kontenjanından seçileceklerde olduğu gibi, burada da tekrar oylamaya devam etmenin lüzumsuzluğu ortaya çıkmıştır. O halde, Senato Kontenja-

nından seçilecek 1 aday, üyelik için de, bundan sonra yeniden - Millet Meclisi kontenjanında olduğu gibi - ilana geçilmesi ve müracaat edecekler arasından, yeniden toplanılacak bir günde seçimin yapılması hususunu oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, Millet Meclisinin kontenjanından seçilecek üyelere 2'si seçilmiş bulunmaktadır.

Bundan sonra, Genel Sekreterlikçe yeniden ilan yapılarak, Millet Meclisi Kontenjanı için 1, Senato Kontenjanı için de 1 adaylık için yeni müracaatlar kabul edilecek ve ilan süresi sonunda da, tekrar toplanılacak bir günde seçime geçilecektir.

Bu konu ile ilgili işlemler aynı komisyonda yürütülecektir.

Teşekkür ederim.

III. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — *Borçlar Kanununun 110 ncu Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu. (1/187) (S. Sayısı : 212) (1)*

BAŞKAN — Gündemimize göre, «Kanun Tasarı ve Teklifleri»nin görüşülmesine başlıyoruz.

1 nci sırada, Borçlar Kanununun 110 ncu Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu mevcuttur.

Bu rapor 212 S. Sayısı ile basılıp, dağıtılmıştır.

Adalet Komisyonu Sözcüsü ile Bakanlık Temsilcisi yerlerini aldılar.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum ve evvela Komisyon Sözcüsü arkadaşımıza söz veriyorum; bu 1 maddelik kanun teklifinin gerekçeleri hakkında bize kısaca malumat vermelerini rica ediyorum.

Buyurun efendim.

HÂKİM KIDEMLİ ALBAY MUSTAFA ŞAHİN (Adalet Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, bankalarımızın vermiş olduğu teminat mektupları bideyette mahkemelerimizde kefalet olarak nitelendirilmiş; bilahare bazı mahkemelerce «Bu kefalet değil, üçüncü şahsın fiilini taahhüttür» denmiş.

Her iki görüş de Yargıtayca benimsenmiş, içtihat farkı husule gelmiş, bir tevhidî içtihatla gidilmiş; tevhidî içtihat kararında, «bu teminat mektupları kefalet hükmünde değil, üçüncü şahsın fiilini taahhüt niteliğindedir» diye karara bağlanmış.

Yargıtay kararları, tevhidî içtihat kararları tüm mahkemelerimizi bağlar; Yargıtayı da bağlar. Bu hüküm ya bir kanunla değiştirilir veyahut o içtihattan dönlürse ancak, diğer mahkemeler dilediği gibi düşünebilir.

«Kefalet hükmünde olunca ne oluyor? «Kefalet hükmündedir» denince, teminat mektubunu veren banka, vadenin hitamından itibaren bir ay içerisinde bir takibata uğramazsa, talepte bulunulmazsa, borçtan beri oluyor.

«Üçüncü şahsın fiilini taahhüttür» denince, o takdirde 10 sene süre ile, adi mürru zaman içerisinde 10 sene süre ile bankaya, vade içerisinde husule gelmek şartı ile, riski taahhüt etmiş oluyor.

Bu anlayış, daha ziyade kendileri ile ticarî ilişkilerde bulunduğumuz yabancı devletlere bizim aramızda fark husule getiriyor. Örneğin, bir ecnebi, Türkiye'de bir şey yapıyor; bizim bankamız teminat mektubu veriyor; fakat onun mensup olduğu memleketteki bankalardan birinden de kontgaranti istiyor. Buradaki ecnebi müteahhit taahhüdünü zamanında ifa edemez ise, ecnebi banka, vermiş olduğu teminat mektubunun süresi ile mukayyet olmasına rağmen, bizim milli bankalarımız 10 sene süre ile bu zarar ve ziyana ödemek tehdidi altındadır; dolayısıyla ecnebi bankaya rücu imkânına da sahip değil.

Şimdi getirilen madde bu sakıncayı ortadan kaldırıyor; Borçlar Kanununun sistemini hiç değiştirmiyor; sadece, bankalara, verdiği teminat mektubunun süresi ile bağlı olabileceği, bundan sonra sorumlu tu-

(1) 212 S. Sayılı Basmayıza İtanağa eklidir.

tulamayacağına dair hüküm koyma imkânını sağlıyor. Kısaca bundan ibarettir.

Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Tasarının tümü üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?

KEMALETTİN ALİ KÂŞIFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım söz istiyorum.

BAŞKAN — Bunun için ayrıca ilave edeceğimiz bir şey var mı efendim?

KEMALETTİN ALİ KÂŞIFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Bir iki noktaya değineceğim Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Buyurun.

KEMALETTİN ALİ KÂŞIFOĞLU (Adalet Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, çok değerli arkadaşımızın çok veciz bir şekilde ifade ettiği gibi, bu konu Türkiye Bankalar Birliği tarafından 12 Haziran 1978 tarihinde Bakanlığımıza intikal ettirildi. Bunun üzerine Bakanlığımız kendi bünyesi içinde çalışma yapması yanında, konuyu Ankara, İstanbul ve İzmir Hukuk Fakülteleri ile Ankara ve İstanbul Ticaret Odalarına; ayrıca, başta Merkez Bankası olmak üzere, tüm resmi bankalara ilettik. Bunlardan alınan sonuç üzerine hazırladığı ilk tasarımı 16.2.1979 tarihinde Başbakanlığa ve dolayısıyla Yasama Meclislerine sundu.

Diğer pek çok tasarıda olduğu gibi, maalesef, Meclis bu konuyu zamanında ele alamadı ve kanunlaşamadı. Hükümet değişikliğinde bu konu 22.11.1979 tarihinde yine Meclislere intikal ettirilmesine rağmen bir sonuç alınamadı.

Yüce huzurunuzda getirilen bu tasarı, 1978'den bu tarafa, çalışmalar neticesinde ortaya getirilen ve tüm üniversite ve ilgili kuruluşlarca benimsenen bir yasa tasarısı olarak ortaya çıkmıştır. Kabul buyurulup, yasalastığı takdirde büyük bir sorun ortadan kalkacaktır.

Saygı ile arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Tümü üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim? Yoktur.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okuyunuz efendim.

Borçlar Kanununun 110 ncu Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı.

MADDE 1. — Borçlar Kanununun 110 ncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

Muayyen bir müddet için yapılan taahhütlerde, müddetin bitimine kadar taahhüt edene yazılı olarak başvurulmaması halinde taahhüdün hükümsüz olacağına dair sözleşme muteberdir.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?.. Yoktur.

1 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okuyunuz.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

3 ncu maddeyi okuyunuz.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 ncu madde üzerinde söz almak isteyenler?.. Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Kanun tasarısının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Hayırlı olsun.

2. — Toplu Konut Kanunu Teklifi ve İhtisas Komisyonu Raporu. (2/54) (S. Sayısı : 221 ve 221'e 1 nci Ek) (1)

BAŞKAN — Efendim, gündemimizin ikinci sırasına geçiyoruz.

İkinci sıradaki Toplu Konut Kanun Teklifi 25 . 6 . 1981 tarihli 60 ncı Birleşim gündeminde 221 S. Sayısı ile yer almış; tümü üzerindeki görüşmeleri tamamlanan teklifin, 5, 7, 9, 24, 29 ve 34 ncu maddeleri yeniden düzenlenmek üzere Komisyona iade edilmiş ve 35 nci maddesine kadar görüşülüp kabul edilmişti.

Komisyonun yeniden hazırlamış olduğu rapor, 221'e 1 nci Ek S. Sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

İhtisas Komisyonu Sözcüsü ve Sayın Bakan ve ilgili temsilci arkadaşlar yerlerini aldılar.

(1) 221 S. Sayılı basıma yazı 25 . 6 . 1981 tarihli 60 ncı Birleşim Tutanağına;

221'e 1 nci Ek S. Sayılı basıma yazı bu birleşim tutanağına eklidir.

Şimdi, Komisyona iade edilen maddelerden, 5 nci maddeden başlıyoruz ve 5 nci maddeyi yeni hazırlanan şekli ile okutuyorum:

Arazi ve Arsa Sağlanması :

MADDE 5. — Bir yerin toplu konut yerleşme alanı olarak ilan edilmesinden sonra kamulaştırma hakkı doğar. Kamulaştırma bedelinin tespitinde toplu konut yerleşme alanlarının ilanından önce yapılmış son vergi beyanındaki taşınmaz mal değeri esas alınır. Beyan tarihi ile kamulaştırma tarihi arasında bir yıldan fazla zaman geçmiş ise ve arada geçen zaman için Ticaret Bakanlığına yayınlanmış toptan eşya fiyat endeksleri dikkate alınarak kıymet takdir edilir. Ancak bu şekilde takdir edilecek kıymet farkı beyan edilen değerlerin bir mislini aşamaz.

Toplu konut yerleşme alanları içindeki Hazine arazi ve arsaları herhangi bir bedel, vergi, resim ve harç alınmaksızın toplu konut yapımı için tahsis edilir.

BAŞKAN — Burada «Geçmiş ise» den sonra gelen «Ve» ye ihtiyaç var mı? manada değişiklik yapıyor; «Fazla zaman geçmiş ise ve arada geçen zaman için Ticaret Bakanlığına yayınlanmış toptan eşya fiyat endeksleri dikkate alınarak kıymet takdir edilir.» Oradaki «ve» fazla gibi geldi bana; «Geçmiş ise ve..»

ORGANİZATÖR HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Ve» ye lüzum yok efendim.

BAŞKAN — Onu silelim efendim, çünkü manayı değiştiriyor. Herhalde zuhulen yazılmıştır; onu virgül olarak düzeltelim.

Efendim şimdi okutulan 5 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Komasyon Sözcüsünün bir diyeceği var mı?

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, madde şimdi yüksek tensiplerinize sunulduğu şekilde düzenlenmiştir.

BAŞKAN — Bedel takdirinde vergi beyanı esas alınmıştı, «Ondan fazla olamaz» denmişti ve buradaki müzakerelerde de «Her sene vergi takdiri yapılmıyor, 3 senede bir yapılıyor. Binaenaleyh bu 3 sene zarfında bu arazinin değeri elbette ki çoğalmıştır. 3 ncü sene içerisinde bir kişinin arazisini istimlak edecek olursak, o şahıs, benim arsam kıymetlenmiştir, siz benden her sene bir vergi değeri beyanı almadınız, o halde bunda benim suçum nedir? Alsa idiniz, ben bunu her sene normal çoğaltacaktım diyebilir» denmişti.

Bunu önleyici bir şey getirmişsiniz. O halde, toptan eşya fiyatlarındaki artış endeksi dikkate alınarak kıymet takdir edilecek; ancak bu kıymet % 100'ü aşamayacak; değil mi?

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Evet Sayın Başkanım, bu şekilde hazırlanmış ve yüksek tensiplerinize sunulmuştur.

BAŞKAN — Bu suretle, hem istimlak edilecek arazinin takdir komisyonlarından yapıldığı gibi fahiş fiyatlarda alınması mahzuru önlenmiş olacak; diğer taraftan da şahısın, bu fiyat artışlarından dolayı zararlı olması da önlenecektir. İki tarafa da hal çaresi getirilmiş oluyor bu 5 nci madde.

Bu madde üzerinde Sayın Bakanımızın bir diyeceği var mı efendim?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Sayın Başkanım bu prensibe biz taraftarız daha evvel arz ettiğim gibi. Yalnız, son fıkralarında, bizde olmayan, yani daha evvel muttali olmadığımız değişik durum gözüme çarptı. Önceki madde metninde «Toplu konut yerleşme alanları içinde kalan vakıf, belediye ve Özel İdareye ait taşınmaz mallar, takdir edilecek bedelle Hazineye devredilir» diyordu. Vakıf, çıkabilir, anlıyorum, vakıfların haklı sebepleri olabilir, ama, maddeden «İmar ve İskân Bakanlığı» da çıkarılmıştır. «Toplu konut yerleşme alanındaki Hazine arazi ve arsaları toplu konut yapımı için İmar ve İskân Bakanlığına tahsis edilir» yerine, «Yapımı için tahsis edilir» şeklinde bir ifade kullanılmıştır. Neden böyle oldu, onu anlamadım efendim.

BAŞKAN — Evet, buyurun efendim Organize Saltık.

ORGANİZATÖR HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Eski 5 nci madde ile yeni hazırlanan 5 nci madde arasında Sayın Başkanımın değindiği iki fark var. Bunlardan bir tanesi, «Belediye ve Özel idarelere ait taşınmaz mallar, takdir edilecek bedelle Hazineye devredilir» deyimini yerine - her ikisi de Devlete ait müesseselerdir - daha başka usullerle çözüm yolları bulabilir; takdirle olur, anlaşma ile olur, daha çok belediyelere bu şekilde kolaylıklar gösterecek. O bakımdan, tadat etmeyelim dedik. Kaldı ki, vakıflar için bu kaydı koymayalım, vakıf arazisini İmar ve İskân Bakanlığı alıyor dedik. O fıkra ondan çıkmıştır efendim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — O doğru efendim.

ORGANİZATÖR HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Diğerinde de

«İmar ve İskân Bakanlığına tahsis edilir» deyimini lüzumsuz gördük. Çünkü, İmar ve İskân Bakanlığı için zaten baştan itibaren, «Bir bölgede toplu konut yapılacaksa, o bölgedeki arazinin istimlak hakkı doğar» deriz. İstimlak hakkı doğunca, bunun başka tahsis edileceği yer yok; bilineni teyit olacak; o bakımdan. Hem zabıtlara geçti, hem açıklık getirsin diye ifade edildi. Bilineni bir daha teyit etmekte kanuni bir zorunluk görmedik. Başka bir yer alacak durumda değil çünkü efendim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN —
«Toplu konut yerleşme alanları içindeki Hazine arazi ve arsaları herhangi bir bedel, vergi, resim ve harç alınmaksızın, toplu konut yapımı için tahsis edilir» diyor. Yani bu, İmar ve İskân Bakanlığını kesin olarak ifade ediyorsa, ki zabıtlara da geçtiğine göre, mesele yok efendim.

BAŞKAN — Başka kime tahsis edilir zaten?
5 nci madde üzerinde başka söz isteyen var mı efendim?.. Yok.

5 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 7 nci maddeyi okutuyorum :

Tevhit, İfraz, Terk İşlemleri ve İnşaat İhalesi İçin Gerekli Teknik Belgelerin Hazırlanması :

MADDE 1. — Toplu Konut Yerleşme alanlarında tatbikat planlarına uygun ve tescile esas olacak tevhit, ifraz, terk işlemleriyle ilgili teknik çalışmalar yapılır ve parselasyon planları hazırlanır. Kesinleşen parselasyon planları tapuya tescil ettirilir.

2. Toplu Konut Yerleşme alanlarının altyapı anaplanları geliştirilir ve şehir altyapısına bağlantısının uygulama projeleri yapılır.

3. Toplu Konut Yerleşme alanlarında imar uygulamasını, yapıların konumunu ve çevre düzenlemesini belirleyen, uygun ölçekli vaziyet planları hazırlanır. Vaziyet planlarına uygun olarak konutların, ortaklaşa kullanılacak yerlerin ve işyerlerinin mimarlık ve mühendislik taslak projeleri, yapı ekonomisi araştırma raporları, teknik ve idari şartnameler ve ön keşif dosyaları hazırlanır. Bu iş ve işlemler İmar ve İskân Bakanlığınca yapılabileceği gibi tespit edilecek plan ve proje yaptırma usulüne uygun olarak ihale yoluyla da yaptırılabilir.

4. Kooperatifler, kooperatif birlikleri ve sosyal güvenlik kurumları tatbikat planlarına uygun olmak kaydıyla yukarıda belirtilen hazırlık ve çalışmaları kendileri yaparlar; projelerini ilgili belediyesine ve İmar ve İskân Bakanlığına onaylatırlar.

BAŞKAN — Yeni hazırlanan 7 nci madde üzerinde izahat vermek üzere sözü Komisyon Sözcüsüne bırakıyorum; buyurun.

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, daha önce de 7 nci madde, tevhit, ifraz, terk ve inşaat ihalesinin gerekli teknik belgelerinin hazırlanmasını izah ediyordu. Ancak, bu izah daha uzun bir detaya inmiş ve teferruatlar var idi. Yeni düzenleme ile, bu teferruat birleştirilerek ve gruplandırılarak bir akış sırası içinde düzenlenmiştir. Ayrıca, «6785 sayılı İmar Kanunu hükümlerine bağlı kalınmaksızın hazırlanacak yönetmelikle gösterilir» bölümü vardı ve o günkü görüşmede de kanunun değiştireceği ilkeleri, kanunla belirlenen ilkelerin yönetmelikle değiştirilmesinin esasını bozucu şekilde mütalaa edildiği için bu husus, yeniden gözden geçirilmesi emredilmişti.

İmar ve İskân Bakanlığı ile yaptığımız temaslarda, 6785 sayılı Kanun hükümleri değiştirilmeden bu Toplu Konut Yasasının buna ilişkin hizmetlerinin yürütülmesi üzerinde genel mutabakat sağlanmıştır ve 6785 sayılı Kanun, gerekiyorsa, İmar ve İskân Bakanlığı tarafından yeniden ele alınacaktır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Bir de orada mastır planı vs. geçiyordu; onu değiştirmişsiniz; kanunda tarifi yoktu.

Efendim, Sayın Bakanımızın bir diyeceği var mı?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Sayın Başkanım, mutabakata vardığımız eski durumlara göre bir değişiklik önergesi hazırlamıştım; ama şimdi elime geçen metin tamamen kısaltılmış durumda. Burada bir irtifak hakkı eklenmesi teklifimiz var. Bir de yeni maddede «... ilgili teklif çalışmaları yapılır ve parselasyon planları hazırlanır. Kesinleşen parselasyon planları tapuya tescil ettirilir» denmiş. Bu «kesinleşen» tabiri bizi belediyelerle, en az üç, dört ay gibi bir gecikmeye sebep olacak durumda karşı karşıya getiriyor. Bugün için belki bir zorluk çıkmayabilir encümenlerde ve belediyede; ama yarın hakikaten belediyelerle bu konuda çatışma haline gelinirse bir toplu konut projesinin belediye encümeninden geçmediği için parselasyon planının tapuya tescil edilememesi ve işe girememesi durumu hâsıl olabilir. Kanundaki «kesinleşme» tabirini teknik olarak, müsaade buyurursanız Müsteşar arkadaşım izah etsinler.

BAŞKAN — Evet, buyurunuz.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, Sayın Baka-

nının da arz ettiği gibi, bu 7 nci madde, 6785 sayılı İmar Kanununun 37 ve 38 nci maddelerindeki işlemleri düzenleyen bir madde şeklinde tanzim edilmiş. O maddelerde tevhit, ifrazın dışında bir de irtifak hakkı tesisi hadisesi var; eğer o da buraya konursa büyük bir kolaylık sağlanmış olacaktı. O nedenle, «Tevhit, ifraz, terk, irtifak hakkı işlemleri» şeklinde olursa başlığı, bu kolaylık kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

İkincisi; maddenin metninde de aynı şekilde basit bir değişiklikle, oraya irtifak hakkının ilave edilmesinde yarar vardır. 7 nci maddenin birinci fıkrası, «toplu konut yerleşme alanlarında tatbikat sınırlarına uygun ve tescile esas olacak tevhit, ifraz, terk ve irtifak hakkı işlemleri...» şeklinde olursa daha uygun olacaktır.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN
— Başlığı da tabii «Tevhit, ifraz, terk ve irtifak hakkı» olacak.

MAZHAR HIAZNEĐAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — İkinci husus; Sayın Bakanımın da arz ettiği gibi, bu «kesinleşen» tabiri üzerinde durduk. Birinci fıkranın ilk cümlesi, parselasyon planlarının hazırlanacağından bahsediyor. Hazırlanacaktır; fakat kesinleşmesi, hazırlandıktan sonra şu safhaları kapsıyor : Parselasyon planları belediye encümenlerine, eğer varsa imar idare heyetlerine gidiyor; orada tetkik ediliyor, uygun görülürse, bir ay süreli ilan ediliyor. Bir ay içinde vatandaş itiraz ediyor; bu itiraz neticesi tekrar tetkik ediyor; ondan sonra kesinleşme oluyor.

Burada, kanunun genelinde, arazinin tümünün istimlakı bahis konusu; özel mülkiyet yok. Belediyelerin şeyinde özel mülkiyet konu olduğu için, vatandaşların birtakım itiraz hakları falan çok tabii gayet tabii. Burada böyle bir şey olmadığına göre, vatandaşın itirazı da bahis konusu olmayacaktır, demektir. Kesinleşme tabiri eğer bu şekliyle girerse, takriben iki veya üç ay zaman kaybettirecek bir prosedür gerektiriyor.

BAŞKAN — O halde, «planları hazırlanır ve parselasyon planları tapuya tescil ettirilir» şeklinde olacak.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN
— Çünkü Sayın Başkanım, istimlak ettiğimiz yeri bir daha encümeninden geçirme durumunda kalacağız. O bakımdan düşündük.

BAŞKAN — Komisyon ne diyor?

Buyurun Sayın Saltık.

ORGNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, evvelce 7 nci maddede başka türlü geçmişti. Eski 7 nci maddenin üçüncü fıkrası; «Yukarıdaki iş ve işlemler İmar ve İskân Bakanlığınca yapılır ve ihale yoluyla yaptırılır» şeklinde idi ki, bunu biraz daha tasnif ederek koyduk.

BAŞKAN — Gene orada var, «kesinleşen...»

ORGNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Kesinleşen parselasyon planlarının tescilleri İmar ve İskân Bakanlığının talebi üzerine resen yapılır» deniyordu. O zaman burada bir çelişki oluyor. Eğer kesinleşecekse parselasyon planları, İmar ve İskân Bakanlığının talebi üzerine resen yapılmaz; Sayın Müsteşarımın bahsettiği kademe kademe belediye meclislerinden geçer ve ondan sonra kesinleşir. Eğer resen yapılacaksa; bu takdirde İmar ve İskân Bakanlığı, her şehirde belediyelerin yapmakla yükümlü olduğu şehir planlarının üzerinde bir tasarruf hakkına sahip bulunuyorlar. Sıkıntı bu idi. Burada, «Kesinleşen parselasyon planları tapuya tescil edilir» dediğimiz zaman, zaten istimlak hakkı doğduğu zaman, ilk tescil hakkı vardır Bakanlığın. Bu bölgede toplu konut yapılacaktır, binaenaleyh bu arsa, bu arazi artık kimseye satılmaz, hiçbir maksatla kullanılmaz, diye bir tescil yapıyoruz başta.

İkincisi, parselasyonun tescili, herhalde belediyelerle uyumlu, belediyelerin kanunen kendilerine vermiş olduğumuz yetkilerine ahenkli olsun diye düşündük; ama büyük bir sıkıntı varsa biz tekrar inceleyelim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN
— Çünkü bu «kesinleşen» kısmı gözümüzden kaçmış. Benim teklifim; «ihale yoluyla yaptırılabilir» den sonra gelen «kesinleşme» nin, hazırlanan» şekline döndürülmesi şeklindedir. Yani, «parselasyon planlarının tescili İmar ve İskân Bakanlığının talebi üzerine resen yapılır» şekline dönüşmesi şeklinde idi teklifim; fakat bu çok kısalınca tabii, buna monte etmek mümkün olmadı, bir kelime ekleniyordu. O bakımdan, buraya geçmiş olan tabiri düşündük.

Ben düşünüyorum; çünkü, kesinleşebilmesi için 6785'e göre, 39 v.s. maddelerine göre, mecburuz belediye encümenine gitmeye. Onlar da 1 ay ilan edecekler, 1 ay bekleyecekler vatandaşın itirazını. İtirazdan sonra tekrar toplanacaklar, 1 ay içinde karar verecekler, sonra bize bildirecekler ki, aşağı yukarı 4 aylık bir süreyi alıyor, diye düşündük.

BAŞKAN — Mahzuru var mı, «kesinleşen» yerine «hazırlanan parselasyon planı» dersek?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Şu mahzur var: İmar ve İskân Bakanlığı ile belediyelerin hepsi karşı karşıya gelmiş oluyorlar. Yani belediyeler yapmaz şehirlerin planlarını, İmar ve İskân Bakanlığı yapmış olur, toplu konut bölgelerinde. Yani bir yerde belediye diyorsa ki «eğer, burası 4 katlı olacaktır; şu yollar olacaktır»; burada amaç zaten, parsellerdir. Evvela parselasyon planı yapılacak ve o esnada da bunun altyapısı yapılacak, yolları yapılacak. Yani, zamanın o kadar büyük sıkışıklık yaratacağı kanaatinde değilim. İlerisini de düşünerek, bakanlıkla Türkiye'deki 500 küsur belediyeyi en azından kazalar dahil düşünüyorum, karşı karşıya getirmekte ben zararlar düşündüm ilerisi için. Belediye tasarrufunu gene yap-sın, nihayet birkaç ay geçer ama o esnada da altyapı hazırlıkları yapılır.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Ya 4 katı, 6 katı kabul etmezse belediye ne yapılacak? Yani o zaman, toplu konutun, genellikle zaten mahalle ölçeğinde şu şu hektar olacak, diyoruz. Bunlar artık belediyenin kendi içinden ziyade, yanındaki bir cazibe merkezi şeklinde olacak.

BAŞKAN — «Bu kadar büyük bir sorumluluk altına girmiş Bakanlık, bir belediye encümeninin, olmaz, demesiyle sıkıntıda bırakmayalım diyorsunuz; «Her şeyini biz yapalım, belediye tasdik etsin...»

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Evet. Zaten hepsini yapıyor, bir bu «kesinleşen» tabiri geçmek suretiyle uygulamada mecburuz belediye encümenlerine gitmeye ve dört ay beklemeye. Ben esasında belediye otonomisine hürmetkâr bir insanımdır ve her zaman «belediye güçlü değilse, demokrasi de güçlü değildir» cümlesini her yerde kullanırım.

BAŞKAN — Ama öyle değil...

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Ama burada o değil; burada şimdi bu sorumluluğu almış belediye. Orada belediye çıkıp da, «hayır» dediği zaman, bilsem ki yüzde yüz belediye encümenlerinden bu geçecek haydi üç dört ay geciksün; ya geçmez de çatışma haline gelirsek?...

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Efendim, şimdi burada önemli bir konu var. Tabii, İmar ve İskân Bakanlığı; yaptıracağı toplu konutların gerek kat projeleri, kat tertibatı, gerekse altyapısı bakımından o belediyenin o belde içerisinde aldığı birtakım kararları herhalde dikkat nazarında tutarak icra ede-

cektir. Aslında böyle çalışması gerekmektedir. Yoksa, onunla taban tabana zıt bir şekilde herhalde girmez. Binaenaleyh, bu noktada esas itibariyle, belediyelerle Bakanlık arasında bir anlaşmanın da yapılabileceğini düşünmek gerekir. Eğer bu boşluk varsa, o zaman bir koordinasyon esasını konmak suretiyle, gene Bakanlığın yetkilisinde bırakarak, belediyeyle uyum sağlayacak bir tarzda yapılır. Binaenaleyh, mutlaka, belediyeden geçmesi yerine, belediyenin o bölgede uyguladığı plana uygun olur.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Sayın Başkanım, Sayın Komutanımın söylediği şekilde, zaten bütün belediyelerin imar planları Bakanlığınca tasdik edilmektedir ve bilinmektedir. Bakanlığım bu sorumluluğu aldıktan sonra, orada bir plan hazırlayacağı zaman, zaten tasdik etmiş olduğu oradaki esaslara esasında uyacaktır, uyması gerekir; başka türlü de olamaz. Yalnız, uymasına rağmen, kesinleşir dediğimiz zaman, 4 aylık bir süreyi tekrar kullanma zorluğu çıkıyor. Müsaade ederseniz, belediyenin, kesinleşen ve belediyece daha önce tasdik edilmiş olan imar esaslarına uygun parselasyon planları tapuya tescil edilir şeklinde bir hüküm konulabilir. Yani, «hazırlanan» denildiği zaman, zaten bu amacı karşılıyor. Çünkü biz tasdik eden makam olduğumuz için, belediyenin, daha evvel tasdikli planının dışında bir gelişmeyi zaten yapamayız.

BAŞKAN — İmar ve İskân Bakanlığının, belediyelerin gönderdiği planları değiştirme yetkisi yok mu?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Var efendim. Aynen veya tadilen, değiştirerek tasdik edebilir.

BAŞKAN — Var.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bir terslik olmaz, kanunu zorla değiştirmeyelim. Çünkü, usul, kesinleştikten sonra tescil edilir diye düşündük; eski öneri de böyleydi. Şimdi konu anlaşıldı.

BAŞKAN — Peki, Maddé üzerinde başka söz almak isteyen var mı?...

Buyurun.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Bir evvelki metnin son cümlesinde, «6785 sayılı Kanun» tabiri vardı; o buradan çıkarılmış efendim.

BAŞKAN — Çıkarıldı, 6785 sayılı Kanun übaresi bilhassa çıkarıldı.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Efendim, yöneltme maddesi herhalde sona alındı.

BAŞKAN — Onu yönetmelik maddesine koyarız. Çünkü her maddede «Yönetmelik» geçiyordu; belki o düşünceyle kaldırıldı..

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Evet Sayın Başkanım.

BAŞKAN — O halde, Bakanlığın bu teklifi üzerine bir kere başlığa «Tevhit, İfraz, Terk, İrtifak Hakkı İşlemleri» diye düzeltilecek.

7 nci maddenin birinci fıkrasında yine, «Toplu konut yerleşme alanlarında tatbikat planlarına uygun ve tescile esas olacak tevhit, ifraz, terk ve irtifak hakkı işlemleriyle ilgili teknik çalışmalar yapılır ve parselasyon planları hazırlanır. Hazırlanan parselasyon planları tapuya tescil ettirilir.» şeklinde olacaktır.

Başlık ve 7 nci maddenin 1 nci fıkrasını bu şekliyle tekrar okutuyorum :

«Tevhit, İfraz, Terk, İrtifak Hakkı İşlemleri ve İnşaat İhalesi İçin Gerekli Teknik Belgelerin Hazırlanması :

MADDE 7. — 1. Toplu konut yerleşme alanlarında tatbikat planlarına uygun ve tescile esas olacak tevhit, ifraz, terk ve irtifak hakkı işlemleriyle ilgili teknik çalışmalar yapılır ve parselasyon planları hazırlanır. Hazırlanan parselasyon planları tapuya tescil ettirilir.»

BAŞKAN — 7 nci madde hakkında söz almak isteyen ve başka bir teklifi olan yoksa, 7 nci maddeyi bu şekliyle oylarınıza sunacağım efendim. Söz isteyen var mı?... Yoktur.

Maddeyi bu şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, Komisyona iade edilen maddelerden 9 ncu maddeye geçiyoruz.

9 ncu maddeyi okutuyorum :

İnşaat İşlerinin Yürütülmesi :

MADDE 9. — 1. İmar ve İskân Bakanlığı, toplu konut inşaat işlerini müteahhit firmalara veya kamu kuruluşlarına yaptırır.

2. Altyapı inşaat işleri öncelikle yaptırılarak toplu konut yerleşme alanı üstyapı inşaatına hazır hale getirilir.

3. Altyapı ve üstyapı inşaat işleri gerekli ve yararlı görülürse birlikte de yaptırılabilir. İnşa edilecek konutların ihalesinde en az ikiyüz (200) konut ölçüsü uygulanır.

4. İnşaat ihalesine katılacak müteahhit firmalar mimarlık ve mühendislik avan projelerini ve tekliflerini teknik ve idari şartnamelerine uygun ve bu şart-

namelerde öngörülmüş ise seçenekli olarak hazırlar ve İmar ve İskân Bakanlığına verirler.

5. Kamu kuruluşlarına yaptırılacak işler İmar ve İskân Bakanlığı ile ilgili kuruluş arasında düzenlenecek protokola göre yapılır.

6. İmar ve İskân Bakanlığınca yapılacak ihalelerde teklif alma yolu, birim fiyat veya anahtar teslimi fiyat usul ve esaslarına ne şekilde uygulanacağı yönetmelikte gösterilir ve seçilen usul, ihale konusuna göre önceden yapılacak ilanda ve idari şartnamede açıklanır.

7. İhaleyi kazanan firma avan projeleri geliştirerek tatbikat projelerini hazırlar ve İmar ve İskân Bakanlığına onaylatır.

BAŞKAN — Okunan 9 ncu madde üzerinde Komisyonun bir izahatı olacak mı? Buyurun.

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, daha önce inşaat işlerinin yürütülmesi daha karışık bir şekilde, anlaşılması güç olarak belirlenmişti; yeniden düzenlendi. Bu düzenlemeye göre, altyapı inşaatlarının nasıl yapılacağı belirlendi.

Ayrıca, altyapı inşaatlarında, altyapı ve üstyapının beraber yapılmasında zorunlu şartlar vardı. Bu, gerekli ve yararlı görüldüğü halde ihale edilebileceği ilkesi esas alınarak daha uygun bir şekilde düzenlendi.

Ayrıca, kamu kuruluşlarına yaptırılacak işlerin de nasıl olacağı, protokoller yoluyla nasıl yapılacağı tadat edilerek tamamı bu 7 fıkra altında toplanmıştır.

Ayrıca 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunlarına tabi olmadığına dair bölüm, daha sonra gelecek olan uygulanmayacak maddeler içerisine alınmış ve bu sebeple madde metninden çıkarılmıştır.

Arz ederim.

BAŞKAN — Peki efendim.

9 ncu madde üzerinde Bakanlığımızın bir diyeceği var mı?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN —

Bu şekliyle daha belirgin hale gelmiştir efendim.

BAŞKAN — 9 ncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim?

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Ben bir hususu öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN — Buyurun, Orgeneral Ersin.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Maddede «200 konut» deniliyor; acaba tek konut olarak mı düşünülmüyor, yoksa katlı olduğuna göre daireyi mi kastediyor?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Daireyi kast ediyor.

Yoğunluğu 15 hektara, 750 - 1 000 dedik; ama 200 den aşağı ihale yapılmaz dedik.

BAŞKAN — Evet efendim.

Başka söz almak isteyen?... Yoktur.

9 ncu maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yine Komisyona iade edilen maddeler arasında 24 ncü madde vardı; şimdi yeni şekliyle 24 ncü maddeyi okutuyorum :

Belediye Sınırları Dışındaki Toplu Konut Yerleşme Alanları :

MADDE 24. — Belediye sınırları dışında kalan toplu konut yerleşme alanlarında hizmetlerin ne şekilde tedvir edileceği ve mahalli yönetimin nasıl tesis edileceği İmar ve İskân Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile düzenlenir.

BAŞKAN — 24 ncü madde üzerinde söz almak isteyen sayın üye?... Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler.. Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Komisyona iade edilen 29 ncu maddeyi okutuyorum :

Kamu Konut Fonunun Denetlenmesi :

MADDE 29. — Kamu Konut Fonu Maliye Bakanlığının denetimine tabidir. Bu denetim ile ilgili usul ve esaslar, çıkarılacak yönetmelikte belirtilir.

BAŞKAN — Bu görev, eski metinde Sayıştaya verilmişti. Halbuki, «2490'a ve 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununa tabi olmadığından Sayıştayın bunları denetleme yetkisi yoktu; onun için, «Maliye Bakanlığına bırakalım» denmişti. Madde ona göre hazırlanmış.

Zannediyorum Bakanlığımız da bununla mutabık.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Mutabıkız efendim.

BAŞKAN — 29 ncu madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, Komisyona iade edilen maddeler arasında 34 ncü madde vardı; onu okutuyorum :

Uygulanmayacak Kanun Hükümleri :

MADDE 34. — Bu Kanuna göre yapılacak işlemler, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Toplu konut yerleşme alanlarında yapılan kamu-laştırılmalarda 6830 sayılı İstimlak Kanununun 23 ncü maddesi, bu Kanun uyarınca açılan kredilerle ilgili işlemlerde ise 7129 sayılı Bankalar Kanununun 28 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 38 ve 41 nci madde hükümleri ve 50 nci maddenin 2 nci fıkrası hükümü uygulanmaz.

BAŞKAN — 34 ncü madde üzerinde Komisyona bir açıklaması olacak mı efendim? Buyurun.

KURMAY ALBAY CUMHUR EVÇİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, 2490 sayılı Kanun, metinler içinden alınarak buraya getirilmiş; ayrıca, 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi olma hususu buraya alınmış; bir de 6830 sayılı İstimlak Kanununun 23 ncü maddesinin de uygulanması, (metinler içindeydi malumları; istimlak edildiğinde, 5 yıl içinde istimlak edildiği maksat için kullanılmazsa, tekrar şahıslara iadesini belirler;) O da buraya alınmak suretiyle, uygulanılmayacak hükümler bu madde içinde toplanmıştır. Yeni bir değişiklik değil, bir düzenlemedir.

Arz ederim.

BAŞKAN — 34 ncü madde üzerinde söz almak isteyen var mı efendim ...

Buyurun Orgeneral Saltık.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, «6830 sayılı İstimlak Kanununun 23 ncü maddesi burada uygulanmaz» dediğimiz zaman, şöyle bir durum olacaktır : Biz bir yerde bir arsaya alacağız; ama bu arsaya 5 sene, 10 sene kullanmayacağız; mülk sahibi de yahut satın aldığımız, istimlak ettiğimiz kişi de buna itiraz edemeyecek. Bu, bir noktada - endişe ederim - mülkiyet hakkının ihlal olarak yorumlanacaktır.

Bu kadar hızlı bir çalışma içerisinde, 5 yıllık bir dönem içerisinde zaten üzerine bina yapmayacağı veya en azından altyapısını tamamlamayacağı bir kesimi ben İmar İskân Bakanlığının istimlak edeceği kanaatinde değilim.

Kamuoyunda bu kanun kadar çok speküle edilen bir konu olmayacaktır, çok münakaşa edilecektir, maddeleri teker teker didiklecektir ve öyle zannediyorum ki, hiç uygulanmayacak veya bir veya iki yerde uygulamak zorunda kalacağız. Yarın üzerinde, «Konsey, kişilerin mülkiyet hakkını tamamen ihlal eden bir tasarıfta bulunmuştur» denmesin için müzakere açılmasında yarar gördüm.

Eğer bir yerı alıcağsak, herhalde 5 sene içinde oranın altyapısını da yapacağız, ondan sonra da inşaata başlayacağız; ama aldığımız haliyle 5 sene el sürmeden bırakacaksa bir arsayı, oraya ihtiyacımız yok demektir.

BAŞKAN — Yoktu eskisinde; neden kondu?..

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Eski 5 nci maddede vardı efendim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu konuda ben duyduğum huzursuzluğu ve bir noktada pek de adaletli olamadığımızı dile getirmek için söz aldım. Sağ olun.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Sayın Başkanım, ben bu görüşe katılıyorum. Eğer biz İmar İskân Bakanı 5 yıl içinde bu kanuna göre bir yerde toplu konut yapmayacaksa, vatandaşın o hakkını 5 yıldan fazla süreyle ihlal etmemelidir, edemelidir; ben buna tamamen katılıyorum. Kaldı ki, geçmiş uygulamalarından, şimdiye kadar geçmiş tecrübelerimden hatırladığıma göre Yargıtayın tevhidî içtihat kararlarına ve mahkeme kararlarına göre de uygulamanın böyle olması gerekir. Çünkü valiliğimde bazı hâkimler telefon ederdi, derdi ki, «Aman vali bey, burası 5 sene evvel istimlak edilmiş; ben de vicdanen yerinde olduğuna kanlım, gelecek ay 5 sene dofluyor; siz buraya hani bir grayder bir dozer yollaayın, biraz yol düzeltin; bu bir icraat sayılır, başlangıç sayılır.»

Yani, istimlak ettiğiniz zaman, 5 yıl içinde binaların, o projenin mutlaka tamamını uygulamak gerekmez. Zaten altyapıya başlamış olmak, hatta tel örgüyle çevrılmış olmak ve onun yollarına, altyapısına başlamış olmak icraat hükmündedir.

O itibarla, bunu zikretmenin, hakikaten Sayın Orgeneralimin dediği gibi, kamuoyuna da huzursuz bir tartışma ve tenkit konusu açmanın bence de yeri yoktur. Bu kısmını çıkarabiliriz.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Bu kanun» diye başlayabilir fıkrâ.

BAŞKAN — O halde, «Toplu konut yerleşme alanlarında yapılan kamulaştırmalarda 6830 sayılı Kanunun 23 nci maddesi...» ibaresi metinden çıkarılacak, «Bu kanun gereğince açılan kredilerle ilgili işlemlerde 7129 sayılı Bankalar Kanunu 28 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik maddeleri uygulanmaz.» şeklinde fıkrâ yeniden düzenlenecek.

Şimdi 34 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı efendim?. Yok.

O halde, Genel Sekreterliğin teklif ettiği ve Bakanlığın da katıldığı şekliyle şimdi 34 nci maddeyi yeniden okutacağım ve oylarınıza sunacağım.

Yeniden okuyunuz efendim.

«Uygulanmayacak kanun hükümleri :

MADDE 34. — Bu Kanuna göre yapılacak işlemler, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Bu kanun uyarınca açılan kredilerle ilgili işlemlerde 7129 sayılı Bankalar Kanununun 28 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 38 ve 41 nci maddede hükümleri ve 50 nci maddenin 2 nci fıkrası hükmü uygulanmaz.»

BAŞKAN — Şimdi bu şekliyle maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi yürürlük maddesine geçmeden evvel, öneri ve teklifler var mı efendim?..

Buyurun Orgeneral Saltık.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, üzerinde çok uzun emek sarfettiğiniz, çok uzun zamanlarınızı aldığımız bu kanunun hakikaten amaçlarına yönelik ve rahat anlaşılabilir bir şekilde düzenlenmesi iktiza ediyor.

Filhakika, Hükümetten bu konuyu Ocak ayında aldık, üzerinde pek çok çalışıldı, pek çok değişik görüşlerin tevhidî ile kanunlaştırıldı. Buna rağmen, bundan evvelki müzakerelerde görüşülen ve kanunlaşan maddeler üzerinde bazılarının kanun dili ve kanun tekniği bakımından, bazılarının da bazı temel ilkeler bakımından bir kere daha müzakeresinde faydalar olduğu inancındayım. Tensiplerine arz ederim.

BAŞKAN — Hangi maddelerdir efendim bunlar?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bir çok madde için tekriri müzakere önergesi vereceğim efendim.

BAŞKAN — O halde, evvela hangi maddeler için öneride bulunuyorsunuz?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Önergemi takdim ediyorum.

BAŞKAN — Efendim, Toplu Konut Kanunu Teklifinin maddeleri hakkında, 1 nci maddeden başlamak üzere 2, 3, 4, 6, 8, 11, 12, 14, 17, 18, 20, 21, 25, 26,

30, 33, geçici 1 ve geçici 4 ncü maddeler üzerinde Genel Sekreterin tekriri müzakere teklifi var. Bu hususu oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

O halde, şimdi, 1 nci maddeyle ilgili teklifi okutuyorum, buyurun :

«Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu Teklifi-nin 1 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK

Orgeneral

Milli Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

«Konu ve Kapsam :

MADDE 1. — Konut ihtiyacının, toplu konut inşaa-sı suretiyle karşılanması, konut ihtiyacı olanlarla in-şaat yapanların tabi olacağı usul ve esasların düzen-lenmesi, Devletin yapacağı desteklemeler için Kamu Konut Fonunun oluşturulması ve kullanılması bu ka-nun hükümlerine tabidir.»

BAŞKAN — Eski kabul ettiğimiz metinde «Çağ-daş şehirleşme ilkeleri ve planlama hedefleri gözönün-de tutularak...» diye zannediyorum bazı ifadeler var-dı şimdi, bunlar çıkarılmış ve konu daha kısa olarak ifade edilmiş. Mesela, eski metinde, «Örf ve âdetleri-ne uygun, düşük maliyetli sosyal konut sağlanması...» denilmiş. Düşük maliyet olur mu, olmaz mı? «Düşük maliyet» deriz, düşük maliyetli olmaz, kendimizi bir yerde aldatmış oluyoruz.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Efendim, esası kapsadıktan sonra kapsamın kısaltılma-sında bir mahzur yok.

BAŞKAN — Zaten, «Amaç ve Kapsam»dı, yani, bu kanunun konusu ve kapsamı oluyor.

Efendim, bu 1 nci madde üzerinde Komisyonun, Bakanlığımızın ve Konsey Üyesi arkadaşlarımızın bir diyecekleri var mı? Yok. O halde, şimdi okunan bu teklifi 1 nci madde olarak oylarınıza sunuyorum : Ka-bul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Zannediyorum 2 nci madde hakkında da var, ta-nımlarda.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Gü-venlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, bazı ki-simlerini değiştirdik, bazı tanımları da daha açık ha-le getirdik; eğer tensip buyurulursa.

BAŞKAN — Önergeyi okuduktan sonra size izah için tekrar söz vereceğim efendim.

Buyurun, okuyun efendim.

«Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına
Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu teklifi-nin 2 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK

Orgeneral

Milli Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

Tanımlar :

MADDE 2. — Bu Kanunda yer alan ve özelliği bulunan tanımlar;

1. Altyapı : Malzeme ve tesisat standartları il-gili yönetmeliğinde tanımlanan yol, su, elektrik, kana-lizasyon v.b. tesislerin bütünüdür.»

BAŞKAN — Bu altyapı kısmı eskiden var mıydı efendim?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Gü-venlik Konseyi Genel Sekreteri) — Teknik altyapı vardı. Bir ayrı satırla, «Bu kanunda altyapı kelimesi, teknik altyapı anlamına kullanılmıştır» deniliyordu. Teknik altyapı, sosyal altyapı diye iki ayrı yaklaşımla bu mesele hazırlanmıştı. «Sosyal altyapı» dendiği zaman, o bölgede ihtiyaç duyulan karakol, okul, kreş, cami ve benzeri tesisler düşünülüyordu. Bilahara bu-nu sosyal altyapı adı altında toplamanın zorluklarını idrak ettik; ama «teknik altyapı» deyimini kaldı.

İkinci satırla da, «Bu kanunla altyapı kelimesi, teknik altyapı anlamına kullanılmıştır.» demekle fu-zuli bir şeyi tekrar etmiş olduk. O bakımdan, «tek-nik altyapı» ibaresini ve ikinci satırı çıkardık Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Bakanlığın bir diyeceği var mı efendim?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Hayır efendim, katılıyoruz.

BAŞKAN — 2 nci fıkrayı okuyunuz efendim.

«2. Hak sahibi : Toplu konut yerleşme alanların-da konut edinmek üzere bir bankada yapı tasarrufu hesabı açtıran ve bu Kanunda öngörülen şartlara gö-re kendisine konut ön tahsisli yapılan kişiye denir.

Hak sahibi olabilmek için herhangi bir yerleşme yerinde kendisinin, eşinin veya velayeti altındaki ço-cuklarının bağımsız bir konutu olmaması, alt veya orta gelir grubunda yer alması, Toplu Konut Yüksek Kurulunca tespit edilecek diğer şartlara sahip olması esası aranır.»

BAŞKAN — İkinci fıkra hakkında bir diyeceği olan var mı?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — «Yönetmelikte belirlenecek» kısmı çıkmış efendim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Her yerde «Yönetmelikle belirlenecek» demeyelim dedik; en son yönetmelik maddesinde «Bu kanunun şu, şu, şu maddeleri ve lüzumlu görülen diğer maddeleri için gereken yönetmelikler yapılır» şeklinde düzenledik.

BAŞKAN — 3 ncü fıkrayı okuyunuz efendim.

«3. Kooperatifler, Kooperatif Birlikleri ve Sosyal Güvenlik Kurumları : Bu Kanunda «kooperatif» bütün üyeleri bu Kanunun hak sahibi tanımına uyan yapı kooperatifi; «kooperatif birlikleri» bu yapı kooperatiflerinden meydana gelen kooperatif birlikleri, «sosyal güvenlik kurumları» Kanunlarında üyelerine konut sağlama veya bu amaçla ikrazda bulunma yükümlülüğü bulunan sosyal güvenlik kurumları anlamında kullanılmıştır.»

BAŞKAN — Bu fıkrada bir değişiklik var mı?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Eski metinde «denir» diye biten bir tarif vardı; biz kanun içerisinde bu deyim kullandığımız zaman bunları kastediyoruz; o bakımdan, sadece bir ifade farkı var efendim. Temelde değişiklik yok, ifade farkı var.

BAŞKAN — 4 ncü fıkrayı okuyunuz.

«4. Satış Fiyatı : Arsa ve inşaat işleri karşılığı olarak Kamu Konut Fonundan yapılan harcamalar ile İmar ve İskân Bakanlığınca gerekli görülecek diğer giderlerin karşılığı olarak bulunacak meblağdan sosyal konut veya iş yeri başına düşen bedele denir.»

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Tek fark, «arsa edinme» deniyordu, «edinme» değil de, «arsa ve inşaat işleri» olarak düzenlenmiştir.

BAŞKAN — Doğrudur.

5 ncü fıkrayı okuyunuz.

«5. Sosyal Konut : Toplumun yaşama şartlarına, sosyal yapısına, örf ve âdetlerine uygun, düşük maliyetli ve brüt inşaat alanı yüz metrekareyi aşmayan konuttur.

Bu Kanunda geçen konut kelimesi sosyal konut anlamındadır.»

BAŞKAN — Bu konuda bir açıklama olacak mı?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Eski tarif oldukça karışık efendim, «Hesap, malzeme ve mekân standartları, yaşama alışkanlıkları, örf ve gelenekler» diye. Bunu daha kolay anlaşılır hale getirebildiğimiz

kanaatindeyiz. Bazı kısımlarını çıkardık efendim; ama temel ilke değişmedi. Maliyeti düşük olacaktır, brüt inşaat alanı da 100 metrekareyi aşmayacaktır efendim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Eski metinde «lüks» tabiri falan geçiyor. Mesela marley bugün lüks müdür, değil midir? Basit bir müşambadır. O bakımdan, bunun çıkarılmasında isabet vardır efendim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Çok zorlayıcı kelimeler vardı, «lüks» geçiyordu; «tesisat, malzeme ve mekân standartları» geçiyordu. Kanun dilinde bunları anlayabilmekte bazı zorluklar olacaktı efendim; onları çıkardık.

BAŞKAN — 6 ncü fıkrayı okuyunuz.

«Teşvik Primi Yapı tasarrufu hesabının teşvik edilmesi amacıyla, bu Kanunda getirilen esaslara göre hak sahibinin tasarrufuyla orantılı olarak, yapı kredisi borcundan düşülecek meblağa denir.»

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Değişiklik yok Sayın Başkanım.

BAŞKAN — 7 ncü fıkrayı okuyunuz.

«7. Toplu Konut : Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce imar planı tasdik edilmiş ve inşaatata hazır hale getirilmiş yerlerde en az ikiyüz (200), yeni açılacak ve yüzölçümü en az onbeş (15) hektar olan yerleşme alanlarında inşa edilecek 750 ile 1 000 konutun ve bunların ortak kullanma tesis ve alanları ile işyerlerinin bütününe ifade eder.»

BAŞKAN — Bunda bir değişiklik var eskisine göre «750 ile 1 000» denmiş; o yoktu.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Başka maddede vardı Sayın Başkanım, burada birleştirilmiş.

BAŞKAN — Onu oraya koymuşlar.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Evet.

BAŞKAN — 200 vardı zaten; en az 200.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, eskü deyim şöyleydi : «Onanmış imar planlarına göre en az 200 konutun gerekli ortak kullanım alanlarının yerleşmesine uygun imar durumu bulunan inşaatata hazır hale getirilmiş yerlerde» Yani, onanmış imar planı varsa, zaten imar durumu kendiliğinden vardır; bu uzun ibareleri kısaltarak yazmaya gayret ettik : «Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce imar

planı tasdik edilmiş ve inşaatı hazır hale getirilmiş yerlerde en az 200, yeni açılacak yerlerde de 15 hektar içerisinde 750 ile 1 000 konutun ve bunların ortak kullanma tesis, alanları ve işyerlerinin bütününi ifade eder.»

BAŞKAN — Buna, «toplular konut» diyeceğiz.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Evet efendim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Eskiğinde 50 - 70 yoğunluk vardı. Zaten onu 15 ile çarpınca 750 - 1 000 çıkıyor; o hale getirilmiş oluyor.

Yalnız, Toplu Konut Kurulunun bu 750 - 1 000'i de, duruma göre indirme yetkisi vardı.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Toplu Konut Kurulunun yetkileri içerisinde sayıyoruz en sonunda, tatad ediyoruz. Bu bir tarif efendim.

BAŞKAN — Buyurun Orgeneral Şahinkaya.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Efendim, affedersiniz, maddelerin hepsini tüm inceliğiyle eleştirdik, hatta deyimlere dahi dokunduk. Müsaade ederseniz, beni de rahatsız eden şöyle bir konu var efendim: «Toplu Konut Kanunu» diyoruz; tanımlara geçiyoruz, altyapıdan bahsediyoruz.

Bir defa, «toplular konut nedir?» onu izah edelim. O halde, 8 nci fıkradaki toplular konut tanımını 1 nci fıkraya olarak alalım; toplular konut yerleşme alanını izah edelim; ondan sonra altyapıya, hak sahibine geçelim. Yani, müsaade ederseniz, toplular konutu bir izah edelim önce...

BAŞKAN — Doğru tabii; en başta, «toplular konut» olması lazım. Ondan sonra (8)'in de (2) olması lazım; toplular konut yerleşme alanı. Ondan sonra altyapı, hak sahibi tanımları gelecek.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — O vakit 3 ncu fıkrayı da sosyal konut yapalım. Toplu konut, toplular konut yerleşme alanı; şimdi (5) olan sosyal konut da (3) olsun müsaade ederseniz.

BAŞKAN — (5) de (3) oluyor.

8 nci fıkrayı okutuyorum :

«8. Toplu Konut Yerleşme Alanı : Bu Kanuna göre toplular konutların inşa edileceği alanlardır.»

BAŞKAN — Doğrudur, daha anlaşılır bir tabir. 9 ncu fıkrayı okuyunuz.

«9. Yapı Tasarrufu Hesabı : Toplu Konut Yerleşme Alanlarında konut edinmek amacıyla bir bankada açtırılan tasarruf hesabıdır.»

BAŞKAN — Aynıdır. 10 ncu fıkrayı okuyunuz.

«10. Yapı Tasarruf Kredisi : Konutun hak sahibine tesliminden sonra yapı tasarrufu hesabı açılan banka tarafından hak sahibi lehine Kamu Konut Fonuna yatırılan ve yapı tasarrufu hesabında biriken toplam meblağın birbuçuk (1,5) katından az olmayan krediye denir.»

BAŞKAN — Zannediyorum bunda da bir değişiklik yok.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Aynıdır efendim.

BAŞKAN — 11 nci fıkrayı okuyunuz.

«11. — Yapı Kredisi : Konutun satış bedelinden hak sahibinin yapı tasarruf hesabındaki toplam meblağ ve yapı tasarruf kredisi düşüldükten sonra bulunacak miktardır ve teşvik primi bu miktarın içindedir.»

BAŞKAN — Bunda bir değişiklik var mı?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Diğerinden farklıdır efendim. Evvelce verilen kısım teşvik primi düşüldükten sonra; Şimdi, teşvik primini bunun içine dahil ediyoruz ve herhalde yapı kredisini biraz daha açık ifade ediyoruz efendim; «Konutun satış bedelinden hak sahibinin yapı tasarruf hesabındaki toplam meblağ ve yapı tasarruf kredisi düşüldükten sonra bulunacak miktardır» şeklinde.

BAŞKAN — Bunda bir değişiklik var mı?

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, daha açıklık getirilmiştir. Malumları, teşvik primi, teşvik primi tarifinde de daha önce görüldüğü üzere, borcundan düşülecek meblağdır. O bakımdan, sarahat getirilmiştir. Daha öncekinde, «düşülecek mi, düşülmeyecek mi?» gibi bir karışıklık, bir anlaşmazlık vardı. Biraz önce tensiplerine sunulan teşvik primi tarifisiyle tam bir mutabakat sağlanmış ve açıklık getirilmiştir.

Arz ederim.

BAŞKAN — 12 nci fıkrayı okuyunuz efendim.

«12. Yapı Yaklaşık Maliyeti : İnşaat ihalesinin kesinleşmesinden sonra sözleşme şartlarına ve inşaatın kesinleşen ihale bedeline göre, arsa ve altyapı dikkate alınarak hesaplanacak konut veya iş yeri tahmini maliyetine denir.»

BAŞKAN — «Koşulları», «şartları» diye değiştirilmiş; başka bir fark yok.

13 ncu fıkrayı okuyunuz.

«13. Yerleşme Yeri : Nüfusun, Toplu Konut Yüksek Kurulunun tanıyabileceği istisnalar dışında

otuz bini (30 000) i aşan, kentler ile nüfusu ne olursa olsun il merkezlerine ve İmar ve İskân Bakanlığınca tespit edilen gelişme yörelerine denir. Kanunun bu maddesindeki ve diğer maddelerindeki nüfus büyüklükleri, en son genel nüfus sayımına göre tespit edilen nüfus büyüklükleridir.»

BAŞKAN — Burada da ufak bir değişiklik var. «30 bini aşan, bir arada yaşamının yoğunluk kazandığı kentlerde...» deniyordu.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, bu biraz garip bir kanun dili oluyor : «Bir arada yaşamının yoğunluk kazandığı kent...» Biraz zorlayıcı olduğu için onları çıkarmaya gayret ettik.

BAŞKAN — Eski maddede «işyeri» fıkrası vardı, o çıkarılmış.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «İşyeri» tabirini tarif etmek zorunda olduğumuz inancında olmadığımızdan çıkardık. İşyeri birkaç yerde geçiyor zaten; tarife de gerek yok. İşyerlerini belirli usulde toplu konut çerçevesi içinde düşünüyoruz. Bunları 5 yıllık süreyle ödenmek üzere zaten satışa çıkarıyoruz; tercihan belediyelere veya özel idarelere satışa çıkarıyoruz. O bakımdan bu tarifi çıkardık.

BAŞKAN — Yeni 2 nci madde olarak teklif edilen maddeyi fıkralarıyla ayrı ayrı okuduk ve okurken de fıkraları müzakere ettik. Ancak, Sayın Hava Kuvvetleri Komutanımız Orgeneral Tahsin Şahinkaya'nın gayet haklı olarak ileri sürdüğü gibi, evvela, toplu konutu tarif edelim, ondan sonra toplu konut yerleşme alanını tarif edelim, sosyal konutu tarif edelim ve ondan sonra diğerlerini sıraya koyalım dedi ki bu teklif tasvip gördü.

O zaman, (7) nci fıkranın (1) nci fıkra, (8) nci fıkranın (2) nci fıkra, (5) nci fıkranın (3) ncü fıkra, (1) nci fıkranın (4) ncü fıkra, (2) nci fıkranın (5) nci fıkra, (3) ncü fıkranın (6) ncü fıkra, (4) ncü fıkranın (7) nci fıkra, (6) ncü fıkranın (8) nci fıkra olarak ve 9 - 10 - 11 - 12 - 13 ncü fıkraların sırası aynen kalacak şekilde değiştirilerek bu sıra dahilinde tekrar düzenlenmiş şekliyle maddeyi oylarımıza sunuyorum : Bu şekilde kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde bu şekilde düzenlenecektir.

3 ncü madde üzerinde de değişiklik teklifi vardır; buyurun, okuyun efendim,

«Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu Teklifinin 3 ncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK

Orgeneral

Milli Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

Toplu Konut Yerleşme Alanlarının Tespiti :

MADDE 3. — 1. İmar ve İskân Bakanlığınca Yerel Yönetimlerle işbirliği yaparak toplu konut yerleşme alanlarını tespit eder. Bu tespitte tarım arazisinin korunması ve kentlerin gelişme yön ve hızları değerlendirilerek buraların gelecekteki ihtiyaçları dikkate alınır.

2. Kurulmakta olan organize sanayi bölgesi, bazar, santral, ağır sanayi, liman ve benzeri tesislerin hızla geliştireceği yerleşme alanlarında ve sağlıklı şehirleşme ve gecekondulaşmanın önemli boyutlara ulaştığı yerlerdeki uygulamaya öncelik verilir.

3. İmar ve İskân Bakanlığınca toplu konut alanı olarak tespit edilen yerler kamulaştırma programlarına uygun bir plan dahilinde ilan edilir ve tapuya şerh verilir.»

BAŞKAN — Bu 3 ncü madde üzerinde Hükümetimizin bir diyeceği var mı?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Hayır efendim, amacı karşılıyor.

BAŞKAN — Sayın üyelerin 3 ncü madde üzerinde bir diyeceği var mı?.. Yoktur.

O halde, 3 ncü maddeyi değişik şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 ncü madde üzerinde de tekriri müzakere teklifi vardı;

Şimdi yeni 4 ncü maddeyi okutuyorum :

«Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu teklifinin 4 ncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK

Orgeneral

Milli Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

Kadastro Çalışmalarının Yapılması :

MADDE 4. — İlan edilen toplu konut yerleşme alanlarının kadastro işlemleri öncelikle yaptırılır.

Uyuşmazlıklarda dava ve takipler yerleşme alanlarının aynına değil bedeline ilişkin olarak yürütülür ve sonuçlandırılır. Uyuşmazlıkların çözümlenmemiş olması arazinin toplu konut yapımına tahsisine engel sayılmaz.»

BAŞKAN — Burada eskiden, «2613 sayılı Kadastro ve Tapu Tahrir Kanunu uyarınca ve öncelikle yaptırılır» tabiri vardı; o çıkarılmış.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Zaten o kanuna göre yapılacak. Gerekli olmayan şeyleri bıraktık; kadastro işlemlerinin yapılmasını tadat eden yahut tasarih eden kanun o kanun efendim.

İkinci çıkardığımız da, «yetkili mahkemelerce ve Yargıtayca öncelikle çözülür» deniyordu; bu, mahkemelere ve Yargıtay'a bir şey veriyor, onu çıkarırdık; ama bütün işlemler zaten öncelikle yaptırılacaktır; yani mahkemeler de buna öncelik vereceklerdir muhakkak; ama kanunlaştırmak biraz zor olacaktır; mahkemelere, «sen bunu önceikle al» demek biraz zor olacaktır,

Değiştirdiğimiz diğer unsur, sadece sözden ibarettir. «Çözüme bağlanamayan aynı uyuşmazlıklar bedel üzerinden yürütülerek sonuçlanır» şeklinde idi, «Uyuşmazlıkların dava ve takipler yerleşme alanlarının aynına değil, bedeline ilişkin olarak yürütülür ve sonuçlandırılır» şeklinde düzenlenmiştir.

BAŞKAN — Kanun tekniğine daha uygun.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Daha rahat bir dil ve ifade olsun diye efendim.

Bir de, en son fıkrada «teknik çalışmaların sürdürülmesi» deniyordu; 3 ncü fıkrada uyuşmazlıkların çözümlenmemiş olması arazinin toplu konut yapımına tahsisine engel sayılmaz» ifadesi vardır. Teknik çalışmalar da yapılır, diğer çalışmalar da yapılır. Daha rahat bir ifade olsun diye bu fıkrada toparladık.

BAŞKAN — 4 ncü maddeyle ilgili teklif üzerinde söz almak isteyen var mı?... Yoktur.

Oylarımıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı madde teklifini okuyunuz.

«Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına
Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu Teklifinin 6 ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

İmar Planlarının Yapılması :

MADDE 6. — Toplu konut yerleşme alanı olarak tespit edilen sahalarda İmar ve İskân Bakanlığınca nazım planlar öncelikle hazırlanır. Kamulaştırma veya devir işlemleri tamamlanmış alanlardan başlamak kaydıyla tatbikat planları süratle yapılır veya yaptırılır.»

BAŞKAN — Bu teklif hakkında izahat rica ediyoruz.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Arz edeyim efendim.

Eski metinde, «Toplu konut yerleşme alanı olarak tespit edilen sahalarda halihazır harita ve nazım imar planları öncelikle hazırlanır» deniyordu.

Zaten, nazım imar planları halihazır harita üzerine konan plan. E, Türkiye'de de halihazır 25 binlik harita her tarafta aşağı yukarı var. «Olmaz» endişesiyle Komisyon böyle hazırlamıştı. Bunu o nedenle değiştirerek «tespit edilen sahalarda İmar ve İskân Bakanlığınca nazım imar planları öncelikle hazırlanır» dedik.

Bir de bu kanunda, «uygulama imar planları» geçiyor; asıl ilgili kanununda buna, «tatbikat planları», deniyor, Kanunlarda dil farklılığının doğuracağı huzursuzluk bakımından, «uygulama imar planı» diye geçen deyimleri, «tatbikat planı» olarak değiştirdik.

Son satırda da, «Kadastro çalışmaları ile koordineli olarak yapılacağı veya yaptırılacağı» deyimi vardı. Zaten, koordine, baştan itibaren aranan bir hüküm. O bakımdan kanunda, «koordineli yapılır» hükmünün olmasına lüzum olmadığından o kısmı çıkardık efendim.

BAŞKAN — 6 ncı madde olarak yapılan teklif üzerinde söz almak isteyen?... Yoktur.

Bu teklifi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 ncı maddeyle ilgili teklifi okutuyorum :

«Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu Teklifinin 8 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

Kooperatiflerle, Kooperatif Birliklerine, Sosyal Güvenlik Kurumlarına ve Kamu Hizmet Tesisleri İçin Kamu Kuruluşlarına Arsa Tahsisi :

MADDE 8. — Toplu konut yerleşme alanlarında; kooperatifler, kooperatif birlikleri ve sosyal güvenlik kurumlarından arsası olmayanlara tatbikat planlarına uygun olarak, İmar ve İskân Bakanlığınca arsa tahsis edilir. Arsa tahsis edilen bu kuruluşlar tahsis şartlarına uymadıkları takdirde tahsis iptal edilir.

Toplu konut yerleşme alanlarının imar planlarında, kamu tesis ve hizmetleri için ayrılan sahalara, maliyet fiyatı üzerinden ilgili kamu kuruluşlarına devredilir. Bu arsaların bedeli ilgili kamu kuruluşu bütçesinden Kamu Konut Fonuna aktarılır.»

BAŞKAN — Bu teklifin mucip sebebini rica ederim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Arz edeyim.

Eski 8 nci maddenin 1 nci fıkrasında aynı fikirler vardı; yalnız, «uygulama imar planlarına» diyordu, onu «tatbikat planı» yaptık.

Bu fıkranın son satırında, «arsa tahsis edilen bu kuruluşlar kendilerine tanınacak süre içerisinde inşaata başlamadığı takdirde...» deniyordu. Ancak, inşaata başlamak yegâne koşul olmayabilir. Onun için, «tahsis şartlarını yerine getirmediği takdirde iptal edilir» dedik. İnşaata başlar, inşaatı süresinde bitirmez; inşaata başlar, inşaatı istediğimiz şekilde onanmış plana göre yürütmez. O bakımdan, rahatlık versin için, «tahsis şartlarına uyulmadığı takdirde, bu iptal edilir» dedik efendim.

2 nci fıkra bu kuruluşlardan kamulaştırma alanlarının sınırı içinde kalanların, kamulaştırma bedeline karşı bir miktar başka yerden arsa vermek veya bina vermeyi öngörüyordu. Zaten, anlaşma ile bu işler yapılabilir, kamu kuruluşları ile İmar ve İskân Bakanlığı arasında. O bakımdan böyle bir hüküm koymaya lüzum görmedik. Genel hükümler içerisinde bu rahatlıkla yürüyebilir diye düşündük efendim.

3 ncü fıkrayı zaten aynen muhafaza ettik Sayın Başkanım, Yani, eski maddenin 3 ncü fıkrası burada 2 nci fıkra olarak aynen tekrarlandı.

BAŞKAN — Zannediyorum, İmar İskân Bakanlığının, böyle herhangi bir yerde bir arsa olduğu zaman başka yeri göstermek gibi anlaşma şeyleri zaten mevcut.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Sayın Başkanım, yani her ne kadar bu 2490'a tabi değilse de - 2490 sayılı Kanunun 66 cı maddesi - resmi daireler arasında istimlak hükümleri işlemez, bunlar arasında bedel takdiri suretiyle gayrimenkul alış veriş yapılır. Bunun için de resmi komisyonları gösteriyor: «Şu, şu, şu şekilde gider, bedel takdiri yapar o komisyon.» Plan öyle bir inşaatı gerektiriyorsa, iki daire arasında bedel takdiri suretiyle anlaşma yapılır. Zaten kanunlarımızda, uygulamada da bu var. Onu böyle yürütebiliriz.

BAŞKAN — 8 nci madde üzerinde başka sözmak isteyen var mı efendim?. Yok.

O halde yeni 8 nci madde teklifini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 11 nci maddeyi okuyunuz efendim:

«Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu teklifinin 11 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

Kamu Konut Fonunun Kullanılması :

MADDE 11. — Kamu Konut Fonundan her mali yılbaşında bu fonda toplanmış bulunan meblağlardan o mali yıl içinde;

1. Toplu konut yerleşme alanlarındaki arazi ve arsaların kamulaştırılması veya devri için yüzde on ikiden (% 12) az olmamak üzere,

2. Toplu konut projeleri ile ilgili her türlü alt-yapı ve üstyapı projelendirme hizmetleri ve inşaat işleriyle yapı tasarrufu hesaplarına teşvik primi ve yapı tasarrufu kredilerine faiz farkı için yüzde seksenden (% 80) az olmamak üzere,

3. Toplu konut inşaatlarında kullanılan malzeme, yapı elemanı ve araçlar üreten sanayi ve inşaat kuruluşlarına, yatırım, işletme ve teçhizat kredisi; Türkiye Emlâk Kredi Bankası, sosyal güvenlik kurum-

ları ve yerel yönetimler tarafından toplu konut yapımı ile ilgili olarak kurulan inşaat şirketlerine sermaye ve işletme kredisi olarak yüzde beşten (% 5) fazla olmamak üzere,

4. Kamu kuruluşlarınca veya destekleyecekleri özel kuruluşlarca konutla ilgili proje, standart ve teknolojilerin, yapı ve tesisat gereçlerinin araştırılıp geliştirilmesi, enerji tasarrufu sağlayıcı ve çevre kirlenmesini azaltıcı araştırmalar için; yüzde üçten (% 3) fazla olmamak üzere,

Tahsis yapılır.»

BAŞKAN — Bir daha okur musunuz efendim onu?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Aynen öbür kanundaki gibi Sayın Başkanım. Eski kanunun 4 ncu fıkrasının aynıdır. Yalnız başta ufak bir değişiklik var; «kaynaklardan her türlü gelirlerden yılı içinde» diye bir karışık ibare vardı onu biraz daha rahat hale soktuk. «Kamu Konut Fonundan her mali yılbaşında, bu fonda toplanmış olan meblağdan o mali yıl içinde...» dedik, diğerlerinde bir değişiklik yapmadık.

BAŞKAN — «Her mali yılbaşında bu fonda toplanmış olan meblağlardan o mali yıl içinde», bir orası değişik; değil mi?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Yani, başlıktan başka bir değişiklik yok.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, bu değişen birinci cümle zannederim ileride bazı ihtilâflara yer verebilecek veya yanlış anlamlara yer verebilecek mahiyette gibi geldi bana. Arz edeyim. Şöyle deniyor; «Kamu Konut Fonundan her mali yılbaşında...»

Diyelim ki, 1982 yılının mali yılbaşında, 1 Mart tarihinde, «Bu fonda toplanmış olan meblağlardan», yani o tarihe kadar toplanmış tüm meblağlar ve sarf edilmemiş meblağlar anlamı çıkıyor, «O mali yıl içinde % 12'si» diye aşağıya doğru gidiyor.

Şimdi efendim, her yıl gelirlerden bu tahsisler yapıldığı için evvelki kanunda, mesela 1981 yılında ayrılmış olan fonda, eğer 1982'ye sarf edilmeden devredilmişse, onun yeniden tevzii bahis konusu olmuyordu; olduğu gibi ertesi yıla intikal ediyordu. Burada ise, tamamen onun silineceği ve yeni baştan tüm toplanan fon için yeni bir tevzi yapılacağı anlamı çıkıyor. Bu iki defa aynı şey için tahsis neticesini doğurabilir.

O nedenle, bilmiyorum, bir açıklık getirmekte belki yarar var efendim.

BAŞKAN — Eskiden «Kamu Konut Fonunun...»

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — «geliri» diyordu.

BAŞKAN — «Kamu Konut Fonunun ve her türlü gelirlerinden yılı içinde şu kadar» diyordu; burada «mali yılbaşında bu fonda toplanmış olan meblağlardan, o mali yıl içinde» diyor. Evet, ne dersiniz?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Arz edeyim efendim.

Eski ifadede «kaynaklardan ve her türlü gelirlerinden» diyordu. 10 ncu madde kaynakları ve her türlü gelirleri bir arada sayar, faizler dahil. O halde bir yıl içerisinde, bir mali yıl içerisinde bu kaynaklardan, yani bütçeden aldıklarımız, faizlerden aldıklarımız, arsa bedeli olarak aldıklarımız bir fonda birikecektir ve bir yılın içerisinde ne biriktirse ertesi yıla onu taksim edeceğiz bu hadler içerisinde. Ben okuduğum zaman, «kaynaklardan ve her türlü gelirden yılı içinde» ifadesinden, bunu ne zaman yapacağımıza dair bir fikre sahip olmadım. Yılı içinde her 3 ayda bir mi yapacağız? Her defa kaynak değiş, yani 3 ayda bir Maliye Bakanlığı tahsisatı vereceğine göre veya gelirler arttığı zaman o şekilde mi yapacağız? Tereddüt buradan doğdu. O bakımdan mali yıl içerisinde bu fonda birikmiş para şu ölçüler içerisinde, % 12'si şu amaçla, % 80'i şu amaçla, % 3'ü şu amaçla, % 5'i şu amaçla planlanır. Nevama Yüksek Konut Kurulu bu planlamayı yılbaşında yapmış, onaylamış olur ve bundan sonra da tahsisler değişmez diye düşündük. Amaç buydu. Eğer iyi anlaşılamiyorsa tekrar düzenlemek mümkün. Yani, bakanlıkla tam bir anlayış içerisinde olmaya ihtiyaç var efendim.

Yani meblağı, kaynağı yukarıda 10 ncu maddede tadat ediyor ve diğer gelirleri kapsıyor.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — «Kamu Konut Fonundan her mali yılbaşında hesap edilmek suretiyle bu fonda toplanmış olan meblağlardan o mali yıl içinde» denebilir mi acaba?

BAŞKAN — Yeni teklifte diyor ki: «Kamu Konut Fonundan her mali yılbaşında...» Nasıl istifade edilecek? Şöyle istifade edilecek: «bu fonda toplanmış olan meblağlardan» istifade edilecek.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Ama tümü o tarihe kadar toplanmış intibaini uyandırıyor efendim. Yani ben bunu fikir olarak koyuyorum.

BAŞKAN — Tabii tümünü kullanmayacak mı? Meselâ 1981'den 1982'ye devretti para; 1982'de kullanılmayacak mı

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Yalnız 1981 yılında onun tevzii yapılmıştır.

BAŞKAN — Yapılamamış, kalmış.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — O zaman iptal edilmiş oluyor. Eğer o anlama geliyorsa bu tabii olabilir.

BAŞKAN — Tabii yeniden plan yapılıyor. Şimdi o sene kullanılmamış, 1982'ye aktarılmış. Eğer diyor ki, yahut istiyorsak ki, 1981'in planı 1982'de de devam etsin, 1982'nin planı ayrı yapılsın; o zaman iş değişir. Benim bu yeni tekliften anladığım, 1981'de planı yapıldı, yapılanı bitti sene sonunda, 1982'ye giriyoruz; artık o paralar tekrar 1982'ye devredilecek. 1982 planı yapılırken o Kurul belki yine o 1981'den arta kalanları yine 1982'ye belki aktaracaktır, bunları burada ifade edecek veya yeni bir plan yapacaktır. Bu daha elastikiyet sağlamaz mı?

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, şimdi burada kesin nispetler var. Mesela diyor ki; «% 12'den az olmamak üzere.» 1981 yılında diyelim ki, arsa için % 12'sinden az olmamak üzere bir meblâğ ayrıldı; fakat farzımuhal arsanınki sarfedilemedi, diğerleri sarf edildi. Ertesi yıla arsa için artmış olan meblâğ verilecek, tümü toplanacak hepsi birden yeniden % 12'sinin tevzii yapılacak. O zaman 1981 yılı içinde arsaya % 12 sarf edilmemiş olacak, 1982-1981'i toplarsanız iki yılın gelirlerinin % 12'si arsaya sarf edilmemiş olacak. Böyle bir tablo çıkarıyor karşımıza. O nedenle, bilmiyorum, belki her yılın gelirleri olarak...

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Her yılın gelirleri» demek zor; ama «daha önce yapılan tahsisler dışında bu fonda toplanacak» denilebilir. Sayın Müsteşarım diyorlar ki, «tahsis edilmiş arsa alınma». Ama yılı içinde alamamış, o arsayı almaktan her sene başında vazgeçip yeniden işe başlamayalım. O halde, «daha önce yapılan tahsisler dışında bu fonda toplanacak olan meblâğlarla» denir.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — O zaman olur efendim. Açıklık getiriyor.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Daha önce yapılan tahsisler dışında» denilebilir efendim.

İnşaat da olacağı için, inşaat 2 sene, 3 sene olabilir; bir miktar ayırmıştır ona, o fonu bir daha varmış varsaymasın.

BAŞKAN — O halde şu şekilde oluyor efendim: «Kamu Konut Fonundan her mali yılbaşında, daha önce tahsis yapılmış olanlar dışında, bu fonda toplanmış olan meblâğlardan o mali yıl içinde».

Bu şekliyle 11 nci maddenin 1 nci fıkrasını bir defa daha okutuyorum:

Kamu Konut Fonunun Kullanılması :

MADDE 11. — Kamu Konut Fonundan her mali yılbaşında, daha önce yapılmış tahsisler dışında bu fonda toplanmış olan meblâğlardan o mali yıl içinde;

BAŞKAN — Ondan sonrakilerde bir şey yok. Bu teklif üzerinde başka söz isteyen?.. Yok.

11 nci madde olarak yeni yapılan bu teklifi yapılan bu düzeltme ile oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Yeni 12 nci madde teklifini okutuyorum:

Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Konut Kanunu teklifinin 12 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK

Orgeneral

Millî Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

Kamu Konut Fonundan yapılacak ödemeler :

MADDE 12. — 1. İhale idari şartnamesinde veya işin verilmesini düzenleyen protokolde öngörülmesi ise toplu konut inşaatı ile ilgili iş ve hizmetlerde teminat karşılığı avans verilir.

2. Toplu konut inşaatı işlerinin ihalesinde, inşaat süresinin iki yılı aşmayacak şekilde planlanması esas alınır. Coğrafi şartlar ve diğer hususlar dikkate alınarak İmar ve İskân Bakanlığınca bu süre artırılır veya azaltılır. Yapılacak sözleşmelerde işin öngörülen süreden önce tamamlanması halinde bir erken bitirme primi ödenmesi hükme bağlanır. Bu prim gün itibariyle gecikme cezasından noksan ve toplam olarak taahhüt bedelinin % 3'ünden fazla (% 3) olmaz.

3. Bu kanundan yararlanacak olan kooperatif, kooperatif birlikleri ve sosyal güvenlik kurumlarının mühendislik ve mimarlık proje giderleri kendileri tarafından karşılanır. Alt ve üstyapı inşaat işlerini kendi inşaat şirketleri ile, emaneten veya ihale yolu ile yürütürken yapacakları harcamalar Kamu Konut Fonundan karşılanır.

BAŞKAN — Bu değişiklik hakkındaki gerekçeyi dinleyelim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 12 nci maddede, «Hizmetler Karşılığı Ödeme Yapılması» diye bir başlık vardı. Aslında yalnız hizmetler karşılığı değil, Kamu Konut Fonundan yapılan bütün ödemeleri kapsıyor. O bakımdan başlıkta bir değiştirme yapalım dedik; ayrıca fıkraların dizilmesinde de rahat bir yaklaşım içerisinde olunsun istedik.

Birinci fıkrada, «İhaleye bağlanmış her türlü hizmetin yürütülüşünde işe başlarken teminat karşılığı olarak avans verilebilir» deniliyordu. Verilebilir de, verilemez de; bu biraz zor görünmüş bir konu. O bakımdan eğer işin verilmesini düzenleyen şartname veya protokol de öngörülyorsa bu avans «verilir» dedik. Bir sarahat getirdi. Ayrıca, «işlerin yürütülmesinde gerekli hak edişler ödenir» hükmü vardı. Bu, yerleşmiş usul zaten, tekrar kanuna koymaya lüzum görmedik, bunu çıkardık efendim.

İhale işlerinde de inşaat süresinde yeni bir ilke getirdik. Amacımız üç yıl içerisinde hak sahiplerini toplu konuta sahip kılmak. Bunun bir yıllık dönemi hazırlık ve altyapı ile geçerse, temel inşaat süresi iki yıl olsun dedik. Ama bakanlık uygun olan kısımlerde bunun süresini 18 aya da indirebilir, coğrafi koşulların uygun olmadığı yerlerde bunun süresini uzatabilir dedik. Böyle bir temel ilke getirdiğimiz takdirde, bu işe girecek olan müteahhitler de temelde iki yılda işi bitirecek şekilde hazırlığını yapar, dosyasını hazırlar ve diğer işlerini yapar dedik. Burada zaten öngördüğümüz konu da bu idi efendim.

Ödüllendirmede daha basit bir yaklaşım getirelim; ceza ne alıyorsak gün başına, ödüllendirme de ondan az olmasın eğer gün olarak olacaksa dedik.

Bir de toplam olarak, zaten bu kanunda da vardı, ihalenin % 3'nü aşmasın. Bizim normal olarak düşündüğümüz ihale miktarları zaten 100 milyon civarında olacaktır. 200 birimlik ev en azından 100 milyon hatta 200 milyon olacaktır; o halde 6 milyonluk diyerek düşünmeden de fazlasını yapmayalım, 6 milyon da oldukça büyük bir kârdır, bayağı bir motris güçtür erken bitirmeye diye düşündük, % 3; eskiden de böyle idi efendim.

Diğerleri zaten, 4 nci ve 5 nci fıkrada mevcuttu, bunu 3 nci fıkra içerisinde birleştirerek daha kısa bir şekilde yazdık. Kooperatif, kooperatif birlikleri ve sosyal güvenlik kurumları mühendislik ve mimar-

lık projelerini zaten kendi yapardı, buna kredi vermiyordu; inşaaata başladığı zaman kredi veriyorduk; bunlar burada aynen var efendim. Yalnız «Yönetmelikte belirtilir» ibaresini çıkardık. Zaten kanunda ihtiyaç duyulan her yer için yönetmelik yapmak imkânına sahip bakanlık efendim.

BAŞKAN — Eskiden ödüllendirmede bir nispet yoktu. Burada, ceza ne kadar kesiliyorsa, ödüllendirme de o kadar olsun diye bir esas getirilmiş oluyor; toplam miktarda yine % 3'ü aşmamak üzere. Daha önce maddeyi müzakere ederken bunu konuşmuş-tuk, nasıl ödüllendireceğiz bunu demiştik; bulamamıştık; yönetmeliğe bırakmıştık bunu. Burada yönetmeliğe bırakılmamış, ceza ne ise bunun taltifi de aynı olsun ilkesi getirilmiş.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Yalnız 12 nci maddeye yönetmelikte atıf yapılıyor herhalde?

BAŞKAN — Zaten yönetmelik her maddeye atıf yapılabilir.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — O önemli değil, 12 nci maddeye atıf yapılıyor yine.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Burada «süre uzatmalı işlere bu prim verilmez» ibaresi çıkmış; zaten uzatınca olmuyor diye herhalde çıkartılmış?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Süre uzatması olduğu zaman kanunun ruhuna aykırı zaten. Süreden evvel bitirdiği zaman vereceğiz.

BAŞKAN — Ben de takılmıştım ona. Hatta onun burada münakaşası yapıldı; işte yağmurdan, kardan süre uzatılmış ne yapalım; onlara da vermeyelim dendi. Nitekim «süre uzatmalı işlere bu prim verilmez» denmişti.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Şimdi uzattığına göre de verebilir.

BAŞKAN — Buyurun.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, çok iyi işaret ettiğiniz gibi, geçen defa da bunun münakaşası yapılmıştı. Süre uzatma resmi kurumlarda bilhassa kolaylıkla da veriliyor, o nedenle süre uzatmalı olan durumlarda verilmesin kararı verildi. Yalnız bu kayıt olmadıkça...

BAŞKAN — Burada sarih değil, alabilir.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Süre uzatmalı işlerde de alır efendim.

BAŞKAN — Yine onu koymak lazım, «süre uzatmalı işlere bu prim verilmez» demek lazım.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Kitabına ilerde uydurabilirler.

BAŞKAN — Tabii; benim bunda kabahatim yok ki diyecek.

Başımız ağrıyacağına, bu hükmü koymakta fayda var: «Süre uzatmalı işlere bu prim verilmez». Zaten maksadımız vermemekti, onun için o cümleyi koymakta yarar vardır.

O halde, yeni teklif edilen 12 nci maddenin 2 nci fıkrasının sonuna, «% 3'ten fazla olamaz» ibaresinden sonra, «Süre uzatmalı işlere bu prim verilmez» diye ilave edilecek.

Efendim, madde hakkında başka söz almak isteyen var mı?.. Yok.

O halde, yeni 12 nci madde teklifini 2 nci fıkradaki bu değişiklik haliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 14 ncü madde teklifini okutuyorum:

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görülmekte olan Toplu Konut Kanunu teklifinin 14 ncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

Konut Maliyetlerinin Bankalara Bildirilmesi ve Yapı Tasarruf Hesabının Açılması :

MADDE 14. — 1. Toplu konut yerleşme alanlarında inşa edilecek konutların inşaat ihalesi ve sözleşmesi yapıldıktan sonra İmar ve İskân Bakanlığı tarafından çeşitli büyüklükteki konutlar için ayrı ayrı hesaplanan yapı yaklaşık maliyetleri, ilgili bankalara bildirilir. Bu yerleşme alanlarında konut edinmek isteyenler hak sahibi olabileceklerini gösteren belgelerle bu Kanunun 26 ncı maddesinde belirtilen esaslara uygun bir bankaya başvururlar, talep oldukları konutun yerini ve büyüklüğünü bildirirler ve yapı tasarrufu hesabı açtırırılar. Başvuru belgelerinin doğruluğu Türkiye Emlak Kredi Bankasıncı bir yıl içinde tetkik edilir.

2. Yapı tasarrufu açtıran yurttaş, nüfusu 500 bini (500 000) aşmayan yerleşme yerlerinde brüt seksenbeş (85) metrekareye kadar olan konutlar için yapı yaklaşık maliyetinin yüzde yirmisini (% 20) brüt 85 - 100 metrekare arasındaki konutlar için ise yapı yaklaşık maliyetinin yüzde yirmibeşini (% 25)

3 yıl içinde bu hesaba yatırır. Hesaba 1 yılda yatırılacak para üç yıl içinde bu hesaba yatırır. Hesaba bir yılda yatırılacak para üç yılda yatırılacak miktarın yüzde yirmibeşinden (% 25) az olamaz. Bu oranlar nüfusu beşyüz bini (500 000) aşan yerleşme yerlerinde ayrıca yüzde iki (% 2) artırılır.

3. Kooperatifler, kooperatif birlikleri ve sosyal güvenlik kurumları vasıtasıyla konut edinmek isteyen yurttaşlar, yapı tasarrufu hesaplarını bu kuruluşlar aracılığıyla açtırırılar. Arsası olan bu gibi kuruluşlara kredi önceliği verilir.

4. Bu Kanunun 2 nci maddesinde tanımlanan teşvik primi, hak sahibinin yapı tasarrufu hesabına açtırmasından iki tam yıl sonra belirlenerek hak sahibi adına alacak olarak kaydedilir ve yapı kredisi borcundan düşüleceği kendisine bildirilir.

Hak sahibi yapı tasarrufu hesabında üç yıl boyunca biriktirmesi gereken toplam meblağın en az yüzde yetmişbeşini (% 75) ikinci yılın sonuna kadar tamamlamışsa, teşvik priminden bu üç yıllık toplam meblağın yüzde yirmibeşi (% 25) oranında yararlanır. İkinci yılın sonunda biriktirdiği yüzde yetmişbeşin (% 75) altındaysa, teşvik priminden yüzde onbeş (% 15) oranında yararlanır.

5. Yapı tasarrufu hesabında, yapı yaklaşık maliyeti üzerinden hesaplanarak biriktirilen miktar, konutun teslimi sırasında hesaplanan satış veya devir bedelinin bu maddenin 2 nci fıkrasında belirlenen yüzdelerinden az ise, hak sahibine altı aydan iki yıla kadar bir süre tanınarak, hesabındaki tasarrufu Kamu Konut Fonuna aktarılmak üzere gereken meblağı tamamlaması istenir.

6. Hak sahiplerinin satınalmak istemediği konutlar peşin veya taksitle satılabilir.

BAŞKAN — Bu tekliftteki değişiklikler nelerdir?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bunda çok basit bir iki kelime düzenlemesi var; ufak tefek değişikliklerden başka hiçbir düzeltme yok efendim, metin olarak aynı kabul ediyoruz. Yalnız burada, Yüksek Heyetinizin tasviplerine sunacağım önemli bir husus var : 500 bin dediğimiz zaman, İstatistik Genel Müdürlüğünden aldığımız rakamlara göre, sadece 4 ilimiz bu 500 bin rakamına giriyor, «300 bin» dediğimiz zaman 8 ilimiz giriyor, «200 bin» dediğimiz zaman 11 ilimiz giriyor, İçel dahil.

BAŞKAN — «250 bin» dersek?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «250 bin» dersek,

Diyarbakır hariç, Kayseri dahil 9 il giriyor efendim. Gelişmekte olan Türkiye'de düşünülürse, 250 bin zannediyorum uygun bir rakam olacak burada, 500 bin çok sınırlı kalacak efendim.

«250 bin» dediğimiz zaman şu iller giriyor : İstanbul, Ankara, İzmir, Adana, Bursa, Gaziantep, Konya, Eskişehir, Kayseri.

BAŞKAN — Diyarbakır 250 binden az mıdır? Diyarbakır'ın nüfusunun çok olması lazım.

ORGNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Diyarbakır'ın nüfusu 235 bin efendim.

BAŞKAN — Ne yapalım, bir dahaki nüfus sayımında o da 250 bin olacaktır.

ORGNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Heride o da 250 bini bulacaktır. Yani bu büyümeyi de hesaba katarsak, 250 bin daha rahat bir rakam gibi duruyor.

BAŞKAN — Sayın Bakanım, ne dersiniz?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Sayın Başkanım, bu ayırım yapılacaksa, bir tasnif yapılacaksa, benim kanaatımca 250 bin uygun bir rakamdır. Yalnız bizim Bakanlık olarak Sayın Müsteşarım da biliyor - başından beri, böyle bir ayırım yapılmalı mı, yapılmamalı mı şeklinde bir endişemiz olmuştur. Çünkü, uygulamada bankalarda ve diğer bu tasarruf hesaplarının senelere aktarılmasında çok büyük zorluklar getirecek, kompittürize edilse bile, büyük sıkıntı getirecek. Amaç, konut yapmak. Türkiye'de esasen bugün 1-1,5 milyonu bulan konut birikimi var. Büyük şehirlere göçü de cazip halde olmaktan çıkarma esası da var. Acaba biz bu seddeyi koyduğumuz zaman gerçekten büyük şehirde zaten oturmak isteyen insana bu % 2-3'lük gibi bir durum manî teşkil eder mi, etmez mi endişesini hesapların zorluğu bakımından taşımışızdır. Bunu takdirlerinize arz ederim.

Tabiri, eğer bir tasnif yapılacaksa 250 bin iyi bir rakamdır Türkiye'nin şartlarına göre; ama bu fıkranın tamamen çıkarılması da, yani eşitlik sağlanması da düşünülebilir, mademki maddeyi baştan görüşeceğiz.

BAŞKAN — Şimdi ben bir soru soracağım : Bunu nasıl halledeceğiz?

O şehrin nüfusu bu sayıya göre 240 bin idi ve nüfus sayımına 1 sene kala yahut 6 ay kala orada inşaata başlandı, nüfus sayımı yapıldı, bir de baktık ki, 300 bine, yahut 280 bine çıkmış. Bu şehir, son nü-

fus sayımı esas kabul edildiği için, oradaki vatandaşlar 'bu durumdan, sayımdan evvel başladığından dolayı % 5 faizle alacaklar ve 20 senede ödeyecekler. Öbür tarafta, 250 bin kûsurlu bir şehir bundan faydalanamayacak. Bunda hakikaten adaletsizlik olacak ama, hangi şekilde yaparsak yapalım, bunu bir yerde kesmek gerekecek.

Bu maddenin gayesi, büyük şehirlerde, Ankara, İstanbul gibi saydığımız bu şehirlere göçü önlemektir. Bu, göçü önler mi? Önlemez. Eğer o kişi zaten orada oturuyorsa, % 5 de deseniz, % 6 da deseniz, % 7 de deseniz oradan kredi alacaktır. Küçük bir vilayet, Burdur'da şimdi % 5 veriyorlar ve 20 sene vade veriyorlar, gideyim orada yerleşeyim demez; ancak, ne faydası olur?

Burdur'da oturuyor, ev yapacak; böyle bir fırsat da geçti eline, «Mademki yaptıracağım, her yerde aynı faiz, gideyim İstanbulda yaptırayım; gideyim, İzmir yakın İzmir'e yerleşeyim» diyemeyecektir; belki bunu önleyebilir. Fakat orada oturuyorsa onu önlemez.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Sayın Başkanım, doğrudur da, kanunun kamuoyuna intikali sırasında bunun olumlu bir etki yapacağını tahmin ederim.

BAŞKAN — Bu neye benzer?

Biliyorsunuz biz, ilk lojman talimatını yaparken evi olanlara, arabası olanlara, bilmem neyi olanlara vermiyorduk; sonra başa çıkmadık. Adamın evi var; var ama diğerinin - lojmandan istifade edenin - bağı var; bağ sayılmamış. Evi var, borcu fazla... Bir diğeri araba almış; araba aldı diye lojman verilmiyor ona. Sonradan vaz geçildi bundan. Herkese verilmişti puana göre.

İleride bunda da böyle mahzurlar çıkabilir. Ancak, bu şehirlere göçü de önlemek gerekiyor.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Kamuoyu bakımından da psikolojik bir faydası var bunun; bu tasnif kalabilir.

BAŞKAN — Ya herkese vereceksin...

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — O zaman uygulama bakımından bizim için ve bankalar için bir kolaylık olur, ama buna rağmen psikolojik etkisi bakımından bu konulabilir.

BAŞKAN — Buyurun.

ORGNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, bu yaklaşımda amaç, çok uzun bir vade içersinde hakikaten birikmiş olan konut ihtiyacını devletin büt-

çesinden ayırdığı bir tahsisatla ödeyebilmek. Bu çerçevede içerisinde düşünürken, bugünkü durumu düşünmeyelim. Bundan sonra gelecek siyasi iktidarlar istense de istenmese de oy potansiyeli fazla olan yerlere doğru bu işin yönelmesini isteyeceklerdir. Buna birinci fren buradan gelecektir.

Yani, oy potansiyeli fazla olan yerlerde gecekonduları sosyal konutlara çeviriyoruz amacıyla yapılmıyor bu. Mecburuz bir noktada gecekondulara bir başka hal çaresi aramaya ve arayacağız. Ama bu, bundan sonraki gelişen Türkiye'nin ihtiyaçlarına bir yaklaşım getirsin. O bakımdan da, önceliklerde bozuk şehirleşme ve gecekondulaşma bölgelerini sona aldık. Yeni sanayileşme, yeni liman, yeni yatırım alanlarında evvela kullanılalım dedik, dikkat buyurlursa. Baştaki maddenin 2 nci fıkrasında bu önceliği verdik. O bakımdan, Bakanlığa, bundan sonraki sivası kompozisyonla kurulmuş hükümetler içerisinde rahatlık sağlar.

2 nci önemli unsur da, kamuovunda «Evet, ben büyük şehirlerde artık eskisi gibi rahat olamayacağım; o halde büyük şehirleri değil, daha kolay; aynı geçimi sağlayabilecek yerlere doğru hareketi yönelteyim» der. Zaten bunu genel planlama ile beraber yürütmezsek randıman alamayız.

Yani, gerek sanayileşmeyi, gerek tarımda modernleşmeyi bununla bir birine kattığımız zaman, netice şehirlere doğru göçü azaltma olacaktır.

Su anda, mesela benim hatırıma gelen Geyve Boğazi, Bozöyük, Bilecik üçgeni içerisinde belki en süratli gelişme olacaktır. Çünkü sanayileşme oldukça büyük bir seviyeye gelmiştir orada, toplu konut ihtiyacı orada doğacaktır. Belki Bozöyük'ün kenarı, belki Bilecik'in kenarı gelişecektir; veya Atatürk Barajı tamamlanır tamamlanmaz Atatürk Barajı sahasında olacaktır.

Buyurduğunuz şekilde, miktarlar da çok az değil: % 5'ten % 8'e kadar çıkıyor; 20 senelik ödeme süresi 13 seneye kadar aşağıya iniyor. Binaenaleyh, bir sınırlama getirecek ama, yine; Sayın Başkanım buyurduğunuz gibi o şehirde yaşayan insan yine elbette orada isteyecektir. Ama Elâzığ'dan kopup, Karakoçan'dan kopup yeni bir şehire yerleşecekse, İstanbul yerine belki daha küçük şehirleri bu şekilde tercih edecektir.

O nedenle bu haliyle kalmasında, 250 bin olmasında fayda var efendim.

BAŞKAN — Peki, şöyle bir husus var: Şimdi burada, 2 nci fıkrada,

«Yapı tasarruf hesabı açtıran yurttaş nüfusu 500 bini aşmayan yerleşme yerlerinde...» dedik. Yerleşme yerinin tarifini de başta 1 nci maddede yaptık:

«Nüfusun Toplu Konut Yüksek Kurulunun tanıyabileceği istisnalar dışında 30 bini aşana kentler ile nüfusu ne olursa olsun il merkezlerine ve İmar ve İskân Bakanlığınca tespit edilen gelişme yörelerine denir» dedik. Şimdi, İstanbul'un yakınında Çerkezköy'de yapıyor; Çerkezköy'ün nüfusu mu esastır, İstanbul vilayetinin nüfusu mu esastır burada? Hangisi esas alınacak?

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, burada belediyelerin nüfuslarını esas aldık. Yaklaşım belediyelerdir.

BAŞKAN — Tuzla'nın nüfusu 250 binden azsa?

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Tuzla ayrı bir kent ama, metropol olarak düşündüğümüz zaman onun içinde kalacak zaten; İstanbul gibi, Ankara gibi.

BAŞKAN — Şimdi böyle; yarın belediyeler yine ayrılırsa?

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Onun için dikkat buyurulursa «Belediyeler» demedik, hep «Yerel Yönetim» dedik Sayın Başkanım. Tabii, anakent veya metropol belediyelere ait kanunu getirdiğimiz zaman o sınırlamayı getireceğiz. Onun içerisinde büyüme aynı sıkıntıyı getirecektir zaten.

BAŞKAN — Onu bu halletmiyor.

İstanbul'un içindeyse 500 bini aştı diye öyle yapacak. Şehrin kenarına doğru gidecek biraz. Orası da İstanbul'dur, banliyödür.

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — İstanbul için bir kanun çıkardığımız zaman, ağırlığı ihtimal İstanbul metropoliten sahası dendiğinde, belki İstanbul ilinin dışına kadar da taşacağız; O sahayı bir belediye sınırlaması içine alacağız. Başka türlü bir düzenleme gelecek.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Benim bir kanun teklifim vardı 145 maddelik; İstanbul metropoliten, İzmir, Ankara mecburi, diğer yerlerde ihtiyari şartlarla kurulması için. O 5 sene yattı burada maalesef. O çıkmış olsaydı...

BAŞKAN — Zaten bu toplu konutları biz şimdi şehrin dışına taşıyacağız. Öyle bir yer seçilecek ki, orada belki de yanındaki bir kazaya yakın veya köye yakın bir yer olacak.

O köy müdür esas nüfus, kaza mıdır, vilâyetin nüfusu mudur esas olan? Banliyö ile de bağlanmışsa?... Çünkü, «Yerleşme yeri» tabiri işi halletmiyor.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — 30 bini aşana dediğimize göre Sayın Başkanım, zaten 1580 sayılı Belediye Kanununa göre bugün 2000'i aşan yerde belediye kurulabiliyor; yani mutlak belediye oluyor efendim.

Yarın belediye kurulma hakkını, 5000'e bile çıkarırsak gene 30 bini zaten bulmuyor. O zaman «Yerleşme yeri» yerine «Belediye» denebilir; Nüfusu şu kadarı aşmayan belediye hudutları» denebilir.

BAŞKAN — Bu, kaçamaklara yol açar.

Bunu 250 bin diyelim, ne dersek diyelim; ama neyin esas alınacağını belirtmek lâzım. Vilâyetin nüfusu mu esas almır, kazanın nüfusu mu - kazaya yakınsa - esas almır? Bunu belirtmedikçe büyük şehirlerde çok adaletsizlikler olur.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Efendim, vilâyetin tüm nüfusunu hiçbir zaman nazara alamayız.

BASKAN — Tüm değil, şehrin diyor. Ama o vilayet içersinde İstanbul, Ankara, İzmir, Adana gibi vilayetlerin öyle kazaları var ki yanında, yahut belediyeler...

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Sayın Başkanım burada; «Yerleşme yerlerinde» dediğimiz zaman şunu anlayacağız: Bu son çıkardığımız talimat gereğince zaten birleştirilmek istenen belediyeler birleştirilmiştir. Birleştirilmevenler de ayrı kalmak suretiyle yerleşme yeri olmakta devam etmektedir.

BAŞKAN — Yarın öbür gün yine bir kanun çıkarırlar da ayırırlarsa belediyeleri?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Ayırırlarsa ayırırlar efendim. Zaten her idare kendi kanun çıkarma devresinden sorumludur. Onun maddi ve manevi sorumluluğu, vicdani sorumluluğu da o kanun çıkaran idareye terettüp edecektir. Onun hesabını da kamuoyuna verme durumundadırlar. Neden çıkarıyorlar, kamuoyuna kabul ettirmek de önemlidir. Kamuoyu bundan memnunsa, bu uygulamadan zamanla memnuniyet gösteriyorsa, yarın herhangi bir idarenin bunun aleyhinde bir kanun çıkarması zorlaşır. Nihayet bu seçimini de etkiler, oy peşinde koşacaksa. Ama mesele bunun faydalı olması meselesidir. Zaten bunu tamamlayan bir kanunun çıkarılması lazım. O çıktığı zaman onu zordur değiştirmek.

Burada «yerleşme yerlerinde» tabirinden her halde belediye anlaşılacak gerekiyor.

BAŞKAN — Tabirde öyle yapmadık: «30 bini aşan kentler ile nüfusu ne olursa olsun il merkezleri ve İmar İskân Bakanlığınca tespit edilen gelişme yörelerine verilir.» Tabii siz tespit edeceksiniz onları.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — O zaman da yerleşme yeri oluyor. Belki Sayın Orgeneralimin dediği gibi, Karakaya Barajı, Atatürk Barajı bittikten sonra onun çevresini İmar ve İskân Bakanlığı yerleşme yeri olarak ilan edebilir.

O zaman bir belediye olmadığı halde burası, bu yerleşme yeri esasına göre krediye müstahak olacaktır.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Nitekim, belediye hizmetleri dedik; mutlaka belediye olur kaydı da koymadık, o maddeyi ondan değiştirdik.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Onun için mecburi olarak bu tabiri kullandık Sayın Başkanım.

BAŞKAN — O halde bunu 250 bin olarak uygun buluyorsunuz, öyle mi efendim?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Evet efendim.

BAŞKAN — Kaç şehir oluyordu, 250 bin olunca?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «250 bin» dediğimiz zaman Sayın Başkanım, 1980 nüfus sayımlarına göre 9 il merkezi giriyor ve Kayseri'de bitiyor.

BAŞKAN — Yalnız, bir yönetmelikle bunu açıklamakta yarar vardır.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bir sıkıntı varsa eğer, şöyle diyelim: «Yapı tasarrufu hesabı açtıran yurttaş, o tarihte - biraz evvel değindiniz, birden bire artabilir hesabın sonunda - nüfusu 250 bini aşmayan yerleşme yerlerinde.» Yani, hesabı açtırdığı zamanki tarih esas olsun ki, evvel mi, sonra mı demeyelim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — «Son nüfus sayımında» diyeceğiz efendim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Hesabı açtırdığı tarihten bir sene sonra bir nüfus sayımı daha yapıldı ise işlemin..

BAŞKAN — Hesabı açtırdığı tarihte mi, inşaata başladığı tarihte mi?

CEMAL KULU (İhtisas Komisyonu Üyesi - Emlak Kredi Bankası Genel Müdürü) — Hesabı açıldığı tarihte Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Onu oraya ilave etmekte fayda var.

İkinci fıkrada, «Yapı tasarruf hesabı açtıran yurtaş, o tarihte nüfusu 250 bini aşmayan yerleşme yerlerinde» demek lazım.

Bu, 250 bin nüfus hususu, yapılacak yönetmelikte iyice açıklanmalıdır demin söylediğim mahzurları ortadan kaldırmak için.

Başka söz olmak isteyen var mı efendim?

Buyurun.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım; buyurduğunuz gibi büyük şehirlere göçü önleme açısından düşünülmüş bir teklif mahiyetindedir. Ancak, gene ifade ettiğiniz gibi, bununla büyük şehirlere göçü önlemek kabil değil. Onun üzerinde durulması gereken başka nedenleri var; Sayın Orgeneralimin değinmiş olduğu çok daha kapsamlı birtakım tedbirlerin alınması gerekir.

Bu madde kabul edilirse ne olacaktır? Benim düşünebildiğim şu, müsaade ederseniz arz edeyim.

Bununla vatandaş % 20 yerine % 25 biriktiriyor tasarrufunu. Kredi teklif ederseniz, 13 yıla kadar düşen ve faizi % 10'un üzerine çıkan seviyelere ulaşıyor.

Demek ki, aylık ödeyeceği meblağ artacak, aylık taksitleri - aynı konut için - artacak başka bir yerkine nazaran.

O zaman ne olacak? Vatandaş eğer İstanbul'a gitmek mecburiyetinde ise, öbür faktörler onu İstanbul'a götürme durumunda ise, İstanbul da bu nüfusu karşılayabilecek vaziyette ise, o da oraya gidecektir. Yalnız, buradan kredi alamadığı için muhtemelen gecekonduyu yapmaya gidecektir. Konut yapamayacak, çünkü taksidini ödeyemeyecektir.

BAŞKAN — Doğru, yine önleyemeyeceğiz bunu.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Gecekonduyu yapmak temayülli belirebilir, bir.

İkincisi, nüfusu 500 binden 250 bine düşürmek bence tam tersine etki yapacak, büyük şehirlere göçü daraltmayacak hatta artıracaktır.

Nedeni de şu efendim: Bir vatandaş düşünün Karadeniz'de ve Samsun yakınında. Samsun'un nüfusunu da 250 binin üzerinde olduğunu kabul edelim.

Samsun'a gelmeyecek, Samsun'la İstanbul arasında hiçbir fark yok, İstanbul'a gidelim diyecek, yahut

Ankara'ya gidelim diyecek. Yani üç büyük şehirde İstanbul, Ankara ve İzmir'de nüfusun yoğunlaşmasına belki de etkili olacaktır.

O nedenle, eğer bu kalacaksa, nüfusun 250 bin değil, yine 500 bin olarak kalması belki daha doğru olur diye düşünüyorum.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN — Doğru.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Evet, kolay olur. Bankalar ve bizim için de kolay olur; 3-4 şehir vardır.

BAŞKAN — Kontrolü kolay olur.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Evet efendim, sonra da zaten büyük gecekondulaşma üç büyük şehirde; iyi planlandığı için Konya'da hiç yok.

BAŞKAN — Evet, 500 bin kalsın, onu bozmayalım, doğrudur.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ben endişelerimi arz ettim, ama bu da doğrudur.

BAŞKAN — «Madem aynı şeyi vereceğim, niye İzmit'e gideyim, İstanbul'a gideyim» diyecek, «Nasıl olsa orada da aynı krediyi alacağım, o kadar düşecek» der. 500 bin olunca Ankara, İstanbul, İzmir ve Adana olarak 4 il var; zaten en çok sıkıntı da burarlarda.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Evet, Sayın Başkanım, ben içeride ikinci celsede merkezleri zati devletlerinize arz etmişim, yani büyük şehirlerin yanındaki ikinci büyük şehir cazibe merkezlerini 250 bin yaptık mı onu bertaraf ediyorduk, şimdi 500 binde kalmasında daha büyük işabet vardır.

BAŞKAN — İleride bu madde değişecektir.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Onu başkaları değiştirsin efendim.

BAŞKAN — Evet, değişecektir, birçok pürüzler çıkacaktır.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Aslında, hem Anayasada hem ekonomik alanda ve sosyal alanda büyük şehirlere göçü önleyecek tedbirleri aramak zorundayız. Bu, onun ekonomik parçalarından bir tanesiydi, şu kadarcık bir tanesiydi.

Hem Anayasal düzenleme ile buna bakmak lazım, hem ekonomik olarak, hem de sosyal kolaylıklar bakımından bakmak lazım.

BAŞKAN — Yani, büyük şehirlerdeki geçimi zorlaştırırsak gitmez kimse oraya. Mesela İstanbul'da yaşayan bir insanın belediyeye verdiği, elektriğe verdiği, suya verdiği para muazzam rakamlara baliğ olursa «Ben burada geçinemem bu parayla» deyip daha mütevazı bir şehir seçecektir kendisine. Bunlarla önlenir; yoksa, ev yaptırmaz da gider orada ufak bir yer bulur, orada kirada oturur.

Yalnız «O tarihte» ibaresini koyacağız, «O tarihte nüfusu 500 bini aşmayan yerleşme yerlerinde brüt 85 metrekaare» diye devam edecektir.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Büyük şehirlere de bir daha sanayi tesisi yapmamak lazım. Yaptıkça mecburen bu sefer biz kendimiz işçi çalıştırmak mecburiyetinde kalıyoruz. Onun için onu da kesmek gerek.

BAŞKAN — Tabii işçi bulacaklar, elbette gelecektir.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Hatta tevsihi dahi durdurmak lazım, fabrika tevsiilerini durdurmak lazım, devamlı adam geliyor.

BAŞKAN — 14 ncü madde üzerinde başka söz isteyen var mı?.. Yok.

O halde yeni 14 ncü maddeyi yalnız bir değişiklik, ikinci fıkraya «Yapı tasarrufu hesabı açtırarak yurttaş» dan sonra «O tarihte» ibaresi eklenmek suretiyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Şimdi 17 nci madde üzerinde bir değişiklik teklifi var, okutuyorum:

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu Teklifinin 17 ncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

Konutların ve İş Yerlerinin Teslim Alınması, Hak Sahiplerine Devredilmesi, Kredilerin Açılması :

MADDE 17. — 1. İhale şartlarına uygun olarak inşa edilen konut ve iş yerleri İmar ve İskân Bakanlığınca geçici kabulleri yapıldıktan sonra Türkiye Emlak Kredi Bankası tarafından teslim alınır ve bu durum hak sahiplerine bildirilir. Hak sahibi yapı tasarruf hesabı açtırmış olduğu bankaya yapı kredisi ve yapı tasarrufu kredisi açılması için gerekli başvuruları yapar.

2. Banka, bu kanunun 14 ncü maddesindeki tasarruf şartlarını yerine getirmiş olan hak sahiplerine, 26 ncü maddeye göre belirlenecek ölçüler içinde yapı tasarrufu kredisi açar. Bu kredi ve hak sahibinin tasarruf hesabında birikmiş olan parası banka tarafından kamu konut fonuna aktarılır.

3. Konutun İmar ve İskân Bakanlığı tarafından belirlenen satış fiyatından yapı tasarruf hesabında biriken toplam meblağ ve yapı tasarrufu kredisi düşüldükten sonra bulunan miktar, Kamu Konut Fonu tarafından «Yapı Kredisi» olarak açılır. Hak sahibi yapı kredisinden teşvik primi düşüldükten sonra kalan miktar kadar Kamu Konut fonuna borçlanır.

4. Yapı kredisinin açılmasından sonra konut hak sahibine teslim edilir. Yapı tasarrufu kredisinin ve yapı kredisinin, bu Kanunun 20 ncü maddesinde tanımlanan faiz ve süre şartlarına göre hesaplanan borç taksitleri hak sahibi tarafından ilgili bankaya ödenmeye başlanır.

5. Hak sahibine teslim edilecek konut belirlenen sürede teslim edilemezse, hak sahibi yapı yaklaşık maliyetlerine göre tespit edilmiş ve ileride ödeyeceği tahmini aylık taksidinin yüzde otuzundan (% 30) az olmayan bir geçici taksidi, yapı tasarruf hesabına yatırmaya devam eder. Konutun teslim alınması ve kredilerin açılması ile hak sahibinin taksitleri yeniden hesaplanır ve ödemeler buna göre sürdürülür.

6. Hak sahiplerine teslim edilen konutlar ve satılan işyerleri üzerinde, ilgili banka lehine ve Kamu Konut Fonu adına da Türkiye Emlak Kredi Bankası lehine ayrı ayrı ipotek tesis edilir.

BAŞKAN — Bu değişikliğin izahını rica edelim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu maddeye ait değişikliğinin nedeni, 3 ncü fıkradaki yazış tarzını biraz daha açıklığa kavuşturılmaktan ibaret.

Bir de 4 ncü fıkranın son satırındaki «Yapı kredisinin taksitlerini toplayan banka, tahsilini izleyen ay içinde bunları kamu konut fonuna aktarır» ifadesi mükerrer geçiyor, bir kere daha bundan evvel geçti; aynı hükmü bir kanun içinde tekrarlamamak için o kısmı siliyoruz. Sadece muhtevada değil, ama yer alış şeklinde biraz rahatlık doğması için hazırlanmıştır.

BAŞKAN — Kanun tekniğine uygun.

17 ncü madde hakkında söz isteyen?.. Yok.

17 ncü maddeyi bu teklifte olduğu gibi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

18 nci maddenin değiştirilmesi hakkında teklifi okutuyorum:

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu Teklifinin 18 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTIK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

Konut Mülkiyeti :

MADDE 18. — İnşa edilen toplu konutlar, Türkiye Emlak Kredi Bankası tarafından 634 sayılı Kat Mülkiyeti Kanunu uyarınca hazırlanacak belgelere dayanılarak ve hak sahiplerinin imzaları aranmaksızın tapuya tescil ve hak sahiplerine teslim edilir. Bu konutlar on (10) yıl süre ile devir, temlik, rehin ve haciz edilemez, satış vaadi ile el değiştiremez. Bu Kanundaki vebicelerini yerine getirmeyen hak sahiplerinin konutları üzerinde Kamu Konut Fonu adına Türkiye Emlak Kredi Bankasının, konut satış bedeli üzerinden iştirak hakkı vardır.

BAŞKAN — Bu 18 nci madde teklifi hakkında Emlak Kredi Bankası Genel Müdürünün bir diyeceği var mı efendim.

CEMAL KULU (İhtisas Komisyonu Üyesi - Emlak Kredi Bankası Genel Müdürü) — Hayır efendim.

BAŞKAN — Değişiklik var mı bunda?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Eski metinde «Hak sahiplerine verilen konutlarda kat mülkiyeti tesis edilirken» denmiştir. Kat mülkiyetini tesis eden zaten 634 sayılı Kanundur. Değişiklik, sadece dili ve kanunlaşma yaklaşımını anlaşılır hale koymaktan ibarettir, başka bir değişiklik yoktur.

BAŞKAN — 18 nci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı? Yok.

18 nci maddeyi bu teklifte okunan şekliyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

20 nci maddenin değiştirilmesi hakkındaki teklifi okutuyorum:

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanun Teklifinin 20 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

Krediler, Kredi Süreleri ve Faizleri :

MADDE 20. — 1. Nüfusun beşyüzbin (500 000)in altında kalan yerleşme yerlerinde brüt inşaat alanı yetmişbeş (75) metrekareye kadar olan konutlar için açılacak yapı kredileri ve yapı tasarrufu kredilerinin faizi % 5 ve ödeme süresi yirmi yıldır. Ancak, brüt inşaat alanı yetmişbeş (75) metrekareden seksenbeş (85) metrekareye kadar olan konutlarda her beş metrekare için bu faizlere binde beş (% 05) eklenir ve süreler, birer yıl kısaltılır. Brüt alanı seksenbeş (85) metrekareden büyük konutlarda ise seksenbeş (85) metrekarelik konutlar için hesaplanan faiz şartlarına, her beş metrekare için yüzde bir (% 1) faiz eklemesi ve bir (1) yıl süre kısaltması yapılarak yeni faiz şartları bulunur.

2. Beş metrekareden küçük küsurlar beş metrekare sayılır. Brüt alanı yüz (100) metrekareyi aşan konutlara hiç bir şekilde kredi verilmez.

3. Nüfusu beşyüzbin (500 000) aşan yerleşme yerlerinde uygulanacak toplu konut projelerinde, yukarıda 1 nci fıkradaki hükümler saklı kalmak şartıyla, kredi faizleri ayrıca yüzde iki (% 2) artırılır, ödeme süreleri iki (2) yıl kısaltılır.

4. Bankaların açtığı yapı tasarrufu kredisine uygulanacak gerçek faiz haddi günün şartlarına göre TC. Merkez Bankasının teklifi üzerine Bakanlar Kurulunca tespit edilir. Bu faiz haddi ile hak sahibinin ödediği faiz oranı arasındaki farka göre hesaplanan faiz farkı jadesi Kamu Konut Fonu tarafından ilgili bankaya toplam ödeme süresi boyunca yıllık eşit taksitlerle yatırılır.

5. Yukarıdaki faiz oranlarının tespitine esas olacak konut metrekare alanları ilgili makamlarca onaylanmış tatbikat projelerine göre tespit edilir.

BAŞKAN — Bu teklifteki değişiklikler hakkında izahat rica ediyorum.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 1 nci fıkradaki temel ilke, tasarruf kredilerinin en az % 5 faizli en çok 20 yıl süreli olmasıdır; ondan sonra bankalara

geri dönecek faiz unsuru vardır. 1 nci fıkradan bir şey anlamak mümkün olmuyordu. 2 ve 3 ncü fıkralar da ayrı şekilde geliyordu. O bakımdan, evvela temel ilke olarak nüfusu 500 binin altındaki yerlerde 75 metrekareye kadar olan alanlar için faiz % 5, ödeme süresi 20 yıldır dedik, istisnaları ondan sonra getirdik.

Son fıkraya da, bankaların açtığı kredilerle bankalara geriye dönen kredi faizleri arasındaki farkı fondan nasıl ödeyeceğimizi düzenledik. Sadece düzenlemeden ibarettir, esasta bir değişiklik yoktur.

BAŞKAN — Emlak Kredi Bankası Genel Müdürü ve Hükümetin bir diyeceği var mı efendim?

ORMAL KULU (İhtisas Komisyonu Üyesi - Emlak Kredi Bankası Genel Müdürü) — Sayın Başkanım, «En az % 5» idi, kesin ifade halinde.

BAŞKAN — Evet, orada bir fark var, «Faizi % 5» denilmiş. Gerçi başka bir maddede bunu azaltma ve çoğaltma yetkisi veriliyor.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — En az, en çok değil zaten, temel % 5, ondan sonrası yukarı doğru çıkıyor, bir değişiklik yok.

BAŞKAN — Yükseltme yetkisi vermiş Bakanlar Kuruluna, başka bir maddede vardır o, Konut Yüksek Kurulunun görevleri arasında vardır. «% 5» diyor, ondan sonra da zaten çoğaltmayı Yüksek Kurul yapacak, senelere göre artıracak.

Esasta bir değişiklik yok.

Buyurun efendim.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — 2 nci fıkrada «5 metrekareden küçük kusurlar 5 metre kare sayılır. Brüt alanı 100 metrekareyi aşan konutlara hiç bir şekilde kredi verilmez» deniliyor.

Bu brüt alanın tarifini son zamanlarda biz değişik şekilde aldık. O zaman etkilemesin bunu, yani brüt alanı inşaat alanı 100 metrekareyi aşanı dışında saydık.

BAŞKAN — İnşaat alanı mı, yoksa konutun alanı mıdır?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Sayın Başkanım, brüt inşaat alanıdır. Bu yönetmelikte tarif edilecek, yani net değil.

BAŞKAN — Burada «Brüt alanı» diyor, net değil.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Brüt inşaat alanı deyince burada yanlış anlama olabilir.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Tereddütleri izale edecek bir rakamdır. Brüt alan

dediğimiz zaman Bakanlık ve ilgililer rahatlıyor; yani duvardan duvara ölçeceğiz, 100 metrekare bu; içinde kullanımını nasıl ayarlarsa ayarlasın.

BAŞKAN — Brüt inşaat alanı demeyecek miyiz?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Brüt inşaat alanı olabilir, Brüt inşaat alanı demek, daha netleştirilebilir.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Yukarıda zaten 1 nci fıkrada; «Ancak, brüt inşaat alanı» demiştik, burada da brüt inşaat alanı denilir.

BAŞKAN — Tabii, orada «Brüt inşaat alanı» diye geçiyor, orada unutulmuş.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Evet, yönetmelikte de bunun tarifi getirilecektir.

BAŞKAN — «5 metrekareden küçük kusurlar 5 metrekare sayılır. Brüt inşaat alanı 100 metrekareyi aşan konutlara hiç bir şekilde kredi verilmez» olacak. Oraya «İnşaat» kelimesini ilave ediniz.

20 nci madde üzerinde başka söz isteyen?.. Yok.

Bu 20 nci madde değişiklik teklifini oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler.. Kabul edilmiştir.

Maddenin tümünde geçen ibarelerin hepsi «Brüt inşaat alanı» olacak, onlar atlanmış.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Birinci fıkranın son satırı, «Brüt inşaat alanı 85 metrekare diye başlayan kısım, onda da «İnşaat» geçecek.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Yalnız 80,5 metrekare de olsa, 85 metrekare sayılıyor.

BAŞKAN — Buyurun efendim, 21 nci maddedeki değişiklik teklifini okuyun.

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanun Teklifi'nin 21 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK

Orgeneral

Milli Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

Diğer Kaynaklardan Kredi Alanlar :

MADDE 21. — Kamu Konut Fonu dışındaki bir kaynaktan konut edinmek amacı ile kredi sağlayan ve durumları bu Kanunun hak sahipliği tanımına uyan yurttaşlar da Kamu Konut Fonu kredilerinden yararlanabilirler ve bu amaçla yapı tasarrufu hesabı açtırabilirler.

BAŞKAN — Bu madde hakkında izahatta bulunur musunuz efendim, fark nedir?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sadece sonunda bir fıkra daha vardı, «Bu işin kredi sağlanmasına ilişkin işlemler vesaire yönetmelikte belirtilir» tarzında; onu çıkardık efendim; diğerleri aynı.

BAŞKAN — 21 nci madde üzerinde söz almak isteyen? Yoktur.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler.. Etmeyenler. Kabul edilmiştir.

25 nci madde değişikliği teklifini okutuyorum, buyurun okuyunuz efendim.

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu teklifinin 25 nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

Toplu konut yerleşme alanlarında yönetim, bakım ve onarım işleri :

MADDE 25. — Toplu konut yerleşme alanlarındaki bina ve bina altyapı bağlantılarıyla çevrenin; bakım, onarım, geliştirme, işletme ve yönetim hizmetleri, masrafları mülk sahiplerinden karşılanmak şartıyla, ilgili belediyelerce kurulacak veya bu konuda uzmanlaşmış özel kuruluşlara belediye hizmetleriyle koordineli olarak yaptırılır.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Burada da «yönetmelikte belirtilecek esaslara göre» ibaresi vardı, çıkardık onu.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Bir de «koşulu» kelimesi «şart» olarak değiştirilmiş.

BAŞKAN — Çünkü kanunda daima «şart» geçiyor.

Bu teklif üzerinde söz almak isteyen? Yoktur.

Teklifi 25 nci madde olarak oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26 ncı madde değişiklik teklifini okutuyorum efendim :

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu Teklifinin 26 ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

Bankaların Yükümlülükleri ve Denetlenmesi :

MADDE 26. — Yapı tasarrufu hesabı, 7129 sayılı Bankalar Kanununa göre tasarruf mevduatı kabullüne yetkili milli bankalarca açılır. Özel kanunla kurulmuş kamu bankalarının kuruluş kanunlarındaki hükümler saklıdır.

Konutlar hak sahibine teslim edildiğinde, bankalar yapı tasarrufu hesabında toplanan tasarruf miktarı ile kendi kaynaklarından açacakları yapı tasarrufu kredisini Kamu Konut Fonuna bir ay içinde yatırır. Hak sahiplerinin ödeyeceği borç taksitlerinden yapı kredisini ilgilendiren bölümü ise, tahsilini izleyen ay içinde Kamu Konut Fonuna intikal ettirilir.

Bankalar, hak sahipliğinin düşmesi dışında bir nedenle yapı tasarrufu hesaplarına herhangi bir faiz veremez, başka bir menfaat sağlayamazlar.

Toplu konut yapımını teşvik amacıyla bankaların açacağı yapı tasarrufu kredisi ve bunların yıllık limitleri 1211 sayılı TC Merkez Bankası Kanununun 4 ncü ve 40 ncü maddeleri uyarınca, TC Merkez Bankası tarafından belirlenir. Yapı tasarrufu kredisi, hak sahibinin yapı tasarrufu hesabında biriktirdiği meblağ ile bu Kanunun 14 ncü maddesinin 5 nci fıkrasında belirtilen ilave meblağ toplamının birbuçuk (1.5) katından az olamaz.

2. Bankaların bu Kanun gereğince yapacakları iş ve işlemlere ilişkin denetimi 7129 sayılı Bankalar Kanununun 28 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 60 ve 61 nci maddelerine göre bankalar yeminli murakıpları tarafından yapılır.

BAŞKAN — Evet efendim, bundaki değişikliğin sebebi nedir?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Eski metinde geçen, «ek ödent» den ne demek istenildiğini, anlamadık, onu «ilave meblağ» olarak düzelttik Sayın Başkanım.

Yalnız benim anlayamadığım bir husus var - teklifi böyle getirmeme rağmen - tekrar yetkililere sormak ihtiyacındayım: 7129 sayılı Bankalar Kanununa

göre bu hesabı milli bankalara açacağız; Ziraat Bankası ve Halk Bankası bu hesapları alamayacaklar mı?

CEMAL KULU (İhtisas Komisyonu Üyesi) (Emlâk ve Kredi Bankası Genel Müdürü) — Sayın Başkanım, Ziraat Bankası Kanunundaki hüküm, Ziraat Bankasının ve Halk Bankasının konut kredisi açmamaçına dairdir; amaçlarına (yani verdiği zirai kredilere) uygun düşmesi için. Kuruluş kanunlarında bugün öyle bir madde olduğu için zor olacak; ama ileride Kuruluş Kanunu değişikliği ile o maddeyi kaldırılırsa, tabii, bu madde hükmünü de aşabilirler.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Benim endişem, yani Ziraat Bankası ve Halk Bankası bu fonksiyonda devre dışında kalmış oluyor. Ashında Emlâk Kredi Bankasından gayrisinin zaten bunu açmaması iktiza eder değil mi?

CEMAL KULU (İhtisas Komisyonu Üyesi) (Emlâk ve Kredi Bankası Genel Müdürü) — Bankalar Kanununa göre Emlak ve Kredi Bankasından başka hiçbir banka kredi açamaz.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Şimdi yeni bir yaklaşımla bütün bankalara veriyoruz; ama bu hükmü koyduğumuz için Ziraat Bankası ve Halk Bankası bu tür hesapları açamayacaklar.

BAŞKAN — Kuruluş gayelerine de aykırı.

CEMAL KULU (İhtisas Komisyonu Üyesi - Emlâk ve Kredi Bankası Genel Müdürü) — Yalnız bir şey var Sayın Başkanım; ileride gelececek olan, «Uygulanmayacak Kanun Hükümleri» maddesinde, «Bankaların kendi personeline kredi açamayacaklarına dair madde hükmü (Bankalar Kanununun 41 nci maddesi uygulanmaz» dendi. Yani, bütün bankalar (Ziraat Bankası dahil) kendi personeline konut kredisi açabileceklerdir.

BAŞKAN — Zaten veriyordu şimdiye kadar da.

CEMAL KULU (İhtisas Komisyonu Üyesi - Emlâk ve Kredi Bankası Genel Müdürü) — Hayır, vermezlerdi efendim.

BASKAN — Ben biliyorum, vaktiyle Ziraat Bankası kendi mensuplarına ev almak için kredi vermişti.

CEMAL KULU (İhtisas Komisyonu Üyesi - Emlâk Kredi Bankası Genel Müdürü) — Belki avans vermiştir, kredi şeklinde değil.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Efendim, üç milli bankamızın kuruluş amaçları

belli edilmiştir; Emlak Kredi Bankası Türkiye'de konut meselesini kredilendirsin ve yönlendirsin; Ziraat Bankamız başta çiftçiye versin, Halk Bankası da sanayiye versin, yönlendirsin diye, o bakımdan konmuştur, amaçlarının dışında olmasın diye. Diğerleri bankacılık yapacak.

Yalnız, eğer Yüksek Konsey uygun gördüğü takdirde, «Özel Kanunla kurulmuş kamu bankalarının kuruluş kanunlarındaki hükümler saklıdır» diye bir kısım var; belki o kısmı çıkardığımız takdirde - bu amaçlanıyorsa - o zaman bunlar da açma imkânını bulabilirler.

BAŞKAN — Gerek var mı?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Yok.

Ziraat Bankası çiftçilerle uğraşsın...

BAŞKAN — Hayır, Emlak ve Kredi Bankasının da aşağı - yukarı her yerde şubesi var.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Mesele bu pas-tadan hisse meselesi de onun için değindim efendim. Yani bu konu bankacılık içerisinde oldukça kârlı ve bir riski yok. 200 bin lira yatırarak, üst tarafının 300 bin lirasını fona getirecekler, devlet devamlı olarak aradaki faizi kendisine verecek ve daima paraya bir plasman imkânı bulacak elinde, hiç risksiz. Oldukça büyük bir meblağı da iki sene faizsiz kullanacak. Yani, bankacılar arasında tefrik yapıyor muyuz izlenimine girilmesin diyedir.

BASKAN — Bankalar da hangi maksada matuf olarak kurulmuş ise, o bankayı o yönde geliştirmek gerekir. Ziraat Bankasını zirai işlerde daha fazla destek sağlasın diye kurmuşuz, Emlak ve Kredi Bankasının kuruluş gayesi de, konut yapmak. O halde o bundan faydalansın da, o vazifeyi kolaylıkla yapsın. Niye diğer bankalara da verelim?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Emlak ve Kredi Bankasını düşünmeyin Sayın Başkanım; mesela Akbank, Yapı ve Kredi, Garanti Bankası, bunların hepsine açabilecek vatandaş, Ziraat Bankasına açamayacak.

BAŞKAN — Ben ona da taraftar değilim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bütün bankalar açacak, fakat Ziraat Bankası ve Halk Bankası hariç kalacak; bir ayrıcalık oluyor.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN
— Yalnız Emlak Kredi Bankası yürütemez onu efendim .Yalnız, bütün sorumluluğu alıyor, ilk toplayan diğer banka, sonra devrediyor.

BAŞKAN — O zaman Ziraat Bankasını da koymak lazım.

CEMAL KULU (İhtisas Komisyonu Üyesi - Emlak ve Kredi Bankası Genel Müdürü) — Sayın Başkanım, Ziraat Bankası temsilcisi de daha evvelce Komisyona iştirak etmişti, o da aynı şeyi beyan etmişti; onun için koymuştuk. O madde çıksa dahi Ziraat Bankası kendi kanununu değiştirmeden kredi veremez.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN
— Veya o maddeye atıf yapmak lazım burada.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığında Temsilcisi) — Sayın Başkanım, toplu konut meselesi ele alındığı zaman, kaynak olarak şunlar düşünülmüştür :

Tabii, bütçeden bu şekilde verilecek olan kaynakların dışında bankalar sisteminin bu devreye girmesi istendi. Bankalar sisteminin bu devreye girmesi ile bugün takriben 1 trilyona yaklaşmış olan mevduat hacminde, konut yapımı için de bir pay ayrılması öngörüldü. Bu maksatla Merkez Bankası her yıl bankaların mevduat plasmanlarından yüzde ne kadarını asgari konut için ayıracağını düzenleyecekti, ilk tasarıda bu vardı, zannedirim orada da var; Merkez Bankası ile ilgili hüküm zaten bunu kapsıyor. Böylelikle konut yapımı için kaynakların çoğalması, yalnız bütçeden verilen değil, mevduat olarak bankalarda biniken paraların bir bölümünden de konut yapımında istifade edilmesi imkânı da düşünülmüştür.

Şimdi, burada eğer Ziraat Bankasından, Halk Bankasından istifade edersek şu olacak : Mevduat hacminde bir daralma olacak. Çünkü, 200 milyardan fazla mevduatı var şu anda Ziraat Bankasının. Halk Bankasının da, miktarını bilmiyorum ama, epeyce büyük bir meblağa ulaşan mevduat mevcuttur. O çıkacak, fakat şu kârı olacak : Merkez Bankasının her yıl düzenleyeceği, mesela % 15'ini mutlaka bu maksatla ayıracaktır gibi bir durumun içine girmeyecekler, onlar zirai kredi ve (Halk Bankasının vermiş olduğu) esnafa kredi verme sistemine devam edecekler.

BAŞKAN — Peki, bu Ziraat Bankası ve Halk Bankasının kendi kuruluş kanunlarını değiştirmeden buraya bir madde koyarsak işi halledemez miyiz? Çünkü bu konutlardan istifade edecek olanlar arasında Ziraat Bankası mensupları da var, çiftçi de

var, küçük esnaf da var, bunlar da istifade edecek. Niye kendi mensupları için yahut desteklediği kuruluştaki personel için o banka bu işleri yapamaz?

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığında Temsilcisi) — Zirai kredi miktarı eğer yeterli olarak görülüyorsa efendim...

BAŞKAN — Ziraat Bankası Genel Müdürü bu toplantıya katıldı mı efendim?

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Evet efendim daha önce katıldılar.

BAŞKAN — İstemedi mi?

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Bu madde kondu, gerekiyorsa, onlar kendi iştegal sahalarını tercih ediyorlar, ancak kullanmak gerekiyorsa bu madde dursa da kendi özel kanunlarında değişiklik yapıldığı takdirde Sayın Başkanım bu olabilir.

CEMAL KULU (İhtisas Komisyonu Üyesi - Emlak Kredi Bankası Genel Müdürü) — Sayın Başkanım, Ziraat Bankası Kanununda bir «Krediler Yüksek Nazım Kurulu» var. Krediler Yüksek Nazım Kurulu her yıl toplanır, plasmanlarını tahkik eder, oradaki «özel hükümler saklıdır» teriminin dışında başka hükümler de vardır.

BAŞKAN — Burda biz zaten «alamaz» dememişiz ki, istisna yapmamışız, yalnız onların kanunlarında olmadığı için yapamıyorlar; kendileri değiştirsinler, bundan istifade etsinler.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Kanununun değişmesine pek rıza gösteremeyiz geldiği zaman dahi, yalnız şimdi bankacılık bakımından kârlı bir iş mi, değil mi; onu hesap edelim. Bu bana göre kârlı iş Sayın Başkanım. 2 sene faizsiz para birikecek bir, evvela 2 sene faiz vermeyecek bu paraya, ayrıca da yatıracağı yahut fona göndereceği paranın devamlı olarak faizini alacak .Bu kârlı bir iş, istisna yapmış olmayalım dedim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN
— Sayın Başkanım, verilir...

BAŞKAN — «Yapı tasarruf hesabı, 7129 sayılı Bankalar Kanununa göre tasarruf mevduatı kabulüne yetkili millî bankalarca açılır. Özel dalda kurulmuş kamu bankalarının kuruluş kanunlarındaki hükümler saklıdır» dedik, ne yapalım yani, onu çıkaralım mı? Olmaz.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN
— Hayır efendim, zaten kanun tekniğine de aykırı.

Her teşkilatın kendi kanununda, mesela personelle ilgili konuları personel kanununda halletmek mümkündür...

BAŞKAN — O banka kendisi halletsin, ben onu artık burada düşünmem.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — O arada eğer gerekli görüyorsa böyle bir kanun teklifini getirebilir.

BAŞKAN — Getirsin kendisi efendim.

Evet, başka söz isteyen?.. Yok.

O halde 26 ncı madde teklifini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi 30 ncu maddenin değişiklik teklifi var, onu okutuyorum :

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu teklifinin 30 ncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

Toplu Konut Yüksek Kurulu : Madde 30 :

MADDE 30. — 1. Başbakanın veya görevlendireceği bir yardımcısı veya bir Devlet Bakanının başkanlığında, Milli Savunma, İşleri, Maliye, Bayındırlık, Tarım ve Orman, Sanayi ve Teknoloji, Enerji ve Tabii Kaynaklar, İmar ve İskân, Köy İşleri ve Kooperatifler ve Sosyal Güvenlik bakanlarının üye olacağı Toplu Konut Yüksek Kurulu teşkil edilir. Bu Kurulun sekreterya hizmeti İmar ve İskân Bakanlığınca yürütülür.

2. Toplu Konut Yüksek Kurulu aşağıdaki görevleri yapar;

a) Kamu Konut Fonunun kullanılması ve kalkınma planı ile yıllık programlara göre, konut sektörü çerçevesinde, toplu konut faaliyetlerinin yönlendirilmesi ile ilgili genel ilke kararlarını alır ve toplu konut inşaatlarının yer alacağı yöreleri ve önceliklerini belirler.

b) Kamu konut fonunun, kanununda tanımlanmış sınırlara uygun tahsis alanlarını belirler, zaman içinde kontrol eder ve gerekirse değiştirir.

c) Yapı tasarruf kredileri ile ilgili olarak, kanunda belirlenmiş süre ve faiz oranlarının, güntün şartlarına uyumunu kontrol eder ve gerektiğinde bu süre ve oranların değiştirilmesini Bakanlar Kuruluna teklif eder.

d) Bu Kanunun 11 nci maddesinin 3 ncü fıkrasında tanımlanan kredilerin verilme ilkelerini tespit eder, faiz oran ve sürelerini belirler ve zaman içinde kontrol ederek gerektiğinde değiştirir.

e) Bu Kanunla belirlenen ölçeklerin dışındaki uygulamalar ve konut kredisi olarak kullanılan diğer kaynaklar ile ilgili olarak İmar ve İskân Bakanlığınca yapılacak önerileri karara bağlar.

f) Üç yılda bir veya gerektiğinde daha kısa sürelerde alt ve orta gelir grupları ile ilgili kıstasları belirler.

g) Bu Kanunla ilgili olarak İmar ve İskân Bakanlığının hazırlayacağı yönetmelikleri onaylar.

h) Türkiye Emlak Kredi Bankasının, Kanunda tanımlanan şartlarla tahvil çıkarabilmesi için Bakanlar Kuruluna öneride bulunur.

ı) Bu Kanunla kendisine verilmiş diğer görevleri yerine getirir.

3. Toplu Konut Yüksek Kurulu, biri mali yılın birinci ayında olmak üzere, yılda en az iki kere ve ayrıca kurul başkanının gerekli gördüğü hallerde toplanır. Toplantı ve karar usulleri kurulun kendisi tarafından belirlenir.

BAŞKAN — Bunda büyük bir değişiklik görmedim, bazı kelimelerinde değişiklik var.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Evet efendim.

BAŞKAN — Aslında bir değişiklik yok.

30 ncu madde teklifi hakkında söz almak isteyen var mı?... Yoktur.

Bu teklifi 30 ncu madde olarak oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

33 ncu madde ile ilgili değişiklik teklifini okutuyorum :

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu teklifinin 33 ncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

Yönetmelikler :

Madde 33. — Bu Kanunun 2, 7, 9, 12, 14, 20, 21, 22, 25, 29, 32 ncı ve gerekli görülen diğer maddeleri ile ilgili yönetmelikler altı ay içinde yürürlüğe girecek şekilde İmar ve İskân Bakanlığınca hazırlanır.

BAŞKAN — «Yönetmelikler» her maddede geçiyordu, bunu burada toplamış oldu ki daha doğru oldu.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Efendim, biz, 7 nci maddede de, her maddede «yönetmelik» zikredildiği için, «Bu maddede belirtilen iş ve işlemler ile yapı ruhsatıyesini kullanma iznini ve fenni mesuliyetini ilgilendiren usul ve esaslar hazırlanacak bir yönetmelikte belirtilir» demiştik. Çünkü bizim İmar Kanunumuzda bu yapı ruhsatıyesi, kullanma izni ve fenni mesuliyet, eğer o kanuna tabi kalırsa gerek ihale ettiğimiz müteahhitler veya kooperatifler bazen yıllarca süruncemede kafan zorluklarla karşılaşıyorlar. O bakımdan bunu müsaade ederseniz Müsteşar Bey izah etsin, o zaman bu yönetmelik kısmına, şu konularla ilgili hususlar da yönetmelikte belirtilir demenin bize açıklık getireceğini tahmin ediyorum.

BAŞKAN — Buyurun efendim.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, Sayın Bakanımın izah ettiği gibi, konu, anafikir olarak, toplu konut sistemi içinde uygulama kolaylığı getirilmesi bahsidir. Buna paralel olarak belediyelere, normal şartlar altında belediyelere bırakılmış olan bazı işlemlerin de direkt olarak Bakanlık tarafından kullanılmasına zaruret görülmektedir. Bunun çeşitli nedenleri var, arz edeceğim : Yapı inşaat ruhsatı, deniliyor. Yapı inşaat ruhsatı verilmesi için vatandaş belediyeye tapusu ile müracaat ediyor. Tapu ile birlikte bazı belgeler de isteniyor vatandaştan, sonra kendisine yapının yüksekliliği veya kat adedi, sıfır kodu denilen yüksekliğin esas alınacağı noktayı belirten, kodu belirten kot ve bir de imar şartlarını belirtir bir belge veriliyor. Bu belgeye istinaden vatandaş proje yaptırıyor. Yapılan proje mimari projedir, tesisat projesidir ve statik projedir. Bu projeleri bilahare belediyeye götürüyor veriyor, belediye bunları alıyor, inceliyor, tasdik ediyor ve kendisine ruhsat veriyor. İnşaat ruhsatı bu; bu aşamadan geçiyor.

Şimdi bizim uygulamamız toplu konut uygulamasıdır. 200'den az konut ihale edilmeyecek diyoruz ve ilke olarak da 750'lik ölçüleri alıyoruz. Bu demektir ki, zaten ucuzluk sağlaması açısından da bütün dünyada gidildiği gibi toplu konut sistemine gidiliyor ve endüstriye sistem getiriliyor, yeni bir inşaat teknolojisi getiriliyor. Bu inşaat teknolojisine göre hazırlanacak statik projeyi Ankara'da tetkik edebilecek iki veya üç kişi vardır; Ankara gibi büyük bir kentde. Nüfusu 30 bine kadar inen yörelerde toplu konut yap-

mayı düşünüyoruz. Burada belediye elemanlarının böyle bir statik projeyi incelemesi imkân ve ihtimali mevcut değildir. Biz bunları ihale safhasında, teklifi verecek olan firmaların teklifi olarak bize intikafını ve Bakanlıkta kurulacak veya kurulabilecek veya anlaşma ile bulunacak birtakım firmalara veya kendi elemanlarımıza ancak tetkik ettirebileceğimizi sayıyorum. Binaenaleyh, bu nevi projelerin belediyeye gönderilmesinde hiçbir fayda melhuz değildir; zaman kaybından başka hiçbir kazancı bahiskonusu olamaz.

İkincisi, yapı bittikten sonra bir iskân ruhsatı meselesi vardır. Buna; 1605 sayılı Kanunda «kullanma izni» diye geçiyor, eskiden «iskân ruhsatı» deniliyordu. Şimdi 6785 sayılı Kanun arsa sistemi üzerine, parsel sistemi üzerine getirildiği için, bir parseldeki bina bitmeden kullanma izni verilmesi kabil değildir. Oysa ki toplu konut sisteminde, parsel nizamının da ötesinde belki ada nizamını uygulamak mecburiyetinde kalabiliriz. Yani, bir ada içinde düzenlenecek özel projesine uygun olarak üç veya beş konuttan ibaret bir yapılaşma düşünebiliriz. 6785 sayılı Kanunda mevcut usule uyulduğu takdirde, yani belediyeye gidildiği takdirde mutlak surette o ada içinde uygulanacak 10' ar daireli 5 tane apartman düşünelim; 5 apartmandan 5'i de bitmeden iskân ruhsatı verilmesi kabil değildir, hepsinin bitmesi aranır, «3 tanesi bitmiştir, onu iskân edelim» desek kanun müsaait olmadığı için belediye ona iskân ruhsatı veya kullanma izni veremez. Bu tabii kullanımı engelleyen, önleyen, geciktiren ve zorlaştıran bir unsur oluyor.

Bir de fenni mesuliyet meselesi vardır. Projelerin kimler tarafından hazırlanacağını falan belirtmiştir 6785 sayılı kanun; hangi projeler hangi fen elemanları tarafından hazırlanır? Fakat bunların belediyelere karşı fenni mesul olarak gösterilmesi gibi 8 nci maddede bir mecburiyet de getirmektedir, 6785 sayılı Kanun. Böyle bir vaziyet olduğu takdirde uygulamada büyük zorluklar çıkacağını tahmin ediyoruz. Oysa bunlar Bakanlık tarafından ihale edilecek toplu inşaatlardır. Bu inşaatların fenni mesulü zaten olacaktır. Bu muamelelere gerek olmadığını...

BAŞKAN — Hangi maddede düşünüyorsunuz?...

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Müsteşarı) — 7 nci maddede var idi, yalnız 7 nci madde değiştiği için yeni şekliyle, şu anda...

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — «Yönetmelik» tabiri kalktığı için Sayın Başkanım...

BAŞKAN — Biz 7 nci maddeyi değiştirmedik ki, 8 nci maddeyi değiştirdik.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Efendim, bu son yazılı şekli gelince önümüze, yeni gördük onu. Eski şeklinde, tabii hepsinde yönetmelikler olduğu için, biz o zaman «Bu madde ile ilgili işlemler, yönetmelikler yapılırken yapı ruhsatı, kullanma izni, fenni mesul yönetmelikte gösterilir» demişiz. Bütün yönetmeliklerle ilgili hususlar 33 ncü maddede aktarıncı, konuyu bu madde içinde acaba halledebilir miyiz diye düşünüyoruz...

BAŞKAN — Diğer bütün maddeler...

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — «Yapı ruhsat ve kullanma izni alınmasıyla fenni mesuliyetle ilgili usul ve esaslar, 6785 sayılı Kanuna bağlı olmaksızın hazırlanacak yönetmelikte gösterilir» şeklinde düşünüyoruz. Çünkü onu başka bir yere monte edemedik, yoksa bizi çok sıkacak Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Yani, bu 33 ncü maddede «Bu kanunun 2, 7, 9...» falan diye saydık, buradan 7'yi çıkaralım mı?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Hayır, 7 kalsın Sayın Başkanım; «... 6785'e tabi olmaksızın yapı ruhsat, kullanma izni alınabilmesi ve fenni mesuliyeti ilgilendiren usul ve esaslar 6 ay içinde çıkartılacak yönetmeliklerle belirtilir» şeklinde derssek; yani, «Bu Kanunun, 2, 7, 9, 12, 14, 20, 21, 22, 25, 29, 32 nci ve gerekli görülen diğer maddeleri ile yapı ruhsatı ve kullanma izni alınmasıyla, fenni mesuliyeti ilgilendiren usul ve esaslar, 6785 sayılı Kanuna bağlı olmadan hazırlanacak yönetmeliklerle gösterilir» dessek, o zaman bizi bu sıkıntıdan kurtarıyor diye düündük. Bunu başka yere de monte edemedik.

BAŞKAN — Bunu diyemeyiz, olmaz.

ORGNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, bu Bakanlığın temel yasalarından bir tanesini yönetmelik maddesinde değiştirmek oluyor. Eğer mutlaka değiştirilmesi lazımsa tekrar konuyu ele alalım; konuyu nereye koyacağımızı inceleyelim. Çünkü 7 nci maddede komisyona iade nedenimiz, 6785'ti. Eski 7 nci madde daha açık Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Tabii, ondan dolayı iade ettik. 6785 sayılı İmar Kanunu hükümlerine bağlı kalmaksızın hazırlanacak yönetmelikte gösterilecek hükümleri dolayısıyla iade ettik. Yönetmelik kanundan önde olmaz dedik.

ORGNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Kanuna bağlı kalmadan hazırlanacak bir yönetmeliğin hukuki yaklaşımı yoktur dedik; bu nedenle Komisyona iade ettik 7 nci maddede. Kanuna bağlı kalmadan yönetmelik yapmak diye bir şey olmaz.

BAŞKAN — Evet, 7 nci maddede ondan dolayı iade etmiştik.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Evet, 6785'i burada zikretemeyiz Sayın Başkanım, özür dilerim. Onu düzeltelim.

ORGNERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, buna bir çare arayalım, müsaade ederseniz.

BAŞKAN — Buna bir çare arayın efendim.

33 ncü maddenin yeniden hazırlanması için birleşime 20 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati : 17.52

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 18.20

BAŞKAN : Orgeneral Kenan EVREN (Devlet Başkanı, Genelkurmay ve Milli Güvenlik Konseyi Başkanı)

ÜYELER : Orgeneral Nurettin ERSİN (K. K. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Tahsin ŞAHİNKAYA (Hv. K. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Oramiral Nejat TÜMER (Dz. K. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

Orgeneral Sedat CELASUN (J. Gn. K. ve Milli Güvenlik Konseyi Üyesi)

BAŞKAN — İkinci oturumu açıyorum.

III. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

2. — *Toplu Konut Kanun Teklifi ve İhtisas Komisyonu Raporu. (2/54) (S. Sayısı : 221 ve 221'e 1 nci ek)*

BAŞKAN — Toplu Konut Kanun Teklifini görüşmeye devam ediyoruz.

33 ncü madde hakkındaki değişiklik teklifini görüşüyorduk, orada kalmıştık.

İmar - İskân Bakanlığının ileri sürdüğü mahzurları giderecek bir formül bulundu mu acaba efendim?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Sayın Başkanım, bir teklifim var; burada mutabık kalmışlar arkadaşlar.

Milli Güvenlik Konseyi Yüksek Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanun Teklifinin 34 ncü maddesinin 2 nci paragrafının başlangıcına aşağıdaki ilavenin yapılmasını arz ederim.

BAŞKAN — Bir dakika efendim, biz 33 ncü maddeyi görüşüyoruz.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Efendim, o teklifi 7 nci maddeye getirelim, yani yönetmeliğe koyalım diye gelmişti; o bakımdan 33 ncü madde içerisinde görüşülmeye başlandı, ama en uygun yeri öyle zannediyorum ki 34 ncü madde; daha rahat olacak efendim.

BAŞKAN — O halde 33 ncü maddeyi evvela bitirelim de ondan sonra 34'te konuşuruz. Yalnız o madde hakkında tekrar bir tekriri müzakere teklifi olursa onu dikkate alırsınız.

Şimdi bu 33 ncü maddede bir değişiklik teklifi var mı efendim? Buyurun.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 33 ncü maddede yönetmeliklerle ilgili maddeler sıralanırken en son say-

dığımız 32 nci maddeyi efendim. «32, 34 ncü ve gerekli görülen maddeler» diyelim, 34 ncü maddeye göre de bazı yönetmelikler yapacağını peşinen tadat edelim efendim.

BAŞKAN — Yani oraya bir 34 ncü maddeyi de ekleyeceğiz.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Ekleyelim müsaa-de buyurursanız.

BAŞKAN — Var mı efendim bu konu hakkında bir öneri yahut da söz almak isteyen? Yok. O halde 33 ncü maddeyi son şekliyle yeniden okutuyorum :

Yönetmelikler :

MADDE 33. — Bu kanunun 2, 7, 9, 12, 14, 20, 21, 22, 25, 29, 32, 34 ncü ve gerekli görülen diğer maddeleri ile ilgili yönetmelikler 6 ay içinde yürürlüğe girecek şekilde İmar ve İskân Bakanlığınca hazırlanır.

BAŞKAN — 33 ncü maddeyi bu şekliyle oylarınıza sunuyorum efendim : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

34 ncü maddeyi görüşüp karara bağlamıştık. Şimdi 34 ncü maddenin de tekriri müzakereye alınmasını teklif ediyorsunuz, değil mi efendim?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Evet efendim.

BAŞKAN — 34 ncü maddenin tekrar görüşülmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tekrar görüşülmesine karar verilen 34 ncü madde üzerinde, buyurun efendim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Arz edeyim efendim.

Teklifim şu : Bu toplu konut inşaatlarında 6785 sayılı İmar Kanununun 4, 8, 14 ve 18 ncü maddeleri;

bu kanun uyarınca açılan kredilerle ilgili işlemlerde ise 7129 sayılı Bankalar Kanununun 28 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameyle değişik 38 ve 41 nci maddede hükümleri ve 50 nci maddenin 2 nci fıkrası hükümü uygulanmaz.»

Yalnız buraya bir satır olarak; «Toplu konut inşaatlarında 6785 sayılı İmar Kanununun...»

BAŞKAN — Efendim, 6785 sayılı Kanunun o maddelerini okur musunuz; 4 nci maddeyi okuyunuz efendim.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — 6785 sayılı İmar Kanununun, 11.7.1942 gün ve 1605 sayılı Kanunla değişik şekli :

MADDE 4. — Yapı ruhsatiyesi almak için belediyeye bir dilekçe ile müracaat edilmesi, tapunun ve varsa çapın gösterilmesi ve dilekçeye bu kanuna uygun olarak hazırlanmış mimari, statik ve tesisat plan, proje, resim ve hesaplarından gerekli olanlarının eklenmesi lazımdır.

İstisna olarak, nerelerde ve hangi hallerde tapu senedi yerine ne gibi vesikalar ibraz edilmesi gerektiği nizamnamede belirtilir.

BAŞKAN — Bu madde uygulanmayacak dediğimize göre, belediyeye müracaat edilmeyecek şimdi.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Evet efendim, biz kontrol edeceğiz. Projeleri biz tasdik edeceğiz, büyük projeler olduğu için.

BAŞKAN — Büyük projeler... İmar ve İskân Bakanlığı yapacak...

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Evet efendim.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, müsaade eder misiniz?

Türkiye'de yapılmakta olan inşaatlar sadece konut inşaatı değildir. Mesela İstanbul şehri veya Ankara şehrinde belki 30 veya 50 milyara ulaşacak kanalizasyon projesini düşünelim. Kanalizasyon projesini İller Bankası yapar, İmar ve İskân Bakanlığı tasdik eder, uygulanır; ne müsaadesi vardır, ne ruhsatı vardır, hiçbir şeyi yoktur.

Konut projeleri zaten Bakanlığımıza gelecek, Bakanlık bunun projelerini teker teker tetkik edip, tasdik edecek, ondan sonra bir daha belediyeye giderse ve arada bir ihtilaf çıkarsa işi uzatacak; o bakımdan...

BAŞKAN — 8 nci madde hangisi efendim?

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, 8 nci madde de fenni mesuliyetle ilgili konu bahis konusu ediliyor.

6785 sayılı İmar Kanununun 11.7.1972 ve 1605 sayılı Kanunla değişik şekli :

«**MADDE 8.** — Belediyelere karşı yapının fenni mesuliyetini üzerine alan meslek mensupları, yapıyı ruhsat ve eklerine uygun olarak yaptırmaya ve mal sahibinin ruhsatiye ve ekleri hilafına yaptırdığı işleri 5 gün içerisinde yazı ile belediyeye bildirmeye mecburdurlar.»

Şimdi burada belediyeye karşı fenni mesuliyet meselesi var. Bu fenni mesuliyet bize karşı olacak. Yani, Bakanlık, yapılmakta olan inşaatın bir fenni mesulü olacaktır zaten.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Biz bunu yönetmelikte belirteceğiz zaten.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Şantiye şefi oluyor biliyorsunuz. Şantiye şefi zaten mesul mühendistir. O nedenle belediyeye karşı ayrıca bir mesuliyet meselesi girerse iş karışır diye, o maddeyi yazdık.

Bir de yine fenni mesuliyetle ilgili 14 nci madde var; o da,

«İmar planlarıyla, bunların tatbikat planlarının ve halihazır haritalarının, mimari, statik ve tesisat plan, proje, resim ve hesaplarının hazırlanmasını ve bunların tatbikatındaki fenni mesuliyetlerini, ihtisas ve iş tical mevzularına göre yüksek mimar, yüksek mühendis, mimar ve mühendisler deruhde ederler.» diyor. Zaten yine böyle olacak ama «fenni mesuliyet» sözü geçtiği için onu da zikretmiş olduk.

Bir de 18 nci madde var efendim :

«İnşaatın bitme günü, kullanma izninin verildiği tarihtir. Kullanma izni verilmeyen veya alınmayan yapılar, izin alınıncaya kadar belediye hizmetlerinden ve tesislerinden faydalanamazlar. Bu hizmetlerin yapılmaması mal sahiplerini kanuni mükellefiyetlerinden kurtarmaz.»

Bu da kullanma izniyle ilişkili madde. Belediyeden kullanma izni alınmasını mecburi kılan madde olduğu için bunların dışında kalsın istedik.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Müsaade buyurur musunuz Sayın Başkanım; İmar Kanunu eskiden Belediye İmar Kanunuydu. İmar Kanunu belediye hudutları içinde vatandaşların tek tek parsellerinde inşaat yapacağı esasına göre hazırlanmıştır. Tabii ki, İmar ve İskân Bakanlığı 1 600 belediyede vatandaşın şu parselde ister bir apartman yapсын, ister bir villa veya ev yapсын, bunu kontrol edemez, etmesi de gerekmez. Tabii ki, o, belediyeye karşı mesul olacaktır; projesini götürecektir, planını, uy-

gulamasını alacak; belediye kanunsuz bir icraat gördüğü zaman müdahale edecek; ama burada mal sahibi biziz artık, bize veriyorsunuz; diyorsunuz ki; İmar ve İskân Bakanlığı arsaları istimlak edecek; projeleri hazırlatacak, en az 200 konut ihale edecek, vatandaşın biriken paralarını bankadan alacak, ona faiz farkı da verecek, sonunda da bunları dağıtacak.

O zaman bu safhada, artık benim mühendisim de var, mimarım da var, kontrolüm de var, hepsi var; girip oradaki belediyeye «Buna bir de sen bak» dediğim zaman, hem bu zaten gerekmiyor, hem de bunu yavaşlatacak olduğu için; filhakika müteahhit yapacak; ama müteahhit zamanında bitirip bana getirecek.

Yani, bu İmar Kanunu bizim anakanunumuzdur; ama belediyelerin vatandaşın yaptırdığı inşaatı ne şekilde kontrol edeceği esasına göre hazırlanmıştır. O bakımdan bu tamamen ayrı. Sayın Müsteşarım dediği gibi, nasıl İstanbul kanalizasyonunu yaparken veya başka şey yaparken böyle bir şey bahis konusu değil de, projeyi uyguluyor, İller Bankası yapıyorsa...

BAŞKAN — Kışlayı gelip kontrol ediyor mu?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Efendim, kışlayı da alması lazım; belediye ruhsatı veriyor.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Belediye hudutları içindeyse olur: Kurmay Başkanırken başından çok geçti.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Ama bugün devlet inşaatlarının % 80 % 90'ını maalessif ruhsatsızdır belediyeden.

BAŞKAN — Peki, şimdi geçici bir madde koyduk. Yapı kooperatiflerine bu şey verilir, dedik. Şimdi bu kooperatiflerin durumu ne olacak? Şimdi onların müsaadesini de yine belediyeler almayacak başlamış.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Hayır, bir defaya mahsus olmak üzere kredi veriyoruz. Biz inşaatlarına karışmıyoruz.

BAŞKAN — Karışmıyoruz da; bu kanuna tabi olmuyor mu, şimdi onlara da kredi vermekle?

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, teklif şu şekilde: Toplu konut inşaatını tarif ettik, asgari 200 tane birim halinde ihale edilebilecek bir inşaat, 700'lük veya 1 000'lük bölüm toplu bir vaziyetteki olan inşaatlar için. Bu, bunlarla ilgili olan muameleleri düzenleyen bir madde oluyor; Toplu konut inşaatla-

rında, 6785 sayılı İmar Kanununun 4, 8, 14 ve 18 nci maddelerinin uygulanmayacağını ifade ediyor. Öbürü ise krediyle ilgili konu. O, toplu konut inşaatı değil, istisnai hüküm.

BAŞKAN — Yani, o buraya dahil olmasın.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Hayır efendim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Hayır, girmez kooperatiflerde

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Girer. Toplu konut inşaatı aynı statü içerisinde... Bu kanunla tarif ettik ve tadat ettik. Kooperatifler, kooperatif birlikleri ve sosyal güvenlik kurumlarına da aynı koşullarla kredi açarız, eğer bizim şartlarımıza uygun toplu konut yapıyorlarsa. Onlar da 200'den aşağı yapmayacak.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Kredi açıyoruz, inşaatı ihale etmiyoruz efendim; onlar yapıyor.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Affedersiniz efendim, bir yanlış anlama oldu. Ben geçici maddeyle ilgili olan hususu arz etmeye çalıştım. Sayın Orgeneralimin dediği gibi, gayet tabii, kooperatiflerin inşaatları da bundan sonra girecek.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Geçici maddeye girmez Sayın Başkanım.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bu geçici madde değil, genel madde. Binaenaleyh bundan kooperatifler de faydalanacak.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Tabii efendim, toplu konutlarda bunu yapıyoruz zaten.

BAŞKAN — Geçici maddeyle «Başlamış olan kooperatiflere kredi verilir» dedik.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Onlar zaten ruhsatını almış olacak Sayın Başkanım.

BAŞKAN — Geçici madde değil, geçici maddeyi kastetmiyorum. Benim sorduğum o değil. Geçici maddeyle, inşaatla başlamış bazı kooperatiflerin bitirilmesi için de para verdik. Onlar da gidip, belediyeden iskân müsaadesi almama gerek yoktur derse...

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Hayır efendim, o, ona girmez. Geçici maddeye girer, bundan sonraki kooperatiflere girer. Çünkü o da aynen toplu konut yapıyor.

BAŞKAN — Onun da kontrolü yine İmar ve İskân Bakanlığına ait olacak.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Tabii efendim.

BAŞKAN — 34 ncü madde şimdi nasıl oldu efendim?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 34 ncü maddeyi sonuçlandırmadan evvel acaba şöyle bir şey koysak mı Sayın Başkanım: Mademki bu hükümleri uygulamıyoruz, bu uygulanmayan hükümlere ait boşluğu da yine bu kanunda, «Bu hükümler bu kanun esaslarına göre hazırlanacak bir yönetmelikte yeniden düzenlenir» diye bir hüküm getirelim bu teklifin sonuna efendim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Tabii, zaten bizim arzumuz o.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — 33'e koyduk, 34'e ait bir yönetmelik yapalım dedik.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — 34'ü koyduk ya. O zaman, demek ki, bunun boşluğunu yönetmelikle kapatacağız.

BAŞKAN — Tabii. Çünkü, yönetmelikler maddesinde 34'de geçiyor.

Teklifi bir daha okur musunuz efendim...

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım önerimiz şöyleydi: «Toplu konut inşaatlarında 6785 sayılı İmar Kanununun 4,8,14 ve 18 nci maddeleri, bu kanun uyarınca açılan kredilerle ilgili işlemlerde ise, 7129 sayılı Bankalar Kanununun 28 sayılı Kanun hükmünde kararnameyle değişik 38 ve 41 nci madde hükümleri ve 50 nci maddenin 2 nci fıkrası hükmü uygulanmaz.»

BAŞKAN — Maddenin 1 nci fıkrası zikredilmemiş.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Teklifte, «2 nci fıkranın aşağıdaki şekilde değiştirilmesi» diyor efendim.

BAŞKAN — Peki, siz bir yönetmelik niçin koydunuz oraya?

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Zaten teklif öyle efendim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Eğer, 7129 sayılı Kanundaki değiştirdiğimiz maddeleri de bir yönetme-

likle düzenlemek gerekiyorsa ikisini birden bağlayalım efendim.

«Uygulanmayan bu hükümler, bu kanun esaslarına uygun olarak bir yönetmelikle düzenlenir.» Tensip ederseniz, en sonuna da bu fıkra konulsun.

BAŞKAN — Tamam efendim, koymak lazım; çünkü atıf yaptık.

CEMAL KULU (İhtisas Komisyonu Üyesi - Emlak Kredi Bankası Genel Müdürü) — Sayın Başkanım, bankalar arasında çok değişik görüşler çıkabilir; çok yararlı olur.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Bunun için ayrı bir yönetmelik yaparız Sayın Başkanım

Sayın Başkanım «Bakanlıkça yaptırılan toplu konut inşaatlarında» diyelim.

BAŞKAN — Kooperatifler ne yapacak?

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — O zaman, adalet sağlanmamış olur efendim. Tasavvur edin ki birkaç sene içerisinde çok büyük iş sahipleri holdingler şeklinde 1 000 - 2 000 - 4 000 tane ev yaptıran adamlar çıkıyor. Şimdi hâlihazırda var. Kamuya, Toplu Konut Kuruluna, İmar ve İskân Bakanlığına üstünlük sağlayacak bir durum yaratmış olacağız. Bizler belediyeden ruhsat veya herhangi bir şey almaksızın iş yaparken onlar niye alsın? Onlarıki de aynı maksada matuf görev oluyor. Aynı görevi yapan kuruluşlarla alakalı uygulamaların da aynı olması lazım.

BAŞKAN — Yalnız, burada Hükümetin bir dahli yok.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Evet, dahli yok.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Toplandılar, geçtiler, bu konut kredisini alacaklar, Sayın Komutanım.

BAŞKAN — Hayır, kooperatifse zaten projesini verecek; tasdik edecek, ondan sonra verecek.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Tabii, kooperatif tasdik için bize getirecek projeyi.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Hayır, sosyal konut kuruluşları var ya efendim...

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Onlara vermiyoruz bu kanuna göre. Eski teklifte vardı, çıktı efendim.

BAŞKAN — Sosyal güvenlik kurumları onlar. Yani Sosyal Sigortalar Kurumu, Bağkur, gibi kurumlar; yoksa holding gibi kuruluşlar değil.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Sosyal Sigortalar Kurumu, Bağkur, Emlak Kredi Bankası ve kooperatiflere veriyoruz; yoksa şirketlere veremiyoruz.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Yani şimdi kooperatif birlikleri, kooperatifler teşekkül etse, kuvvetli ve kudretli, bu tarz kredisini alır.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Evet, alır kooperatifler.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — İşte onu belirtmek istiyorum.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Ama şirketler alamaz.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — O zaman onlar ayrı bir uygulamaya tabi tutuluyor.

BAŞKAN — Ayrı değil; gelip tasdik ettirecek. Tasdik ederse belediyenin tasdikine gerek yok.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Bizim de endişemiz o idi. Yani Bakanlığa gelmeleri lâzım.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Tabii efendim, zaten kooperatif ve kooperatif birliklerinin projeleri bizden geçiyor.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Eğer orada tereddüt varsa, ki bende öyle zannediyorum, bunu tasrih edelim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Tasrih etmekte sakınca yok: «İmar ve İskân Bakanlığınca yaptırılacak toplu konut inşaatlarında» diyelim, tasrih edelim bunu. Çünkü öbürleri de projelerini tasdik ettirecekler ama, projelerin bu şekilde detayını tasdik ettirmeyecekler, ihale dosyasında olduğu gibi. Projeleri, toplu konut ilkelerine uygundur diye tasdik edilecek. Altyapılarını hiç tasdik ettirmeden kendi kendilerine yapacaklar, ona fon da vermeyeceğiz. Onun için bunun başına, «İmar ve İskân Bakanlığınca ihale edilen toplu konut inşaatlarında» diyelim.

BAŞKAN — Ötekiler belediyeye yaptırın.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Şimdi benim sıkıntım, toplu konut için tabii temel ilke; ama öbürlerinde asıl kanunu düzenleyelim. Boşluk bırakıyoruz çünkü.

BAŞKAN — Tabii. O zaman o kanun yürürlükten kalkıyor. Bir de o var.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Boşluk bırakıyoruz.

BAŞKAN — Bu yalnız bakanlığın yaptıracağı, ihaleye çıkartacağı toplu konutları içindir. Çünkü belediyelere de yaptırarak sonunda burada tasdik edilecek zaten. O halde esas mesuliyet buraya ait. Şimdi kooperatifler ve kooperatif birliklerini de buraya koyarsak işin içinden çıkamaz. Onbinlerce konut yapıyor, bir de bunlar girecek. O zaman belediyeden ruhsatı kim alacak? Tek tek inşaat yaptırılanlar alacak.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Tabii öyle olacak, onun statüsü ayrı.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Aca-ba şöyle bir düşünceye saplanmazlar mı efendim: Devletçilikle bir bakanlığın yapacağı inşaatın ihalesini almış olan müteahhit belediyeyle hiçbir münasebeti olmaksızın bu işi yaparken, yine aynı görevi yapan, aynı hedefe yönelik görev yapan herhangi bir kuruluş belediyeye muhatap oluyor...

BAŞKAN — Hayır, belediyeden bir sıkıntı yok. Esasında bizim bunu belediyeden ayırmamızın sebebi, bakanlığın bu işi daha çabuk yapabilmesi içindir. Bütün sıkıntı buradan doğuyor. Büyük projeler yapılmış, belediyeye gidecek; orada bir tane mühendis, ben bunu tasdik etmem diyecek; işte bu, bundan kurtulmak içindir.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Sayın Başkanım, daha evvelki tasarı, şirketlerin bütün işlerini, proje, pazarlama, program ve hepsi dahil, Bakanlığa getirip tasdik ettirmesi, ispat etmesinden sonra devreye giriyordu ve şirketler sorumluluk alıyorlardı. Fakat şimdi bu, Bakanlık tamamen ihalesini yaptırdıktan sonra bankalarda kredi açtıranları çağırıp dağıtması esasına döndüğüne göre, o zaman mecburen biz bu kolaylıkları yüklenme zorundayız. Eğer ilk şeklinde olsaydı hiç lüzum yoktu buna. Adam, belediye hudutları içindeyse içinde, dışındaysa dışında, mecburen bana projesini getirecek.

BAŞKAN — Muhatap olmasın.

ORGENERAL TAHSİN ŞAHİNKAYA — Yani iki tip müteahhit beliriyor; birisi belediyeye muhatap olan, öbürü olmayan.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Bakanlığa muhatap olan toplu konut yapacak kimse.

BAŞKAN — Bakanlık projeyi ya kendisi yapıyor veya bir firmaya yaptırıyor, tetkik ediyor.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN —
Evet, uygundur diyor.

BAŞKAN — Eğer bir kooperatif, projelerini kendisi yaptırmışsa, onu belediye mi tasdik edecek?..

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN —
«Bu maddelerle ilgili uygulamaların nasıl yapılacağı bir yönetmelikle belirtilir» dediğimiz zaman, bunun için ayrı bir yönetmelik yapacağız Sayın Başkanım.

CEMAL KULU (İhtisas Komisyonu Üyesi - Emlâk Kredi Bankası Genel Müdürü) — Sayın Başkanım, Belediyeye iskân, ruhsat ve inşaat harcını verecek. Harçlar bakımından belediyelerin bir kaybı olmuyor.

BAŞKAN — Çünkü o Harçlar Kanununu yürürlükten kaldırmadık. Belediyenin bunda bir zararı yok.

ORGENERAL NURETTİN ERSİN — Hayır, kooperatifler yönünden bir başka özellik olmasın diye üzerinde duruyoruz.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN —
Eğer toplu konutsa, bizden geçtiği takdirde, kooperatif adına da ihale edilebilirse bundan istifade edebilir Sayın Komutanım. Yönetmelikte bu esnekliği verebiliriz.

BAŞKAN — Evet, taslak hazırlandı mı efendim?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Eğer karar, İmar ve İskân Bakanlığını sınırlamak şeklinde ise şöyle bir müsvedde hazırladık: «İmar ve İskân Bakanlığınca ihale edilen toplu konut inşaatlarında 6785 sayılı İmar Kanununun 4, 8, 14 ve 18 nci maddeleri, bu kanun uyarınca açılan kredilerle ilgili işlemlerde ise 7129 sayılı Bankalar Kanununun filan, filan hükmü uygulanmaz. Bu hükümlerle ilgili uygulama esasları, bu kanuna uygun olarak bir yönetmelikte düzenlenir.»

Tensip ederseniz bu şekilde düzenleyelim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN —
Evet, ayrı bir yönetmelik yapacağız bunun için.

BAŞKAN — Bu kooperatifler ve kooperatif birliklerine, sosyal güvenlik kurumlarına vereceğimiz krediler mecburî mi idi, verilebilir mi idi?

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Verilir. «Öncelikle verilir», «verilebilir» değil.

BAŞKAN — Tamam, benim de aklımda öyle kalması. O fıkrayı okur musunuz efendim.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «8 nci Madde — Toplu konut yerleşme alanlarında kooperatifler, kooperatif birlikleri ve sosyal güvenlik kurumlarından arsasız olmayanlara tatbikat planlarına uygun olarak İmar ve İskân Bakanlığınca arsa tahsis edilebilir»

Bu, tahsis şekli efendim.

MAZHAR HAZNEDAR (İmar ve İskân Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, 12 nci maddenin 3 nci fıkrası şu şekilde, müsaade ederseniz okuyayım :

«Bu kanundan yararlanacak olan kooperatif, kooperatif birlikleri ve sosyal güvenlik kurumlarının mühendislik ve mimarlık projeleri giderleri kendileri tarafından karşılanır. Alt ve üstü yapı, inşaat işlerini kendi inşaat şirketleri ile, emaneten veya ihale yolu ile yürütürken yapacakları harcamalar Kamu Konut Fonundan karşılanır.»

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN —
Efendim veriyoruz, çünkü onların projelerini görmüyoruz. Görmediğimize göre mesuliyetini de alamayız. O zaman bu uygun oluyor efendim.

BAŞKAN — 14 nci maddenin 3 nci fıkrasında, Kooperatifler, kooperatif birlikleri ve sosyal güvenlik kurumları vasıtasıyla konut edinmek isteyen yurttaşlar, yapı tasarrufu hesaplarını bu kuruluşlar aracılığı ile açtırırlar. Arsası olan bu gibi kuruluşlara kredi önceliği verilir» deniyor.

Madem öyle dedik, doğrudur şimdiki hazırladığımız şekil.

Şimdi 34 nci maddenin 2 nci fıkrasının değiştirilmesi hakkındaki teklifi okutuyorum:

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görülmekte olan Toplu Konut Kanunu teklifinin 34 nci maddesi 2 nci fıkrasının aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim,

Şerif Tüten

İmar ve İskân Bakanı

34 nci madde 2 nci fıkra — İmar ve İskân Bakanlığınca ihale edilen toplu konut inşaatlarında 6785 sayılı İmar Kanununun 4 - 8 - 14 ve 18 nci maddeleri bu kanun uyarınca açılan kredilerle ilgili işlemlerde ise 7129 sayılı Bankalar Kanununun 28 sayılı Kanun Hükmünde Kararname ile değişik 38 ve 41 nci maddesi hükümleri ve 50 nci maddesinin 2 nci fıkrası hükmü uygulanmaz. Bu hükümlerle ilgili uygulama esasları bu kanuna uygun olarak hazırlanacak bir yönetmelikte düzenlenir,

BAŞKAN — 34 ncü maddenin 2 ncü fıkrasının şimdi okunduğu şekilde değiştirilmesi hakkında teklif üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok. 34 ncü maddeyi, 2 ncü fıkrası teklif edilen şekilde değiştirilmiş olarak oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Genel Sekreter Haydar Saltık'ın geçici 1 ncü maddenin değiştirilmesi hakkındaki önerisini okutuyorum :

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu teklifinin geçici 1 ncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTIK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

Geçici Madde 1. — Bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce kurulmuş olan kooperatifler, kooperatif birlikleriyle sosyal güvenlik kurumlarının mevzii olarak hazırlanmış imar planlarına uygun olarak brüt inşaat alanı yüz (100) metrekareden küçük olan konutlar için bu kanundaki esaslar çerçevesinde Kamu Konut Fonundan bir defaya mahsus olmak üzere ve üyelerinin yapı tasarrufu hesabı açtırmaları şartı aranmaksızın özel kredi verilebilir.

2. 1.1.1978'den bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar özel toplu konut yapımcıları ile konut edinme bağlantısı yapmış olan ve durumları bu kanunun hak sahipliği tanımına giren yurttaşlara da yapı tasarruf hesabı açtırma şartı aranmaksızın bir defaya mahsus olmak üzere brüt inşaat alanı yüz (100) metrekareden küçük konutlar için bu kanundaki esaslar çerçevesinde Kamu Konut Fonundan özel kredi verilebilir.

3. Bu maddenin getirdiği özel kredi yardımından sadece bu kanunun yürürlüğe girişinden sonra birinci yıl içinde başvuranlar yararlanır. Yararlanacak kuruluş ve kişilerin başvuru şekilleriyle bu başvuruların değerlendirilme esasları, Toplu Konut Yüksek Kurulu tarafından kanunun yürürlüğe girişinden sonraki ilk üç ay içinde kararlaştırılır ve ilan edilir.

Toplu Konut Yüksek Kurulunun bu konuda belirleyeceği usuller, esaslar, kıstaslar ve öncelik koşullarına göre İmar ve İskân Bakanlığı özel krediden yararlanacak kuruluş ve kişileri saptar, kredilendirmenin mali planlamasını yapar ve uygular.

BAŞKAN — Bunda büyük bir değişiklik yok.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Bir tek teknik hata var, «Mevzii imar planları» diye yazılmış, doğrusu «mevzii olarak hazırlanmış imar planı»dır. Değişiklik ondan ibarettir.

BAŞKAN — Yalnız, «saptar» kelimesi kalmış yine burada.

Bir de, en son fıkrada, «Toplu Konut Yüksek Kurulunun bu konuda belirleyeceği usuller, esaslar, kıstaslar ve öncelik koşullarına göre» denmiş, onu da «şartları» olarak yazın, «şartlarına göre İmar ve İskân Bakanlığı özel krediden yararlanacak kuruluş ve kişileri belirler» yahut, «tespit eder.»

'Bu gibi hususları bundan evvel düzeltmiştik, yine burada da düzeltmiş oluruz.

Şimdi, bu geçici 1 ncü maddenin son fıkrasının değiştirilen son şekli ile tekrar okutuyorum:

«Toplu Konut Yüksek Kurulunun bu konuda belirleyeceği usuller, esaslar, kıstaslar ve öncelik şartlarına göre İmar ve İskân Bakanlığı, özel krediden yararlanacak kuruluş ve kişileri tespit eder, kredilendirmenin mali planlamasını yapar ve uygular.»

BAŞKAN — Geçici 1 ncü madde değişikliği hakkındaki bu teklif üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok. Geçici 1 ncü maddeyi, bu teklifteki son değişikliğiyle oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici 3 ncü maddenin değiştirilmesi hakkındaki teklifi okutuyorum :

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Toplu Konut Kanunu Teklifine aşağıdaki Geçici 3 ncü maddenin eklenmesini arz ederim.

HAYDAR SALTİK
Orgeneral
Milli Güvenlik Konseyi
Genel Sekreteri

GEÇİCİ MADDE 3. — İlan edilecek toplu konut yerleşme alanları içinde; bu kanunun yürürlüğe girmesinden önce kendi nam ve hesaplarına toplu konut inşa etmek üzere, kurulmuş olan şirketler tarafından bu amaçla alınmış arazilerin en geç üç (3) yıl içerisinde altyapı inşaatı tamamlanarak üst yapı inşaatının % 30'una başlanması şartıyla kamulaştırılması yapılmaz.

Bu şartların yerine getirilmemesi halinde İmar ve İskân Bakanlığı kamulaştırma hakkını tekrar kullanır.

BAŞKAN — Bu geçici 3 ncü madde teklifi hakkında söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Geçici 3 ncü maddeyi bu şekilde oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi geçici 4 ncü maddenin değiştirilmesi hakkındaki teklifi okutuyorum :

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görülmekte olan Toplu Konut Kanunu Teklifinin geçici 3 ncü maddesinin geçici 4 ncü madde olarak ve aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK

Orgeneral

Milli Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

GEÇİCİ MADDE 4. — 1981 mali yılında Kamu Konut Fonuna verilecek ödeneğin tespitine ve bu ödeneğin Maliye Bakanlığı Bütçesinde açılacak tertibe ödenek kaydetmeye Bakanlar Kurulu yetkilidir.

BAŞKAN — Bu, kanun tekniğine daha uygun olarak hazırlanmış; Maliye Bakanlığına da yetki verilmiş, doğrusu da bu.

Geçici 4 ncü madde teklifi üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Kanunun geçici 3 ncü maddesinin geçici 4 ncü madde olarak ve okunan şekilde değiştirilmesi hakkındaki bu teklifi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi, Orgeneral Haydar Saltık'ın deminden beri okuduğumuz tekriri müzakere hakkındaki teklifleri oylanmış oldu. Ancak, 10 ncu madde üzerinde de bir tekriri müzakere teklifi vardır. Şimdi onu oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi bu 10 ncu madde hakkındaki teklifi okutuyorum :

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Görülmekte olan Toplu Konut Kanunu Teklifinin 10 ncu maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ederim.

Haydar SALTİK

Orgeneral

Milli Güvenlik Konseyi

Genel Sekreteri

Kamu Konut Fonu :

Madde 10. — 1) Bu kanunla öngörülen hizmetlerin gerçekleştirilmesi için Türkiye Emlak Kredi Bankasında «Kamu Konut Fonu» adı ile bir fon kurulur. Kamu Konut Fonu aşağıdaki unsurlardan oluşur :

a - Her yıl bütçe kanunuyla bu fona aktarılmak üzere, Maliye Bakanlığı bütçesine gider bütçesinin yüzde beşinden (% 5) az olmamak üzere konacak ödenek;

b - Fon varlığına aktarılan krediler ve kredi faizleri;

c - Bakanlar Kurulunca tespit edilecek ihtiyaç ölçüsünde a ve b bentleriyle oluşturulan gelirlerin en çok yüzde yirmibeşine (% 25) kadar Maliye Bakanlığının tespit edeceği şartlara göre ve Hazine kefaletinde Türkiye Emlak Kredi Bankasıyla Kamu Konut Fonu adına çıkartılacak toplu konut tahvillerinin satış hâsılatı;

d - Bu kanun uyarınca inşa edilen konutlardan hak sahibine devri yapılamamış olanların ve işyerlerinin satış ve benzeri gelirleri,

e - Kamu Konut Fonu adına alınabilecek bağış ve yardımlar ve benzeri gelirler,

f - Hazine arsaları üzerine yapılan konut ve işyerlerinin arsa maliyet bedelleri.

2) Bu maddenin 1 nci fıkrası a bendine göre ayrılan ödenek mali yılbaşından itibaren yılı içinde üçer aylık dönemlerin başında Maliye Bakanlığınca Kamu Konut Fonuna aktarılır. Toplu konut tahvillerinin satış hâsılatı tahsilini izleyen ay içinde Kamu Konut Fonuna yatırılır.

BAŞKAN — Burada birkaç yerde değişiklik yapılmış. Birisi «aşağıdaki kaynaklardan» yerine «unsurlardan» denmiş, bir de (b) fıkrası «Fon varlığına aktarılan kredi faizleri» şeklinde idi «kredi ve kredi faizleri» olmuş.

ORGANAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Fon varlığına krediler de gelecek efendim. Bankalar normal olarak hak sahiplerinin bankada birikmiş parasının 1,5 katını fona yatıracaklar efendim. Fona dönecek paradır. Burada unutulduğu için belirtmek zorunda kaldık. Kaldı ki, bir de ödeme esnasında fondan çıkan para tekrar geri dönecek. Teferruata girmeden «Fon varlığına aktarılan krediler ve kredi faizleri» dedik Sayın Başkanım.

BAŞKAN — C fıkrasında da başta «kamu konut fonunun» ibaresi vardı, tekerrür ediyor galiba; o çıkarılmış.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Daha rahat bir Türkçe olsun diye.

BAŞKAN — Bir de «arsa bedelleri» yerine «arsa maliyet bedelleri» denmiş.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Evet, «arsa bedelleri» değil, «arsa maliyet bedeli» dir. Çünkü maliyet bedeli üzerinden devrine, maliyet bedeli üzerinden işlem yapmaya karar vermiştik. Sonda açık; «aynı dönemlerde» diyordu.

BAŞKAN — «Aybaşına» diye konmuş.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Her aybaşında; yani 3 ayda bir değil, her aybaşında yatırılacak efendim.

BAŞKAN — 10 ncu maddenin değiştirilmesi hakkındaki teklif üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi bu şekliyle oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Şimdi efendim yürürlük maddesine geldik.

35 nci maddeyi okutuyorum :

Yürürlük :

MADDE 35. — Bu Kanunun 10 ncu maddesinin 1 nci fıkrası (a) bendi 1.3.1982 tarihinde, diğer maddeleri ise yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 35 nci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

36 nci maddeyi okutuyorum :

Yürütme :

MADDE 36. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 36 nci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun teklifinin tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hayırlı ve uğurlu olsun.

Efendim teşekkür ederim.

İMAR VE İSKÂN BAKANI ŞERİF TÜTEN — Sağolun Sayın Başkanım. Güveninize layık olarak ve yine esirgemeyeceğiniz birlikte yardımlarınızla, arz ettiğim gibi ilk sene arsa ve altyapıya büyük öncelik vermek suretiyle, ileriye dönük büyük temel atacağımıza inanıyorum.

BAŞKAN — İnşallah büyük bir ihtiyacı giderir.

3. — 5454 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun Değişik 3 ncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/154) (S. Sayısı : 211) (1)

BAŞKAN — Efendim, gündemimizin üçüncü sırasına geçiyorum.

5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun Değişik 3 ncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve bu konudaki İhtisas Komisyonu raporunu görüşeceğiz. Bu rapor sizlere 211 S. Sayısı ile basılıp dağıtılmıştı.

İhtisas Komisyonu ve Bakanlık temsilcileri yerlerini aldılar.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum ve ilk sözü yine Komisyon Sözcüsüne veriyorum. Kısa ve özet olarak buyurun efendim.

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun Değişik 3 ncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzda incelenmiştir.

Tasarı ile doğal afetlerden zarar gören çiftçilere dağıtılacak tohumlukların bedelini karşılamak üzere Ziraat Bankasında, Tarım ve Orman Bakanlığı emrine ayrılan yıllık kredi miktarının artırılması öngörülmektedir.

Arz edildiği şekilde, zaman içinde, müteaddit zamanlarda miktarı artırılmıştır. Şu anda kıfayetsiz bir durumdadır. Komisyonumuz talebin artması ve sertifikalı tohumluk fiyatlarının yükselmesi nedeniyle, kredi miktarı günün şartlarına göre yeniden düzenleyen tasarı gereğcesini ve madde metnini uygun mütalaa ederek yüksek tensiplerine sunmuştur.

Buna göre kredi miktarı 700 milyon liraya ve bunun üç katına da yine Bakanlar Kurulu Kararı ile çıkarılabilecektir.

Tensiplerine arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Tümü üzerinde söz almak isteyen?.. Yok .

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

(1) 211 S. Sayılı basmayazı tutanağa eklidir.

1 nci maddeyi okutuyorum :

5254 Sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun Değişik 3 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 8 . 7 . 1948 tarihli ve 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi hakkında Kanunun 25 . 6 . 1973 tarih ve 1772 sayılı Kanunla değiştirilen 3 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 3. — 1 nci maddede yazılı maksadı sağlamak için Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Tarım ve Orman Bakanlığı emrine yıllık (700) milyon liranın geçmemek kaydıyla zirai kredilere uygulanan faizler tatbik edilerek 2,1 milyar liralık devvar tohumluk kredisi açar. Bu krediden bir yılda kullanılanı (700) milyondan aşağı olduğu takdirde artanın ertesi yıl için tahsis edilecek olan (700) milyona eklenerek kullanılabilir, fakat daha ertesi yıla intikal ettirilmemek kaydı ve şartıyla yıldan yıla devredilecek çiftçi üzerindeki tohumluk kredi bakiyesi tutarı 2,1 milyar liranın aşamaz.

Açılan kredi yılın ihtiyacını karşılamadığı takdirde evvelki yıl borçlarından yapılan tahsilata ve Maliyeye devredilmiş bulunan senetlere göre ertesi yıla devredecek çiftçi üzerindeki kredi miktarı, 2,1 milyar liranın buluncaya kadar tohumluk tevziatı yapılabilir.

Yukarıdaki fıkralarda belirtilmiş bulunan kredi miktarları büyük afetler ve tohumluk fiyatlarındaki yükselmeler dolayısıyla Tarım ve Orman Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararıyla üç katına (6,3 milyar) kadar artırılır.»

BAŞKAN — Komisyonun metninde 6,3 milyar ilave edilmiş, geni tarafı aynı.

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Evet. Açıklık getirmek için.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 ncu maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 ncu madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ederiz.

4. — 6132 Sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun 7 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu (1/68) (S. Sayısı : 223) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin 4 ncu sırasına geçiyoruz.

6132 Sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun 7 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve bu konudaki İhtisas Komisyonu Raporu 223 S. Sayısı ile basılıp dağıtılmıştır.

Konu ile ilgili İhtisas Komisyonu Sözcüsü ve Başkanlık temsilcisi arkadaşlar yerlerini aldılar.

Kanun tasarısının üzerinde görüşme açıyorum ve kısa izahat üzere ilk sözü Komisyon Sözcüsüne veriyorum.

Buyurun efendim.

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım; tasarı ile atıcılığın gelişmesinde başlıca teşvik aracı olan at yarışlarından elde edilmekte olan gelirlerde ortaya çıkan düşüşleri önlemek amacıyla, kanun dışı müşterek bahis tertip edenlere ve oynayanlara verilen cezaların artırılması önerilmekte, yarış sahalılarında hizmet gören antrenör, jokey, jokey yamağı, seyislerle verilen disiplin cezaları ve gelen teklifte de bu disiplin cezalarının neticeleriyle affı öngörülmekte idi. Ancak, Komisyonunda yapılan çalışmalarda ve tensiplerinize sunulan tasarıda, bu kanun dışı müşterek bahis tertip edenlere karşı cezaların artırılmasına ilişkin husus kabul edilmiş ve tensiplerine sunulmuştur. Af maddesinin bilahare ele alınması uygun görülmüştür.

Tensiplerine arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Tümü üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum :

(1) 223 S. Sayılı basmayazı tutanağa eklidir.

6132 Sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun 7 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 6132 sayılı Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 7. — Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak her şekil ve surette müşterek bahisler veya yarış piyangosu tertip ve tanzim edenler ve bunlara ait her türlü evrakı (Matbaa, teksir, daktilo, fotokopi vesair suretlerde düzenleyenler ve düzenletenler), satanlar, dağıtanlar, sattırıcılar veya dağıttırıcılar mahallin en büyük mülkiye amiri tarafından zabıta marifetiyle men edilip, haklarında tutulan zabıtla birlikte Asliye Ceza Mahkemesine tevdi olunurlar. Oyunlara mevzu para geçici olarak müsadere edilir ve faililerin mahkûmiyeti halinde Hazineye irat kaydedilir.

Birinci fıkra hükmüne aykırı hareket edenler hakkında üç aydan iki seneye kadar hapis ve 5 000 (beşbin) liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası verilir.

Kanun dışı oyun bir işyerinde oynanmış veya oynatılmışsa, mahkeme bu işyerinin bir aya kadar kapatılmasına karar verir.

Suç; at sahibi, antrenör, jokey, jokey yamağı, seyis vesair yarış hizmetlileri ile işbirliği halinde işlenmiş ise, failere verilecek hapis cezası altı aydan az olamaz.

Haklarında bu maddeden kovuşturma açılan veya hüküm verilen kimselerin Komiserler Kurulu kararı ile süresiz olarak yarış yerlerine, hipodromlara ve yarışlarla ilgili mahal ve tesislere girmeleri yasaklanır.

Komiserler Kurulunca yarış yerlerine girmeleri yasaklanan kimselerin isimleri ve kimlikleri yarış müessesesi ve mahalli mülkiye amirlerine yazılı olarak bildirilir.»

BAŞKAN — 1 nci madde hakkında izahat vermek üzere sözü Bakanlık Temsilcisi arkadaşımıza bırakıyorum, bu maddeyi bize izah etsinler efendim.

İLHAMİ KAAAN (İhtisas Komisyonu Üyesi - Tarım ve Orman Bakanlığı Temsilcisi) — Sayın Başkanım, malumuâliniz; Tarım Bakanlığının denetim ve kontrolünde Jokey Kulübüne 20 sene müddetle devredilmiş olan, kiraya verilmiş olan - hakları büyük tabiatıyla - bütçesinin tasdikli de bütün kontrolü bize ait olan At Yarışları Jokey Kulübü tarafından idare edilmektedir. Ancak, her türlü murakabesi Tarım Bakanlığının kontrolüne bağlıdır. Ancak, at yarışlarından elde edilen hâsûlatın % 38,25'i muhtelif kurumlara, başta Türk Hava Kuvvetleri Güçlendirme Vakfına olmak üzere dağıtır. Mesela, geçen sene ve-

ritilen para, yalnız Türk Hava Kuvvetlerini Güçlendirme Vakfına 400 milyon lira civarındadır.

Şu halde yarış gelirlerinin % 100'ü üzerinden % 38,25'ini muhtelif kurumlara dağıtıyoruz; kalan kısmını, para oynayan, daha doğrusu atlar üzerine oynayan oyuncular ile atları kazanan kişilere ikramiye olarak veriyoruz. Ancak, yarış sahasında «Yazıcılar» adı altında bir grup türedi. Bunlar, kahvelerde, köşelerde, şurada burada altlarına birer iskemle oturarak suretiyle oyun oynayanların paralarını ödüyorlar. Tabiatıyla, para ödenirken Jokey Kulübü % 38'ini kestikten sonra ödüyor. Onlar kesmeden ödüyorlar. Farz edelim 6 lira kazanan bitisine Jokey Kulübü eğer 4 lira verecekse, bunlar 5 lira veriyorlar. Bu takdirde, vatandaş 5 lira verene parasını veriyor ve onlarla oynuyor, Jokey Kulübünün geliri peniyot içinde sosyal kurumların faaliyetleri, bizim gelirimizde azalıyor ve at yarışlarının asıl gayesi harallara yardım olduğuna göre, dolayısıyla bizim gelinimiz de atçılığı teşvik için düşük oluyor.

Bunları önlediğimiz takdirde, bu şekilde 5 ay hapis ve 5 bin liradan aşağı para olmamak üzere kayırtla tahdit ettiğimiz takdirde - ki, bunun asgari hududu tayin edilmiştir - hâkim isterse 500 bin liraya kadar da ceza verebilir oynattığı paraya göre bu durumda hiçbir yarışçı kalmayacak ve Jokey Kulübü de bizim haralarımız da kazançlı çıkacak; kurumlara yaptığımız yardımlar da artacaktır.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN — Maddede, «Haklarında bu maddeden kovuşturma açılan veya hüküm verilen kimseler Komiserler Kurulu kararı ile süresiz olarak yarış yerlerine, hipodromlara ve yarışlarla ilgili mahal ve tesislere girmeleri yasaklanır» deniliyor; bunu nereden bileceksiniz? Yarış yapılan yere girerken hüviyet kontrolü mu yapıyorsunuz?

İLHAMİ KAAAN (İhtisas Komisyonu Üyesi - Tarım ve Orman Bakanlığı Temsilcisi) — Hayır efendim, orada oynatanlar belli kişiler, bunların hepsi bilinen kişilerdir.

BAŞKAN — Oynatanlar belli, cezayı aldı, bitti. 3 sene sonra tekrar yarışa girmişse onun girip girmediğini nereden bileceksiniz? Takibi biraz zor bir fıkra.

İLHAMİ KAAAN (İhtisas Komisyonu Üyesi - Tarım ve Orman Bakanlığı Temsilcisi) — Çok kolay efendim. Şahsen tanınıyorlar.

Efendim, bunlar hep muayyen kişiler, belirli kişiler.

BAŞKAN — Peki.

Efendim, 1 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?

Buyurun Orgeneral Saltık .

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, benim bir endişem var. Biraz evvel değindiğimiz aşğıdan 2 nci fıkrayı okuyorum :

«Haklarında bu maddeden kovuşturma açılan veya hüküm verilen kimseler» Bu iki ayrı konudur; kovuşturma açılan ayrı, hüküm verilen ayrı. «Komiserler Kurulu kararıyla süresiz olarak yarış yerlerine, hipodromlara veya yarışlarla ilgili mahal ve tesislere girmeleri yasaklanır» deniliyor. Haklarında hüküm verilen kimselerin mahkeme kararıyla girmesi yasaklanır. Ayrıca, ilgili Komiserler Kurulunun kararına bağlamayı anlayamadım .Bunun için, bunda çok da geç kaldık.

BAŞKAN — Bunlar girse ne olur, girmese ne olur buraya yarışa gelmiş?

İLHAMİ KAAAN (İhtisas Komisyonu Üyesi - Tarım ve Orman Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, işte bunlar girerlerse yine oynatırlar endişesi var.

BAŞKAN — O yarış yerinde oynatamaz ki onlar.

İLHAMİ KAAAN (İhtisas Komisyonu Üyesi - Tarım ve Orman Bakanlığı Temsilcisi) — Orada oynatırlar.

BAŞKAN — Oynarsa, o zaman tekrar yakalanırsa, o zaman mükenrer olur suçu, cezası daha çoğalır.

CEMAL TEKELİOĞLU (Tarım ve Orman Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, «Haklarında bu maddeden kovuşturma açılan veya hüküm verilen kimseler»den kastımız, yukarıdaki paragrafta, «Suç; at sahibi, antrenör, jokey, jokiey yamağı, seyis vesafir hizmetlilerle müştereken yapılmışsa» deniyor.

BAŞKAN — Ama, öyle anlaşılıyor; o ise olmaz.

CEMAL TEKELİOĞLU (Tarım ve Orman Bakanlığı Temsilcisi) — Şimdi olur efendim, çünkü at sahibini tanırız, antrenörü tanırız, seyisi tanırız, jokeyi tanırız ve jokey yamağını tanırız. Bunları, hâlâ daha tahkikatı yapmakta olduğumuz - tahkikatı yaptığımız şeyler var - mesela, bir ceza aldığı zaman antrenör, seyis veya jokey, bunlar at yarışı yapılan sahalara girmekten muayyen müddet men edilirler.

BAŞKAN — O zaman aynı fıkra olmaması lazım, o zaman devamı olur o.

CEMAL TEKELİOĞLU (Tarım ve Orman Bakanlığı Temsilcisi) — O şekildedir, esas gayemiz...

BAŞKAN — Haklarında bu maddeden kovuşturma açılan kısmın «haklarında bu nedenle kovuşturma açılan» diye devam etmesi lazım, ayrı fıkra olamaz .Ayrı fıkra olunca, diğer kâhvelerde, şurada burada oynatanlar da bunun içine girer.

CEMAL TEKELİOĞLU (Tarım ve Orman Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, kâhvelerde oynatanlar da girerse, yalnız kâhvelerde oynatanları - dediğimiz gibi - kontrol yapmak imkânından mahrumuz, yine bir noktada girer.

BAŞKAN — Onu bilemezsiniz .Nereden bileceksiniz, Ankara'da bile oynanıyor bu, İstanbul'da yapılan bir koşuyu burada oynatıyorlar.

CEMAL TEKELİOĞLU (Tarım ve Orman Bakanlığı Temsilcisi) — Zaten bütün gaye, Ankara'da İstanbul'da ve diğer illerimizde de oynanır bu yarışlara.

BAŞKAN — Fıkranın devamı olması lazım değil mi? O ayrı fıkra değil. «... olamaz. Haklarında açılan veya hüküm giyen...»

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — «Bu nedenle kovuşturma açılan» kısmı kalsın «hüküm verilen» i silelim ve onu ayrı bir yere yazalım. «Kovuşturma açılan kimselerin Komiserler Kurulu kararıyla», hatıta, «kimselerin» kelimesi de lüzumsuz artık, bağlarsak bu gibi kişilerin oluyor, jokeylerin oluyor.

BAŞKAN — Evet.

Ama, kovuşturma açıldı, beraat etmişse ne olacak?

CEMAL TEKELİOĞLU (Tarım ve Orman Bakanlığı Temsilcisi) — O zaman efendim, Komiserler Kurulu zaten bu karara gerek görmeyecek. Kovuşturma devam ediyor efendim.

BAŞKAN — Hayır, kovuşturma devam ederken süresiz olarak girmeyi yasakladı, karar verdi. Kovuşturma bitti, sonunda da beraat etti?..

CEMAL TEKELİOĞLU (Tarım ve Orman Bakanlığı Temsilcisi) — O zaman kararı kaldırmak lazım.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Millî Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Sayın Başkanım, eğer izin vererseniz ben şöyle diyeceğim. Bu fıkrayı şu şekilde okuyalım : «Suç; at sahibi, antrenör, jokey, jokiey yamağı, seyis vesafir yarış hizmetlileri ile işbirliği halinde işlenmiş ise failere verilecek hapis cezası 6 aydan az olamaz» Devam ediyorum, ayrı fıkra değil, «Haklarında bu nedenle kovuşturma açılan bu kişilerin Komiserler Kurulu kararıyla süresiz

olarak («olarak» kelimesini karalıyorum) yarış yerlerine, hipodromlara ve yarışlarla ilgili mahal ve tesislere girmeleri yasaklanır. Haklarında bu maddeden hüküm verilenler süresiz olarak bu yerlere giremezler.» Yani, iki ayrı unsur var, hüküm verilenler süresiz olarak giremezler, takibatta olanlar haklarında Komiserler Kurulu girmemesine karar verir.

BAŞKAN — Bu kısım yeniden düzenlensin efendim.

Şimdi, fıkrayı yeni şekliyle okutuyorum :

«Suç; at sahibi, antrenör, jockey, jockey yamağı, seyis, vesair yarış hizmetlileri ile işbirliği halinde işlenmiş ise, faillere verilecek hapis cezası 6 aydan az olamaz. Haklarında bu nedenle kovuşturma açılan bu kişilerin, Komiserler Kurulu kararı ile yarış yerlerine, hipodromlara ve yarışlarla ilgili mahal ve tesislere girmeleri yasaklanır. Haklarında bu maddeden hüküm verilenler bu mahal ve tesislere süresiz olarak giremezler.»

BAŞKAN — Birinci madde üzerinde başka söz almak isteyen var mı?.. Yok.

1 nci maddeye bağlı olan 7 nci maddeyi şimdi okuduğumuz şekliyle değiştirilmiş olarak oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 ncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 ncü madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ederim.

5. — 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Değişik Geçici 5 nci Maddesinin Uygulama Süresinin 10 Yıl Uzatılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/176) (S. Sayısı 210) (1)

BAŞKAN — Gündemimizin 5 nci sırasına geçiyoruz.

5 nci sırada, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Değişik Geçici 5 nci Maddesinin Uygulama Süresinin 10 Yıl Uzatılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve bu konudaki İhtisas Komisyonu Raporu mevcut. Bu rapor sizlere 210 sıra sayısıyla dağıtılmıştı.

İhtisas Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık Temsilcisi yerlerini aldılar.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum ve sözü Komisyon Sözcüsüne veriyorum. Kısa olarak, buyurun efendim.

KURMAY ALBAY CUMHUR EVCİL (İhtisas Komisyonu Başkanı) — Sayın Başkanım, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun değişik geçici 5 nci maddesiyle, yapılacak ilkokul binaları ve tesisleriyle öğretmen evlerinin yapım ve onarımları ve donatım eşyasının en kısa sürede tamamlanması ve sağlanmasında 2490 ve 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun bazı maddelerinin uygulanmaması öngörülmüştür. 1961 yılında yürürlüğe konmuştur ve 222 sayılı İlköğretim Kanunu. Zaman içinde yapılamadığı için, bu geçici maddelerle bu kanunların dışına çıkıcı ayrıcalıklar getirilmiş ve 2 defa 10'ar yıl bu 2490 ve 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanununun uygulanmaması uzatılmıştır.

En son uzatma tarihi 1.1.1981'de sona ermiştir. Şimdi yeniden bunun uzatılması konusu huzurunuzda getirilmiştir.

BAŞKAN — Bunu devamlı hale getirseniz de 10 sene 10 sene uzatmaktan kurtulsak? 2490 sayılı Kanuna tabi değildir, deyin; geçsin gitsin. Bu gelmiş böyle ama, bir 10 sene geçtikten sonra gene gelecek herhalde Milli Eğitim Bakanlığından.

EMİN SAĞLAMER (İhtisas Komisyonu Üyesi - Milli Eğitim Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim ilk planlandığı zaman, 1961'de bu kanun çıktığı vakit 10 yıllık plana bağlanmıştı ilköğretim meselelerinin halledilmesi ve hatta ödeneklerin verilmesi de bir cetele bağlanmıştı. Ancak, o kanunda bütçenin % 2'si ayrılması öngörüldüğü halde, hiç ayrılamamıştır; bu bakımdan da amaçlar gerçekleştirilememiştir.

10 sene uzatılma durumu geçici madde ile getirilmiştir. Madde geçici olduğu için, bu şekilde uzatma durumu hâsıl oluyor. Esas madde değildir. Arz ederim.

BAŞKAN — Teşekkür ederim.

Efendim tümü üzerinde söz almak isteyen var mı?..

Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum :

222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Değişik Geçici 5 nci Maddesinin Uygulama Süresinin 10 Yıl Uzatılmasına İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5 Ocak 1961 tarihli, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun değişik geçici 5 nci maddesinde belirtilen ve 23.5.1973 tarihli ve 1731 sayılı Kanunla 10 yıl uzatılan uygulama süresi, bitimi tarihinden itibaren 10 yıl daha uzatılmıştır.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 ncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 ncü madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ederim efendim.

6. — *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti Arasında «Trakya'da ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli Hakkında Anlaşma» ile «Trakya Hududunda ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut İşaretlerinin Muhafazası, Kontrolü, Bakımı, Onarımı ve İhyası Hakkında Protokol» un Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/175) (S. Sayısı : 229) (1)*

BAŞKAN — Gündemimizin 6 ncı sırasına geçiyoruz.

6 ncı sırada, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti Arasında, Trakya'da ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli Hakkında Anlaşma ile, «Trakya Hududunda ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut İşaretlerinin Muhafazası, Kontrolü, Bakım, Onarımı ve İhyası Hakkında Protokol» ün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve bu konudaki İhtisas Komisyonu raporu mevcuttur. Bu rapor 229 sıra sayısı ile basılıp dağıtılmıştı.

İhtisas Komisyonu Sözcüsü ve Bakanlık Temsilcisi yerlerini aldılar.

Şimdi tasarının tümü üzerinde görüşme açıyorum ve bu anlaşma hakkında izahat vermek üzere sözü evvela Bakanlık Temsilcisine bırakıyorum.

Buyurun efendim, kısaca olarak bize bilgi veriniz.

YUSUF BULUÇ (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Türkiye Cumhuriyeti ile Yunanistan arasındaki sınır, Lozan Anlaşması ve 1926 sınır Protokolü ile tayin edilmiştir. Ancak aradan geçen zaman, gerek sınır işaretlerinin tabiat etkileriyle ortadan kalkmış olmasından, öte yandan özellikle Meriç Nehrinin mecrasının değişikliği yüzünden, sınır olayları ve bunların çözümlenmesi bugün bir sorun haline gelmiştir. Bu noktadan hareket eden heyetler 1971 yılında tamamladıkları müzakerelerle hazırlanan belgelerde, 1926 Sınır Protokolünün ihyası temel amacını güden 5 belge hazırlamışlardır. Belgelerden 3 tanesinin, yani Sınır Protokolü; Anaprotokolü, Teknik ve İdari eklerinin Meclislerimiz tarafından onaylanması uygun bulunmuş, bilahare Bakanlar Kurulu tarafından onaylanmış ve Resmî Gazetede yayımlanmıştır.

Şimdi yüksek tezekkürlerine sunulan metinler, sınır işaretlerinin ihyası, bakımı, korunmasına dair Protokol ile, Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut İşaretlerinin Muhafazası, Kontrolü, Bakımı ve Onarımı ile İlgili Protokol ve nihayet Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli Hakkındaki Anlaşmadır.

BAŞKAN — Şimdi, bu anlaşma tasdik edildikten sonra bu redémarcation işlemleri başlayacak mı?

YUSUF BULUÇ (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim.

BAŞKAN — Yunanistan da bu anlaşmayı tasdik etti mi?

(1) 229 S. Sayılı basmayazı tutanağa eklidir.

YUSUF BULUÇ (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi)
— Yunanistan Haziran 1979'da tasdik etti, anlaşmalar onay belgelerinin teati edilmesi suretiyle yürürlüğe girecek.

BAŞKAN — Biz daha henüz tasdik etmediğimiz için tabii bu görüşmeler başlayamadı?

YUSUF BULUÇ (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi)
— Evet efendim.

BAŞKAN — Peki, teşekkür ederim.
(Tümü üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.
Tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.
Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum :

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti Arasında «Trakya'da ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli Hakkında Anlaşma» ile «Trakya Hududunda ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut İşaretlerinin Muhafazası, Kontrolü, Bakımı, Onarımı ve İhyası Hakkında Protokol» un Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 7 Aralık 1971 tarihinde Ankara'da imzalanmış olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti arasında «Trakya'da ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli Hakkında Anlaşma» ile «Trakya Hududunda ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut İşaretlerinin Muhafazası, Kontrolü, Bakımı, Onarımı ve İhyası Hakkında Protokol» un onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz almak isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 ncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 ncü madde üzerinde söz almak isteyen?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Teşekkür ederim.

7. — *Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatı (INMARSAT) Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/23) (S. Sayısı : 47) (1)*

BAŞKAN — Efendim, gündemimizin 7 nci sırasında Uydular Aracılığıyla Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatı (INMARSAT) Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı mevcut olup 47 sıra sayısıyla basılmış ve sayın üyelere dağıtılmıştır.

Bakanlık Temsilcisi arkadaşlar yerlerini aldılar.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum ve yine izahat vermeye üzere ilk sözü Bakanlık Temsilcisine bırakıyorum.

Buyurun efendim, bu anlaşma hakkında bize kısaca bilgi verin.

YUSUF BULUÇ (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi)
— Uluslararası Denizcilik İstisari Örgütü Sekizinci Olağan Genel Kurulunda aldığı bir karar ile uydular aracılığıyla deniz haberleşme sisteminin getirilmesi maksadıyla bir konferansın tertiplenmesini kararlaştırmıştır.

Konferans 1975 ve 1976 yıllarında üç oturumda çalışmalarını tamamlamıştır ve Türkiye toplantılara iştirak etmiştir.

Ortaya çıkan iki metinden bir tanesi Uydular Aracılığıyla Deniz Haberleşme Örgütünün Kurulmasına Dair Sözleşme, diğeri ise İşletme Anlaşmasıdır.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına Londra Büyükelçisi 9 Eylül 1977'de Hükümetimiz adına Sözleşmeyi, PTT adına da İşletme Anlaşmasını imzalamıştır.

Temel amaç, deniz ortamında çalışan tüm taşıtların birbirleriyle ve kara arasında etkin haberleşme sisteminin uydu vasıtasıyla sağlanmasıdır.

Anlaşmanın hazırlanması sırasında ilk yatırım masrafı olarak 200 milyon dolar hesap edilmiştir. Anlaşma ve sözleşme 200 milyon doları taahhüt eder.

(1) 47 S. Sayılı basmayazı tutanağa eklidir.

cek ülkelerin % 95'inin onaylaması suretiyle yürürlüğe gireceği hükmünü taşımaktadır.

Sözleşme, 16 Temmuz 1979'de bu nispetin bulunması suretiyle yürürlüğe girmiştir.

Bugün Sözleşmenin 36, İşletme Anlaşmasının 38 üyesi vardır.

Türkiye'ye ilk yatırım payından % 5 nispetinde bir oran tespit edilmiştir.

BAŞKAN — Bu her sene için mi efendim, ilk katılma payı olarak mı?

YUSUF BULUÇ (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi) — İlk katılma payıdır, asgari nispette zaten % 005'dir.

Örgüt, 3 temel organdan oluşur. Genel Kurulu vardır, 2 yılda bir toplanır; 22 üyeden oluşan bir konseyi vardır, yılda 3 defa toplanır, genel müdürlüğü vardır. Halen Genel Müdürlük görevi İsveç'li Olaf Runberg tarafından tedvir edilmektedir.

Sözleşmeye çekince konulamaz, çekilmek her zaman mümkündür.

Onay belgelerinin tevdi tarihinde Türkiye bakımından yürürlüğe girmesi söz konusu olacaktır.

Henüz işletmeye başlanmamıştır, ancak yakın zamandaki en önemli gelişme INTERSAT Örgütüyle, INMARSAT Örgütü arasında 9 Mart 1981'de imzalanan bir anlaşma ile INMARSAT, yani tezekkür konusu olan örgüt, INTERSAT'ın Hint Okyanusunda 2, Atlantik Okyanusunda 1 uydusunun hizmetlerinden 100 milyon dolar karşılığında yararlanacaktır.

Türkiye'nin ilk tesis sermayesinden taahhüt payı 100 bin dolardır.

Bir ölçüt teşkil etmesi bakımından Birleşmiş Milletlere yılda 1981 yılı için 1 722 000 dolar, öte yandan üyesi bulunduğumuz INTERSAT'a 1981 yılında 220 bin dolar ödediğimizi kaydettik.

BAŞKAN — Peki, bu Haberleşme Örgütüne girersek bizim gemilerimiz bu haberleşmeden faydalanabilecek mi, o cihazlar var mı gemilerimizde?

YUSUF BULUÇ (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Yok efendim henüz.

Ancak hangi cihazların kara tesislerinde, hangi cihazların gemilerde bulunabileceğini tayin edebilmek bakımından önce INMARSAT'a üye olmak lazım.

INMARSAT henüz şartnamelerini hazırlamamıştır. Yerleştirilecek birtakım teçhizatın teknik özellikleri henüz saptanmamıştır.

Bu saptanacak teknik özelliklerden istifade edebilmek bizatihi sözleşmeye taraf olmakla mümkün olabilecektir.

BAŞKAN — O halde, bütün gemiler şimdi bu cihazlarını yeniden değiştireceklerdir, eğer bu, faaliyete geçerse?

YUSUF BULUÇ (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Yeni cihazlar tesis edilmesi iktiza edecektir.

BAŞKAN — Kaç ülke bu anlaşmaya girmiş efendim, bizde bu konuda bilgi var mı?

YUSUF BULUÇ (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim.

Bugün sözleşmeye 36 ülke, İşletme Anlaşmasına 38'ülke taraftır.

BAŞKAN — Peki, şimdi biz bunu tasdik edersek bu parayı hemen verecek miyiz, yoksa işletmeye açıldığı zaman mı vereceğiz?

YUSUF BULUÇ (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, bugünkü değeri bu son anlaşma ile, INTERSAT, INMARSAT Anlaşması ile yatırım karşılığı 103 milyon dolardır. Türkiye'nin payına düşecek olan yine aynı nispetle, yani % 005'le 52 bin dolardır.

Kanımcı, onay belgelerinin tevdi edilmesinden kısa bir süre sonra bu miktarın örgüte tevdi edilmesi icap edecektir.

BAŞKAN — Şimdi girmedik diyelim; bu faaliyete geçtikten sonra müracaat etsek giremez miyiz?

YUSUF BULUÇ (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Gireriz efendim.

BAŞKAN — O zaman pahalı olacak, bunun 2 misli, 3 misli para verilecek diye bir kayıt var mıdır?

YUSUF BULUÇ (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Efendim, Türkiye Sözleşme ve İşletme Anlaşmasına taraf olmakla esasen ilk tesis masraflarından payına düşen % 005, yani ona tekabül eden 100 bin doları esasen taahhüt etmiş olmaktadır. Hangi dönemde girerse girsin, asgari ödemesi gerekecek olan miktar bundan ibarettir.

BAŞKAN — Bunu vereceksek, acelemiz nedir, herkes girse de biz baksak, ne zaman çalışacak, ne olacak diye?

Komisyon acaba bu konuları inceledi mi, niye acele ediyoruz bunda?

KURMAY BİNBAŞI DİNÇER İNCE — Sayın Başkanım, PTT tarafından bu konudaki planlamaların bir an evvel başlayabilmesi için bu üyeliğin er-

akenden olmasında fayda mütalaa ediliyor. Planlamaya dahi başlayabilmek için bunların ortaya koyacakları esasların alınması gerekiyor.

BAŞKAN — Bugün bizim gemilerimiz telsizle konuşmıyor mu, konusuyor.

YUSUF BULUÇ (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Zaten 4 veya 5 yıl içerisinde bu teşkilatın da faaliyetlere geçebileceği tahmin edilmiyor.

BAŞKAN — O halde biz şimdi bu parayı vereceğiz, niye acele ediyoruz, biraz daha bekleyelim, bakalım ne safhaya gelecek.

Denizci arkadaşlarla bunu tekrar görüşmekte fayda var.

Buyurun Orgeneral Saltık.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — Akdenizde ve bütün dünyada denizciler arasındaki muhabere sisteminin gelişmesi için değişik kademede değişik örgütlerde faaliyetler sürdürülüyor. Kurulacak bu teşkilat içerisinde seçilecek modellerin, uygulanacak cihazların tespitinde söz sahibi olabilmek için PTT bu teşkilatın Akdeniz kesiminde yalnız peyk ile değil, fakat karadan yürütülmesi için Türkiye'de bir tesis açılmasında denizcilerimizin ısrarı var. O nedenle gündeme bir noktada denizcilerin ısrarıyla aldık. Amiralim bir zorluk görmüyorlarsa bize yeni bir şey getirmez.

Ne zaman girsek bu parayı vereceğiz muhakkak, bugünkü tahminlere göre belki biraz daha da fazlasını vereceğiz. Bugünkü tahmin 200 milyondur, nihai hesaplamada bu 200 milyon değil, 300 veya 250 milyona çıkarsa bizim katkı payımız 10 binde 5'dir, ne miktara çıkarsa o miktarı ödeyerek altyapıya, bu sisteme gireceğiz. Fakat önemli olan, bu sisteme girdikten sonra muhabere cihazlarının buna uyacak şekilde değiştirilmesidir. Eğer bu karar alınmadan girersek, bizim de bunların bir kısmında etkili olabilmemiz, bir kısmında kendi isteklerimiz yönünden bir şekilde sokabilmemiz kısmen mümkün olur. Eğer bu anlaşma yapıldıktan, muhabere sistemleri şekillendikten sonra girersek, ne varsa ona katılmak zorunda kalırız.

PTT, uydular aracılığı ile görüşme sistemine geçmek üzereyim diyor. Biliyorsunuz Gölbaşı'nın yukarısında bir ufak tesis açtı ve açmakta devam edecek. O bakımdan ısrar ediyor, büyük bir acelesi yok.

Emrederseniz, Komisyon Deniz Kuvvetlerimizle ve Ulaştırma Bakanlığı ile konuyu bir daha görüşsün. Konunun Dışişleri Bakanlığıyla ilişkisi, sadece anlaşmayı imzalamış Bakanlık olması hasebiyledir. Teknik olarak mesele Deniz Kuvvetleri ve PTT'nindir.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Gemilerden ziyade asıl ihtiyaç PTT'nin kendi istikbale matuf çalışmalarıdır zannediyorum. Çünkü şu anda biz zaten Silahlı Kuvvetler olarak NATO'nun normal bir muhabere düzenine girmiş durumdayız ve bunlar senelerdir bazı değişikliklerle modernliğe doğru gidiyor.

BAŞKAN — Ticareti bahriyede.

ORAMİRAL NEJAT TÜMER — Ticareti Bahriye tamamen bu konuların dışında. Binaenaleyh, şimdi askeri kısım kendi konusunu halletmiştir. Ticareti bahriye bakımından bunun nasıl yürütüldüğünü herhalde Ulaştırma Bakanlığı kendi PTT'siyle halletmek istiyor.

ORGENERAL HAYDAR SALTİK (Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri) — PTT Genel Müdür Yardımcısı burada, arzu buyurursanız çağırılım izahat versin; emrederseniz Komisyona tekrar havale edelim, Komisyon bu konuları bir daha tetkik etsin,

BAŞKAN — Efendim, bu kanun tasarısının Komisyona iadesi ve demin görüştüğümüz hususların bir defa daha tezekkür edilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarı Komisyona iade edilmiştir.

8. — *Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasında 13 Şubat 1977 Tarihinde Ankara'da İmzalanan «Kültür Anlaşması» nun onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun tasarısı. (1/30) (S. Sayısı : 42) (1)*

BAŞKAN — Gündemimizin 8 nci sırasında, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasında 13 Şubat 1977 Tarihinde Ankara'da İmzalanan «Kültür Anlaşması» nun onaylanmasının uygun bulunduğuna dair Kanun tasarısı 42 sıra sayısıyla basılarak, sayın üyelere dağıtılmıştı.

(1) 42 S. Sayılı basmayazı tutanağa eklidir.

Bakanlık Temsilcisi arkadaşlarımız yerlerini almışlardır.

Kanun tasarısının tümü üzerinde görüşme açıyorum,

Söz isteyen var mı efendim?.. Yok.

Malezya Hükümeti bunu tasdik etti mi?

BERHAN EKİNCİ (Dışişleri Bakanlığı Temsilcisi) — Evet efendim, Nisan 1979'da tasdik işlemlerini tamamladığını bize bildirdi.

BAŞKAN — Tümü üzerinde söz isteyen olmadığına göre, tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 nci maddeyi okutuyorum :

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasında 13 Şubat 1977 Tarihinde Ankara'da İmzalanan «Kültür Anlaşması»nın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti arasında 13 Şubat 1977 tarihinde Ankara'da imzalanan «Kültür Anlaşması»nın onaylanması uygun bulunmuştur.

BAŞKAN — 1 nci madde üzerinde söz isteyen var mı?.. Yok.

1 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum :

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN — 2 nci madde üzerinde söz isteyen var mı?.. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 ncü maddeyi okutuyorum :

MADDE 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN — 3 ncü madde üzerinde söz isteyen .. Yok.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum : Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemimizde görüşülecek başka konu kalmadığından, bilahare tespit edilecek gün ve saatte toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Teşekkür ederim.

Kapanma Saati : 19.55

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ

GÜNDEMİ

62 NCİ BİRLEŞİM

8 Temmuz 1981 Çarşamba

Saat : 14.00

I. — SEÇİMLER

1. — Anayasa Mahkemesine Üye Seçimi Hakkında Geçici Komisyon Raporu. (3/64, 75) (S. Sayısı : 227)

II. — KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1. — Borçlar Kanununun 110 ncu maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu. (1/187) (S. Sayısı : 212)

2. — Toplu Konut Kanunu Teklifi ve İhtisas Komisyonu Raporu. (2/54) (S. Sayısı : 221 ve 221'e 1 nci Ek)

3. — 5454 Sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun Değişik 3 ncu Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/154) (S. Sayısı : 211)

4. — 6132 Sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun 7 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/68) (S. Sayısı : 223)

5. — 222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Değişik Geçici 5 nci Maddesinin Uygulama Süresinin

10 Yıl Uzatılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/176) (S. Sayısı : 210)

6. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti Arasında «Trakya'da ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli Hakkında Anlaşma» ile «Trakya Hududunda ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut İşaretlerinin Muhafazası, Kontrolü, Bakımı, Onarımı ve İhyası Hakkında Protokol» un Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/175) (S. Sayısı : 229)

7. — Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatı (INMARSAT) Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/23) (S. Sayısı : 47)

8. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasında 13 Şubat 1977 Tarihinde Ankarada İmzalanan «Kültür Anlaşması» nın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/30) (S. Sayısı : 42)

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 42

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasında 13 Şubat 1977 Tarihinde Ankara'da İmzalanan Kültür Anlaş- masının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasa- rısı. (1/30)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : 112 - 531/06882

17 . 10 . 1980

Konu : Kanun tasarıları.

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30 . 9 . 1980 tarihli ve 101-603/06639 sayılı yazınız.

Eklî listede konuları ve eski Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş tarih ve sayıları belirtilen kanun tasan-
larını Bakanlar Kurulunca benimsenmiştir.

Konseynin onayına sunulmak üzere anılan Kanun tasarılarının işleme konulmasını arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

17 . 10 . 1980 Tarihi ve 112 - 531/06882 Sayılı Yazının Eki.

L İ S T E

K O N U S U

Tarihi

Sayısı

K O N U S U	Tarihi	Sayısı
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümetleri Arasında Kuzey Atlantik Anlaşmasının II. ve III. Maddelerine Uygun Olarak Savunma ve Ekonomik Alanında İşbirliğinde Bulunulmasına Dair Anlaşma ile Bunlarla İlgili Tamamlayıcı Anlaşmaların ve Uygulama Anlaşmalarının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	24 . 4 . 1980	101-554/02065
Tedhişçiliğin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	2 . 11 . 1978	101-327/08695
Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınmasına ve Tenfizine İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.	26 . 6 . 1979	101-426/03512
Nafaka Yükümlülüğüne Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Tasarısı.	26 . 6 . 1979	101-123/03512
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Devleti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Tasarısı.	23 . 7 . 1979	101-444/04949
Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatı (INMARSAT) Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.	15 . 1 . 1980	112-348/01025

K O N U S U

	Tarihi	Sayısı
16 Şubat 1976 Tarihinde Barcelona'da İmzalanan Akdeniz'in Kirilenmeye Karşı Korunmasına Ait Sözleşme ile İki Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	13 . 2 . 1979	101-393/10678
Uluslararası Bir Aile Cüzdanı İhdasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	5 . 6 . 1979	101-425/03512
Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Çatışmaları Konusunda Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	17 . 8 . 1978	101-79 / 07276
Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyetinin Katılmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	15 . 1 . 1980	101-521/08255
Çocukların ve Gençlerin Sanayide İşe Elverişlilikleri Yönünden Sağlık Muayenesine Tabi Tutulmaları Hakkında 77 Sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	7 . 11 . 1977	101-87 / 07166
1971 Psikotrop Maddeleri Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	31 . 12 . 1979	101-511/08092
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ağustos 1979 Tarihinde Ankara'da İmzalanan Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	6 . 2 . 1980	101-526/01290
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Federal Askeri Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	22 . 5 . 1980	101-561/04193
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasında 13 Şubat 1977 Tarihinde Ankara'da İmzalanan Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	6 . 2 . 1980	101-525/01291

GEREKÇE

Ülkemizle Malezya arasındaki ilişkiler, iki ülke arasında karşılıklı mukim Büyükelçilikler açılmasından bu yana bir gelişme ve canlanma dönemine girmiştir. Bu ilişkilerin ülkemizin yararına geliştirilmesi, nüfusunun büyük çoğunluğu müslüman olan ve Türkiye'ye sempati duyan bu ülke ile ezcümle kültürel ilişkilerimizin düzenli ve etkin bir şekilde yürütülmesi gereğini ortaya çıkarmaktadır. Bu amaca cevap vermek üzere ve Malezya Hükümetince de izhar olunan istek doğrultusunda, Malezya Başbakanının ülkemize yaptığı resmi ziyaret sırasında 13 Şubat 1977 tarihinde Ankara'da bir «Kültür Anlaşması» imzalanmıştır.

Sekiz maddeden oluşan Anlaşma, iki ülke arasında mevcut dostluk ve kardeşlik bağlarının kuvvetlendirilmesi için kültür, sanat, bilim ve teknoloji alanlarında ilişkilerin geliştirilmesini, bu amaçla bilim adamı, araştırmacı, yazar, gazeteci ve sanatçı değişimini, sergiler düzenlenmesini, burslar verilmesini öngörmektedir.

Anlaşmanın sağlayacağı hukuki ve siyasi temel üzerinde ülkelerimiz arasındaki eğitim, bilim, kültür ve sanat ilişkilerinin düzenli bir şekilde gelişme olanağı bulacağı düşünülmektedir.

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasında 13 Şubat 1977 Tarihinde Ankara'da İmzalanan «Kültür Anlaşması» nın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı.

MADDE 1. — Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti arasında 13 Şubat 1977 tarihinde Ankara'da imzalanan «Kültür Anlaşması» nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE MALEZYA HÜKÜMETİ ARASINDA KÜLTÜR ANLAŞMASI

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti (bundan böyle Âkit Taraflar olarak zikredilecektir.)

İki ulus arasında mevcut dostluk ve kardeşlik bağlarının kuvvetlendirilmesi için kültür, sanat, bilim ve teknoloji alanlarındaki ilişkilerin daha da teşvik edilmesi ve geliştirilmesi arzusu ile,

Aşağıdaki hususlar üzerinde mutabakata varmışlardır :

Madde 1 :

Âkit Taraflar, ülkelerinin kültürünün daha iyi tanıtılmasını sağlamak için aralarındaki kültürel ve entelektüel mübadeleleri imkânları ölçüsünde aşağıdaki faaliyetleri tertip etmek suretiyle kolaylaştıracak ve teşvik edeceklerdir :

- Yayın ve filmler, radyo ve televizyon programları ile sanat sergileri mübadelesi,
- Üniversite ve yüksekokul profesörleri, öğretmen, bilim adamı, araştırmacı ve teknisyenlerin kendilerine çalışmalarını tamamlayabilmeleri için mümkün olan bütün kolaylıklar sağlanmak suretiyle, mübadelesi,
- Gazetecilerin, yazarların, sanatçıların, müzisyenlerin ve sanat gruplarının karşılıklı ziyaretleri,
- Spor ekiplerinin karşılıklı ziyaretleri,
- Âkit Tarafların üzerinde mutabakata varacakları diğer vasıtalar.

Madde 2 :

Âkit Taraflar üniversiteleri ve diğer yüksek eğitim kuruluşları arasında yakın işbirliğinin tesisini teşvik edeceklerdir :

- Diğer Tarafın kültürü ile ilgili edebi, tarihi ve diğer benzeri konularda ders ve kurs tertip etmek,
- İki Tarafı ilgilendiren yayın, katalog ve belge mübadelesi.

Madde 3 :

Her Âkit Taraf, kendi ülkesinde yürürlükte olan kanun ve tüzüklere uygun olarak, ülkesinde diğer Tarafın kültür merkezlerinin kurulmasını ve geliştirilmesini kolaylaştıracak ve teşvik edecektir.

Madde 4 :

Âkit Taraflar, imkân ve ihtiyaçlarının müsaadesi nispetinde, diğer Taraf vatandaşlarının, birbirlerinin ülkelerinde öğretim ve araştırma yapmalarını teminen karşılıklılık esasına göre, burs verilmesi olanaklarını inceleyeceklerdir.

Madde 5 :

Her Âkit Taraf diğer ülke devlet üniversiteleri ve eğitim kuruluşlarınca verilen bazı derecelerin tanınmasını inceleyebilir ve gereğine tevessül edebilir.

Madde 6 :

Âkit Taraflar, lüzumu halinde, işbu Anlaşma hükümlerinin uygulanmasına ilişkin plan ve programları tespit etmek üzere iki ülke temsilcilerinin iştiraki ile toplantılar tertipleyeceklerdir.

Madde 7 :

İşbu Anlaşma Âkit Tarafların, anlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli bütün kanuni işlemlerin tamamlandığından yekdiğerini haberdar ettikleri tarihi takibe den 30 ncu gün yürürlüğe girecektir.

Madde : 8

Äkit Taraflardan herbiri, diğer Tarafı, üç ay öncesinden yazılı olarak haberdar etmek şartıyla işbu Anlaşmayı her zaman feshedebilir.

Kendilerine Hükümetlerince, usulüne uygun olarak yetki verilen aşağıda imzaları bulunan Temsilciler işbu Anlaşmayı imzalamışlar ve Türkçe, Maley ve İngilizce dillerinde ikişer nüsha halinde hazırlanmış olan asıllarını mühürlemişlerdir. İşbu Anlaşmanın farklı yorumlanmasından doğabilecek herhangi bir uyumsuzluk halinde İngilizce metin geçerlidir.

Ankara'da 1977 yılı Şubat ayının 13 ncü günü tanzim edilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti
Hükümeti Adına
Süleyman Demirel
Başbakan

Malezya Hükümeti
Adına
Datuk Hussein Onn
Başbakan

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 47

Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatı (INMARSAT) Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı. (1/23)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : 112 - 531/06882

17 . 10 . 1980

Konu : Kanun tasarıları.

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 30 . 9 . 1980 tarihli ve 101-603/06639 sayılı yazınız.

Eklî listede konuları ve eski Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuş tarih ve sayıları belirtilen kanun tasarıları Bakanlar Kurulunca benimsenmiştir.

Konseyin onayına sunulmak üzere amanan Kanun tasarılarının işleme konulmasını arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

17 . 10 . 1980 Tarihli ve 112 - 531/06882 Sayılı Yazının Eki.

L İ S T E

K O N U S U

Tarihi

Sayı

K O N U S U	Tarihi	Sayı
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Amerika Birleşik Devletleri Hükümetleri Arasında Kuzey Atlantik Anlaşmasının II. ve III. Maddelerine Uygun Olarak Savunma ve Ekonomik Alanında İşbirliğinde Bulunulmasına Dair Anlaşma ile Bunlarla İlgili Tamamlayıcı Anlaşmaların ve Uygulama Anlaşmalarının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	24 . 4 . 1980	101-554/02065
Tedhişçiliğin Önlenmesine Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	2 . 11 . 1978	101-327/08695
Nafaka Yükümlülüğü Konusundaki Kararların Tanınmasına ve Tenfizine İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	26 . 6 . 1979	101-426/03512
Nafaka Yükümlülüğüne Uygulanacak Kanuna Dair Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı.	26 . 6 . 1979	101-123/03512
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Devleti Hükümeti Arasında Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı.	23 . 7 . 1979	101-444/04949
Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatı (INMARSAT) Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	15 . 1 . 1980	112-348/01025
16 Şubat 1976 Tarihinde Barselona'da İmzalanan Akdeniz'in Kirlenmeye Karşı Korunmasına Ait Sözleşme ile İki Protokol ve Eklerinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	13 . 2 . 1979	101-393/10678

K O N U S U

	Tarih	Sayı
Uluslararası Bir Aile Cüzdanı İhdasına İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	5 . 6 . 1979	101-425/03512
Vasiyet Tasarruflarının Biçimine İlişkin Kanun Çatışmaları Konusunda Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	17 . 8 . 1978	101-79 / 07276
Dünya Kültürel ve Doğal Mirasının Korunmasına Dair Sözleşmeye Türkiye Cumhuriyetinin Katılmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	15 . 1 . 1980	101-521/08255
Çocukların ve Gençlerin Sanayide İşe Elverişlilikleri Yönünden Sağlık Muayenesine Tabi Tutulmaları Hakkında 77 Sayılı Milletlerarası Çalışma Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	7 . 11 . 1977	101-87 / 07166
1971 Psikotrop Maddeleri Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı.	31 . 12 . 1979	101-511/08092
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sierra Leone Cumhuriyeti Hükümeti Arasında 14 Ağustos 1979 Tarihinde Ankara'da İmzalanan Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	6 . 2 . 1980	101-526/01290
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijerya Federal Cumhuriyeti Federal Askeri Hükümeti Arasında Kültür Anlaşmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	22 . 5 . 1980	101-561/04193
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Malezya Hükümeti Arasında 13 Şubat 1977 Tarihinde Ankara'da İmzalanan Kültür Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı.	6 . 2 . 1980	101-525/01291

GEREKÇE

Deniz ortamında çalışan tüm taşıtların gerek birbirleri ile, gerekse bunlarla kara arasındaki kamu haberleşmelerinin çoğunluğu, tüm dünyada yüksek veya çok yüksek frekanslarda çalışan telsiz sistemleriyle yürütülmektedir. Bu telsiz sistemleri mevsimlere, gece ve gündüze, güneş lekelerine ve iyonosfer tabakasının değişen koşullarına göre etkilenebilen, dolayısıyla güvenilir olmaktan uzak olan sistemlerdir. Ayrıca, dünya ticaretinin çok büyük, yolcu taşımacılığının da önemli bir kısmı deniz taşıtları aracılığı ile yapıldığından halen kullanılan sistemler özellikle uzak mesafeler için yetersiz kalmaktadır.

Bu nedenle; Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun, Dünya Milletlerine uydular aracılığı ile haberleşmenin mümkün olduğu kadar kısa sürede, küresel ve ayırimsız bir şekilde sağlanması gerektiğini belirten 1721/XVI sayılı kararında öngörülen ilkeye uygun olarak uluslararası bir teşkilat kurulması amaçlanmıştır.

İNARSAT (Uydular Aracılığı İle Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatı) nın kurulması ve uyduların deniz haberleşmesinde hizmete girmesiyle denizcilik sorunlarında ve gemilerle karadakiler, gemilerle bağlı oldukları şirketler ve gemiler arasındaki haberleşmede önemli gelişmeler sağlanabilecek, denizde can ve mal emniyeti ile güvenlik sistemlerinde büyük ilerlemeler kaydedilebilecektir.

Deniz haberleşmesinde hizmete verilecek olan uydular, uzay kesimini olduğu kadar, hareketli yer istasyonlarını ve karadaki yer istasyonlarını da kapsamına alacağından gerek diğer ülkelerle olan haberleşmelerde, gerekse yurt içi haberleşme sistemlerinde büyük ölçüde kolaylık ve verimli hizmet getirecektir.

Ülkemizde gemilerle kara arasındaki kamu haberleşmesi mevcut 9 sahil istasyonumuz vasıtasıyla yürütülmektedir. Gerek Teşkilata üye olunarak yukarıda belirtilen kolaylıklardan faydalanmak, gerekse Sahil Muhafaza, Denizde Arama Kurtarma, Deniz Kirlenmesinin Önlenmesi, v.s. gibi uluslararası nitelik taşıyan konularda ülkemizin çıkarlarının korunması açısından çağdaş ileri teknolojinin sağlamış olduğu olanaklardan yararlanmak ihtiyacı ortaya çıkmaktadır.

Bu nedenlerle adı geçen Teşkilata üye olmamız yararlı görülmektedir.

Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşme Uluslararası Teşkilatı (INMARSAT) Sözleşmesi ve İşletme Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 21 . 7 . 1978 tarihinde Londra'da imzalanan «Uydular Aracılığı İle Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatı (INMARSAT) Sözleşmesi ve İşletme Anlaşması» nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

UYDULAR ARACILIĞI İLE DENİZ HABERLEŞMESİ ULUSLARARASI TEŞKİLATI (INMARSAT) SÖZLEŞMESİ

Bu Sözleşmeye Taraf Devletler :

Birleşmiş Milletler Genel Kurulunun, dünya milletlerine uydular aracılığı ile haberleşmenin mümkün olduğu kadar kısa sürede, küresel ve ayırimsız bir şekilde sağlanması gerektiğini belirten 1721 (XVI) sayılı Kararında öngörülen ilkeyi GÖZÖNÜNE ALARAK,

27 Ocak 1967 yılında sonuçlandırılan «Ay ve Diğer Gök Cisimleri de Dahil Atmosfer Ötesi Uzayın Keşfedilmesi ve Kullanılması Alanında Devletlerin Faaliyetlerine Yön Veren İlkelerle İlgili Antlaşmanın» ilgili hükümlerini ve özellikle atmosfer ötesi uzayın, bütünülkelerin iyiliği ve çıkarı için kullanılması gerektiğini belirten 1 nci maddesini GÖZÖNÜNE ALARAK,

Dünya ticaretinin çok büyük bir kısmının gemilere bağlı olduğunu DİKKATE ALARAK,

Denizcilik sorunlarında ve denizcilik güvenliği sistemlerinde, ve gemideki mürettebat veya yolcularla karadakilere arasında olduğu kadar gemiler arasındaki ve gemilerle bağlı olduğu şirketler arasındaki haberleşme sisteminde uydulardan yararlanarak önemli gelişmelerin sağlanabileceğinin BİLCİNCİ İÇİNDE,

Radio frekans spektrumunun ve uydu yörünge olanaklarının en etkin ve adil kullanımına uygun olan ve bütün ulusların gemilerinin yararı için, mevcut en ileri uygun teknolojinin kullanımıyla en etkin ve en ekonomik teçhizatı sağlamaya KARARLI OLARAK,

Uydular aracılığı ile deniz haberleşmesi sisteminin, uzay kesimini olduğu kadar, hareketli yer istasyonlarını ve karadaki yer istasyonlarını da kapsamına aldığı KABUL EDEREK,

AŞAĞIDAKİ MUTABAKATA VARMIŞLARDIR :

Madde : 1

Tanımlar

Bu Sözleşmede kullanılan :

- «İşletme Anlaşması», Ek'i de dahil olmak üzere, «Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatı (INMARSAT) İşletme Anlaşmasını ifade eder.
- «Taraf» Sözleşmenin kendisi için yürürlüğe girdiği bir devleti ifade eder.
- «İmzacı», İşletme Anlaşmasının kendisi için yürürlüğe girdiği bir Tarafı ya da 2 (3). madde uyarınca tayin edilen bir kuruluşu ifade eder.
- «Uzay kesimi», uydular ile bu uyduların işletmeleri için gerekli izleme, uzaktan ölçme, uzaktan komanda, kontrol, «monitoring» ve bunlarla ilgili diğer imkânları ve teçhizatı ifade eder.
- «INMARSAT uzay kesimi», INMARSAT'ın sahibi olduğu veya kiralandığı uzay kesimini ifade eder.
- «Gemi», deniz ortamında çalışan bütün deniz araçlarını ifade eder. Hidrofil botları, hava yastıklı araçları, denizaltıları, su üzerinde giden uçakları ve sabit olmayan platformları içine alır.
- «Mülk», mukavele hakları da dahil olmak üzere, mülkiyete konu olabilen her şeyi ifade eder.

Madde : 2

INMARSAT'ın Kuruluşu

- (1) Uydular aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatı (INMARSAT), bu Sözleşmede «Teşkilat» olarak belirtilen ve bu belge ile kurulan teşkilattır.
- (2) İşletme Anlaşması, bu Sözleşmenin hükümlerine uygun olarak düzenlenecek ve sözleşme ile aynı zamanda imzaya açılacaktır.
- (3) Her bir Taraf, İşletme Anlaşmasını imzalar, veya İşletme Anlaşmasını imzalamak üzere kendisine bağlı yetkili bir kamu veya özel kuruluşunu görevlendirir.
- (4) Telekomünikasyon idare veya kuruluşları, kendi milli kanunlarına uygun olmak kaydı ile, bu Sözleşme ve İşletme Anlaşması gereğince sağlanan telekomünikasyon imkânlarının kullanımı ile ilgili trafik anlaşmalarını veya kamu hizmetlerini imkânlarını, gelir bölüşümünü ve bununla ilgili diğer ticari düzenlemeleri doğrudan doğruya müzakere edebilir ve anlaşmaya varabilirler.

Madde : 3

Amaç

- (1) Teşkilatın amacı, deniz haberleşmesini geliştirmek için gerekli uzay kesimini hizmete koymak ve böylece deniz haberleşmesinde hayat güvenliğini gemilerin sevk ve idaresinin etkinliğini kamu deniz haberleşmesini ve radyo ile yer tespiti olanaklarını geliştirmeye katkıda bulunmaktadır.
- (2) Teşkilat, deniz haberleşmesine ihtiyaç olan bütün bölgelere hizmet etmeye çalışacaktır.
- (3) Teşkilat, münhasıran barışçıl amaçlar için çalışacaktır.

Madde : 4

Taraf ve Atadığı Kuruluş Arasındaki İlişkiler

İmzacı, şayet Tarafın atadığı bir kuruluş ise:

- (a) Taraf ve İmzacı arasındaki ilişkiler, ilgili milli kanunlar çerçevesinde yürütülecektir.
- (b) Taraf, İmzacının kendisine düşen sorumlulukları yerine getirebilmesi için milli kanunlara uygun gerekli güdümler ve yönergeleri sağlayacaktır.
- (c) Taraf, İşletme Anlaşmasından doğan yükümlülüklerden sorumlu olmayacaktır. Bununla birlikte Taraf, İmzacının. Teşkilat içindeki yükümlülüklerini yerine getirirken, Tarafın bu Sözleşme ile veya ilgili uluslararası anlaşmalar ile kabul ettiği yükümlülükleri ihlal etmemesini temin edecektir.
- (d) Şayet İmzacı üyelikten çekilirse ya da üyeliği sona erdirilirse, Taraf 29. maddenin (3). fıkrası veya 30. maddenin (6). fıkrası hükümleri uyarınca hareket edecektir.

Madde : 5

Teşkilatın İşletme ve Mali İlkeleri

- (1) Teşkilat, İmzacıların mali katkıları ile finanse edilecektir. Her imzacı, Teşkilata İşletme Anlaşması uyarınca belirlenmiş olan yatırım hissesi ile orantılı bir mali hisseye sahip olacaktır.
- (2) Her imzacı Teşkilatın sermaye ihtiyacına katkıda bulunacak ve İşletme Anlaşmasına uygun olarak sermaye iadesi ile sermaye değer kaybı telafi payı alacaktır.
- (3) Teşkilat, yerleşmiş ticari prensipleri dikkate alarak, tamamen ekonomik ve mali prensipler esasına göre çalışacaktır.

Madde : 6

Uzay Kesiminin Temini

Teşkilat uzay kesiminin maliki olabilir veya onu kiralayabilir,

Madde : 7

Uzay Kesimini Kullanabilme

- (1) INMARSAT uzay kesimi, Konseyce belirlenecek şartlar altında, her ulusun gemilerinin kullanımına açık olacaktır. Bu şartları belirlerken, Konsey gemiler arasında uyrukluk esasına göre bir ayırım yapmayacaktır.
- (2) Konsey, her özel durumu ayrı ayrı gözönüne alarak, deniz ortamında işletilen, gemi dışındaki yapılar üzerindeki yer istasyonlarına uzay kesiminden yararlanma izni verebilir. Şu kadarla ki, bu yer istasyonlarının işletilmeleri, gemilere sağlanan hizmeti önemli ölçüde etkilememelidir.
- (3) INMARSAT uzay kesimi vasıtası ile haberleşen karadaki yer istasyonları, Tarafların egemenliği altındaki topraklar üzerinde kurulacaktır ve mülkiyetleri tamamen Taraflara ya da kendilerine bağlı kuruluşlara ait olacaktır. Konsey, şayet Teşkilatın çıkarlarına uygun bulursa, bu kuralın dışına çıkılmasına yetki verebilir.

Madde : 8

Diğer Uzay Kesimleri

(1) Taraflar kendileri, ya da kendilerine bağlı her hangi bir kuruluşun, INMARSAT uzay kesiminin amaçlarından her hangi birisini ya da tamamını karşılamak amacı ile, ayrı ayrı veya hep birlikte diğer bir uzay kesimi imkânlarının temini için hazırlık yapması veya kullanımı için girişimlerde bulunması halinde teknik uyumu sağlamak ve INMARSAT sistemine gelebilecek bir ekonomik zararı önlemek amacı ile Teşkilatı haberdar edecektir.

(2) Konsey, teknik uyum konusundaki görüşlerini, bağlayıcı olmayan nitelikteki tavsiyeler halinde belirtecek ve ekonomik sakıncalar konusundaki görüşlerini Genel Kurula sunacaktır.

(3) Genel Kurul, görüşlerini, bağlayıcı olmayan nitelikteki tavsiyeler halinde, bu maddede belirtilen işlemlerin başladığı tarihten sonraki dokuz ay içinde bildirecektir. Bu amaçla olağanüstü bir Genel Kurul toplantısı yapılabilir.

(4) İlgili teknik bilginin temini ve Teşkilat ile daha sonra yapılan istişareleri de içine alan (1). fıkradaki bildirim, Uluslararası Telekomünikasyon Birliğinin, Radyo Tüzüğüne ilgili şartlarını da göz önüne alacaktır.

(5) Bu madde, diğer uzay kesimi olanaklarının, milli güvenlik amaçları ile ilgili olarak kurulması, temini, kullanımı veya devamı durumlarına veya bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden önce ihale, tesis, temin edilmiş veya kullanılmış olması durumlarına uygulanmayacaktır.

Madde : 9

Yapısı

Teşkilatın organları şunlar olacaktır :

- (a) Genel Kurul
- (b) Konsey
- (c) Genel Müdür Başkanlığındaki Genel Müdürlük.

Madde : 10

Genel Kurul - Teşekkül Tarzı ve Toplantıları

- (1) Genel Kurul bütün Tarafların iştirakiyle oluşacaktır.
- (2) Genel Kurulun olağan toplantıları iki yılda bir yapılacaktır. Olağanüstü toplantılar Tarafların üçte birinin veya Konseyin talebi üzerine yapılacaktır.

Madde : 11

Genel Kurul - Usul

- (1) Genel Kurulda her bir Tarafın bir oyu olacaktır.
- (2) Esasa ilişkin konularda kararlar üçte iki çoğunlukla ve usulle ilgili konularda kararlar, mevcut olup oy kullanan, Tarafların basit çoğunluğu ile alınır. Çekimser kalan Taraflar oy kullanmamış addedileceklerdir.
- (3) Herhangi bir sorunun esasa veya usule ilişkin olduğu kararı Toplantı Başkanı tarafından verilecektir. Bu karar mevcut olan ve oy kullanan Tarafların üçte iki çoğunluğu ile hükümsüz kılınabilir.
- (4) Genel Kurulun herhangi bir toplantısı için gerekli en az üye sayısı Tarafların çoğunluğudur.

Madde : 12

Genel Kurul - Görevleri

(1) Genel Kurulun görevleri :

(a) Teşkilatın faaliyetlerini, amaçlarını, genel politikasını ve uzun dönem hedeflerini belirlemek, gözden geçirmek ve bu konularda Konseye görüş bildirmek ve tavsiyelerde bulunmak.

(b) Teşkilatın faaliyetlerinin bu Sözleşmeye ve Birleşmiş Milletler Yasasının amaç ve prensiplerine ve Teşkilatın verdiği kararlarda bağımlı olduğu herhangi bir başka anlaşmaya uygun olmasını temin etmek.

(c) Konseyin tavsiyesi üzerine, özel amacı veya esas amacı radyo ile yer tespiti, tehlike haberleşmesini veya can güvenliği hizmetlerini temin etmek olan ilave uzay kesimi imkânları tesis edilmesine yetki vermek. Ancak, kamu deniz haberleşmesi hizmetleri için tesis edilmiş, olan uzay kesimi imkânları böyle bir yetki olmaksızın da tehlike haberleşmesi, can güvenliği ve radyo ile yer tespiti hizmetleri için kullanılabilir.

(d) Konseyin diğer tavsiyeleri hakkında karara varmak ve konseyin raporları hakkında görüş bildirmek.

(e) 3 ncü maddenin (1) (b) fıkrası uyarınca Konseyde dört temsilci seçmek.

(f) Taraf olsun veya olmasın Devletlerle ve Uluslararası Teşkilatlarla Teşkilat arasındaki resmi ilişkilerle ilgili sorunlarda karar vermek,

(g) 34 ncü madde uyarınca bu Sözleşmede, XVIII nci madde uyarınca İşletme Anlaşmasında değişiklik yapılmasına karar vermek.

(h) 30 ncü madde uyarınca üyeliğin sona erdirilip ertirilmeyeceğini görüşmek ve karar vermek.

(i) Bu Sözleşmenin ya da İşletme Anlaşmasının herhangi bir maddesinde kendisine verilen diğer görevleri yerine getirmek.

(2) Genel Kurul görevlerini yürütürken Konseyin konu ile ilgili tavsiyelerini gözönüne alacaktır.

Madde : 13

Konsey - Teşekkülü

(1) Konsey, İmzacıların yirmiiki temsilcisinden şu şekilde oluşacaktır:

(a) Teşkilatta en yüksek yatırım hisselerine sahip olan İmzacılardan veya başka türlü temsil edilemediklerinden grup olarak temsil edilmeyi isteyen İmzacıların oluşturduğu gruplardan onsekiz temsilci. Bir İmzacılar grubu ile tek bir İmzacının eşit yatırım hissesine sahip olması halinde, ikincisinin öncelik hakkı olacaktır. İki yada daha fazla İmzacının eşit yatırım hissesine sahip olması nedeni ile Konseydeki temsilci sayısı yirmiikiyi geçerse özel durum olarak, bütün hepsi temsil edileceklerdir.

(b) Gelişmekte olan ülkelerin çıkarları gözönüne alınarak, sadece coğrafi esasa göre temsil prensibinin dikkate alınmasını teminen, yatırım hisselerine bakılmaksızın, Konseyde başka türlü temsil edilemeyen İmzacılardan Genel Kurulca seçilmiş dört üye. Bir coğrafi bölgeyi temsilen seçilmiş olan İmzacı, bu coğrafi bölgedeki, bu şekilde temsil edilmeyi kabul etmiş ve Genel Kurulda başka türlü temsil edilmeyen, her imzacıyı temsil edecektir. Bir seçim, bu seçimi takiben yapılan ilk Konsey toplantısından itibaren yürürlüğe girecek ve Genel Kurulun bir sonraki olağan toplantısına kadar yürürlükte kalacaktır.

(2) Konseydeki temsilcilerin sayısındaki eksiklik, bu eksiklik giderilinceye kadar Konseyin teşekkül tarzını geçersiz kılmayacaktır.

Madde : 14

Konsey - Usul

(1) Konsey, yılda üç kereden az olmamak üzere, görevlerini gerektiği gibi yerine getirebilmesi için gerekli sayıda toplanacaktır.

(2) Konsey kararlarını oybirliği ile almaya çalışacaktır. Oybirliğinin sağlanmaması halinde, kararlar şu şekilde alınacaktır. Esasa ilişkin konularda kararlar, Konseyde temsil edilen bütün İmzacı ve İmzacı gruplarının toplam ağırlıklı oylarının en az üçte ikisini elinde tutan basit çoğunluk tarafından alınır. Usule ilişkin ko-

nularda kararlar, herbiri oy hakkına sahip olmak üzere, mevcut olup oy kullananların basit çoğunluğu tarafından alınır. Herhangi bir konunun usul konusu veya esasa ilişkin bir konu mu olduğu hususunda ortaya çıkan uyumsuzluklarda konunun ne olduğuna dair kararı Konseyin Toplantı Başkanı verecektir. Başkanın bu kararı, herbiri bir oy hakkına sahip olmak üzere, mevcut olan ve oy veren temsilcilerin üçte iki çoğunluğu tarafından bozulabilir. Görevlilerinin seçiminde, Konsey başka bir oylama usulü uygulayabilir.

(3) (a) Herbir temsilci, sahip olduğu yatırım hissesine veya temsil ettiği hisselerle tekabül eden ağırlıklı oy hakkına sahip olacaktır. Ancak; hiçbir temsilci bir İmzacı adına, (b) (iv) fıkrası hükümleri dışında, Teşkilattaki ağırlıklı oy toplamının yüzde 25'inden fazla bir oy hakkı kullanamaz.

(b) İşletme Anlaşmasının V (9), (10) ve (12) nci maddesi hükümlerinden bağımsız olarak:

(i) Şayet bir İmzacı, yatırım hissesinden dolayı, Teşkilattaki ağırlıklı oy hakkı toplamının yüzde 25'inden fazla oy hakkına sahip olmaya hak kazanmışsa, yüzde 25'den fazla olan yatırım hissesinin bir bölümünü veya tamamını diğer İmzacılara verebilir.

(ii) Diğer İmzacılar bu fazla yatırım hissesinin bir bölümünü veya tamamını almayı istediklerini Teşkilata bildirebilir. Eğer Teşkilata bildirilen miktarların toplamı, dağıtılacak miktardan daha fazla değilse, bu miktar Konsey tarafından, bildirimde bulunan İmzacılara, bildirdikleri miktar esas alınarak dağıtılacaktır. Eğer, bildirilen miktarların toplamı dağıtılacak miktardan daha fazla ise, bu miktar Konsey tarafından, bildirimde bulunan İmzacıların aralarında anlaşmaları oranda yada anlaşma sağlanamamışsa bildirilen miktarlarla orantılı olarak dağıtılacaktır.

(iii) Böyle bir dağıtım, İşletme Anlaşmasının V nci maddesi uyarınca yatırım hisselerinin belirlendiği tarihte Konsey tarafından yapılacaktır. Hiçbir dağıtım bir İmzacının yatırım hissesini yüzde 25'in üstüne çıkartmayacaktır.

(iv) Şayet bir İmzacı'nın yatırım hissesinin yüzde 25'i geçen ve dağıtımı için arz edilen kısmı bu paragraftaki usul uyarınca dağıtılmamışsa İmzacı temsilcisinin ağırlıklı oy oranı yüzde 25'i aşabilir.

(c) Şayet İmzacı, yatırım hissesindeki fazlalığı diğer İmzacı'lara devretmemeye karar verirse, o İmzacı'nın yatırım hissesine tekabül eden oy hakkının yüzde 25'i aşan kısmı, Konsey'deki diğer bütün temsilciler arasında eşit olarak dağıtılacaktır.

(4) Konsey toplantılarında gerekli en az üye sayısı; Konseydeki bütün İmzacı ve İmzacı gruplarının toplam ağırlıklı oylarının en az üçte ikisini elinde tutan basit çoğunluğu oluşturan üye sayısıdır.

Madde : 15

Konsey - Görevleri

Konsey, Genel Kurul'un da görüş ve tavsiyelerini gözönüne alarak bu Sözleşme ve İşletme Anlaşması hükümleri uyarınca, Teşkilat'ın amaçlarına ulaşabilmesi için gerekli uzay kesiminin en ekonomik, en etkin ve en verimli şekilde temininden sorumlu olacaktır. Bu sorumluluklarını yerine getirirken Konsey aşağıda belirtilenler de dahil olmak üzere yükümlendiği görevlerde gerekli yetkiye sahip olacaktır :

(a) Uydular aracılığı ile deniz haberleşmesinin ihtiyaçlarının belirlenmesi ve politika, plan, program ve usullerin ve INMARSAT uzay kesiminin gerekli uydu fırlatma servislerinin tedariki de dahi olmak üzere, dizaynı, geliştirilmesi, inşası, tesisi, kira veya satın alınması yoluyla sağlanması, işletmesi, bakımı ve kullanılması ile ilgili hususların benimsenmesi,

(b) Teşkilat için daha avantajlı olduğu takdirde, Genel Müdür'ün teknik ve işletme ile ilgili olarak kontrat yapmasını gerektirecek idari işlemlerin tespiti ve uygulanması,

(c) INMARSAT uzay kesiminden faydalanabilecek karadaki, gemilerdeki ve deniz ortamındaki tesislerin üstündeki yer istasyonlarını onaylaması ve INMARSAT uzay kesiminden faydalanan ve bu kesimi kullanan yeristasyonlarının çalışma özelliklerinin denetimi ile ilgili kıstas ve usulleri tayin etmek. Gemilerdeki yeristasyonları için bu kıstaslar; lisans vermeye yetkili milli kuruluşlarca yapılacak onaylamalarda kullanılabilir. Ölçüde ayrıntılı olacak ve istenildiğinde gönderilecektir.

(d) 12 nci maddenin (l) (c) fıkrası uyarınca Genel Kurul'a tavsiyeler sunmak,

(e) Genel Kurul'a, mali konular da dahil olmak üzere, Teşkilat faaliyetleri hakkında periyodik olarak rapor sunmak.

(f) Bu Sözleşme ile İşletme Anlaşması hükümleri uyarınca ihalelerin yapılışındaki usul, kural ve mukavele şartlarını tespit etmek ve ihaleleri onaylamak.

(g) Mali politikayı tespit etmek, mali konularla ilgili yönetmelikleri, bütçeyi ve yıllık hesapları onaylamak, INMARSAT uzay kesimini kullanma ücretlerini periyodik olarak tespit etmek ve bu Sözleşme ve İşletme Anlaşması hükümleri uyarınca yatırım hisseleri ve sermaye tavanı da dahil olmak üzere, diğer bütün mali konularda karar almak.

(h) Gemi sahiplerini, gemi personelini ve deniz haberleşmesinden yararlanan diğer şahısları temsil etmeye yetkili oldukları Konsey'ce kabul edilen şahıs ve kuruluşlarla sürekli olarak istişare için düzenlemeleri tespit etmek.

(i) Teşkilat'ın hakem kararı ile halledilecek bir uyuşmazlığa taraf olması halinde, hakem tayin etmek.

(j) Bu Sözleşme veya İşletme Anlaşması'nın diğer herhangi bir maddesinde kendisine verilmiş bulunan görevleri veya Teşkilat'ın amaçlarına ulaşması için gerekli diğer görevleri yerine getirmek.

Madde : 16

Genel Müdürlük

(1) Genel Müdür, Taraf'ların, ya da Taraf'lar vasıtası ile İmzacı'ların teklif ettiği adaylar arasında, Taraf'ların onayına tabi olarak, Konsey tarafından atanacaktır. Müstevdi atamayı derhal Taraf'lara bildirecektir. Atama, bildirim yapıldığından sonraki altmış günlük süre içinde, Taraf'ların üçte birinden fazlasının Müstevdi'ye yazılı olarak itirazlarını iletmedikleri takdirde, teyit edilmiş olur. Genel Müdür, atanmasını takiben, teyide kadar geçen süre içinde görevine başlayabilir.

(2) Genel Müdür'ün görev süresi altı yıl olacaktır. Ancak, Konsey kendi yetkisi ile Genel Müdürü daha önce görevinden alabilir. Konsey, görevden alma ile ilgili kararın gerekçelerini Genel Kurul'a sunacaktır.

(3) Teşkilat'ın en yüksek dereceli görevlisi ve kanuni temsilcisi Genel Müdür olup, Konsey'e karşı sorumlu ve onun emrinde olacaktır.

(4) Teşkilat'ın yapısı, yönetici kadroları ile memur ve işçilerin, danışman ve Yönetim Organı müşavirlerinin çalışma koşulları standartları Konsey'ce onaylanacaktır.

(5) Genel Müdürlük üyeleri, Genel Müdür tarafından tayin edilecektir. Doğrudan doğruya Genel Müdüre bağlı olan üst kademe yöneticilerinin atanmaları Konsey'ce onaylanacaktır.

(6) Genel Müdür'ün ve Genel Müdürlüğün diğer personelinin atanmasında gözüne alınacak başlıca husus; dürüstlük, yeterlilik ve verimlilikte en yüksek standartların sağlanması gerekliliğidir.

Madde : 17

Toplantılarda Temsil

Bu Sözleşme ve İşletme Anlaşması uyarınca, Teşkilat'ın toplantılarında bulunmaya ve/veya katılmaya yetki verilmiş bütün Taraf'lar ve İmzacı'lar toplantının nerede yapılacağına bakılmaksızın, toplantılarda ve Teşkilat'ın himayesi altında yapılan diğer toplantılarda bulunabilecek ve/veya katılabileceklerdir. Herhangi bir evsahibi ülke ile yapılacak düzenlemeler bu şartlara uygun olacaktır.

Madde : 18

Toplantı Masrafları

(1) Her bir Taraf ve İmzacı, Teşkilat'ın toplantılarına katılması ile ilgili masraflarını kendisi karşılayacaktır.

(2) Teşkilat toplantılarının masrafları, Teşkilat'ın İdare masrafları olarak sayılacaktır. Bununla beraber; muhtemel evsahibi ülke ilgili ilave harcamaları kendisi karşılamadığı takdirde, Teşkilat'ın hiçbir toplantısı genel merkezden başka bir yerde yapılmayacaktır.

Madde : 19

Kullanma Ücretlerinin Belirlenmesi

(1) Konsey, INMARSAT uzay kesiminin çeşitli kullanım tipleri için ölçü birimleri tayin edecek ve bu kullanımlar için ücret tespiti yapacaktır. Bu ücretler; Teşkilat'ın işletme, bakım ve idari masraflarını karşılamak, Konsey'in gerekli göreceği işletme fonlarını temin etmek, İmzacıların yapmış oldukları yatırımları amorti etmek ve İşletme Anlaşması uyarınca sermayenin değer kaybının telafisini karşılamak için yeterli geliri kazanma amacına yönelik olacaktır.

(2) Herhangi bir kullanım tipi için belirlenen kullanma ücreti, bütün İmzacılara, o kullanım tipi için aynı olacaktır.

(3) İmzacıların dışında, 7 nci madde uyarınca INMARSAT uzay kesimini kullanmalarına yetki verilen kuruluşlar için, Konsey, İmzacılar için belirlenen kullanma ücretlerinden daha farklı kullanma ücretleri belirleyebilir. Böyle bir kullanmada her bir kullanma tipine ait ücretler, bütün bu kuruluşlar için aynı olacaktır.

Madde : 20

Tedarik

(1) Teşkilatın tedarik politikası, Teşkilat yararına olarak mal ve hizmet arzı konusunda dünya çapında bir rekabeti özendirmeye yönelik olacaktır. Bu amaçla :

(a) Teşkilatın ihtiyacı olan mal ve hizmetlerin satın alma veya kiralama yolu ile tedariki, milletlerarası düzeyde yapılan teklif verme çağrısına verilen cevaplar esas alınarak ihale ile yapılacaktır.

(b) Mukaveleler; kalite, fiyat ve en uygun teslim tarihi etmenlerinin en iyi bileşimini teklif edenler ile yapılacaktır.

(c) Kalite, fiyat ve en uygun teslim tarihini sağlayan birden fazla kıyaslanabilir teklifin olması halinde, Konsey, ihaleyi, yukarıda belirtilen tedarik politikasını gerçekleştirecek şekilde yapacaktır.

(2) Aşağıdaki durumlarda, Konsey Teşkilat yararına olarak, mal ve hizmet arzında dünya çapında bir rekabeti özendirecek ise milletlerarası düzeyde teklif mektubu şartından Konseyce belirlenecek usuller uyarınca vazgeçilebilir :

(a) Tahmini bedeli 50 000 ABD Dolarını aşmıyor ise ve ihalenin verilmesi, bu vazgeçme nedeni ile müteahhidin, Teşkilatın yukarıda belirtilen tedarik politikasının etkin olarak uygulanmasına daha sonraki bir tarihte zarar vermesine neden olmayacak ise Konsey, ilgili fiyat endekslerinden görülebilecek olan dünya fiyatlarındaki oynamalar nedeniyle mali sınırı değiştirebilir.

(b) Tedarikin acil bir ihtiyacı karşılamak için derhal yapılması gerekiyorsa,

(c) Teşkilat ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli özelliklere cevap veren arz kaynağı sadece bir tane ise veya, arz kaynağının birden fazla olması halinde, herbirinin eşit şartlarda teklif verebilmesi şartı saklı kalmak kaydı ile, arz kaynağı sayısı milletlerarası ihaleye çıkmanın Teşkilat için, yapılacak masraf ve alacağı zaman dolayısı ile, ne makul ne de yarar olacak derecede çok kısıtlı ise,

(d) İhtiyaç, milletlerarası ihaleye çıkmanın ne pratik ne de makul olmayacağı, idari bir nitelikte ise,

(e) Tedarik personel hizmetleri için ise,

Madde : 21

Buluşlar ve Teknik Bilgiler

(1) Tarafından veya masrafları kendisine ait olmak üzere adına yapılan bütün işlerde Teşkilat, buluşlar ve teknik bilgiler ile ilgili olarak, Teşkilatın ve sahip olduğu sıfatları ile İmzacıların ortak menfaatleri için gerekli olandan fazla olmamak üzere hak elde edecektir. Mukavele ile yapılan işlerde elde edilen bu haklarda bir istisna olmayacaktır.

(2) Bu maddenin (1) nci fıkrasındaki hükmü gerçekleştirebilmek amacı ile Teşkilat, prensiplerini, hedeflerini ve genel kabul görmüş endüstriyel uygulamaları gözönüne alarak, önemli bir çalışma, araştırma veya geliştirme faaliyeti gerektiren bütün işlerde kendisi için şu hakları garanti edecektir :

(a) Bu çalışmalar sonucu ortaya çıkan bütün buluş ve teknik bilgilerin ücretsiz olarak kendisine verilmesi.

(b) Buluş ve teknik bilgileri Taraflara ve İmzacılara ve Tarafların nüfuzu altındaki diğerlerine vermesi veya verdirilmesinin temini, bu buluş ve teknik bilgileri INMARSAT uzay kesimi ve kara yeristasyonları veya bunlarla birlikte çalışan gemi yeristasyonları ile ilgili olarak, ücretsiz kullanması ve Tarafların ve İmzacıların ve bunun gibilerin kullanmalarına yetki vermesi veya verilmesinin temini.

(3) Mukavele ile yapılan işlerde, mukavele konusu işlem sonucu ortaya çıkan buluş ve teknik bilgilerin Sahiplik hakkı müteahhitlerde kalacaktır.

(4) Teşkilat ayrıca, bu kullanımın, Teşkilatca finanse edilen bir mukavele ile meydana getirilmiş imalatın yeniden yapılması veya tadil edilmesi için gerekli olması ve bu işi yapmış olan kişinin bu hakkı vermeye yetkili olması koşulu ile, adil ve makul şartlarla, kendi adına yapılmış fakat (2) nci fıkrada belirtilmemiş çalışmaların yürütülmesinde doğrudan doğruya kullanılan buluş ve teknik bilgileri kullanma ve kullandırma haklarını kendisi için garanti edecektir.

(5) Görüşmeler sırasında (2) (b) ve (4) ncü fıkralarda belirtilen politikadan sapmamanın Teşkilat çıkarlarına zarar vereceği ortaya konan bazı münferit durumlarda, Konsey bu sapmayı onaylayabilir.

(6) Münferit durumlarda ve istisnai şartların bunu gerektirmesi halinde, aşağıdaki bütün şartların sağlanması kaydı ile Konsey, (3) ncü fıkrada öngörülen politikadan sapmayı onaylayabilir :

(a) Konseye söz konusu sapmanın yapılmamasının Teşkilat çıkarlarına zarar vereceği isbatlanır ise.

(b) Konsey, Teşkilatın herhangi bir ülkede patentlerin korunmasını sağlayabilmesi gerektiğine karar verir ise.

(c) Müteahhit patentlerin korunmasını gerekli sürede sağlamaya muktedir değilse veya bunu istemiyor ise.

(7) (2) ncü fıkra gereğince olanlar dışında, hakları Teşkilatça kazanılmış olan buluş ve teknik bilgiler için, Örgüt, hakkı olduğu takdirde, istek üzerine :

(a) Açıklama hakkının kullanılması için kendisi tarafından yapılan bütün ödemelerin veya kendisinden istenen bütün meblağların kendisine ödenmesi şartı ile söz konusu buluş ve teknik bilgileri herhangi bir Tarafa verebilir veya verdirebilir.

(b) Buluş ve teknik bilgilerin Taraflar ve İmzacılara veya Tarafların nüfuzu altındaki diğer şahıslara verilmesi veya verdirilmesi ile adı geçen diğer şahısların bu buluş ve teknik bilgileri kullanmalarına yetki verilmesi veya verdirilmesi hakkını :

(i) INMARSAT uzay kesimi veya karadaki herhangi bir yeristasyonu ile veya bunlarla çalışan gemi ile ilgili olanları ücretsiz olarak.

(ii) Diğer herhangi bir amaçla ilgili olanları, İmzacılar veya Tarafların nüfuzu altındaki diğer şahıslar ve Teşkilat veya söz konusu buluş ve teknik bilgilerin sahibi, veya söz konusu buluş ve teknik bilgilerde mülkiyet hakkı olan yetkili kuruluş veya şahıslar arasında belirlenecek adil ve makul şartlarla ve Teşkilat tarafından bu hakların kullanılması için yapılan bütün ödemelerin veya kendisinden istenilen bütün meblağların iadesi kaydı ile, bütün İmzacılara verebilir.

(8) İçinde Teşkilatın herhangi bir hak kazandığı tüm buluş ve teknik bilgilerin açıklanması ve kullanılması ile bu açıklama ve kullanımın usul ve şartları, bütün İmzacılara veya Tarafların nüfusu altındaki diğerlerine hiçbir ayırım yapılmaksızın uygulanır.

(9) Bu madde hükümlerinden hiçbirisi, şayet istenirse Teşkilatın teknik bilgilerin açıklanması ile ilgili olarak üçüncü şahıslarla, milli kanunlar ve tüzükler uyarınca, mukaveleler yapmasına engel olamayacaktır,

Madde : 22

Sorumluluk

Taraf ile, temsil etmekte olabilecekleri Taraf - olmayanlar veya gerçek veya tüzelkişiler arasındaki ilişkilerden doğan sorumlulukları dışında, (ki bu sorumlulukları, Taraf - olmayan ile arasında yürürlükte olan anlaşmalardan doğabilir) Taraflar, bu sıfatları ile Teşkilatın fiil yükümlülüklerinden sorumlu olmayacaklardır. Ancak bu temsil etmekte olduğu bir Taraf - olmayan veya gerçek ya da tüzelkişiye, böyle bir anlaşma ile tazminat ödemesi gereken herhangi bir Tarafın o anlaşma ile sahip olduğu herhangi bir hakkı bir başka Taraf aleyhine talep etmesini men edemeyecektir.

Madde : 23

Dahil Edilmeyen Giderler

Herhangi bir İmzacının Teşkilattan sağladığı gelir ile ilgili vergiler Teşkilatın giderlerine dahil edilmeyecektir.

Madde : 24

Hesapların Denetimi

Teşkilatın hesapları her yıl, Konseyin tayin edeceği bağımsız hesap uzmanları tarafından denetlenecektir. Herhangi bir Taraf veya İmzacı, Örgütün hesaplarını inceleme hakkına sahip olacaktır.

Madde : 25

Tüzelkişilik

Teşkilat tüzelkişiliğe sahip olup, fiil ve yükümlülüklerinden dolayı sorumlu olacaktır. Görevlerini gereği gibi yerine getirmek için, özellikle, mukavele yapmak, taşınır ve taşınmaz mal edinmek, kiralamak, elde tutmak ve onlarla ilgili tasarrufda bulunmak, dava muamelelerine taraf olmak ve Devletler ile veya milletlerarası Teşkilatlarla anlaşmalar yapmak yetkilerine sahip olacaktır.

Madde : 26

Ayrıcalık ve Dokunulmazlıklar

(1) Bu Sözleşme ile yetki verilen faaliyet sahası içinde Teşkilat ve Mülkü Sözleşmeye taraf olan bütün ülkelerde, tüm ulusal gelir ve ulusal vasıtasız mülk vergilerinden ve INMARSAT uzay kesiminde kullanılmak üzere fırlatılacak haberleşme uydularından, bu uyduların kısım ve parçalarından alınan gümrük vergilerinden muaf olacaktır. Her bir Taraf, Teşkilatın özel karakterini gözönünde tutarak yürürlükte olan milli usullerinin gerekli kıldığı gelir ve dolaysız mülk vergilerinde ve gümrük vergilerinde ilave muafiyetler sağlanması için bütün imkânlarını kullanmayı taahhüt eder.

(2) Genel Merkezin toprakları üzerinde kurulu bulunduğu Tarafca tayin edilen İmzacı dışındaki bütün İmzacılar bu sıfatları ile, o Tarafın topraklarında Teşkilattan elde ettiği gelirler üzerindeki ulusal gelir vergilendirmesinden muaf olacaktır.

(3) (a) Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesini takiben, mümkün olan en kısa süre içinde, Teşkilat; genel merkezinin, diğer bürolarının, ya da tesislerinin topraklarında kurulmuş olduğu Taraf ile Teşkilatın, Genel Müdürlüğün, görevli personelin, Teşkilat için çalışan uzmanların ve görevlerini yerine getirebilmek için evsahibi Hükümetin topraklarında buldukları süre zarfında Taraf ve İmzacıların temsilcilerinin ayrıcalıkları ve dokunulmazlıkları ile ilgili olarak, Konseyce görüşülecek ve Genel Kurulca onaylanacak bir anlaşma yapacaktır.

(b) Söz konusu anlaşma, bu Sözleşmeden bağımsız olacak ve evsahibi Hükümet ile Teşkilat arasında yapılacak bir anlaşma ile veya Teşkilatın Genel merkezinin evsahibi ülkenin topraklarından başka bir yere nakli ile sona erecektir.

(4) (3) ncü fıkrada sözü edilen anlaşmayı yapan Taraf dışındaki bütün Taraflar, bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesini takiben, mümkün olan en kısa süre içinde, Teşkilatın Genel Müdürün, görevli personelin, Teşkilat için çalışan uzmanların ve görevlerini yerine getirebilmek için Tarafların topraklarında buldukları süre zarfında Taraf ve İmzacıların temsilcilerinin ayrıcalıkları ve dokunulmazlıkları konusunda bir Protokol imzalayacaklardır. Protokol bu Sözleşmeden bağımsız olacak ve Protokolün sona ermesi ile ilgili hükümleri de taşıyacaktır.

Madde : 27

Diğer Uluslararası Teşkilatlarla İlişkiler

Teşkilat; Birleşmiş Milletler Teşkilatı ve onun Uzayın ve Okyanus Bölgesinin barışçıl amaçlarla kullanılması ile ilgili kısımları, ihtisas kuruluşları ve diğer uluslararası teşkilatlarla tüm ulusların ortak çıkarlarını ilgilendiren konularda işbirliği yapacaktır. Teşkilat özellikle, Hükümetlerarası Danışsal Denizcilik Teşkilatının (IMCO) ilgili Karar ve tavsiyelerini gözönünde bulunduracaktır. Örgüt, Uluslararası Telekomünikasyon Sözleşmesinin ilgili hükümlerine ve tüzüklerine uyacak ve INMARSAT uzay kesiminin dizayn, geliştirme, inşa ve kurulmasında ve yeristasyonlarının ve INMARSAT uzay kesiminin işletmesini düzenleyen usullerin tespitinde, Uluslararası Telekomünikasyon Birliğinin organlarının kararlarını, tavsiyelerini ve usullerini dikkate alacaktır.

Madde : 28

Uluslararası Telekomünikasyon Birliğine Bildirim

Teşkilatın talebi üzerine, Teşkilatın Genel Merkezinin topraklarında bulunduğu Taraf, uzay kesimi için kullanılacak frekansların eşgüdümünü sağlayacak ve kabul eden Taraflar adına kullanılacak frekansları ve diğer bilgileri, Uluslararası Telekomünikasyon Sözleşmesinin eki olan Radyo Tüzüğüne belirtildiği üzere, Uluslar arası Telekomünikasyon Birliğine iletacaktır.

Madde : 29

Çekilme

(1) Herhangi bir Taraf veya İmzacı, Müstevdiye yapacağı yazılı bir bildirim ile, Teşkilat kendi arzusu ile istediği an çekilebilir. İlgili milli kanunu uyarınca, bir İmzacının çekilebileceğine karar verildiğinde, çekilme bildirimi, o İmzacıya tayin etmiş olan Tarafca Müstevdiye yazılı olarak yapılacaktır, ve bu bildirim, çekilmenin ilgili Tarafca da kabul edildiği anlamına gelecektir. Sahip olduğu sıfatı ile her hangi bir Tarafın çekilmesi; duruma göre ya Taraf'ca tayin edilmiş olan her hangi bir İmzacı'nın ya da Taraf'ın olduğu İmzacı sıfatının aynı anda çekilmesini gerektirecektir.

(2) Müstevdi'nin çekilme bildirimini almasını takiben, duruma göre, bildirim yapan Taraf'ın ve onun tayin ettiği her hangi bir İmzacı'nın veya adına bildirim yapılan bir İmzacı'nın teşkilatın her hangi bir organındaki temsil edilme ve oy verme hakkı sona erecek, ve bu bildirim alınmasından itibaren hiçbir sorumluluk yüklenmeyecektir. Ancak, Konsey'in İşletme Anlaşması'nın XIII. maddesi hükmü uyarınca aksine karar vermesi hali hariç, hem çekilme talebinin alınmasından önce yapılmasına yetki verilen mukaveleli taahhütleri, hem de söz konusu talebin alınmasından önce ortaya çıkan bir fiilinden veya ihmalden doğan sorumluluklarını karşılamak için sermayeye gerekli katkı hissesini ödemekle yükümlü kalacaktır. Sermayeye katkıları haricinde bu sözleşmenin 31 nci maddesi ve İşletme Anlaşması'nın XVI. maddesi hükümleri dışında, çekilme gerçekleşecek ve bu sözleşme ve/veya İşletme Anlaşması, Müstevdi'nin (1). fıkrada belirtilen yazılı ihbarı alınmasından itibaren üç ay sonra Taraf ve/veya İmzacı için yürürlükten kalkacaktır.

(3) Bir İmzacı çekilirse, onu tayin etmiş olan Taraf, çekilmenin geçerli olduğu tarihten önce ve o tarihten itibaren geçerli olmak üzere ya yeni bir İmzacı tayin eder, ya (4). fıkra uyarınca İmzacı sıfatını da üzerine alır veya çekilir. Şayet ilgili Taraf gerekli tarihte harekete geçmemişse, o tarihten itibaren çekilmiş sayılır. Yeni İmzacı, önceki İmzacı'nın ödenmemiş sermaye katkı hisselerinden ve bildirim alınması tarihinden sonra, Teşkilat tarafından yetki verilen mukaveleli taahhütleri karşılamak için gereken sermaye katkısından payına düşen hissesinden ve her hangi bir fiilinden veya ihmalden sorumlu olacaktır.

(4) Şayet her hangi bir nedenle, bir Taraf, tayin etmiş olduğu İmzacının yerine almak veya başka bir İmzacı tayin etmek isterse, bunu yazılı olarak Müstevdi'ye bildirecektir. Yeni İmzacı'nın, önceki İmzacıya ait olup da yerine getirilmeyen (3), fıkranın son cümlesindeki bütün yükümlülükleri kabul etmesi ve İşletme Anlaşması'nı imzalaması üzerine, İşletme Anlaşması yeni İmzacı için yürürlüğe girer ve önceki İmzacı için yürürlükten kalkar.

Madde : 30

Askıya Alınma ve Sona Erme

(1) Genel Müdürlüğün, Taraf'lardan her hangi birisinin kendisine Sözleşme ile yüklenen yükümlülüklerden her hangi birisini yerine getirmediği konusunda yazılı bir ihbar almasından en az bir yıl sonra Genel Kurul, söz konusu Taraf'ça yapılabilecek bütün açıklamaları göz önüne aldıktan sonra, Taraf'ın yükümlülüğünü gerçekten yerine getirmediğini ve bunun Teşkilatın etkin bir şekilde çalışmasına zarar verdiğini belirlerse, Taraf'ın üyeliğine son verilmesine karar verebilir. Bu Sözleşme Taraf için, kararın verildiği tarihten itibaren, ya da Genel Kurul'un belirleyeceği daha sonraki bir tarihte yürürlükten kalkacaktır. Bu amaçla, Genel Kurul olağanüstü bir toplantıya çağırılabilir. Üyeliğin sona erdirilmesi durumuna göre, ya da o Taraf'ca tayin edilmiş olan her hangi bir İmzacı'nın ya da İmzacı sıfatı ile Tarafın da aynı anda çekilmesini gerektirecektir. İşletme Anlaşması; sona erdirilme tarihinden önce yapılmasına Teşkilat'ca yetki verilen mukaveleli taahhütleri karşılamak için gerekli sermaye katkıları ve sona erdirilme tarihinden önceki fiil ve ihmallerinden doğan yükümlülükleri dışında bu Sözleşmenin 31. maddesi ve İşletme Anlaşması'nın XVI. maddesi hükümleri saklı kalmak kaydı ile bu Sözleşmenin ilgili Taraf için yürürlükten kalktığı tarihten itibaren, İmzacı için yürürlükten kalkacaktır.

(2) Her hangi bir İmzacı, sahip olduğu sıfatı ile İşletme Anlaşması'nın III. maddesinin (1). fıkrasındaki yükümlülükler dışında, bu Sözleşme ve İşletme Anlaşması'ndaki yükümlülüklerden her hangi birisini yerine getiremez ise ve buna ilişkin olarak Konsey'in kararının yazılı olarak kendisine bildirilmesini takiben üç ay içinde sorunu çözümlemezse, Konsey; ilgili İmzacı'nın ve söz konusu ise Tarafın açıklamalarını inceledikten sonra İmzacı'nın haklarını askıya alabilir. Şayet verilen üç aylık ek bir süreden sonra ve İmzacı'nın ve söz konusu ise, Taraf'ın açıklamaları incelendikten sonra, Konsey'ün yükümlülüklerin yine yerine getirilmediğini belirlerse, Genel Kurul, Konsey'in tavsiyesi üzerine İmzacı'nın üyeliğinin sona erdirilmesine karar verebilir. Bu kararın verildiği tarihten itibaren sona erdirilme geçerli olacak ve İşletme Anlaşması o İmzacı için yürürlükten kalkacaktır.

(3) Her hangi bir İmzacı, İşletme Anlaşması'nın III. maddesinin (1.) fıkrası uyarınca ödemesi gerekli her hangi bir meblağı ödemez ise, ödemenin yapılması gereken tarihten dört ay sonra bu Sözleşme ve İşletme Anlaşması gereğince İmzacı'nın elde ettiği haklar otomatikman askıya alınacaktır. Askıya alınma tarihinden sonraki üç aylık süre içinde, İmzacı borçlu olduğu meblağı ödemez ise veya İmzacı'ya tayin eden Taraf 29. maddenin (4). fıkrası uyarınca onun yerini alacak başka bir tayin yapmaz ise, Konsey İmzacı veya onu tayin eden Taraf'ın açıklamalarını inceledikten sonra, İmzacı'nın üyeliğinin sona erdirilmesini kararlaştırabilir. Bu kararın alınış tarihinden itibaren İşletme Anlaşması söz konusu İmzacı için yürürlükten kalkacaktır.

(4) (2). veya (3). fıkralar uyarınca İmzacı'nın haklarının askıya alındığı süre boyunca İmzacı, bu Sözleşme ve İşletme Anlaşması gereğince İmzacı'ya yüklenen bütün yükümlülükleri üstlenmeye devam edecektir.

(5) Üyeliğin sona erdirilmesinden sonra İmzacıya; üyeliğin sona erdirilme tarihinden önce yapılmasına yetki verilen mukaveleli taahhütleri karşılamak için gereken sermaye katkısında payına düşen hissesi ve herhangi bir fiilinden veya ihmalden doğan sorumlulukları dışında ve bu Sözleşmenin 31 nci maddesi ve

İşletme Anlaşması'nın XVI nci maddesi hükümleri saklı kalmak kaydı ile, hiçbir yükümlülük yüklenmeyecektir.

(6) Şayet bir İmzacı'nın üyeliği sona erdirilmiş ise, onu tayin etmiş olan Taraf, Üyeliğin sona erdirilme tarihinden itibaren üç ay içerisinde ve o tarihten itibaren geçerli olmak üzere ya yeni bir İmzacı tayin ederek ya 29 ncu maddenin (4) ncü fıkrası uyarınca İmzacı sıfatını üzerine alacak veya çekilecektir. Şayet Taraf bu sürenin sonuna kadar bir girişimde bulunmamışsa, üyeliğin sona erdiriliş tarihinden itibaren çekilmiş sayılacak ve bu Sözleşme, Taraf için o tarihten itibaren yürürlükten kalkacaktır.

(7) Herhangi bir Taraf için bu Sözleşme'nin yürürlükten kalkması halinde, Teşkilat ile, Taraf'ca tayin edilmiş olan herhangi bir İmzacı veya İmzacı sıfatına sahip Taraf arasındaki mali hesaplaşmalar, İşletme Anlaşması'nın XIII ncü maddesi hükümleri uyarınca yapılacaktır.

Madde : 31

Uyuşmazlıkların Çözümü

(1) Bu Sözleşme'de belirtilen hak ve sorumluluklar ile ilgili olarak Taraf'lar arasında ya da Taraf'lar ile Teşkilat arasında çıkan uyuşmazlıklar, ilgililer arasında yapılacak görüşmeler ile çözümlenmelidir. Şayet, herhangi bir Taraf'ın çözüm istediği tarihten sonraki bir yıl içerisinde bir çözüme ulaşılamamışsa ve uyuşmazlığa taraf olanlar, uyuşmazlığı, Uluslararası Adalet Divanı'na götürmek konusunda veya uyuşmazlığı çözümlenmek üzere başka bir usul üzerinde anlaşmaya varamamışlarsa, uyuşmazlığa taraf olanlar razı olurlarsa, bu Sözleşmenin Eki uyarınca hâkem usulüne başvurulur. Taraf'lar arasındaki veya Taraf'lar ile Teşkilat arasındaki bir uyuşmazlığa ilişkin herhangi bir hâkem muhakemesi kararı, Genel Kurul'un, Sözleşme'nin ilgili Taraf için yürürlükten kalkacağını belirten 30 ncu maddesinin (1) nci fıkrası uyarınca vereceği kararı engellemeyecek ve etkilemeyecektir.

(2) Aksi karşılıklı olarak kararlaştırılmadığı takdirde, Teşkilat ile bir ya da daha fazla Taraf arasında, aralarında yapılmış olan anlaşmalar ile ilgili olarak çıkan uyuşmazlıklar, taraflardan herhangi birisinin çözüm istemesinden itibaren bir yıl içerisinde görüşmeler yolu ile bir sonuca bağlanamamış ise, uyuşmazlığa taraf olanlardan herhangi birisinin talebi üzerine bu Sözleşme'nin Eki uyarınca hâkem usulüne başvurulur.

(3) Bu Sözleşme veya İşletme Anlaşması'nın verdiği hak ve ödevler ile ilgili olup, bir veya daha fazla Taraf ve bir veya birden fazla İmzacı arasında sahip oldukları sıfatları ile, ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümü için, ilgili Taraf veya Taraf'lar ve İmzacı veya İmzacılar isterlerse bu Sözleşmenin Eki uyarınca hâkem usulüne başvurulur.

(4) Bu Madde; Taraf veya İmzacılığı kalkmış Taraf veya İmzacı için, Taraf veya İmzacı olduğunda hak ve yükümlülüklerinde ortaya çıkan anlaşmazlıklarla ilgili olarak uygulanmaya devam edecektir.

Madde : 32

İmzalama ve Onaylama

(1) Bu Sözleşme, Londra'da, yürürlüğe girene kadar İmzaya ve daha sonra da katılmaya açık olacaktır. Bütün Devletler Sözleşmeye,

(a) Onaylamaya, kabul veya tasvibe tabi olmayan İmzaları ile, veya

(b) Onaylamaya, kabul veya tasvibe tabi olan ve daha sonra onaylanan, kabul edilen veya tasvip edilen imzaları ile, veya

(c) Katılma ile Taraf olabilirler.

(2) Onaylama, kabul, tasvip veya katılma, ilgili belgelerin Müstevdi'ye teslimi ile yürürlüğe girecektir.

(3) Bu Sözleşmeye Taraf olduğu andan itibaren, veya daha sonraki herhangi bir tarihte, herhangi bir Devlet, Müstevdi'ye yazılı bir bildirimle, Sözleşmenin tatbik olunacağı, kendi nüfuzu altında çalışan gemilerin kayıtlarını ve kendi nüfuzu altındaki kara yer istasyonlarını beyan edebilir.

(4) Hiçbir Devlet, kendisi ya da tayin ettiği kuruluş tarafından İşletme Anlaşması'nı imzalayınca kadar bu Sözleşmeye Taraf olamayacaktır.

(5) Bu Sözleşme veya İşletme Anlaşması'na hiçbir ihtirazi kayıt konulamaz.

Madde : 33

Yürürlüğe Giriş

(1) Bu Sözleşme ilk yatırım hisseleri toplamının yüzde 95'ini temsil eden Devletlerin bu Sözleşmeye Taraf olmalarından altmış gün sonra yürürlüğe girecektir.

(2) (1) nci fıkra hükmü dikkate alınmaksızın, bu Sözleşme imzaya açıldığı tarihten otuzaltı ay sonra yürürlüğe girmemiş ise yürürlüğe girmeyecektir.

(3) Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihten sonra, onaylama, kabul, tasvip veya katılma belgesi veren bir Devlet için, onaylama, kabul tasvip veya katılma, bu belgenin verilmiş tarihinden itibaren yürürlüğe girecektir.

Madde : 34

Değişiklikler

(1) Herhangi bir Taraf, bu Sözleşmede değişiklik teklifinde bulunabilir. Değişiklik teklifleri, diğer bütün Taraf ve İmzacıları haberdar edecek olan Genel Müdürlüğe gönderilecektir. Değişiklik tekliflerinin dağıtımından itibaren altı aylık bir süre içinde görüşlerini Genel Kurula bildirecek olan konsey'in, herhangi bir değişiklik teklifini görüşebilmesi için üç ay önceden haberdar olması gereklidir. Genel Kurul değişikliği, Konseyce belirtilen görüşleri de dikkate alarak, daha sonraki altı aylık süreden önce olmamak üzere görüşecektir. Bu süre, bazı özel durumlarda, Konseyce alınacak esasa ilişkin bir kararla kısaltılabilir.

(2) Genel Kurulca kabul edildiği takdirde, değişiklik, Genel Kurulun değişikliği kabul ettiği tarihte Taraf olan ve toplam yatırım hisselerinin en az üçte ikisini temsil eden Devletlerin sayıca üçte ikisinin kabul belgelerinin Müstevdi tarafından alınmasından yüzyirmi gün sonra yürürlüğe girecektir. Yürürlüğe girmesini takiben, değişiklik kabul etmemiş olanlar da dahil olmak üzere bütün Taraf'lar ve İmzacılar için de bağlayıcı olacaktır.

Madde : 35

Müstevdi

(1) Bu Sözleşmenin Müstevidisi, Hükümetlerarası Danışsal Denizcilik Teşkilatının (IMCO) Genel Sekreteri olacaktır.

(2) Müstevdi bütün imzacı ve katılan Devletleri ve bütün imzacıları aşağıda belirtilen hususlardan derhal haberdar edecektir :

- (a) Sözleşmeye herhangi bir imza.
- (b) Onaylama, kabul, tasvip veya katılma ile ilgili herhangi bir belgenin verilmesi.
- (c) Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesi.
- (d) Bu Sözleşmede bir değişikliğin kabulü ve yürürlüğe girmesi.
- (e) Herhangi bir çekilme ihbarı.
- (f) Herhangi bir askıya alınma veya sona erdirilme.
- (g) Sözleşme ile ilgili diğer ihbar ve haberleşme.

(3) Bu Sözleşmenin yürürlüğe girmesini takiben Müstevdi, Birleşmiş Milletler Yasasının 102 nci maddesi uyarınca, tasdikli bir nüshasını, kaydı ve yayınlanması için Birleşmiş Milletler Sekreteryası'na gönderecektir.

BUNUN BELGESİ OLARAK aşağıda imzaları bulunan ve kendi Hükümetleri tarafından gerektiği şekilde yetkili kılınanlar, bu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Bindokuzyüz yetmişaltı yılının Eylül ayının üçüncü günü LONDRA'da herbiri eşit şekilde geçerli olmak üzere İngilizce, Fransızca, Rusca ve İspanyolca dillerinde tek bir asıl nüsha olarak hazırlanmış olup, tasdikli birer suretini Uluslararası Deniz Uydu Sistemi Kurulması hakkındaki Uluslararası Konferansa katılmaya davet edilmiş olan Devletlerin Hükümetlerinin herbirisine ve bu Sözleşmeyi İmzalayan veya bu Sözleşmeye katılan Devletlerin Hükümetlerine gönderilmek üzere Müstevdi'ye teslim edilecektir.

EK

SÖZLEŞMENİN 31 NCI MADDESİNDE VE İŞLETME ANLAŞMASI'NIN XVI NCI MADDESİNDE SÖZÜ EDİLEN UYUŞMAZLIKLARIN ÇÖZÜMÜ HAKKINDAKİ YÖNTEM

Madde : 1

Sözleşmenin 31 nci maddesi ve İşletme Anlaşmasının XVI nci maddesi ile ilgili uyuşmazlıklara üç kişilik bir hâkem mahkemesi bakacaktır.

Madde : 2

Bir uyuşmazlık için hakem usulüne başvurmak isteyen bütün davacılar, herbir davalıya ve Genel Müdürlüğe aşağıdaki belgeleri kapsayan bir doküman hazırlayarak gönderirler :

(a) Uyuşmazlığın tam bir tanımını, herbir davalının mahkemeye katılma sebeplerini ve alınmasını istediği tedbirleri.

(b) Uyuşmazlık konusunun mahkemenin yetki alanına giriş nedenlerini ve mahkemenin davacıyı haklı bulması halinde, talep edilen tedbirlerin neden tanınabileceği .

(c) Davacının hakem usulü dışında, görüşme veya diğer herhangi bir usulle uyuşmazlığı çözümlenemeyişinin nedenleri konusunda bir açıklama.

(d) Mahkeme için gerekli olduğu takdirde, mahkemeye taraf olanların mutabakatını veya rızalarını gösterir belge.

(e) Mahkemeye üye olarak katılmak üzere davacının tayin ettiği kişinin adı.

Yönetim Organı bu dokümanların birer suretini derhal Tarafılara ve İmzacılara gönderecektir.

Madde : 3

(1) 2 nci maddede belirtilen dokümanların bütün davalılar tarafından alınmasını takip eden altmış günlük bir süre içinde davalılar hep birlikte, mahkeme heyetine üye olarak katılmak üzere bir kişi tayin edecektir. Bu süre içinde davalılar, bütün taraf olanlara ve Genel Müdürlüğe, hep birlikte veya tek tek, uyuşmazlık konusu ile ilgili karşı iddiaları da dahil olmak üzere, 2 nci maddede belirtilen dokümana verdikleri bireysel veya müşterek cevapları içeren bir doküman gönderebilirler.

(2) Görevlendirilmelerinden itibaren otuz gün içerisinde mahkemenin iki üyesi, üçüncü bir hakem seçmek üzere anlaşılır. Üçüncü hakem taraflardan herhangi birisi ile aynı milliyette veya onunla aynı bölgede ikamet etmekte veya onun hizmetinde çalışmakta olmayacaktır.

(3) Her iki taraf da belirtilen süre içerisinde bir hakem adayı gösteremezlerse veya üçüncü hakem belirtilen süre içerisinde tayin edilememişse, Uluslararası Adalet Divanı Başkanı veya, şayet bir engeli varsa ya da taraflardan birisi ile aynı milliyetten ise Başkan Yardımcısı veya, şayet bir engeli varsa ya da taraflardan birisi ile aynı milliyetten ise, taraflardan birisi ile aynı milliyetten olmayan en kıdemli hâkim, taraflardan herhangi birisinin talebi üzerine, bir veya duruma göre daha fazla hakem tayin edebilir.

(4) Üçüncü hakem, mahkeme başkanı olarak görev yapacaktır.

(5) Mahkeme, başkanın seçiminden itibaren teşekkül etmiş sayılır.

Madde : 4

(1) Şayet mahkeme heyetinde bir eksiklik olur ise ve mahkeme başkanı veya geri kalan diğer üyeler bu eksikliğin tarafların elinde olmayan herhangi bir nedenden doğduğu veya hakem usulünün uygun şekilde yürütülmesinde uygun olacağı düşüncesinde iseler, bu eksiklik aşağıdaki hükümler uyarınca doldurulur :

(a) Eksiklik, taraflarca seçilen üyelerden birisinin çekilmesi ile ortaya çıkmış ise, söz konusu taraf çekilme tarihinden itibaren on gün içinde bir başkasını seçer.

(b) Eksiklik başkanın veya 3 ncü maddenin (3) ncü fıkrasında belirtildiği üzere tayin edilen bir üyenin çekilmesi nedeni ile ortaya çıkmış ise, yeni üye 3 ncü maddenin (2) nci veya (3) ncü paragrafında belirtilen şekilde seçilecektir.

(2) Eksiklik başka bir nedenle doğmuş ise veya, (1) nci fıkra nedeni ile ortaya çıkan eksiklik doldurulmamış ise, görevde kalan mahkeme üyeleri, taraflardan birisinin talebi üzerine, 1 nci madde hükmüne bakmaksızın davaya devam etmek ve karara varmak yetkisine sahip olacaktır.

Madde : 5

(1) Mahkeme, duruşmaların tarihini ve yerini tespit edecektir.

(2) Muameleler gizli olarak yürütülecek ve mahkemeye sunulan her şey gizli tutulacaktır. Ancak, Teşkilat ve uyumsuzluğa taraf olan İmzacıyı tayin eden Taraf, duruşmalarda hazır bulunmak ve sunulan belgeleri elde etmek hakkına sahip olacaktır. Şayet uyumsuzluğa taraf Teşkilat ise, bütün Taraf ve İmzacılar duruşmalara katılabilme ve sunulan bütün belgeleri elde etmek hakkına sahip olacaklardır.

(3) Mahkemenin yetkili olup olmadığı konusunda bir uyumsuzluk var ise, mahkeme öncelikle bu sorun ile ilgilenecektir.

(4) Muameleler yazılı olarak yürütülecek ve taraflar durum ve hukukla ilgili iddialarının desteklenmesinde yazılı deliller sunabilme hakkına sahip olacaktır. Bununla beraber; mahkeme uygun görürse sözlü savunma yapılabilir ve tanıklar dinlenebilir.

(5) Dava, davacının durumu delillerle, ilgili olaylara ve hukuki prensiplere dayanarak sunması ile başlar. Davacının beyanını davalının beyanı izler. Davacı, davalının beyanına karşı beyanda bulunabilir ve davalı da buna cevap verebilir. Daha sonraki beyanlar ancak mahkemenin gerekli görmesi halinde ileri sürülebilir.

(6) Mahkeme, uyumsuzluk konusu ile ilgili karşı talepleri dinleyebilir ve sözleşmenin 31 nci maddesi ile İşletme Anlaşmasının XVI ncı maddesi uyarınca, yetkisi dahilinde ise bu talepler üzerinde karara varabilir.

(7) Dava süresinde, taraflar bir anlaşmaya varırlarsa, tarafların da rızası ile verilmiş bir mahkeme kararı şeklinde kayıtlara geçer.

(8) Davanın herhangi bir aşamasında, mahkeme uyumsuzluğun Sözleşmenin 31 nci maddesinde ve İşletme Anlaşmasının XVI ncı maddesinde belirtildiği üzere kendi yetki sınırı dışında olduğuna karar verdiği takdirde davayı durdurabilir.

(9) Mahkemenin görüşmeleri gizli olacaktır.

(10) Mahkeme kararları yazılı olarak açıklanacak ve yazılı bir gerekçe ile desteklenecektir. Hüküm ve kararlar en az iki üye tarafından desteklenmelidir. Karara karşı olan herhangi bir üye, ayrı bir yazılı görüş sunabilir.

(11) Mahkeme, kararını, bütün Taraf'lara ve İmzacı'lara dağıtılmak üzere Genel Müdürlüğe gönderilecektir.

(12) Mahkeme, bu ek ile tespit edilmiş olanlara aykırı olmamak üzere davanın yürütülmesi için uygun olan usulle ilgili ek kurallar koyabilir.

Madde : 6

Taraflardan birisi dava ile ilgili bir sunuda bulunmaz ise diğer taraf mahkemeden kendi sunduğu deliller üzerinden karar verilmesini talep edebilir. Karar vermeden önce mahkeme, yetkili olduğundan ve dava konusunun gerçeklik ve hukuk dayanaklarının sağlamlığından emin olmalıdır.

Madde : 7

(1) İmzacısının bir uyumsuzluğa taraf olması durumunda Taraf Ülke davaya katılma ve taraf olma hakkına sahip olacaktır. Bu katılma, mahkemeye ve uyumsuzluğu diğer taraflarına yazılı olarak bildirilecektir.

(2) Diğer herhangi bir Taraf, herhangi bir İmzacı veya Teşkilat, davaya katılmasına ve taraf olabilmesine izin verilmesi için mahkemeye başvurabilir. Mahkeme başvuru sahibinin davada önemli bir çıkarı olduğunu belirlerse izin verecektir.

Madde : 8

Mahkeme, taraflardan birisinin isteği üzerine veya kendi kararı ile, kendisine yardımcı olmak üzere bilirkişi tayin edebilir.

Madde : 9

Mahkemenin, herhangi bir tarafın isteği üzerine veya kendiliğinden, davanın yürütülmesinde veya uyuşmazlığın çözümlenmesinde gerekli gördüğü bütün bilgileri Taraf'lar, İmzacı'lar ve Teşkilat sağlayacaklardır.

Madde : 10

Son kararın alınmasından önce, mahkeme tarafların haklarının korunması için gerekli gördüğü bütün geçici önlemleri alabilir.

Madde : 11

(1) Mahkeme kararı uluslararası hukuka uygun olacak ve aşağıdakilere dayanacaktır.

(a) Sözleşme ve İşletme Anlaşması.

(b) Hukukun genellikle kabul edilmiş prensipleri.

(2) 5 nci maddenin (7) nci fıkrası uyarınca tarafların anlaşması ile yapılan da dahil olmak üzere, mahkeme kararları uyuşmazlığın bütün tarafları için bağlayıcı olacak ve taraflarca iyi niyetle uygulanacaktır. Herhangi bir uyuşmazlığa taraf Örgüt ise ve mahkeme; İşletme Anlaşması ve Sözleşmeye uygun olmadığı veya İşletme Anlaşması ve Sözleşmenin yetki vermediği nedeniyle Teşkilat'ın Organlarında herhangi birisinin kararının hükümsüz ve geçersiz olduğuna karar verir ise, mahkemenin bu kararı bütün Taraf'lar ve İmzacı'lar için bağlayıcı olacaktır.

(3) Kararın anlamı ve kapsamı konusunda herhangi bir anlaşmazlığın ortaya çıkması halinde, taraflardan herhangi birisinin talebi üzerine mahkeme, kararı yorumlayacaktır.

Madde : 12

Davanın özel durumları gözönüne alınarak, mahkemece aksine bir karar alınmaması halinde, mahkeme üyelerinin ücretleri dahil mahkeme masrafları, taraflar arasında eşit olarak bölüştürülür. Herhangi bir tarafta birden fazla davacı veya birden fazla davalı var ise, mahkeme, bu tarafın masraf hissesini, bu taraftaki davacılar veya davalılar arasında paylaşır. Herhangi bir uyuşmazlığa Örgüt'ün taraf olması halinde ise hâkem mahkemenin Teşkilat'a düşen masrafları Örgüt'ün idari masrafları olarak mütalaa edilecektir.

UYDULAR ARACILIĞI İLE DENİZ HABERLEŞMESİ ULUSLARARASI TEŞKİLAT'I (INMARSAT) İŞLETME ANLAŞMASI

Bu İşletme Anlaşmasının İmzacıları :

Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilat'ı (INMARSAT) Sözleşmesine taraf olan Devletlerin, bu İşletme Anlaşmasını imzalamayı ya da, bu işle yetkili kıldıkları bir kuruluşa imzalatmayı taahhüt ettiklerini göz önüne alarak,

Aşağıda belirtilen hususlarda mutabakata varmışlardır :

Madde - I

Tanımlar

(1) Bu Anlaşmada kullanılan :

(a) «Sözleşme» ekleri de dahil olmak üzere, Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatı (INMARSAT) Sözleşmesini, ifade eder.

- (b) «Teşkilat», Sözleşme ile kurulan Uydular Aracılığı ile Deniz Haberleşmesi Uluslararası Teşkilatını (INMARSAT) ifade eder.
- (c) «Amortisman» sermaye değer kaybının telafisi hariç, kıymetten düşmeyi içine alır.
- (2) Sözleşmenin 1. maddesindeki tanımlar bu Anlaşma için de geçerli olacaktır.

Madde - II

İmzacıların Hak ve Yükümlülükleri

- (1) Her bir İmzacı, Sözleşme ve İşletme Anlaşması ile İmzacı'lara sağlanan hakları elde eder ve bu iki belgenin kendisine getirdiği yükümlülükleri yerine getirmeyi üstlenir.
- (2) Her bir İmzacı, Sözleşmenin ve bu İşletme Anlaşması'nın bütün şartlarına uygun hareket edecektir.

Madde - III

Mali Katkılar

- (1) Her bir İmzacı Sözleşme ve bu İşletme Anlaşması hükümleri uyarınca Konsey tarafından belirlendiği şekilde Teşkilat'ın sermaye ihtiyacına yatırım hissesi ile orantılı olarak katkıda bulunacak ve sermaye iadesi ile, sermayenin değer kaybından doğan telâfi ödemesi alacaktır.
- (2) Sermaye ihtiyacı şunları içine alacaktır :
- (a) INMARSAT uzay kesiminin dizayn, geliştirme, tedarik, inşa ve tesisi ile, ve kira yoluyla mukaveleli haklar edinme ile, ve Teşkilat'ın diğer mülkleri ile ilgili dolaylı ve dolaysız harcamaları.
- (b) VIII. maddenin (3). fıkrası uyarınca Teşkilat'ın işletme, bakım ve idari masraflarını, bu masraflar için gerekli gelirleri sağlayıncaya kadar geçen süre içinde karşılayacak fonları.
- (c) XI. madde uyarınca İmzacı'lar tarafından yapılacak ödemeleri.
- (3) Konsey'ce belirlenen vadede ödenmeyen bütün meblağlara, oranı yine Konsey'ce belirlenen bir faiz eklenecektir.
- (4) V. madde uyarınca, kullanım esasına göre belirlenen yatırım hisselerinin ilk olarak saptanmasına kadar geçen süre içerisinde, İmzacı'ların her hangi bir mali yıl içinde ödemeleri gerekli sermaye katkılarının toplam tutarı IV. madde uyarınca belirlenen sermaye tavanının % 50'sini geçerse, Konsey, isteyen İmzacı'lara gelecek yıllardaki ilave katkıları taksitle ödeme imkânı verecek şekilde geçici borçlanma da dahil olmak üzere, diğer birtakım yolları benimsemeyi göz önüne alacaktır. Konsey bu gibi durumlarda Teşkilat'a yansıyacak ilave giderleri de göz önüne alarak uygulanacak bir faiz oranı tesbit edecektir.

Madde - IV

Sermaye Tavanı

İmzacıların sermayeye net katkıları ve Teşkilat'ın ödenmemiş mukaveleli sermaye taahhütleri tutarı sınırlandırılmıştır. Bu tutar, İmzacı'ların, III. madde uyarınca ödedikleri sermaye iştirakleri birikmeli toplamından, bu İşletme Anlaşması uyarınca kendilerine ödenen sermaye iadeleri toplamının düşülmesi ve elde edilen neticeye, Teşkilat'ın ödenmemiş mukaveleli sermaye taahhütleri toplamının ilave edilmesi ile elde edilecektir. Başlangıç sermaye tavanı 200 milyon ABD doları olacaktır. Konsey sermaye tavanında ayarlamalar yapmak yetkisine sahip olacaktır.

Madde - V

Yatırım Hisseleri

- (1) İmzacı'ların yatırım hisseleri (INMARSAT) uzay kesiminin kullanılması esasına göre belirlenecektir. Her imzacı, INMARSAT uzak kesiminin bütün İmzacı'lar tarafından kullanılmasından kendisine düşen orana tekabül eden bir yatırım hissesine sahip olacaktır. INMARSAT uzak kesiminin kullanılması, Sözleşmenin 19.

maddesi ve bu İşletme Anlaşmasının VII. maddesi uyarınca, INMARSAT uzak kesiminin kullanılmasından dolayı Teşkilatça tahsil edilen ücretler esasına göre saptanacaktır.

(2) Yatırım hisselerini belirlemek amacı için, her iki yöndeki kullanımda gemi kısmı ve kara kısmı olarak iki eşit parçaya bölünecektir. Gemi ile ilgili kısım, ki bu kısım trafiğin çıkış veya giriş yeri olabilir, geminin ait olduğu tarafın İmzacı'sına ait olarak nitelendirilecektir. Trafiğin giriş ya da çıkış yeri olan kara kısmı, trafiğin kendi topraklarından çıktığı veya girdiği Taraf'ın İmzacı'sına ait olarak nitelendirilecektir. Bununla beraber, herhangi bir İmzacı için, gemi kısmının kara kısmına oranı 20: 1'i geçerse, o İmzacı, Konseye başvuruda bulunmasını takiben, kara kısmının iki katından veya % 0.1 yatırım hissesinden büyük olanı geçerli olmak üzere, ona eşdeğer bir kullanıma hak kazanacaktır. Bu paragrafta, Konseyce INMARSAT uzay kesiminden istifadesine izin verilmiş olan, deniz ortamında çalışan araçlar gemi olarak nitelendirileceklerdir.

(3) Yatırım hisselerinin, (1), (2) ve (4) ncü fıkralar uyarınca kullanım esasına göre tespitine kadar, her İmzacının yatırım hissesi, bu İşletme Anlaşmasının Eki'ndeki hükümler uyarınca tespit edilecektir.

(4) Yatırım hisselerinin (1) ve (2) nci fıkralar uyarınca kullanım esasına göre ilk defa tespiti, kesin başlama tarihine Konseyce karar verilmek kaydı ile, Atlantik, Pasifik ve Hint Okyanusu bölgelerindeki INMARSAT uzay kesiminin işletmeye açılışından itibaren iki yıldan az ve üç yıldan fazla süre içerisinde olamaz. Bu ilk tespit yapılırken, kullanma, tespitten önceki son bir yıllık süreye göre değerlendirilecektir.

(5) Kullanma esasına göre yapılan ilk tespitten sonra, yatırım hisseleri,

(a) Bütün İmzacıların bir önceki yıldaki kullanımları esas alınarak, kullanma esasına göre yatırım hisselerinin ilk tespitinden itibaren birer yıllık aralar ile,

(b) Bu İşletme Anlaşmasının yeni bir İmzacı için yürürlüğe girdiği tarihten itibaren,

c) Bir imzacının çekildiği, ya da üyeliğinin sona erdiği tarihten itibaren, yeniden tespit edilecektir.

(6) Yatırım hisselerinin kullanma esasına göre ilk olarak tespitinden sonra İmzacı olan bir İmzacının hissesi Konseyce tespit edilecektir.

(7) Bir yatırım hissesinin (5) (b) veya (c) fıkrası ya da (8) fıkra uyarınca tespiti halinde, diğer bütün İmzacıların yatırım hisseleri, tespitten önceki yatırım hisseleri oranında tekrar ayarlanır. Herhangi bir İmzacının çekilmesi ya da üyeliğinin sona ermesi halinde, (8) nci fıkra uyarınca tespit edilen yüzde 0.05'lik yatırım hisseleri artırılmayacaktır.

(8) Bu maddenin diğer hükümleri hıllafına, hiçbir İmzacı, yatırım hisseleri toplamının yüzde 0.05'inden daha az bir yatırım hissesine sahip olamayacaktır.

(9) Yatırım hisselerinin yeniden tespitinde, herhangi bir İmzacının hissesi bir defada, ilk yatırım hissesinin % 50'sinden daha fazla artırılmaz ya da halihazırdaki yatırım hissesinin % 50'sinden daha fazla azaltılmayacaktır.

(10) (2) ve (9) ncu fıkraların tatbikinden sonra geriye kalan tahsis edilememiş yatırım hisseleri, Konseyce, yatırım hisselerini artırmak isteyen İmzacılar arasında taksim edilebilecektir. Bu ilave tahsis hiçbir hisseyi, İmzacının halihazırdaki yatırım hissesinden yüzde 50 daha fazla artırmayacaktır.

(11) (10) ncu fıkranın uygulanmasından sonra artan herhangi bir yatırım hissesi, (8) ve (9) ncu fıkra hükümleri saklı kalmak üzere, İmzacılar arasında, herhangi yeni bir hisse tespiti yapılmış olması durumunun da uygulanması gereken yatırım hisseleri oranında dağıtılacaktır.

(12) Bir imzacı tarafından yapılan başvuru üzerine Konsey, o İmzacıya (1) ile (7) ve (9) ile (11) nci arasındaki fıkralar uyarınca tespit edilmiş olan yatırım hissesinden daha düşük bir yatırım hissesini, şayet bu indirimin tamamı, hisseleri artan İmzacılar tarafından gönüllü olarak devir alınmışsa, tahsis edebilir. Konsey; hisselerini artırmak isteyen İmzacılar arasında ortada kalan hisse veya hisselerin uygun dağıtımını hususunda gerekli usulleri tespit edecektir.

Madde : VI

İmzacılar Arasında Mali Ayarlamalar

(1) Bu İşletme Anlaşmasının yürürlüğe girmesi ile, ilk olarak yapılan yatırım hissesi tespitinden sonra her tespit, (2) nci fıkra uyarınca yapılan bu değerlendirmeye istinaden, Teşkilat aracılığı ile, İmzacılar arasında

da mali ayarlamalar yapılacaktır. Bu mali ayarlamaların miktarı, eğer İmzacının yeni yatırım hissesi ile tespit-ten önceki yatırım hissesi arasında fark varsa, bu farkın değerlendirilmesi gözüne alınarak, herbir imzacıya göre tespit edilecektir.

(2) Değerlendirme şu şekilde yapılacaktır :

(a) Sermayeye çevrilmiş gelir ve giderler de dahil olmak üzere bütün aktifin, ayarlama tarihinde Örgüt hesaplarında kayıtlı, ilk alım maliyetlerinden şunların toplamı çıkartılır:

(i) Ayarlama tarihinde, Teşkilat hesaplarında kayıtlı birikmiş amortismanlar.

(ii) Ayarlama tarihinde Teşkilatça alınmış borçlar ve diğer ödenmesi gereken meblağlar.

(b) Bu fıkranın (a) bendi uyarınca elde edilen sonuçlar şu şekilde ayarlanır:

VIII nci madde uyarınca Konsey tarafından tespit edilen sermaye değer kaybı telafisi oranlarının hangi sürelerde uygulandığı da gözüne alınarak, İşletme Anlaşması gereğince ödenmesi gereken birikmiş miktara kıyasla, İşletme Anlaşmasının yürürlüğe girişi ile, değerlendirilmenin geçerli olduğu tarih arasındaki sermaye değer kaybı telafisi ödemelerinde, Teşkilatça yapılan eksik veya fazla ödemeleri temsil eden bir meblağ, duruma göre, ilave edilir veya çıkartılır. Eksik veya fazla ödeme miktarını belirleyebilmek amacı ile, gerekli ödeme aylık olarak hesaplanacak ve (a) bendinde belirtilen elemanların net tutarına uygulanacaktır.

(3) Bu madde uyarınca İmzacılara veya, İmzacılarda yapılacak ödemeler Konseyce kararlaştırılacak bir tarihte yapılacaktır. Bu tarihten itibaren yapılmayan bütün ödemelere, oranı Konseyce tespit edilen bir faiz ilave edilecektir.

Madde : VII

Kullanma Ücretlerinin Ödenmesi

(1) Sözleşmenin 19 ncu maddesi uyarınca tespit edilen kullanma ücretleri, İmzacılarda ya da yetkili telekomünikasyon kuruluşlarınca, Konseyce kararlaştırılan usuller uyarınca ödenecektir. Bu usuller bilinen milletler-arası telekomünikasyon hesaplaşma usullerine mümkün olduğu oranda uygun olacaktır.

(2) Konseyce aksi kararlaştırılmadığı takdirde, İmzacılar ve yetkili telekomünikasyon kuruluşları Teşkilata, Teşkilatın Örgütün INMARSAT uzay kesiminin tüm kullanımını ve yatırım hisselerinin tespitini mümkün kılacak bilgiyi vermekle yükümlü olacaklardır. Konsey, bu bilgilerin Örgüte verilmesi ile ilgili usulleri tespit edecektir.

(3) Konsey, vadesi dört ay ya da daha fazla geçmiş kullanma ücretleri konusunda gerekli müeyyideleri tespit edecektir.

(4) Konseyce ödeme için tespit edilen tarihten itibaren, ödenmemiş olan meblağlara, oranı Konseyce belirlenecek bir faiz ilave edilecektir.

Madde : VIII

Gelirler

(1) Teşkilatça kazanılan gelirler Konseyce aksi kararlaştırılmadığı takdirde uygulanabilirlikleri nispetinde normal koşullarda şu öncelik sırasına göre kullanılacaktır:

(a) İşletme, bakım ve idari masrafların karşılanması.

(b) Konseyce gerekli görülecek miktarda işletme fonu bulundurulması.

(c) İmzacılara yatırım hisseleri ile orantılı olarak Konseyce tespit edilen ve Teşkilat hesaplarına işlenmiş amortisman tedarikine eşit miktarda sermaye vadesini temsil eden meblağların ödenmesi.

(e) Sermaye değer kaybının telafisi yönünde ortaya çıkan bakiyenin yatırım hisselerine orantılı bir şekilde, birikmiş olarak İmzacılara ödenmesi.

(2) Konsey; İmzacıların Sermayesindeki değer kaybının telafisi oranının tespitinde INMARSAT yatırımları ile ilgili riskleri karşılayacak bir pay ayıracak ve oranı ayrılan payı gözüne alınarak dünya piyasasındaki para değerine en yakın olacak tarzda tespit edecektir.

(3) Teşkilatça kazanılan gelirlerin «Teşkilat» ın işletme bakım ve idari masraflarını karşılayamaması halinde, Konsey açığı kapatmak üzere; Teşkilat'ın işletme fonunun kullanılmasını, kredi temin anlaşmalarının yapılmasını, borç alınmasını, İmzacı'lardan yatırım hisseleri oranında sermayeye katkılarını artırmalarını veya bu tedbirlerin birleşimini kararlaştırabilir.

Madde - IX

Hesapların Kapatılması

(1) İmzacı'lar ile Teşkilat arasında III., VI., VII., ve VIII. maddeler gereğince mali muamelelerde ilgili hesaplaşmalar, Konsey tarafından gerekli görülen işletme fonu miktarından fazla olarak Teşkilat'ın elinde tuttuğu meblağlar da dahil İmzacı'larla Teşkilat arasında fonların el değiştirmesini mümkün olan en az seviyede tutacak şekilde yapılmalıdır.

(2) İmzacı'larla Teşkilat arasında, bu İşletme Anlaşması gereğince yapılacak bütün ödemeler alacaklının kabul edeceği, paraya serbestçe çevrilebilecek her hangi bir para ile yapılır.

Madde - X

Borçlanma

(1) Konsey'ce karar verilmesi halinde, Teşkilat, yeterli gelirleri ya da sermaye katkılarını temin edene kadar geçen süre içinde mali açıklarını kapatabilmek amacı ile borçlanma muamelelerine girebilir.

(2) Konsey'ce karar verilmesi halinde, bazı istisnai durumlarda Teşkilat Sözleşmesinin 3. maddesi uyarınca Teşkilat'ın üstlendiği her hangi bir girişimi finanse etmek ya da sorumluluklarını yerine getirmek üzere borç alabilir. Bu borçların ödenmemiş kısmı, IV. maddede sözü edilen mukaveleli sermaye taahhütleri olarak mütalaa edilecektir.

Madde - XI

Sorumluluk

(1) Teşkilat'ın yetkili bir mahkemece verilen bağlayıcı bir kararla veya Konseyce kabul edilen veya mutabık kalınan bir hesaplaşma sonucu olarak Sözleşme ya da bu İşletme Anlaşma'sı uyarınca ortaya çıkan veya Teşkilat'ın her hangi bir faaliyet veya yükümlülüğünden doğan her türlü masraf veya harcamaları kapsayan her hangi bir meblağı ödemesi gerektiğinde, İmzacılar; bu meblağ tazminat, sigorta veya diğer birtakım mali işlemler yolu ile karşılanamamışsa karşılanamamış kısmı Teşkilat'a, IV. madde uyarınca tespit edilen sınırlandırmaya bakılmaksızın sorumluluğun doğduğu tarihteki yatırım hisseleri ile orantılı olarak öderler.

(2) Her hangi bir İmzacı'nın sahip olduğu sıfatla, yetkili bir mahkemece verilen bağlayıcı bir kararla, veya Konseyce kabul edilen ya da mutabık kalınan bir hesap sonucu olarak Sözleşme ya da bu İşletme Anlaşması uyarınca ortaya çıkan veya Teşkilat'ın her hangi bir faaliyet veya yükümlülüğünden doğan her türlü masraf veya harcamaları kapsayan bir ödeme yapması gerektiğinde, Teşkilat, İmzacı'ya ödediği miktar kadar ödemede bulunacaktır.

(3) Bir İmzacı'ya karşı bu tür bir talep ileri sürülürse, o İmzacı, Teşkilat tarafından ödemesi için Teşkilat'ı vakit geçirmeden haberdar eder, ve ona savunma hakkında tavsiyede bulunma veya savunmayı yürütmeye ya da diğer birtakım yollarla iddiaları cevaplandırma ve davanın bakıldığı mahkemece uygulanan hukuki rejimde öngörülen olanaklar çerçevesinde ya İmzacı ile birlikte muamelelere taraf olma, ya da İmzacı'nın yerine taraf olma olanağını tanır.

(4) Teşkilat'ın, bu madde uyarınca her hangi bir İmzacı'ya bir ödeme yapması gerektiğinde, İmzacı'lar, bu ödeme tazminat, sigorta ya da diğer mali işlemlerle karşılanamamışsa, Teşkilat'a karşılanamamış kısmı IV madde uyarınca belirlenen sınırlandırmaya bakılmaksızın, borcun doğduğu tarihteki yatırım hisseleri oranına göre öderler.

Madde : XII

Telekomünikasyon Hizmetlerinin Sağlanması ve Doğan Sorumluluktan Muafiyet

Sözleşme ya da bu İşletme Anlaşması uyarınca sağlanan veya sağlanacak olan telekomünikasyon hizmetlerinin sağlanamaması, gecikmesi veya arızası olması sebebi ile ortaya çıkacak kayıp veya zarardan ne Teşkilat ne imzacılar, sıfatları ile, ne bunların memur ya da işçileri, ne herhangi bir imzacının yönetim kurulundaki herhangi bir üyesi, ne de Teşkilatın herhangi bir organındaki bir temsilci, görevlerinin ifasında, imzacılara veya Teşkilata karşı hiçbir şekilde sorumlu tutulamaz.

Madde : XIII

Çekilme ya da Üyeliğin Sona Ermesi Halinde Hesaplaşma

(1) Sözleşmenin 29 ncu ve 30 ncu maddeleri gereğince herhangi bir İmzacının çekilmesinin ya da üyeliğinin sona ermesinin yürürlüğe girdiği tarihi takiben üç ay içinde, Konsey, İmzacıyı, çekilmesinin ya da üyeliğinin sona ermesinin yürürlüğe giriş tarihi itibarı ile Teşkilat ile ilgili mal durumun değerlendirilmesinden ve (3) ncü fıkrada öngörüldüğü üzere ödemenin ne şartlarla yapılacağından haberdar edecektir. Bu bildirim şunları kapsayacaktır :

(a) Çekilmesinin ya da üyeliğinin sona ermesinin geçerli olduğu tarih itibarı ile, VI ncı madde uyarınca hesaplanan değerle, İmzacının sözkonusu tarihteki yatırım hissesinin çarpılması ile elde edilen, Teşkilat tarafından İmzacıya ödenecek meblağ.

(b) İmzacının çekilme ihbarının alınması tarihinden önce veya üyeliğinin sona ermesinin geçerli olduğu tarihten önce, yapılmasına münhasıran yetki verilmiş mukaveleli taahhütler için sermaye katkı hissesi olarak İmzacı tarafından Teşkilata ödenmesi gereken meblağlar ve ödemelerin hangi tarihlerde yapılacağını belirten bir program,

(c) Çekilmesinin ya da üyeliğinin sona ermesinin geçerli olduğu tarih itibarı ile İmzacı tarafından Teşkilata ödenecek diğer meblağlar.

(2) (1) nci fıkrada öngörülen meblağları hesaplarken, Konsey çekilme ihbarının alındığı veya üyeliğinin sona ermesinin geçerli olduğu tarihten önce yapılmasına yetki verilmiş mukaveleli taahhütlerle ilgili olarak kendisine düşen sermaye katkı hissesini ödemekten veya herhangi bir fiilinden ya da ihmalden doğan sorumluluklardan, İmzacının kısmen veya tamamen muaf tutulmasını kararlaştırabilir.

(3) İmzacının (1) (b) ve (c) fıkraları gereğince ödemesi gerekli miktarları ödemiş olması kaydı ile, Teşkilat VIII ncı maddeyi gözönüne alarak, İmzacıya diğer İmzacılara sermayeye katkılarının iade edileceği süre ile aynı sürede, ya da Konseyce karar verilmesi halinde daha önce, (1) (a) ve (b) fıkralarında sözü edilen meblağları iade edecektir. Konsey; zaman zaman, İmzacının ödeyeceği ya da İmzacıya ödenecek meblağlara tatbik edilecek faiz oranını tespit edecektir.

(4) Konseyce aksi kararlaştırılmadığı takdirde, bu madde uyarınca İmzacı tarafından yapılan ödeme, İmzacıya, çekilme ihbarının alınması ya da üyeliğinin sona ermesinin geçerli olduğu tarihten önce Teşkilatın bir fiilinden veya ihmalden doğan mukavelesiz taahhütlerden hissesine düşeni ödeme vecibesinden kurtarmaz.

(5) İmzacı bu sıfatı ile elde ettiği ve çekilmesinin ya da üyeliğinin sona ermesinin geçerli olduğu tarihten sonra da devam edecek olan ve bu madde uyarınca yapılan hesaplaşma ile herhangi bir tazminat almamış olduğu haklarından hiçbirisini kaybetmeyecektir.

Madde : XIV

Yer İstasyonlarının Onaylanması

(1) INMARSAT Uzay kesimini kullanabilmek için, bütün yer istasyonlarının Sözleşmenin 15 (c) maddesi uyarınca Konseyce tespit edilen kıstas ve usuller uyarınca Teşkilat tarafından onaylanması gerekir.

(2) Bu tür bir onaylama için başvuru, yer istasyonunun kurulmuş ya da kurulacak olduğu topraklara sahip olan Tarafın İmzacısı veya gemideki ya da deniz ortamında çalışan herhangi bir araçtaki yer istasyonunun kayıtlı olduğu Taraf veya Tarafın İmzacısı, ya da bir toprak, gemi veya deniz ortamında çalışan herhangi bir

araç üzerindeki yer istasyonları, herhangi bir tarafın nüfusu altında değil ise, yetkili bir telekomünikasyon teşekkülü tarafından Teşkilata yapılacaktır.

(3) Herhangi bir İmzacının müracaat ederek, tayin ettiği tarafın bu yükümlülüğü üstlendiğini bildirmesi durumu dışında (2) nci fıkrada sözü edilen başvuru sahipleri, onaylama talebinde buldukları yeristasyonları ile ilgili olarak, Teşkilata karşı, Teşkilatça belirtilen kural ve standartlara uyulmasını temin etmekle yükümlü olacaklardır.

Madde : XV

INMARSAT Uzay Kesiminin Kullanılması

(1) INMARSAT Uzay kesiminin kullanımı ile ilgili bütün talepler Teşkilata İmzacı tarafından, ya da herhangi bir Tarafın nüfuzu olmayan topraklar üzerinde olması halinde, yetkili bir telekomünikasyon teşekkülü tarafından yapılacaktır.

(2) Kullanıma, Sözleşmenin 15 (c) maddesi uyarınca Konseyce tespit edilen kıstas ve usuller uyarınca, Teşkilatça yetki verilecektir.

(3) Herhangi bir İmzacının müracaat ederek, tayin ettiği Tarafın o İmzacıya ait olmayan veya onun tarafından işletilmeyen yer istasyonlarının bir kısmı veya tamamına ait yetkilerle ilgili yükümlülüğü üstlendiğini bildirmesi durumu dışında, INMARSAT uzay kesimini kulanmasına yetki verilen herbir İmzacı ya da yetkili telekomünikasyon kurulu, Teşkilatça bu kullanımla ilgili olarak tespit edilen şartlara uymakla yükümlü olacaktır.

Madde : XVI

Uyuşmazlıkların Çözümlemesi

(1) İmzacılar arasında, ya da İmzacılarla Teşkilat arasında Sözleşme ve bu İşletme Anlaşmasındaki haklar ve ödevler ile ilgili uyuşmazlıklar, uyuşmazlığa taraf olanlar arasında görüşmeler yolu ile çözümlenmeye çalışılmalıdır. Taraflardan herhangi birisinin uyuşmazlığın çözümlenmesi için başvuruda bulunduğu tarihten itibaren bir yıllık süre içinde uyuşmazlık çözümlenememişse ve uyuşmazlığa taraf olanlar uyuşmazlığın çözümlenmesi konusunda özel bir yöntem kararlaştırmamışlarsa, uyuşmazlığa taraf olanlardan herhangi birisinin talebi üzerine, bu uyuşmazlık için Sözleşmenin Eki uyarınca hakem usulüne başvurulacaktır.

(2) Aksi karşılıklı olarak kararlaştırılmadığı takdirde, Teşkilat ile bir yada daha fazla sayıda İmzacı arasında, aralarında yapılmış anlaşmalardan doğan uyuşmazlıklarda, uyuşmazlığa taraf olanlardan birisinin talebi üzerine, uyuşmazlığın çözümlenmesi konusunda taraflardan birisinin talepte bulunmasından itibaren bir yıl içinde, Sözleşmenin eki uyarınca hakem usulüne başvurulacaktır.

(3) İmzacılık sıfatı sona eren bir İmzacı, bu İşletme Anlaşmasının daha önce İmzacısı oluşu nedeniyle doğan hak ve ödevler ile ilgili uyuşmazlıklarda bu madde hükmüne tabi olmaya devam edecektir.

Madde : XVII

Yürürlüğe Girme

(1) Bu İşletme Anlaşması İmzacı için, Sözleşmenin 33 ncü maddesi uyarınca, ilgili Taraf için Sözleşmenin yürürlüğe girdiği tarihte yürürlüğe girecektir.

(2) İşletme Anlaşması, Sözleşmenin yürürlükte kaldığı sürece, yürürlükte kalacaktır.

Madde : XVIII

Değişiklikler

(1) Herhangi bir Taraf veya İmzacı bu İşletme Anlaşmasında değişiklik teklifinde bulunabilir, Değişiklik teklifleri, bunları bütün Taraf ve İmzacılara iletecek olan Yönetim Organına gönderilir. Konseyin herhangi bir değişiklik teklifini görüşebilmesi için üç ay önceden haberdar olması gereklidir. Bu süre zarfında Yönetim Or-

ğarı İmzacıların görüşlerini alacak ve bunları diğer İmzacılara iletacaktır. Konsey değişiklik tekliflerini, teklifin İmzacılara dağıtılmasından sonraki altı aylık süre içinde görüşecektir. Genel Kurulu, değişiklik tekliflerini, Konseyce onaylanmasından sonraki altı aylık süreden daha önce olmamak üzere görüşecektir. Herhangi bir özel durumda bu süre, Genel Kurul tarafından, esasa ilişkin bir kararla kısaltılabilir.

(2) Konseyce onaylanmasını takiben, Genel Kurulca da teyid edilirse, değişiklik, Genel Kurulun teyid tarihinde İmzacı olan İmzacıların sayıca üçte ikisini teşkil edip de, yatırım hisseleri toplamının üçte ikisini elinde tutan İmzacıların onayının Müstevdiye bildirilmesinden yirirmi gün sonra yürürlüğe girecektir. Herhangi bir değişikliğin onaylandığı ihbarı, Müstevdiye sadece ilgili Tarafca, yapılacaktır. Ve bu ihbar, değişikliğin ilgili Tarafca da kabulü anlamına gelecektir. Yürürlüğe girdiği andan itibaren, değişiklik, kabul etmemiş olanlar da dahil, bütün İmzacılar için bağlayıcı olacaktır.

Madde : XIX

Müstevdi

(1) Bu İşletme Anlaşmasının Müstevdisi Hükümetlerarası Danışal Denizcilik Teşkilatının Genel Sekreteri olacaktır.

(2) Müstevdi, bütün İmzacı Devletleri ve katılan Devletleri ve İmzacıları aşağıdaki durumlardan anında haberdar edecektir.

- (a) Bu İşletme Anlaşmasının herhangi bir imzacı tarafından imzalanması,
- (b) Bu İşletme Anlaşmasının yürürlüğe giriş tarihi,
- (c) Bu İşletme Anlaşmasında yapılan herhangi bir değişiklik ve bu değişikliğin yürürlüğe girişi,
- (d) Herhangi bir İmzacının çekildiğinin bildirilmesi,
- (e) Herhangi bir İmzacının üyelüğünün askıya alınması veya üyelüğün sona ermesi,
- (f) Bu İşletme Anlaşması ile ilgili diğer ihbarlar ve muhaberat,

(3) Bu İşletme Anlaşmasının yürürlüğe girmesini takiben Müstevdi, Birleşmiş Milletler Yasasının 102 nci maddesi uyarınca, tasdikli bir nüshasını, kaydı ve yayımlanması için Birleşmiş Milletler Sekreteryasına gönderecektir.

Bunun belgesi olarak aşağıda imzası bulunan ve gerektiği şekilde yetkili kılınanlar, bu İşletme Anlaşmasını imzalamışlardır,

Bindokuzyüz yetmişaltı yılının Eylül ayının üçüncü günü Londra'da herbiri eşit şekilde geçerli olmak üzere İngilizce, Fransızca, Rusca ve İspanyolca dillerinde tek bir asıl nüsha olarak hazırlanmış olup, tasdikli birer suretini Uluslararası Deniz Uydu Sistemi Kurulması hakkındaki Uluslararası Konferansa katılmaya davet edilmiş olan Devletlerin Hükümetlerinin herbirisine ve Sözleşmeyi imzalayan veya Sözleşmeye katılan Devletlerin Hükümetlerine ve herbir İmzacıya gönderilmek üzere Müstevdiye tevdi edilecektir.

KULLANIM ESASINA GÖRE YAPILAN İLK TESBİTTEN ÖNCEKİ YATIRIM HİSSELERİ

(a) Aşağıdaki listede yer alan devletlerin imzacılarından ilk yatırım hisseleri şu şekilde olacaktır.

Amerika Birleşik Devletleri	17 00
İngiltere	12 00
SSOB, Beyazrusya SSC ve Ukrayna SSC	11 00
Norveç	9 50
Japonya	8 43
İtalya	4 37
Fransa	3 50
Almanya Federal Cumhuriyeti	3 50
Yunanistan	3 50
Hollanda	3 50
Kanada	3 20
İspanya	2 50
İsveç	2 30
Danimarka	2 10
Avusturya	2 00
Hindistan	2 00
Brezilya	1 50
Kuveyt	1 48
Polonya	1 48
Arjantin	0 75
Belçika	0 75
Finlandiya	0 75
Demokratik Alman Cumhuriyeti	0 74
Singapur	0 62
Yeni Zelanda	0 44
Bulgaristan	0 33
Küba	0 33
Endonezya	0 33
İran	0 33
Şili	0 25
Peru	0 25
İsviçre	0 25
Liberya	0 10
Cezayir	0 05
Mısır	0 05
Gana	0 05
Irak	0 05
Tayland	0 05
Türkiye	0 05
Kamerun Birleşik Cumhuriyeti	0 05
Toplam	101 45

(b) Yukarıdaki listede yer alan Devlet'lerden herhangi birisi tarafından tayin edilen ve İşletme Anlaşmasını imzalayan herhangi bir imzacı, Sözleşme ve İşletme Anlaşmasının yürürlüğe girmesinden önce, (a) fıkrasındaki listede belirtilen ilk yatırım hissesinden daha yüksek bir yatırım hissesine, aşağıdaki durumlarda sahip olabilecektir.

(i) Diğer imzacılar buna eşdeğer bir ilk yatırım hissesi azalışını kabul ederlerse, veya.

(ii) Sözleşme ve İşletme Anlaşmasının imzaya açılışından sonraki yirmi dört ay içinde yürürlüğe girmemiş olması halinde,

İngili imzacılar bu durumu, yeni bir ilk yatırım hissesi listesi hazırlayıp, ilk yatırım hissesi listesinde adı geçen bütün Devletlere gönderecek olan Müstevdiye bildireceklerdir.

(c) (a) fıkrasındaki listede adı olmayan bir Devletin, İmzacısı, İşletme Anlaşmasını yürürlüğe girmesinden önce imzalamasında, INMARSAT uzay kesiminin planlanan oransal kullanımına tekabül eden ilk yatırım hissesini Müstevdiye bildirecektir. Müstevdi, yeni İmzacıyı ve ilk yatırım hissesini (a) fıkrasındaki ilk yatırım hissesi listesine ilave edecektir. Bu yeni liste, listede adı olan bütün Devletlere gönderilecektir. Yeni İmzacının ilk yatırım hissesi Konseyin nihai onayına veya ayarlamasına tabi olacaktır. Eğer Konsey hissede bir ayarlama yaparsa, bütün İmzacıların, önce ilk yatırım hisselerini ve daha sonra da yatırım hisselerini oransal olarak ayarlayacaktır.

(d) İşletme Anlaşmasının yürürlüğe girmesi ile birlikte, İmzacıların yatırım hisseleri, İmzacıların ilk yatırım hisselerinin, bütün yatırım hisseleri toplamının yüzde 100'e ulaşacak şekilde oransal olarak ayarlanması yolu ile tesbit edilecektir.

(e) (a) fıkrasındaki listede yer almayan ve İşletme Anlaşmasını yürürlüğe girmesinden sonra imzalayan herhangi bir İmzacının yatırım hissesi ile ilk yatırım hissesi listesinde yer alan fakat İşletme Anlaşmasının imzaya açıldıktan sonraki otuzaltı ay içinde kendisi için yürürlüğe girmemiş olduğu bir imzacının ilk yatırım hissesi Konseyce tesbit edilecek ve bütün imzacıların ilk yatırım hisselerini gösterir yeni bir listeye ilave edilecektir.

(f) Teşkilat'a yeni bir Tarafın girmesi veya bir Tarafın Teşkilat'tan çekilmesi ya da üyeliğinin sona ermesi halinde, bütün imzacıların yatırım hisseleri, bütün yatırım hisseleri toplamının yüzde 100'e ulaşacak şekilde, bütün imzacıların ilk yatırım hisselerinde oransal ayarlamalar yaparak tesbit edilecektir.

(g) İşletme Anlaşmasının V. nci maddesinin (8), nci fıkrası uyarınca tesbit edilen yüzde 0.05 lik yatırım hissesi, bu Ek'in (c), (d), (e) ve (f) fıkraları uyarınca arttırılmayacaktır,

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 210

222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Değişik Geçici 5 nci Maddesinin Uygulama Süresinin 10 Yıl Uzatılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/176)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101-828/03473

1 Mayıs 1981

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Milli Eğitim Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 28.4.1981 tarihinde kararlaştırılan «222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Değişik Geçici 5 nci Maddesinin Uygulama Süresinin 10 Yıl Uzatılmasına İlişkin Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend Ulusu

Başbakan

GENEL GEREKÇE

222 sayılı Yasanın 78 nci maddesinin (a) fıkrasında; «Köy, kasaba ve şehir temel eğitim birinci kademe okullarının (İlköğretim kurumlarının) ve öğretmen evlerinin yapım, tadil, esaslı onarım, her türlü ilk tesis ve okul eşyası, ders aletleri ile arsa ve arazi istimlakleri masraflarına» temel eğitim birinci kademe okulları (İlköğretim) gelirlerinin harcanacağı hükme bağlanmıştır.

Söz konusu Yasanın değişik geçici 5 nci maddesinde de; ilkokul binalarının, öğretmen evlerinin yapım ve onarımları ile donatım eşyasının en kısa sürede tamamlanması veya sağlanmasının, 2490 sayılı Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunu hükümlerine uyulmadan emanet yöntemi veya mahdut eksiltme usulü ile gerçekleştirilmesi öngörülmektedir.

Bu hükmün uygulanması ile temel eğitim birinci kademe okullarının (ilköğretim kurumlarının) yapım, onarım ve donatım işleri en kısa sürede ele alınacak ve sonuçlandırılabilir.

Ancak; şimdiye kadar yapılan uygulamada, değişik geçici 5 nci maddede belirtilen sürenin yeterli olmadığı, 10 yıl daha uzatılmasının zorunlu olduğu anlaşılmıştır. Tasarı da bu amaca ulaşmak üzere hazırlanmıştır.

MADDELERİN GEREKÇESİ

Madde 1. — 222 sayılı Yasanın 78 nci maddesi uyarınca temel eğitim birinci kademe okulları (ilköğretim kurumları) binalarının, öğretmen evlerinin, yapımı, tadili ve onarım ile ders araç ve gereçlerinin temini söz konusu Yasanın değişik geçici 5 nci maddesinde tespit edilen sürede mümkün olmadığından bu sürenin bitimi tarihinden itibaren 10 yıl daha uzatılmasını gerçekleştirmek amacı ile düzenlenmiştir.

Madde 2 ve 3. — Yürürlük tarihi ile yürütecek makam belirtilmiştir.

Ihtisas Komisyonu Raporu

TC
Milli Güvenlik Konseyi
Ihtisas Komisyonu
Esas No. : 1/176
Karar No. : 45

8 Haziran 1981

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Değişik Geçici 5 nci Maddesinin Uygulama Süresinin 10 Yıl Uzatılmasına İlişkin Kanun Tasarısı, ilgili Hükümet temsilcilerinin iştirakiyle Komisyonumuzda görüşülmüştür.

Yapılan görüşme sonucu tasarının tümü müzakere edilerek benimsendikten sonra maddelerin görüşülmesi ne geçilmiş ve her madde aynen benimsenmiştir.

Kanun Tasarısı ve gerekçesi Raporumuzla birlikte Milli Güvenlik Konseyinin yüksek takdir ve tensiplerine arz olunur.

Komisyon Başkanı
Cumhur EVCİL
Kur. Alb

Proje Yetkilisi
M. Selim OKÇAY
Kur. Bnb.

Üye
Günay KIZILSÜMER
İçişleri Bak. II. Huk. Müşaviri

Üye
Erol ÜNSAL
Maliye Bak. Müşaviri

Üye
Abdulkadir KARADUMAN
Maliye Bak. Şube Md.

Üye
Emin SAĞLAMER
Milli Eğt. Bak.
İlköğretim Gn. Md. Y.

Üye
Ayдын PARLAK
Milli Eğt. Bak. İlköğretim
Gn. Md. Birim Müdürü

Üye
Tamer ÇATAY
Bayındırlık Bak. Yapı
İşleri Gn. Md. Y.

Üye
Mehmet KÂMILOĞLU
Sayıştay Üyesi ve
Genel Sekreteri
Bütçe - Plan ve Mali
İş. D. Bşk. da görevli

Üye
Emel Pamir ORHON
DPT Uzmanı

Üye
Rasim ÖZDENÖREN
DPT Uzmanı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Değişik Geçici 5 nci Maddesinin Uygulama Süresinin 10 Yıl Uzatılmasına İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 5 Ocak 1961 tarihli, 222 sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun değişik geçici 5 nci maddesinde belirtilen ve 23 . 5 . 1973 tarihli ve 1731 sayılı Kanunla 10 yıl uzatılan uygulama süresi, bitimi tarihinden itibaren 10 yıl daha uzatılmıştır.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

İHTİSAS KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ METİN

222 Sayılı İlköğretim ve Eğitim Kanununun Değişik Geçici 5 nci Maddesinin Uygulama Süresinin 10 Yıl Uzatılmasına İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen benimsenmiştir,

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen benimsenmiştir,

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen benimsenmiştir.

Başbakan
B. Ulusu

28 . 4 . 1981

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
Z. Baykara

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
T. Özal

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgüneş

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Adalet Bakanı
C. Mentek

Milli Savunma Bakanı V.
Prof. Dr. M. N. Özdaş

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
K. Erdem

Milli Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı V.
Ş. Kocatopçu

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. N. Ayanoğlu

Gümrük ve Tekel Bakanı
R. Baturalp

Ulaştırma Bakanı
N. Özgür

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Teknoloji Bakanı
Ş. Kocatopçu

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
S. Bingöl

Turizm ve Tanıtma Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Dr. Ş. Tüten

Köy İşleri ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

Kültür Bakanı
C. Baban

5254 Sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanununun Değişik 3 ncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/154)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101-775/01664

13 Mart 1981

MILLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Orman Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 2.3.1981 tarihinde kararlaştırılan «5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanununun Değişik 3 ncü Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend Ulusu

Başbakan

GENEL GEREKÇE

8 . 7 . 1948 tarihinde çıkmış bulunan 5254 sayılı Kanuna göre tabii afetlerden ürününün % 40'dan fazlası zarar görmüş veya işletmesini elinde olmayan herhangi bir nedenle işletemeyecek kadar mağdur duruma düşmüş çiftçilere kredili olarak tohumluk yardımı yapılır.

Bu Kanuna göre yapılan tohumluk yardımında tohumluk, üretici kuruluşlarındaki fiyat üzerinden verilir. Yeni üretici kuruluştan dağıtım yerine gidinceye kadar yapılan nakliye, sigorta, depolama, muhafaza vs. masraflarıyla, Ziraat Bankasına ödenecek kredi faizi çiftçi borçlanmasına dahil edilmez. Üretici kuruluşlardan çiftçiye dağıtılincaya kadar tohumluk için yapılan bircümle masraflar ve kredi faizi Tarım ve Orman Bakanlığı Bütçesine konan ödenekle karşılanır.

Bu Kanuna göre verilen tohumlukların bedelini 1 sene sonra çiftçiler Ziraat Bankasına öderler.

1948 yılında çıkarılmış bulunan 5254 sayılı Kanununun 3 ncü maddesi ile Ziraat Bankasında yıllık 6 milyon lira olmak üzere devvar 18 milyon liralık bir tohumluk kredisi açılmıştır. Ancak talebin artması ve sertifikalı tohumluk fiyatlarının yükselmesi nedeni ile ihtiyacı karşılamadığından :

1.3.1950 tarih ve 5580 sayılı

2.7.1951 tarih ve 5807 sayılı

20.7.1953 tarih ve 6182 sayılı

30.6.1955 tarih ve 6572 sayılı

Kanunlar ile bu limitler artırılmış ve son olarak 25 . 6 . 1973 tarih ve 1772 sayılı Kanunla da yıllık kredi 150 milyona, devvar kredi ise 450 milyon liraya çıkarılmıştır.

Mezkûr Kanununun 3 ncü maddesinin son değiştirildiği 1973 yılında yumuşak buğdayın ofis başalım fiyatı 120 kuruş iken bu çeşit buğdayın sertifikalı tohumluğu ise 155 - 165 kuruş üzerinden çiftçiye dağıtılmıştır.

1980 yılında ise sertifikalı tohumluklar 1 825 kuruştan çiftçiye intikal ettirilmiştir. 1980 yılında ise ofis başalım fiyatına 575 kuruş maniplasyon masrafı ilavesiyle tohumluk fiyatının tespiti 1980 yılı Milli Tohumluk İstişare Komitesi ve Proje İcra Kurulu toplantılarında karara bağlanmıştır. Buna göre 1981 yılı tohumluk fiyatlarının 20 TL. nin üzerinde teşekkül edeceği tahmin edilmektedir.

Bu itibarla doğal afetlerden zarar gören çiftçilere dağıtılacak tohumlukların bedelinin karşılamak üzere Ziraat Bankasında Tarım ve Orman Bakanlığı emrine yıllık ayrılmış olan 150 milyon lira ile ortalama olarak 7.895 ton tohumluk dağıtılabilmek imkânı vardır. Halbuki aşağıda görüleceği veçhile 5254 sayılı Kanuna göre ilk yıllarda dağıtılan tohumluk miktarı bu miktarın çok üstünde olduğu gibi bu kredide harcanmış bulunmaktadır.

1979 yılında 52.961 ton talep olmasına rağmen ihtiyacı karşılayacak ölçüde sertifikalı tohumluk temin edilemediğinden 27.184 ton tohumluğun çiftçiye intikali sağlanabilmiştir. Ayrıca 1980 yılı yazlığı olarak 2.106 ton buğday ile 360 ton arpa 350 ton pamuk tohumluğu çiftçiye dağıtılmak üzere tahsisi yapılmıştır.

5254 sayılı Kanuna göre dağıtılan hububat tohumluk miktarları son yıllarda bilhassa 1978 yılında 38.616 tonla maksimum bir seviyeye ulaşmıştır. 1978 yılında büyük ölçüde tohumluk dağıtımında istifade eden Güney - Güneydoğu ve İç Anadolu illerimizin 1979 yılını da iyi bir mahsul yılı idrak edememiş olmalarının neticesi, TC Ziraat Bankasının borçlarını iade etmelerine imkân sağlayamamıştır. Bu münasebetle 5254 sayılı Kanunun 3 ncü maddesinde ifade edilen devvar 450 milyon kredinin 410 milyon lirası çiftçi üzerinde, 40 milyonu ise efektif kredi durumundadır.

5254 sayılı Kanuna göre son yılda dağıtılan tohumlukların yıllık ortalaması 66.000 tondur. Bu miktar tabii afetlerin tahribatına göre 1960 yılında 29.522 tonla minimum seviyeye düşerken, 1973 yılında 132.014 tonla maksimum seviyeye yükselmiştir.

Halbuki programa alınan tohumluk miktarının 1980 yılında 62.124 ton olarak gerçekleşmesi ve bunun duruma göre 8 bin tonun altında 5254 sayılı Kanuna göre çiftçilere intikal etmiştir.

Yıllık üretim rekoltesi ne kadar iyi olursa olsun, ülkemizin ekolojik şartları ve tarım teknolojisinin özlenen düzeyde olmaması nedenleriyle, her yıl tabii afetlerden zararlar meydana gelmekte ve bundan en çok küçük çiftçiler mutazzarır olmaktadır. Yakın bir gelecekte de tabii afetlerin zararlarının tamamının önlenmesine de imkân yoktur.

Bu nedenlerle 1772 sayılı Kanunla (150) milyon liraya çıkarılmış bulunan yıllık kredinin (700) milyon lira, devvar kredi olan 2.1 milyar liraya çıkarılması ve bundan böyle sözü geçen Kanunun sık, sık değiştirilerek zaman ve emek kaybına meydan vermemek için kredi miktarlarının Tarım ve Orman Bakanlığı ve TC Ziraat Bankası Genel Müdürlüğünce üç katına kadar çıkarılmasına yetki verilmesi bu mümkün olmazsa bu yetkinin Bakanlar Kuruluna devri amacıyla bu Kanun Tasarısı hazırlanmıştır.

İhtisas Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi

İhtisas Komisyonu

Esas No. : 1/154

Karar No. : 44

5 Haziran 1981

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun Değişik 3 ncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı, ilgili Bakanlık temsilcilerinin de katıldığı toplantıda incelenip görüldü.

Tasarı ile doğal afetlerden zarar gören çiftçilere dağıtılacak tohumlukların bedelini karşılamak üzere Ziraat Bankasında Tarım ve Orman Bakanlığı emrine ayrılan yıllık kredi miktarının artırılması öngörülmektedir.

Komisyonumuz; talebin artması ve sertifikalı tohumluk fiyatların yükselmesi nedeni ile kredi miktarını günün şartlarına göre yeniden düzenleyen tasarı gerekçesini ve madde metnini uygun mütalaa ederek aynen benimsemiş ve maddenin son paragrafındaki 3 katı ifadesine açıklık getirilmiştir.

Raporumuz Milli Güvenlik Konseyinin onayına saygıyla arz olunur.

Komisyon Başkanı
Cumhur EVCİL
Kurmay Albay

Proje Yetkilisi
Altay TOKAT
Kurmay Yarbay

Proje Yetkilisi
Ahmet ÖZTEKER
Kurmay Binbaşı

Üye
Dr. Avni BAŞDOĞAN
Tarım ve Orman Bakanlığı
Müşaviri

Üye
Sezen GÜVERİ
Tarım ve Orman Bakanlığı
Ziraat İşleri Gn. Md.
Tohumculuk D. Bşk. Yrd.

Üye
Necati GÜMRÜKÇÜOĞLU
Tarım ve Orman Bakanlığı
Ziraat İşleri Gn. Md.
Tohumculuk D. Teknik Elemanı

Üye
Turan TANÖREN
Maliye Bakanlığı
Bütçe ve Mali Kontrol
Gn. Md. Müşaviri

Üye
Ariş UĞUR
DPT Tarım Grubu Uzmanı

Üye
Ziya YARGIN
TC Ziraat Bankası
Tohumluk İşleri Md.

Üye
Haydar BİNGÖL
TC Ziraat Bankası
Tohumluk İşleri Md. Yrd.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

5254 Sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun Değişik 3 ncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 8 . 7 . 1948 tarihli ve 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun 25 . 6 . 1973 tarih ve 1772 sayılı Kanunla değiştirilen 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 3. — 1 nci maddede yazılı maksadı sağlamak için Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası Tarım ve Orman Bakanlığı emrine yıllık (700) milyon lirayı geçmemek kaydıyla zirai kredilere uygulanan faizler tatbik edilerek 2,1 milyar liralık devvar tohumluk kredisi açar. Bu krediden bir yılda kullanılanı (700) milyon liradan aşağı olduğu takdirde artanın ertesi yıl için tahsis edilecek olan (700) milyona eklenerek kullanılabilmek, fakat daha ertesi yıla intikal ettirilmemek kayıt ve şartıyla yıldan yıla devredilecek çiftçi üzerindeki tohumluk kredi bakiyesi tutarı 2,1 milyar lirayı aşamaz.

Açılan kredi yılın ihtiyacını karşılamadığı takdirde evvelki yıl borçlarından yapılan tahsilata ve Maliyeye devredilmiş bulunan senetlere göre ertesi yıla devredecek çiftçi üzerindeki kredi miktarı 2,1 milyar lirayı buluncaya kadar tohumluk tevziatı yapılabilir.

Yukarıdaki fıkralarda belirtilmiş bulunan kredi miktarları büyük afetler ve tohumluk fiyatlarındaki yükselmeler dolayısıyla Tarım ve Orman Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararıyla üç katına kadar artırılır.»

İHTİSAS KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ METİN

5254 Sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk Verilmesi Hakkında Kanunun Değişik 3 ncü Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 8 . 7 . 1948 tarihli ve 5254 sayılı Muhtaç Çiftçilere Ödünç Tohumluk verilmesi hakkında Kanunun 25 . 6 . 1973 tarih ve 1772 sayılı Kanunla değiştirilen 3 ncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 3. — 1 nci maddede yazılı maksadı sağlamak için Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Tarım ve Orman Bakanlığı emrine yıllık (700) milyon lirayı geçmemek kaydıyla zirai kredilere uygulanan faizler tatbik edilerek 2,1 milyar liralık devvar tohumluk kredisi açar. Bu krediden bir yılda kullanılanı (700) milyon liradan aşağı olduğu takdirde artanın ertesi yıl için tahsis edilecek olan (700) milyona eklenerek kullanılabilmek, fakat daha ertesi yıla intikal ettirilmemek kayıt ve şartıyla yıldan yıla devredilecek çiftçi üzerindeki tohumluk kredi bakiyesi tutarı 2,1 milyar lirayı aşamaz.

Açılan kredi yılın ihtiyacını karşılamadığı takdirde evvelki yıl borçlarından yapılan tahsilata ve Maliyeye devredilmiş bulunan senetlere göre ertesi yıla devredecek çiftçi üzerindeki kredi miktarı, 2,1 milyar lirayı buluncaya kadar tohumluk tevziatı yapılabilir.

Yukarıdaki fıkralarda belirtilmiş bulunan kredi miktarları büyük afetler ve tohumluk fiyatlarındaki yükselmeler dolayısıyla Tarım ve Orman Bakanlığının teklifi üzerine Bakanlar Kurulu Kararıyla üç katına (6,3 milyar) kadar artırılır.»

(Hükümetin teklifi)

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan
B. Ulusu

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen benimsenmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen benimsenmiştir.

2 . 3 . 1981

Devlet Bak. - Başbakan Yrd. Z. Baykara	Devlet Bak. - Başbakan Yrd. T. Özal	Devlet Bakanı Prof. Dr. İ. Öztrak	Devlet Bakanı M. Özgüneş
Devlet Bakanı Prof. Dr. M. N. Özdaş	Adalet Bakanı C. Menteş	Milli Savunma Bakanı Ü. H. Bayülken	İçişleri Bakanı S. Çetiner
Dışişleri Bakanı V. Prof. Dr. İ. Öztrak	Maliye Bakanı V. K. Cantürk	Milli Eğitim Bakanı H. Sağlam	Bayındırlık Bakanı Dr. T. Önalp
Ticaret Bakanı K. Cantürk	Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı Prof. Dr. N. Ayanoğlu	Gümrük ve Tekel Bakanı R. Baturalp	Ulaştırma Bakanı N. Özgür
Tarım ve Orman Bakanı Prof. Dr. S. Özbek	Çalışma Bakanı Prof. Dr. T. Esener	Sanayi ve Teknoloji Bakan Ş. Kocatopçu	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı S. Bingöl
Turizm ve Tanıtma Bakanı İ. Evliyaoğlu	İmar ve İskân Bakanı Dr. Ş. Tüten	Köy İşleri ve Koop. Bakanı M. R. Güney	Gençlik ve Spor Bakanı V. Özgül
	Sosyal Güvenlik Bakanı S. Şide	Kültür Bakanı C. Baban	

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 212

Borçlar Kanununun 110 ncu Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu. (/187)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik

Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101-634/04133

25 Mayıs 1981

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 20.5.1981 tarihinde kararlaştırılan «Borçlar Kanununun 110 ncu Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ilişik olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend Ulusu
Başbakan

GEREKÇE

Bankalarca verilen teminat mektupları, kefalet niteliğinde kabul edilerek Borçlar Kanununun kefalete ilişkin hükümleri uygulanmakta iken 11.6.1969 tarihinde verilen bir Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kurulu Kararı ile Borçlar Kanununun 110 ncu maddesinde sözü edilen «başkasının fiilini taahhüt» niteliğinde görülmüştür.

Resmi Gazetenin 3 Ekim 1969 gün ve 13317 nci sayısında yayınlanmış bulunan bu kararın sonucu olarak teminat mektuplarının, vadeli dahi olsa, temin edilen riskin vade içinde meydana gelmesi koşulu ile vade bitiminden sonra da, genel zamanaşımı süresi olan on yıl içinde karşılıklarının ilgili bankadan istenebilmesi mümkün olmaktadır. Oysa vadeli teminat mektuplarına kefalet hükümleri uygulandığında, Borçlar Kanununun 493 ncü maddesi uyarınca teminat veren banka, vadenin bitiminden sonra gelen bir ayın sonunda sorumluluktan kurtulmakta idi. İçtihadı Birleştirme Kararı uyarınca teminat mektupları «başkasının fiilini taahhüt» niteliğinde kabul edildiklerinde, bu konuda 493 ncü maddedeki gibi özel bir hüküm bulunmadığından bankanın sorumluluğu vade tarihinden sonra on yıl süresince devam etmektedir.

Bu durum, genellikle mal ve hizmet ithal eden bir ülke olmamız nedeniyle özellikle dış iş ve ticaret ilişkilerimizde aleyhimize olan birtakım sonuçların doğmasına neden olmaktadır. Bunun kaynağı, ilişkide bulunduğumuz hemen hemen tüm yabancı ülkelerde bankalarca verilen teminat mektuplarının içerdikleri vade sonunda hüküm ifade etmemelerinden dolayı ortaya çıkan mevzuat uyumsuzluğudur sözünü ettiğimiz dış iş ve ticaret ilişkilerinde teminat mektubu veren Türk bankalarının ayrıca kendilerini teminat altına almak için yabancı bankalardan konturgaranti almak durumunda olmalarından ötürü bu mevzuat uyumsuzluğunun ortaya çıkardığı sakıncalar aşağıdaki biçimde özetlenebilir.

1 Türk bankalarının verdikleri vadeli teminat mektuplarından dolayı doğacak sorumlulukları vadeden sonra da on yıl süreyle devam ettiği halde, konturgaran olan yabancı bankaların sorumlulukları vade sonunda kalkacaktır.

2. Bunun doğal sonucu olarak, Türk bankaları vadeden sonra bir ödeme yapmak durumunda kalmaları halinde konturgaranti veren yabancı bankaya rücu edememekte ve böylece bankalarımızın maddi kaybı yanında ülkemize bu nedenle girecek dövizden yoksun kalınmaktadır.

3. Bu durumun giderilmesi için yabancı bankanın vadeden sonraki on yıllık zamanaşımı süresi için konturgarantilerini devam ettirmeleri istendiğinde, bu süre için ek komisyon ödenmesi zorunluluğu doğmakta, bu da ihale ve ithalat maliyetlerinin yükselmesine neden olmaktadır.

4. Türkiye Bankalar Birliği, bankalara güvence sağlamak için, 17 . 9 . 1976 gününde aldığı bir kararla, konturgaran yabancı bankaların vadeden sonra daha on yıl devam edecek olan sorumluluğa katılmalarını sağlayacak bir kayda yer vermemeleri halinde Türk bankalarının vadeli teminat mektubu düzenlemelerini yasaklamıştır. Bu kararın uygulanmasının, dış malî ilişkilerimizde büyük güçlüklereden dolayı olduğu belirtilmektedir.

Yargıtay Kanununun 20 nci maddesine göre içtihadı birleştirme kararları, benzer hukuki konularda Yargıtay dairelerini ve tüm Adalet mahkemelerini bağlar. Yukarıda sözü edilen karar 1969'dan bu yana uygulanmakta olup yerleşmiş bir içtihat niteliğine bürünmüştür. Bunun değiştirilmesine yönelik girişimler yapılmış ise de başarı sağlanamamıştır. Bu nedenle sorunun yasa düzenlemesiyle çözümlenmesinden başka yol kalmamıştır.

Yapılacak yasa düzenlenmesinde amaç, hukukun ve yargının üstünlüğünden hareket ederek, Borçlar Kanunumuzun bütünlüğünü bozmadan, sistematığına uygun bir yöntemle vadeli teminat mektuplarından doğan sorumluluğun, içtihadı birleştirme kararından önceki devrede ve ilişkide bulunduğumuz yabancı devletlerde olduğu gibi vade sonunda kalkmasına yasal bir olanak sağlamak olmalıdır. Tasarı ile getirilen hüküm ve amaç uygundur. 110 ncu maddeye eklenen fıkra, Borçlar Kanununun ilke olarak kabul ettiği âkit serbestisine uygun olarak düzenlenmiş, 493 ncü maddede olduğu gibi kanunda doğan bir hak düşürücü hükme gerek görülmemiştir. Bunun en önemli nedeni kanunumuzun kefalet kurumunu özel hükümlerle düzenlemiş olmasına karşın, başkasının fiilini taahhüt kavramına sadece genel hükümler arasında yer vermiş olmasıdır. Yukarıda belirtilen amaca yönelik hükmün kefalet kurumu içinde yer alması ne kadar sakıncalı ise genel hükümler arasında yer alan bir madde özel düzenleyici hükümlerde sakıncalıdır. Bu sakıncalara yer vermemek için 110 ncu maddeye ancak akdin özel çeşitlerini düzenleyen maddelerde yer alabilecek özel hak düşürücü süreyi içeren bir hüküm yerine, «Mukavele edilebilirliği» sağlayan bir hüküm getirilmiştir. Bu suretle, Borçlar Kanununun 139 ncu maddesinin birinci fıkrasında yer alan yasaklamadan ötürü çekingenlikle karşılanan en uygun çözüm tarzına bir kanun hükmüyle destek sağlanmış olmaktadır. Taraflar, 139 ncu maddenin birinci fıkrasında belirtilen akdin butlanına yol açabilecek durumlarla karşılaşma endişesi olmadan, teminat mektuplarından doğan sorumluluklarını ve haklarını vade sonuyla sınırlayabileceklerdir.

Adalet Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/187

Karar No. : 24

12 Haziran 1981

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Banka teminat mektupları umumiyetle muayyen bir müddet için verilir. Bunlar kefalet olarak tavsif edilecek olursa, mezkûr müddetin inkizasını takip eden bir ay zarfında alacaklı icraya veya mahkemeye muraatla hakkını takip etmezse, yahut takibatına uzun müdet fasıla verirse, banka kefaletten beri olur. (Bk. md. 493) Halbuki, bankanın sıfatı garanti veren olarak kabul edilirse, teminat mektubu muayyen müddetli olsa dahi on senelik müruruzaman geçmedikçe bankayı daima takip etmek mümkündür; yani bu takdirde banka, (Bk. md. 493) deki bir aylık sükûtu hak müddetinden faydalanmaz.

Her ne kadar, garanti sözleşmesinin özelliklerini taşıyan üçüncü şahsın fiilini taahhüt halleri, keza üçüncü şahsın fiilini taahhüt niteliğinde olmayan garanti sözleşmelerinin varlığı doktrinde kabul edilmekteyse de; Yargıtayın yerleşen içtihadı birleştirme kararı ve Yargıtay Kanununun 20 nci maddesi hükmünce içtihadı birleştirme kararlarının Yargıtay dahil tüm adalet mahkemelerini bağlaması mecburiyeti karşısında bu sakıncayı giderici nitelikte Borçlar Kanununun 110 ncu maddesine fıkra eklenmesine ilişkin Hükümet Tasarısı Komisyonumuzca da aynen benimsenmiştir.

Milli Güvenlik Konseyinin takdir ve tensiplerine arz olunur.

Başkan
Mustafa ŞAHİN
Hâk. Kd. Alb.

Üye
İlhan KÖSEOĞLU
Hâk. Kd. Alb.

Üye
Sait REZAKİ
Adalet Bakanlığı Kanunlar
Planlama Araştırma Genel
Müdürlüğü Başmüşaviri

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Borçlar Kanununun 110 ncu Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Borçlar Kanununun 110 ncu maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

«Muayyen bir müddet için yapılan taahhütlerde, müddetin bitimine kadar taahhüt edene yazılı olarak başvurulmaması halinde taahhüdün hükümsüz olacağına dair sözleşme muteberdir.»

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

ADALET KOMİSYONU METNİ

Borçlar Kanununun 110 ncu Maddesine Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Tasarının 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 3 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

20 Mayıs 1981

Başbakan
B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
Z. Baykara

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Ticaret Bakanı V.
Ş. Kocatopçu

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Turizm ve Tanıtma Bakanı
İ. Evliyaoğlu

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
T. Özal

Adalet Bakanı
C. Mentiş

Maliye Bakanı
K. Erdem

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. N. Ayanoğlu

Çalışma Bakanı V.
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Dr. Ş. Tüten

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Milli Savunma Bakanı V.
Prof. Dr. M. N. Özdaş

Milli Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Gümrük ve Tekel Bakanı
R. Baturalp

Sanayi ve Teknoloji Bakanı
Ş. Kocatopçu

Köy İşleri ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Kültür Bakanı
C. Baban

Devlet Bakanı
M. Özgüney

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ulaştırma Bakanı
N. Özgür

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
S. Bingöl

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Toplu Konut Kanunu Teklifi ve İhtisas Komisyonu Raporu.
(2/54)

İhtisas Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi
İhtisas Komisyonu
Esas No. : 2/54
Karar No. : 47'ye Ek

6 Temmuz 1981

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

Toplu Konut Kanunu Teklifi 25 Haziran 1981 günü yapılan Milli Güvenlik Konseyi oturumunda görüşülmüş, ancak 5, 7, 9, 24, 29 ve 34 nci maddeleri tekrar incelenmek üzere Komisyonumuza geri gönderilmiştir. Anılan maddeler Komisyonumuzda, ilgili Bakanlık ve kurumların temsilcilerinin de katıldığı toplantılarda tekrar incelenmiştir.

5 nci maddede yapılan değişiklikle, toplu konut yerleşme alanlarındaki gerçek ve tüzel kişilere ait taşınmaz malların kamulaştırılmasında son emlak vergi beyanındaki taşınmaz mal değeri esas alınmış ve son beyan tarihi ile kamulaştırma tarihi arasında bir yıldan fazla bir süre geçmişse Ticaret Bakanlığınca yayınlanan toptan eşya fiyat endeksleri gözönünde tutularak bir misline kadar bir kıymet artışına imkân sağlanmıştır.

7 nci maddede yapılan düzenleme ile İmar ve İskân Bakanlığının yürütmeyeği teknik çalışmalar ile ilgili usul ve esaslar basitleştirilerek yeniden ifade edilmiştir.

İnşaat işlerinin yürütülmesiyle ilgili faaliyetlerin nasıl yapılacağı 9 ncu maddede açıklığa kavuşturulmuş ve ihaleler ile ilgili usul ve esasların çıkartılacak bir yönetmelikte gösterilmesi uygun mütalaa edilmiştir.

Belediye sınırları dışında kalan toplu konut yerleşme alanlarında, her zaman belediye yönetiminin tesis edilemeyeceği dikkate alınarak 24 ncu madde yeniden düzenlenmiştir.

Bu Kanuna göre yapılacak işlemler, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu ve 2490 sayılı Artırma, Ek-siltme ve İhale Kanunu hükümlerine tabi olmadığına göre, Kamu Konut Fonundan yapılan harcamaların da Sayıştay denetimine tabi olmaması esası benimsenmiş ve 29 ncu madde de buna göre yeniden düzenlenmiştir.

Toplu konut ile ilgili işlemlerde uygulanmayacak Kanun hükümleri 34 ncu maddede daha geniş olarak ifade edilmiştir.

İnceleme sonunda anılan maddelerin yukarıda açıklandığı gibi kısmen veya tamamen değiştirilmesi uygun mütalaa edilmiştir.

Raporumuz Milli Güvenlik Konseyinin onayına saygıyla arz olunur.

Komisyon Başkanı
Cumhur EVCİL
Kurmaya Albay

Proje Yetkilisi
Ahmet ÖZTEKER
Kurmaya Binbaşı

Üye
Orhan ARIKAN
Maliye Bak. Müst. Yard.

Üye
Ülkü SÖYLEMEZOĞLU
İmar ve İskân Bak.
Müşteşar Yardımcısı

Üye
Halim ÇORBALI
Tapu Kadastro
Genel Müdürü

Üye
Özmen KENDİR
İmar ve İskân Bakanlığı
Bakanlık Müşaviri

Üye
Dr. Erhan KARAESMEN
O.D.T.Ü. Ek Görevli
Öğretim Üyesi

Üye
Sabahattin SAĞIROĞLU
Oyak İnşaat Müdürü

TEKLİF METNİ

Arazi ve Arsa Sağlanması :

MADDE 5. — Bir yerin toplu konut yerleşme alanı olarak ilan edilmesinden sonra kamulaştırma hakkı doğar ve bu alanlardaki gerçek ve tüzelkişilere ait taşınmaz mallar İmar ve İskân Bakanlığınca kamulaştırılır. Toplu konut yerleşme alanlarında yapılan kamulaştırmalarda 6830 sayılı İstimlak Kanununun 23 nci maddesi uygulanmaz. Kamulaştırma bedelinin takdirinde, toplu konut yerleşme alanlarının ilanından önce kanunlara uygun olarak yapılmış son vergi beyanındaki taşınmaz mal değeri esas alınır ve takdir bedeli bu değeri aşamaz. Beyanı yapılmamış taşınmaz malların değeri, çevresinde benzer nitelikteki, beyan edilmiş taşınmaz mal değerlerinin ortalaması alınarak saptanır.

Toplu konut yerleşme alanları içinde kalan vakıf, belediye ve özel idarelere ait taşınmaz mallar, takdir edilecek bedelle Hazineye devredilir.

Toplu Konut yerleşme alanlarındaki Hazine arazi ve arsaları toplu konut yapımı için İmar ve İskân Bakanlığınca tahsis edilir.

Tevhit, İfraz, Terk İşlemleri ve İnşaat İhalesi İçin Gerekli Teknik Belgelerin Hazırlanması :

MADDE 7. — Toplu Konut Yerleşme alanlarında uygulama imar planlarına uygun ve tescile esas olacak tevhit, ifraz, terk işlemleriyle ilişkili teknik çalışmalar yapılır ve parselasyon planları hazırlanır. Gerekirse alanların tümünü ilgilendiren altyapı master planları geliştirilir. Bu alanların altyapısının ve kent ana altyapısına bağlantısının uygulama projeleri yapılır.

Bu alanlarda inşaat yapılacak arsalar için imar uygulamasını, yapılaşma konumunu ve o çevrenin ayrıntılı tanzimini belirleyen, uygun ölçekli vaziyet planları hazırlanır. Konut ve işyerlerinin vaziyet planlarına uygun fikir verici mimarlık ve mühendislik taslak projeleri, sosyal konut niteliklerini ayrıntısıyla tanımlayan teknik şartnameler ve bu belgelere dayalı ön keşif dosyaları hazırlanır.

Yukarıdaki iş ve işlemler İmar ve İskân Bakanlığınca yapılır veya ihale yoluyla yaptırılabilir. Kesinleşen parselasyon planlarının tescilleri, İmar ve İskân Bakanlığının talebi üzerine resen yapılır.

İnşaat ihalesine katılacak müteahhit kuruluşlar vaziyet planına ve teknik şartnamesine uygun, taslak projesiyle benzer nitelikleri taşıyan mimarlık, mühendislik avan projelerini, gerekirse seçenekli olarak hazırlarlar. İhaleyi kazanan müteahhit kuruluş, ihale teklifinde verdiği ve Bakanlıkça uygun görülen avan projeleri, geliştirerek tatbikat projelerini hazırlar ve İmar ve İskân Bakanlığınca onaylatır.

Kooperatifler, kooperatif birlikleri ve sosyal güvenlik kurumları uygulama imar planlarına uygun olmak kaydıyla bu maddede tanımlanan teknik çalışmaları kendileri yaparlar. Projelerini ilgili belediyesine ve İmar ve İskân Bakanlığınca onaylatırlar.

Bu maddede belirtilen iş ve işlemler ile ilgili usul ve esaslar, bu iş ve işlemlere sürat kazandırmak yönünden 6785 sayılı İmar Kanunu hükümlerine bağlı kalmaksızın hazırlanacak yönetmelikte gösterilir. Ancak belediye harçlarıyla ilgili hükümler saklıdır.

Yapım İşlerinin Yürütülmesi :

MADDE 9. — 1. Toplu konut inşaat işleri, İmar ve İskân Bakanlığı tarafından ihale yoluyla seçilen müteahhit kuruluşlar veya kamu kuruluşlarına; kooperatifler, kooperatif birlikleri ve sosyal güvenlik kurumlarınınca yürütülür.

2. İmar ve İskân Bakanlığınca, altyapı projeleri ve uygulamaları öncelikle yaptırılarak, üzerinde toplu konut inşa edilecek araziler arsa haline dönüştürülür. Altyapı inşaatı protokollerle kamu kuruluşlarına veya ihale ile müteahhit kuruluşlara yaptırılır. Konut ve işyerlerinin inşaat işleri ise, ihale yoluyla seçilecek kamu kuruluşlarına veya özel müteahhit kuruluşlara verilir. İvedilik gösteren durumlarda altyapı ve üstyapı inşaatları birlikte ihale edilebilir.

İHTİSAS KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Arazi ve Arsa Sağlanması :

MADDE 5. — Bir yerin toplu konut yerleşme alanı olarak ilan edilmesinden sonra kamulaştırma hakkı doğar. Kamulaştırma bedelinin tespitinde toplu konut yerleşme alanlarının ilanından önce yapılmış son vergi beyanındaki taşınmaz mal değeri esas alınır. Beyan tarihi ile kamulaştırma tarihi arasında bir yıldan fazla zaman geçmiş ise ve arada geçen zaman için Ticaret Bakanlığınca yayınlanmış toptan eşya fiyat endeksleri dikkate alınarak kıymet takdir yapılır. Ancak bu şekilde takdir edilecek kıymet farkı beyan edilen değer bir mislini aşamaz.

Toplu konut yerleşme alanları içindeki Hazine arazi ve arsaları herhangi bir bedel, vergi, resim ve harç alınmaksızın toplu konut yapımı için tahsis edilir.

Tevhit, İfraz, Terk İşlemleri ve İnşaat İhalesi İçin Gerekli Teknik Belgelerin Hazırlanması :

MADDE 7. — 1. Toplu Konut Yerleşme alanlarında tatbikat planlarına uygun ve tescile esas olacak tevhit, ifraz, terk işlemleriyle ilgili teknik çalışmalar yapılır ve parselasyon planları hazırlanır. Kesinleşen parselasyon planları tapuya tescil ettirilir.

2. Toplu Konut Yerleşme alanlarının altyapı anaplanları geliştirilir ve şehir altyapısına bağlantısının uygulama projeleri yapılır.

3. Toplu Konut Yerleşme alanlarında imar uygulamasını, yapıların konumunu ve çevre düzenlemesini belirleyen, uygun ölçekli vaziyet planları hazırlanır. Vaziyet planlarına uygun olarak konutların, ortaklaşa kullanılmak üzere yerlerin ve işyerlerinin mimarlık ve mühendislik taslak projeleri, yapı ekonomisi araştırma raporları, teknik ve idari şartnameler ve ön keşif dosyaları hazırlanır. Bu iş ve işlemler İmar ve İskân Bakanlığınca yapılabileceği gibi tespit edilecek plan ve proje yaptırma usulüne uygun olarak ihale yoluyla da yaptırılabilir.

4. Kooperatifler, kooperatif birlikleri ve sosyal güvenlik kurumları tatbikat planlarına uygun olmak kaydıyla yukarıda belirtilen hazırlık ve çalışmaları kendileri yaparlar; projelerini ilgili belediyesine ve İmar ve İskân Bakanlığına onaylatırlar.

İnşaat İşlerinin Yürütülmesi :

MADDE 9. — 1. İmar ve İskân Bakanlığı, toplu konut inşaat işlerini müteahhit firmalara veya kamu kuruluşlarına yaptırır.

2. Altyapı inşaat işleri öncelikle yaptırılarak toplu konut yerleşme alanı üstyapı inşaatına hazır hale getirilir.

3. Altyapı ve üstyapı inşaat işleri gerekli ve yararlı görülürse birlikte de yaptırılabilir. İnşa edilecek konutların ihalesinde en az ikiyüz (200) konut ölçüsü uygulanır.

4. İnşaat ihalesine katılacak müteahhit firmalar mimarlık ve mühendislik avan projelerini ve tekliflerini teknik ve idari şartnamelerine uygun ve bu şartnamelerde öngörülmüş ise seçenekli olarak hazırlar ve İmar ve İskân Bakanlığına verirler.

5. Kamu kuruluşlarına yaptırılacak işler İmar ve İskân Bakanlığı ile ilgili kuruluş arasında düzenlenecek protokola göre yapılır.

(Teklif Metni)

İhaleler teklif alma yöntemiyle birim fiyat veya anahtar teslimi fiyat esasına göre yapılır. Seçenekli teklif de verilebilir. İhaleler, teminat ile ilgili hükümler hariç, 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanununa tabi değildir.

Bir inşaat alanındaki konutlar ikiyüz (200)'er birim konuttan az olmamak kaydıyla ayrı ayrı ihale edilebilir.

İmar ve İskân Bakanlığındaki ihale ve yeterlik belgesi kurullarının çalışması, ihale öncesi ilanların yapılması ve diğer genel esaslar yönetmelikle saptanır.

3. Kooperatifler, kooperatif birlikleri ve sosyal güvenlik kurumları inşaat işlerini kendi kuracakları inşaat şirketlerine yaptırabilirler, emaneten veya ihale yoluyla yürütebilirler.

Belediye Sınırları Dışındaki Toplu Konut Yerleşme Alanları :

MADDE 24. — Belediye sınırları dışında kalan toplu konut yerleşme alanlarında belediye hizmetleri veya belediye yönetimi Bakanlar Kurulu kararı ile düzenlenir.

Kamu Konut Fonunun Denetlenmesi :

MADDE 29. — Kamu Konut Fonundan yapılan harcamalar Sayıştay tarafından denetlenir.

Uygulanmayacak Kanun Hükümleri :

MADDE 34. — Kamu Konut Fonunun harcamaları; 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Bu Kanun uyarınca açılan kredilerle ilgili işlemlerde, 7129 sayılı Bankalar Kanununun 28 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile değişik 38 ve 41 nci madde hükümleri ile 50 nci madde 2 nci fıkrası hükmü uygulanmaz.

Yürürlük :

MADDE 35. — Bu Kanunun 10 ncu maddesinin 1 nci fıkrası (a) bendi 1 . 3 . 1982 tarihinde, diğer maddeleri ise yayımlandığı tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme :

MADDE 36. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(İhtisas Komisyonunun Teklif Ettiği Metin)

6. İmar ve İskân Bakanlığınca yapılacak ihalelerde teklif alma yolu, birim fiyat veya anahtar teslimi fiyat usul ve esaslarının ne şekilde uygulanacağı yönetmelikte gösterilir ve seçilen usul, ihale konusuna göre önceden yapılacak ilanda ve idari şartnamede açıklanır.

7. İhaleyi kazanan firma avan projeleri geliştirerek tatbikat projelerini hazırlar ve İmar ve İskân Bakanlığına onaylatır.

Belediye Sınırları Dışındaki Toplu Konut Yerleşme Alanları :

MADDE 24. — Belediye sınırları dışında kalan toplu konut yerleşme alanlarında hizmetlerin ne şekilde tedvir edileceği ve mahalli yönetimin nasıl tesis edileceği İmar ve İskân Bakanlığının görüşü alınarak İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlar Kurulu Kararı ile düzenlenir.

Kamu Konut Fonunun Denetlenmesi :

MADDE 29. — Kamu Konut Fonu Maliye Bakanlığının denetimine tabidir. Bu denetim ile ilgili usul ve esaslar, çıkarılacak yönetmelikte belirtilir.

Uygulanmayacak Kanun Hükümleri :

MADDE 34. — Bu Kanuna göre yapılacak işlemler, 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu, 2490 sayılı Artırma ve Eksiltme ve İhale Kanunu ve 832 sayılı Sayıştay Kanunu hükümlerine tabi değildir.

Toplu konut yerleşme alanlarında yapılan kamulaştırmalarda 6830 sayılı İstimlak Kanununun 23 nci maddesi, bu Kanun uyarınca açılan kredilerle ilgili işlemlerde ise 7129 sayılı Bankalar Kanunu 28 sayılı Kanun Hükümünde Kararname ile değişik 38 ve 41 nci madde hükümleri ve 50 nci maddenin 2 nci fıkrası hükmü uygulanmaz.

Yürürlük :

MADDE 35. — Teklifin 35 nci maddesi aynen benimsenmiştir.

Yürütme :

MADDE 36. — Teklifin 36 ncı maddesi aynen benimsenmiştir.

6132 Sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun 7 nci Maddesinin Değiştirilmesine ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu. (1/68)

TC

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Tetkik Dairesi Başkanlığı

Sayı : 101-285/07167

27 Kasım 1980

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Tarım ve Orman Bakanlığınca hazırlanan ve Millî Güvenlik Konseyi Başkanlığına arzı Bakanlar Kurulunca 21.11.1980 tarihinde kararlaştırılan «6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun 7 nci maddesinin Değiştirilmesine ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı» ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend ULUSU

Başbakan

GEREKÇE

Atın ve atıcılığın gelişmesini sağlamak amacıyla başvuru teşvik araçları arasında at yarışları mühim bir yer işgal etmekte ve yarışlar hemen hemen atıcılık kadar eski bir tarihe sahip bulunmaktadır. At yarışlarının atıcılıkla beraber Türk milletinin gelenek ve görenekleri arasında önemli bir yeri vardır.

Bakanlığımız açısından da yarışlar yurt atıcılığının islah ve gelişmesinde bir verim kontrolü ve teşvik aracıdır.

Bu görüş ve düşüncenin ışığı altında 10.7.1953 tarihinde 6132 sayılı At Yarışları Hakkındaki Kanun yürürlüğe girmiştir. Bu Kanunun 8 nci maddesinde belirtilen hususlar dikkate alınarak uluslararası nizamlara, memleket ihtiyaçları ve işin icaplarına göre 19.7.1955 tarih ve 4/5592 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile At Yarışları Tüzüğü yürürlüğe konulmuştur.

1953 tarihinden bugüne kadar yapılan ciddi çalışmalarla at yarışları iyi bir düzeye ulaşmış olup, sportif olduğu kadar sosyal, kültürel ve ekonomik yönden de iyi bir değer kazanmıştır.

At yarışlarındaki gelişme yarış gelirleri ile sağlanmış olacağından bu gelirlerin kanunlara uygun şekilde elde edilmesinde zaruret vardır. At Yarışları Hakkında Kanunun 7 nci maddesine aykırı hareket edenlerin, müeyyide yetersizliği nedeniyle yıllar geçtikçe yaygın hale geldiği görülmekte ve böylece yarış gelirleri net olarak elde edilememekte Kanuni kesintiler de zarar görmektedir.

Diğer taraftan yarışlarla ilgili hizmetliler yarışların dürüstlikle cereyanına engel olmakla At Yarışları Tüzüğü'nün 143 nci maddesine göre disiplin cezaları almak suretiyle maddi ve manevi zararlar görmektedirler.

Ülkemizde at yarışlarının gelişmesini ve güvence altında yapılmasını sağlamak amacıyla 6132 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesine ve ilk defa olmak üzere belli tarihe kadar disiplin cezası almış olanların affedilmelerine dair Kanun Tasarısı hazırlanmış bulunmaktadır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 6132 sayılı At Yarışları Hakkındaki Kanun yürürlüğe girdikten sonra geçen kısa zamanda Türkiye'de at yarışları ve atçılığın gelişimi hızlanmış ve böylece kurulan modern tesislerle yarışçılık ve yetiştiricilik iyi bir duruma getirilmiştir.

Bu modern tesisleri kapsayan hipodromlarda yapılan teknik çalışmalarla 6132 sayılı Kanunun 3 nci maddesinde açıkça tarif edilen at yarışları gelirleri de iyi bir düzeye ulaşmak üzeredir. Türkiye'de at yarışlarının daha cazip bir hale getirilmesi ancak yarış gelirlerinin artması ile mümkün olacaktır. Bu durum gözönünde tutularak gerekli çalışmalar tertiplenmelidir.

Hal böyle iken Kanunun 7 nci maddesindeki cezai müeyyidenin çok az ve yetersiz oluşu, son zamanlarda Adana, İzmir, Ankara ve İstanbul gibi koşuların yapıldığı illerde bazı kimselerin bu Kanun hükümlerine aykırı olarak teşkilat kurup, para ile tuttıkları adamlarla bu yerlerde bilet yazdırmak suretiyle oyun oynamaları ve her hafta kazandıkları binlerce lira paradan Devlete de hiçbir vergi, rüsum vermemek suretiyle gayrimeşru kazançlarını artırmak yolunda oldukları görülmektedir. Bütün gayretlere rağmen gerek idari takip ve gerekse müeyyidenin az olması bakımından adli takip de bir sonuç vermemiştir.

Bu durum ise, at yarışı gelirlerinin azalmasına neden olmaktadır. Bu önemli gelirin düşmesi ile birlikte mahalli belediyelere ödenen % 10 eğlence resmi ile Yükseköğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumuna, Türk Hava Kuvvetleri Güçlendirme Vakfına, Kızılay Derneğine ödenmesi gerekli kanuni kesintiler de yerine getirilememektedir.

Yazıcılar aracılığıyla Kanuna aykırı olarak oynatılan bu oyunlarla çeşitli hilelerin araya girmesi yarış dürüstlüğüne de zedelemektedir. Bu durum devam ettikçe zarar miktarı gün geçtikçe artmakta, atçılığın ıslahı ve yarışçılığın gelişmesi de tehlikeye girmiş olmaktadır.

Yukarıda belirtilen nedenlerle Kanunun 7 nci maddesinin değiştirilmesi halinde hem oyun oynatanlara hem de oyun oynayanlara verilecek hapis cezası ile para cezasının bu işi önleyeceği ve böylece yarış emniyeti ve gelirinin korunması bakımından daha verimli ve olumlu sonuçların elde edileceği kuvvetle umulmaktadır.

Madde 2. — 6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun 4 nci maddesinde yazılı hükümlere ve aynı Kanunun 8 nci maddesine uyularak Bakanlar Kurulunun 19.7.1955 tarihli ve 4/5592 sayılı kararı ile yürürlükte bulunan At Yarışları Tüzüğü'nün 7 nci bölümüne dahil olan cezalarla, 143 nci maddesinde yazılı hükümlere uygun olarak yarış usul, nizam ve dürüstlüğüne aykırı hareket eden at sahibi, antrenör, jokey, jokey yamağı, seyisler vesair hizmetlilerle atlar hakkında disiplin cezaları uygulanmaktadır.

At Yarışları Tüzüğü'nün uygulama şekillerine göre yarışların uluslararası nizamlara uygun olabilmesi için birçok maddelerinde 1955, 1960, 1961, 1962, 1965, 1968 ve 1975 tarihlerinde bazı değişiklikler yapılmıştır. Yapılan bu değişikliklerde süresiz diskalifiye cezası almış olanlara ilişkin cezayı hafifletici ve affedici mahiyette hiçbir değişiklik yapılmış değildir.

Halen yarış sahalarımızda 475 at sahibi ve Tüzük hükümlerine göre hizmet gören 163 antrenör, 62 jokey, 24 jokey yamağı ve 950 seyis mevcuttur.

Bu kişilerden at sahibi hariç diğerleri At Yarışları Tüzüğü'nde yapacakları hizmetler nedeniyle, sanat sahibi sayılmış kimselerdir. Bunlar At Yarışları Tüzüğü hükümlerine göre bir yıl için geçerli olmak kaydıyla her yıl Tarım ve Orman Bakanlığından lisans almaya ve vize ettirmeye zorludurlar. Aynı ayrı sınıflar içinde hizmet görürler, yaptıkları bu hizmetlere karşılık aldıkları ücretlerle aile fertlerinin sosyal yaşantılarını sağlarlar. Bu hizmetleri görebilmek için de yine Tüzük hükümlerine göre her yıl at sahipleri ile çalışma şekli ve alacakları ücretlere karşılık noterlikten tasdikli bir sözleşme yapmak zorundadırlar.

Bu hizmetlerden yoksun olan kimselerin alışkanlıkları nedeniyle başka hizmet görmedikleri takdirde usule uymayan görevleri mecburen yaparak yarış disiplin ve nizamını bozdukları da zaman zaman tespit edilmiştir. Çünkü süresiz diskalifiye cezası almış olanların, At Yarışları Hakkında 6132 sayılı Kanunun 4 nci maddesine göre yarış yerlerine, hipodromlara ve yarışlarla ilgili mahal ve tesislere girmeleri yasaklandığından bu kişiler için yarışçılık camiasında, kanun hükümlerine bağlı kalındığından, çalışma hayatı kalmamıştır; bu sebeple bunlara verilen cezanın uygulama şekli ağırdır.

1977 yılı Aralık ayı sonuna kadar süresiz diskalifiye cezası almış olan antrenörlerin sayısı 49'dur. Bu cezalar bir mahkeme usulü ile tespit edilmemiştir. Ancak, mevcut tüzük ve yönetmeliklere uyularak bu cezalar Yüksek Komiserler Kurulunca takdir olunmaktadır. Cezaların affına dair elimizde hiçbir idari ve kanuni

müeyyide mevcut değildir. Bu 49 antrenörün içerisinde bilgili, tecrübeli ve yarış sahasında iyi hizmet gören elemanlar da mevcuttur. Bunlarla beraber bir kısım at sahibi, jockey, apranti ve seyisler de çeşitli cezalar almış bulunmaktadır.

Yukarıda da belirttiğimiz gibi çalışmalarını sanat haline getirmiş bulunan bu elemanlar başka bir hizmette başarı sağlayamamaktadırlar ve ayrıca sanatlarının özlemi içinde manevi ıstırap çekmektedirler.

Ceza almış bu kişilerin affedilmeleri sosyal yaşantılarını iyileştirecek, onları mesleklerine ve topluma kazandıracaktır.

İhtisas Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi

İhtisas Komisyonu

Esas No. : 1/68

Karar No. : 50

27 Mayıs 1981

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

6132 sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun 7 nci Maddesinin Değiştirilmesine ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı ile ilgili Bakanlık temsilcilerinin de katıldığı toplantıda incelenip görüşüldü.

Tasarı ile atçılığın gelişmesinde başlıca teşvik aracı olan at yarışlarında elde edilmekte olan gelirlerde ortaya çıkan düşüşleri önlemek amacıyla kanun dışı müşterek bahis tertip edenlere ve oynayanlara verilen cezaların artırılması önerilmekte, yarış sahaslarında hizmet gören antrenör, jockey, jockey yamağı ve seyislere verilen disiplin cezaları bütün neticeleriyle affedilmektedir.

Komisyonumuz; tasarının sağlayacağı faydaları yerinde bulmuş ve tasarı gerekçesini de benimseyerek maddelerin görüşülmesine geçmiştir.

Tasarının 1 nci çerçeve maddesiyle düzenlenen 6132 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin 1 nci fıkrasında yer alan «satin alanlar» ibaresinin, tatbikatta birçok haksızlıklara, yanlışlıklara ve mağduriyetlere sebep olacağı görüşüyle maddeden çıkarılması ve aynı maddenin aynı fıkrasının son cümlesi olan «oyunlara mevzu para müsadere edilerek Hazineye irat kaydolunur.» gibi, suçluluğu kesinleşmemiş, kimselerin bile peşinen cezalandırılmasını getiren ve hukuk mantığına aykırı düşen bir ifade yerine «oyunlara mevzu para geçici olarak müsadere edilir ve faillerin mahkûmiyeti halinde Hazineye irat kaydediler.» Ayrıca 4 ncü fıkranın son satırındaki «ceza» nın «hapis cezası» şeklinde yeniden düzenlenmesi benimsenmiştir.

Tasarının 2 nci çerçeve maddesiyle önerilen geçici madde, kanunlaştığı takdirde sadece at yarışlarında verilen disiplin cezaları affedilecek, diğer spor dallarında verilen disiplin cezaları ise hüküm ifade etmeye devam edecektir. Spor dalları arasında böyle bir ayrıcalık doğması mahsurlu görülerek maddenin benimsenmeyerek tasarıdan çıkarılması uygun mütalaa edilmiştir.

Tasarının 2 nci maddesi benimsenmediğinden, yürürlük ve yürütme maddeleri olan 3 ncü maddenin 2 nci madde, 4 ncü maddenin de 3 ncü madde olarak yeniden numaralandırılarak aynen benimsenmesi ve bunun tabii sonucu olarak tasarı başlığından «ve Bu Kanuna Bir Geçici Madde Eklenmesine» ibaresinin çıkarılması uygun mütalaa edilmiştir.

Raporumuz Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz edilmek üzere saygı ile sunulur.

Komisyon Başkanı

Cumhur EVCİL

Kurmay Albay

Üye

İlhami KAAAN

**Tarım ve Orman Bak. Suni ve
Tabii Tohumlama Genel Müdürü**

Proje Yetkilisi

Altay TOKAT

Kurmay Yarbay

Üye

Dr. Avni BAŞDOĞAN

Tarım ve Orman Bak. Müşaviri

Proje Yetkilisi

Ahmet ÖZTEKER

Kurmay Binbaşı

Üye

İlhan ERARSLAN

**Türkiye Jokey Kulübü
Genel Müdürü**

Üye

Mehmet Ali KİPER

Tarım ve Orman Bakanlığı

Yüksek Komiserler Kurulu Üyesi

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

6132 Sayılı At Yarışmaları Hakkında Kanunun 7 nci Maddesinin Değiştirilmesine ve Bir Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 6132 sayılı Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 7. — Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak her şekil ve surette müsterek bahisler veya yarış piyngosu tertip ve tanzim edenler ve bunlara ait her türlü evrakı (Matbaa, teksir, daktilo, fotokopi vesair suretlerde düzenleyenler ve düzenletenler), satanlar veya satın alanlar, dağıtanlar, sattıranlar veya dağıttıranlar mahallin en büyük mülkiye amiri tarafından zabıta marifetiyle men edilip, haklarında tutulan zabıta birlikte Asliye Ceza Mahkemesine tevdi olunurlar. Oyunlara mevzu para müsadere edilerek Hazineye irat kaydolunur.

Birinci fıkra hükmüne aykırı hareket edenler hakkında üç aydan iki seneye kadar hapis ve 5 000 (beşbin) liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası verilir.

Kanun dışı oyun bir işyerinde oynanmış veya oynatılmışsa, mahkeme bu işyerinin bir aya kadar kapatılmasına karar verir.

Suç; at sahibi, antrenör, jokey, jokey yamağı, seyis vesair yarış hizmetlileri ile işbirliği halinde işlenmiş ise, faillere verilecek ceza altı aydan az olamaz.

Haklarında bu maddeden kovuşturma açılan veya hüküm verilen kimseler Komiserler Kurulu kararı ile süresiz olarak yarış yerlerine, hipodromlara ve yarışlarla ilgili mahal ve tesislere girmeleri yasaklanır.

Komiserler Kurulunca yarış yerlerine girmeleri yasaklanan kimselerin isimleri ve kimlikleri yarış müessesesi ve mahalli mülkiye amirlerine yazılı olarak bildirilir.»

MADDE 2. — 6132 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

«GEÇİCİ MADDE — 30.6.1980 tarihine kadar, 6132 sayılı At Yarışları Hakkındaki Kanunun 4 ncü maddesinde yazılı yarış usul ve yarış dürüstlüğüne aykırı harekette bulunanlar hakkında verilmiş olup halen devam eden disiplin cezaları bütün neticeleriyle affedilmiştir.»

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

21 Kasım 1980

Başbakan

B. Ulusu

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
Z. Baykara

Devlet Bak. - Başbakan
Yrd.
T. Özal

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Öztrak

Devlet Bakanı
M. Özgünes

Devlet Bakanı
Prof. Dr. M. N. Özdağ

Adalet Bakanı
C. Mentek

Milli Savunma Bakanı
Ü. H. Bayülken

İçişleri Bakanı
S. Çetiner

Dışişleri Bakanı
İ. Türkmen

Maliye Bakanı
K. Erdem

Milli Eğitim Bakanı
H. Sağlam

Bayındırlık Bakanı
Dr. T. Önalp

Ticaret Bakanı
K. Cantürk

Sağlık ve Sos. Yrd. Bakanı
Prof. Dr. N. Ayanoğlu

Gümrük ve Tekel Bakanı
R. Baturalp

Ulaştırma Bakanı
N. Özgür

Tarım ve Orman Bakanı
Prof. Dr. S. Özbek

Çalışma Bakanı
Prof. Dr. T. Esener

Sanayi ve Teknoloji Bakanı
Ş. Kocatopçu

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
S. Bingöl

Turizm ve Tanıtma Bakanı
İ. Evliyaoğlu

İmar ve İskân Bakanı
Dr. Ş. Tüten

Köy İşleri ve Koop. Bakanı
M. R. Güney

Gençlik ve Spor Bakanı
V. Özgül

Sosyal Güvenlik Bakanı
S. Şide

Kültür Bakanı
C. Baban

Milli Güvenlik Konseyi

(S. Sayısı : 223)

İHTİSAS KOMİSYONUNUN TEKLİF ETTİĞİ METİN

6132 Sayılı At Yarışları Hakkında Kanunun 7 nci Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 6132 sayılı Kanunun 7 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

«Madde 7. — Bu Kanun hükümlerine aykırı olarak her şekil ve surette müşterek bahisler veya yarış piyangosu tertip ve tanzim edenler ve bunlara ait her türlü evrakı (Matbaa, teksir, daktilo, fotokopi vesair suretlerde düzenleyenler ve düzenletenler), satanlar, dağıtanlar, sattıranlar veya dağıttıranlar mahallin en büyük mülkiye amiri tarafından zabıta marifetiyle men edilip, haklarında tutulan zabıta birlikte Asliye Ceza Mahkemesine tevdi olunurlar. Oyunlara mevzu para geçici olarak müsadere edilir ve faillerin mahkûmiyeti halinde Hazineye irat kaydedilir.

Birinci fıkra hükmüne aykırı hareket edenler hakkında üç aydan iki seneye kadar hapis ve 5 000 (beşbin) liradan aşağı olmamak üzere ağır para cezası verilir.

Kanun dışı oyun bir işyerinde oynanmış veya oynatılmışsa, mahkeme bu işyerinin bir aya kadar kapatılmasına karar verir.

Suç; at sahibi, antrenör, jokey, jokey yamağı, seyis vesair yarış hizmetlileri ile işbirliği halinde işlenmiş ise, faillere verilecek hapis cezası altı aydan az olamaz.

Haklarında bu maddeden kovuşturma açılan veya hüküm verilen kimseler Komiserler Kurulu kararı ile süresiz olarak yarış yerlerine, hipodromlara ve yarışlarla ilgili mahal ve tesislere girmeleri yasaklanır.

Komiserler Kurulunca yarış yerlerine girmeleri yasaklanan kimselerin isimleri ve kimlikleri yarış müessesesi ve mahalli mülkiye amirlerine yazılı olarak bildirilir.»

MADDE 2. — Tasarının 3 ncü maddesi 2 nci madde olarak aynen benimsenmiştir.

MADDE 3. — Tasarının 4 ncü maddesi 3 ncü madde olarak aynen benimsenmiştir.

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 227

Anayasa Mahkemesine Üye Seçimi Hakkında Geçici Komisyon Raporu. (3/64, 75)

Milli Güvenlik Konseyi
Anayasa Mahkemesine Üye
Seçim Komisyonu
(3/64, 75)

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

1. Anayasa Mahkemesine Millet Meclisince seçilmesi gereken üç asıl üyelikten ikisi 1971 ve 1975 yıllarında, Cumhuriyet Senatosunca seçilmesi gereken iki asıl üyelikten birisi 18 . 7 . 1979 tarihinde boşalmış ve yerlerine seçim yapılamamıştır.

Milli Güvenlik Konseyinin 23 Nisan 1981 tarihli ve 11 numaralı kararında yeni bir duyuru ile seçimlerin yapılması, müracaatçıların Anayasa ve 1697 numaralı Kanunun öngördüğü niteliklere sahip olup olmadıklarını incelemek ve sonucunu bir raporla arz etmek üzere komisyonumuzun kurulması kararlaştırılmıştır.

2. Anayasa Mahkemesine Millet Meclisince seçilmiş üye Ahmet Salih ÇEBİ'nin 14 Mayıs 1981 tarihinde emekliye ayrılması ile boşalan asıl üyeliğe seçim yapılması ve Milli Güvenlik Konseyinin aldığı karara göre 25 Nisan 1981 tarihli ilan üzerine yapılan başvuruların bu kadro için de geçerli olduğu Milli Güvenlik Konseyi Genel Sekreterliğinin 28 Mayıs 1981 tarihli ve Kanunlar Müdürlüğü 3/75 sayılı yazıları ile bildirilmiştir.

3. Birinci maddede belirtilen boş kadrolar için 1 sayılı çizelgede, ikinci maddede sözü edilen kadro için 2 sayılı çizelgede yazılı adaylar müracaat etmişlerdir. Bu adaylardan :

a) Burhanettin KELAV 11 . 5 . 1981, İsmet OCAKÇIOĞLU 18 . 5 . 1981, Turhan Tufan YÜCE 20 Mayıs 1981 tarihli dilekçeleri ile adaylıktan vazgeçmişlerdir.

b) Avukat İlhami GÜNGÖR 15 yıllık avukatlık süresini doldurmadığı, Gebze Hâkimi Ziya SİRKEÇİOĞLU Anayasa ve Özel Kanunun öngördüğü yüksek mahkemeler hâkimi olmadığı için seçilme yeterliğine sahip bulunmamaktadırlar.

c) Şu hali ile üç boş kadro için müracaat edenlerden seçilme niteliklerine sahip olanlar 3 sayılı çizelgede, bir boş kadro için müracaat edenlerden seçilme niteliklerine sahip olanlar 4 sayılı çizelgede gösterilmişlerdir.

4. Adayların özgeçmişlerine ilişkin özel bilgiler 5 sayılı çizelgededir.

Milli Güvenlik Konseyinin takdir ve seçimlerine arz olunur.

Başkan
Muzaffer BAŞKAYNAK
Hâk. Tuğg.

Üye
Zeki GÜNGÖR
Hâk. Hv. Kd. Alb.

Üye
Edip GÜLTEKİN
Hâk. Kd. Alb.

1 SAYILI ÇİZELGE

Sıra No.	Adı ve Soyadı	Görevi
1	Mustafa GÖKALP	Ankara Barosunda Avukat
2	M. Kenan TERZİOĞLU	Anayasa Mahkemesi Yedek Üyesi
3	Dr. C. Metin ŞEKERCİOĞLU	Danıştay Üyesi
4	Dr. Yılmaz ALİEFENDİOĞLU	Anayasa Mahkemesi Yedek Üyesi
5	Doğan YAŞINKILIÇ	Ankara Barosunda Avukat
6	Orhan TÜZEMEN	Danıştay 6 ncı Daire Başkanı
7	Selâhaddin METİN	Danıştay 6 ncı Daire Üyesi
8	A. Necati ÖZDOĞAN	Orman Bölge Baş. Müd. Müş. Avukat
9	Nuran YÖRÜK	İstanbul Barosunda Avukat
10	Albbas GÖKÇE	Danıştay Üyesi
11	Arif ÇAVDAR	Ankara Barosunda Avukat
12	Feridun BALATLIOĞLU	Askeri Yargıtay Üyesi
13	Tahsin DURLU	Ankara Barosunda Avukat
14	Abdullah KÜÇÜKYILMAZ	Askeri Yargıtay Üyesi
15	Ali Rıza ÖNDER	Yargıtay Üyesi
16	İsmet OCAKÇIOĞLU	Yargıtay Üyesi
17	İlhami GÜNGÖR	Ordu Barosunda Avukat
18	Ziya SİRKEÇİOĞLU	Gebze Hâkimi
19	Prof. Dr. Turhan Tufan YÜCE	Ege Ün. Hukuk Fakültesi Dekanı
20	Burhanettin KELAV	Emekli Askeri Yargıtay Üyesi
21	Servet ŞAMLIOĞLU	Danıştay Üyesi

2 SAYILI CETVEL

Sıra No.	Adı ve Soyadı	Görevi
1	Dr. Sevim TUNÇ	Avukat
2	Servet TÜZÜN	Askeri Yargıtay Üyesi
3	Turhan ÖZTÜRK	Millet Meclisi Kanunlar Müdürlüğü Müdür Yardımcısı (Eski Avukat)

3 SAYILI ÇİZELGE

Sıra No.	Adı ve Soyadı	Görevi
1	Mustafa GÖKALP	Ankara Barosunda Avukat
2	M. Kenan TERZİOĞLU	Anayasa Mahkemesi Yedek Üyesi
3	Dr. C. Metin ŞEKERÇİOĞLU	Danıştay Üyesi
4	Dr. Yılmaz ALİFENDİOĞLU	Anayasa Mahkemesi Yedek Üyesi
5	Doğan YAŞINKILIÇ	Ankara Barosunda Avukat
6	Orhan TÜZEMEN	Danıştay 6 ncı Daire Başkanı
7	Selâhaddin METİN	Danıştay 6 ncı Daire Üyesi
8	A. Necati ÖZDOĞAN	Orman Bölge Baş. Müd. Müşavir Avukatı
9	Nuran YÖRÜK	İstanbul Barosunda Avukat
10	Abbas GÖKÇE	Danıştay Üyesi
11	Arif ÇAVDAR	Ankara Barosunda Avukat
12	Feridun BALATLIOĞLU	Askeri Yargıtay Üyesi
13	Tahsin DURLU	Ankara Barosunda Avukat
14	Abdullah KÜÇÜKYILMAZ	Askeri Yargıtay Üyesi
15	Ali Rıza ÖNDER	Yargıtay Üyesi
16	Servet ŞAMLIOĞLU	Danıştay Üyesi

4 SAYILI ÇİZELGE

Sıra No.	Adı ve Soyadı	Görevi
1	Mustafa GÖKALP	Ankara Barosunda Avukat
2	M. Kenan TERZİOĞLU	Anayasa Mahkemesi Yedek Üyesi
3	Dr. C. Metin ŞEKERÇİOĞLU	Danıştay Üyesi
4	Dr. Yılmaz ALİFENDİOĞLU	Anayasa Mahkemesi Yedek Üyesi
5	Doğan YAŞINKILIÇ	Ankara Barosunda Avukat
6	Orhan TÜZEMEN	Danıştay 6 ncı Daire Başkanı
7	Selâhaddin METİN	Danıştay 6 ncı Daire Üyesi
8	A. Necati ÖZDOĞAN	Orman Bölge Baş. Müd. Müşavir Avukatı
9	Nuran YÖRÜK	İstanbul Barosunda Avukat
10	Abbas GÖKÇE	Danıştay Üyesi
11	Arif ÇAVDAR	Ankara Barosunda Avukat
12	Feridun BALATLIOĞLU	Askeri Yargıtay Üyesi
13	Tahsin DURLU	Ankara Barosunda Avukat
14	Abdullah KÜÇÜKYILMAZ	Askeri Yargıtay Üyesi
15	Ali Rıza ÖNDER	Yargıtay Üyesi
16	Servet ŞAMLIOĞLU	Danıştay Üyesi
17	Dr. Sevim TUNÇ	Avukat
18	Servet TÜZÜN	Askeri Yargıtay Üyesi
19	Turhan ÖZTÜRK	Millet Meclisi Kanunlar Müdür Yardımcısı (Eski Avukat)

5 SAYILI ÇİZELGE

S. No.	Adı ve Soyadı	Doğum yılı	Görevi	Geçmiş Hizmetleri	Tercümeihal belgesine göre bilgiler	Niteliklere sahip olup olmadığı
1	Mustafa GÖKALP	1920	Ankara Barosunda Avukat	Subaylık - Avukatlık	1941 Harp Okulu mezunu Adli subaylık, Maarif Vekâleti Yapı İşl. Md. de Ressam kadrosu ile çalışma, 1957-1960 DDY. Mes. Lis. Öğretmenlik ve 1957'den beri Avukat	Haiz
2	M. Kenan TERZİOĞLU	1337 1921	Anayasa Mahkemesi Yedek Üyesi	C. Savcılığı, Yargıtay Üye Yrd. lığı ve Üyeliği	1942 Ank. Hukuk Fak. mezunu, çeşitli ilçelerde C. Savcılığı 1963 yılında Yargıtay üye Yard. ve Anayasa Mah. Yedek üyeliği	Haiz
3	Dr. C. Metin ŞEKERCİOĞLU	1934	Em. Danıştay Üyesi 10.6.1981 tarihinde emekli olmuştur.	Anayasa Mah. Raportörlüğü, Danıştay Üyeliği	1959 Yılı Ank. Hukuk Fak. mezunu, öğrencilikte memuriyet. Çeşitli ilçelerde, C. Savcı Yard. lığı, Anayasa Mah. Raportörlüğü, Danıştay Üyeliği ve Ceza Hukuku ve Ceza Bilim Dalında Doktora	Haiz
4	Dr. Yılmaz ALİEFENDİOĞLU	1930	Anayasa Mahkemesi Yedek Üyesi	Subaylık, Danıştay Üyeliği	1950 Harb Okulu mezunu Danıştay 6,4,7 Dairelerde Yardımcılık, Raportörlük 2,6. Dai. Başyardımcılık, Danıştay üyeliği 9,13 Daire üyeliği C. Senatosunca Anayasa Mah. Yd. Üyeliğine seçilmiştir ve hukuk Doktorası yapmıştır.	Haiz
5	Doğan YAŞINKILIÇ	1925	Ank. Barosunda Avukat	Avukatlık	1948 yılı Ank. Hukuk Fak. mezunu Elazığ 10. Tümen Yd. As. Adli Hâkimi, Jandarma Sb. Okullarında Anayasa ve İdare Hukuku öğretim görevlisi, Güneş Mat. A. Ş. de Hukuk Müşavirliği ve Avukatlık	Haiz
6	Orhan TÜZEMEN	1923	Danıştay 6 ncı Daire Başkanı	İdare Amirliği Danıştay Kanun Sözcülüğü	1945 yılı İ. Ü. Hukuk Fak. mezunu. Kaymakamlık, Vali Muavinliği, Danıştay Üyeliği, Danıştay 6. Daire Başkanı	Haiz

S. No.	Adı ve Soyadı	Doğum yılı	Görevi	Geçmiş Hizmetleri	Tercümeihal belgesine göre bilgiler	Niteliklere sahip olup olmadığı
7	Selahattin METİN	1923	Danıştay 6 ncı Daire Üyesi	Hâkimlik - Danıştay Üyeligi	1946 yılı Ank. Hukuk Fak. Mezununu, çeşitli yerlerde hakimlik, Anayasa Mahk. Raportörlüğü ve Danıştay Üyesi	Haiz
8	A. Necati ÖZDOĞAN	1934	Orman Bölge Başmüdürlüğü Müşavir Avukatı	Avukatlık	1955 yılı Ank. Hukuk Fak. mezunu, serbest avukatlık, DSİ de, ve Orman Gen. Md. birimlerinde avukatlık ve Anamur Hazine Avukatı	Haiz
9	Nuran YÖRÜK	1934	İst. Barosunda Avukat	Avukatlık	1960 yılından beri İstanbul Barosunda Avukatlık yapmaktadır.	Haiz
10	Abbas GÖKÇE	1926	Danıştay Üyesi	Hâkimlik - Danıştay Raportörlüğü	1954 yılı Ankara Hukuk Fak. Mezununu, Erciş Hâkimliği, Ünye Tapulama Hâkimliği, Ortadoğu ve Paris Amme İdaresi Ens. Eğitim. Fransız Danıştayında staj. Danıştay 2. Dai. Baş. Yard. ve Y. Seç. Krl. Üyeligi.	Haiz
11	Arif ÇAVDAR	1933	Ank. Barosunda Avukat	Subaylık - Avukatlık	1952 Kara Harb Okulu mezunu, 1959'da maluliyet nedeniyle ayrılma, 1963 A. Ü. Hukuk Fak. mezunu. 1969 da Kanada Mc. Gill Hukuk Fak. ile LL. M. dereceli tez sahibi.	Haiz
12	Feridun BALATLI-OĞLU	1931	Askeri Yargıtay Üyesi	Askeri Hâkimlik	1954 yılı Ank. Huk. Fak. mezunu Askeri Hakim - Savcı - MSB. Kanunlar Daire Bşk.da Şube Müdürü, As. Yrg. Üyeligi ve MGK GENSEK. Kanunlar Kararlar Dairesi Üyesi.	Haiz
13	Tahsin DURLU	1337	Ank. Barosunda Avukat	Hâkimlik - Avukatlık	1947 A.Ü. Hukuk Fak. mezunu, öncesinde memuriyet. Çeşitli ilçelerde C. Savcı Yrd. lığı Hukuk Hakimliği yapmış, 1957 tarihinden beri avukatlık yapıyor.	Haiz

S. No.	Adı ve Soyadı	Doğum yılı	Görevi	Geçmiş Hizmetleri	Tercümeihal belgesine göre bilgiler	Niteliklere sahip olup olmadığı
14	Abdullah KÜÇÜKYILMAZ	1931	Askeri Yargıtay Üyesi	Askeri Hâkimlik	1954 - 1977 yılları arasında Alay, Tug. Tümen, Ordu ve SYNT K.lıkları Hâkim ve Savcılık görevleri, Ank. Devlet Güvenlik Mahkemesi Üyesi.	Haiz
15	Ali Rıza ÖNDER	1918	Yargıtay Üyesi	Savcılık - Hâkimlik	1942 yılı Ank. Hukuk Fak. mezunu, çeşitli ilçelerde Savcılık görevi, Ağır Ceza mahk. Başkanlığı, Yüksek Hâkimler Kurulu Raportörlüğü, Danıştay Dava İşleri Temsilciliği ve Yargıtay 9. Daire Üyesi.	Haiz
16	Servet ŞAMLIOĞLU	1926	Danıştay Üyesi	Memuriyet - Vergiler Temyiz Komisyonu Bşk.	Maliye Bakanlığında memuriyet, Vergi İtiraz Kom. Raportörlüğü, Gelirler Gnl. Md. Yrd. dış görev Başmüşavirlik Vergiler Temyiz Kom. Bşk.lığı	Haiz
17	Dr. Sevim TUNÇ	1927	Avukat		Hukuk Fak. Asistanlık, çeşitli Devlet Kurumlarında Müşavir Avukatlık, M. E. B. Ticaret ve Turizm Yüksek Okulunda Öğretim Görevlisi, Kamu Hukuku Doktoru.	Haiz
18	Servet TUZUN	1928	Askeri Yargıtay Üyesi	Askeri Hâkimlik	1950 A. Ü. Huk. Fak. mezunu Çeşitli kademelerde Askeri Hâkimlik, Yüksek Soruşturma Kurulu, Yüksek Adalet Divanında Savcı Yardımcılığı ve 1968 yılından bu yana Askeri Yargıtay Üyesi.	Haiz
19	Turhan ÖZTÜRK	1931	Millet Meclisi Kanunlar Md. Yrd.	Avukatlık - Memurluk	Ankara ve Aydın Barolarında avukatlık yapmış, TBMM Dilekçe Karma Komisyonunda ve Kanunlar Md.lüğü Raportörlüğünde görev almış, 1974 yılında Müdür yardımcılığına atanmıştır. Halen MG GEN-SEK Müracaat ve Şikâyetleri İnceleme Dairesinde görev yapmaktadır.	Haiz

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ S. Sayısı : 229

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti Arasında «Trakya'da ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli Hakkında Anlaşma» ile «Trakya Hududunda ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut İşaretlerinin Muhafazası, Kontrolü, Bakımı, Onarımı ve İhyası Hakkında Protokol» un Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ve İhtisas Komisyonu Raporu.
(1/175)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar Tetkik Dairesi

Başkanlığı

Sayı : 101 - 804/01992

7 Nisan 1981

MİLLİ GÜVENLİK KONSEYİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 27 : 3 . 1981 tarihinde kararlaştırılan, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti Arasında «Trakya'da ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli Hakkında Anlaşma» ile «Trakya Hududunda ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut İşaretlerinin Muhafazası, Kontrolü, Bakımı, Onarımı ve İhyası Hakkında Protokol» un Onaylanmasının Uygun Bulduğuna İlişkin Kanun Tasarısı ile gerekçesi ekli olarak gönderilmiştir.

Gereğini emirlerine arz ederim.

Bülend Uluşu

Başbakan

GEREKÇE

Trakya bölgesindeki Türk - Yunan hududuna ilişkin olarak 7 Aralık 1971 tarihinde Ankara'da imzalanmış bulunan belgeler arasında, hududun yeniden işaretlenmesini düzenleyen protokoller yanında, hudut işaretlerinin bakımı ve korunması hakkında bir Protokol ile hudut olaylarının önlenmesi esaslarını tespit eden bir Anlaşma da bulunmaktadır.

Söz konusu Protokol ve Anlaşma, hududun yeniden işaretlenmesine ilişkin protokollerin tamamlayıcı birer unsurunu teşkil etmekte ve bir yandan dikilecek yeni hudut işaretlerinin korunması, onarımı ve bakımı hakkında diğer yandan da çıkabilecek hudut olaylarının önlenmesi ve halli konusunda geçmiş deneylerden edinilen bazı esaslar getirmektedirler.

Bu belgelerin onaylanması ve yürürlüğe konulması suretiyle hududun yeniden işaretlenmesinin sağlayacağı yararların uzun vadede de devamı ve meydana gelebilecek hudut olaylarının önceden belirlenmiş esaslarla sıratle çözüme ulaştırılması mümkün olabilecektir.

İhtisas Komisyonu Raporu

TC

Milli Güvenlik Konseyi

İhtisas Komisyonu

Esas No. : 1/175

Karar No. : 51

7 Mayıs 1981

Milli Güvenlik Konseyi Başkanlığına

«Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti Arasında «Trakya'da ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli Hakkında Anlaşma» ile «Trakya Hududunda ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut İşaretlerinin Muhafazası, Kontrolü, Bakımı, Onarımı ve İhyası Hakkında Protokol» ün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı Komisyonumuzda incelendi.

Tasarının gerekçesinde de geniş bir şekilde açıklandığı üzere 1969 yılında başlayan Türk - Yunan hududunu yeniden işaretleme Ortak Komisyonu; 7 Aralık 1971 yılında ATİNA'da imzaladığı Trakya hududunun işaretlenmesi hakkında Anaprotokol ile buna ekli 3 adet teknik, idari ve hudut işaretlerinin korunması, kontrolü, bakımı ve ihyası hakkında protokol ile Trakya'da ve Meriç Nehrinin denize döküldüğü bölgede hudut olaylarının önlenmesi ve çözümlenmesi hakkındaki anlaşma ile son bulmuştur.

Bu protokollardan Anaprotokol ile ekleri Teknik ve İdari protokollarin onaylanması 29.3.1979 tarih ve 2220 sayılı Kanunla uygun bulunmuş, hudut işaretlerinin muhafazası, bakımı, kontrolü ve yenilenmesine ilişkin protokol ile hudut olaylarının önlenmesi ve çözümü Anlaşması, Millet Meclisi Dışişleri Komisyonunda görüşülüp kabul edildikten sonra Millet Meclisi Gündemine girmiş, Yasama Meclislerinin çalışmaması nedeniyle de yasalasamamıştır.

Türkiye'nin taraf olduğu anlaşmaların Milli Güvenlik Konseyince onaylanması ile ilgili çalışmalar esnasında sözü edilen protokol ve anlaşma tekrar ele alınmıştır. İlgililer ile yapılan görüşmelerde; Meriç Nehrinin denize döküldüğü bölgede deniz yan hududunun 1926 Protokolu ve eklerine göre yeniden tespitinin mahzurlarından dolayı 1979 yılında onaylanması 2220 sayılı Kanun ile uygun bulunan Anaprotokol ve eklerinin Bakanlar Kurulunca onaylanmasından şimdilik vazgeçildiği öğrenilmiştir.

4 - 5 ARALIK 1980 tarihlerinde ATİNA'da Türk ve Yunan Dışişleri Genel Sekreterleri arasında yapılan görüşmelerde, 1971 Anaprotokolu ve eklerinin, deniz sınırları bir yana bırakılarak diğer hükümlerinin yürürlüğe konması konusunda anlaşmaya varılamadığı; daha önce tespit edilen mahzurlara rağmen, ileride yapılacak görüşmelerde aleyhimize mevcudiyeti tespit edilen deniz yan hududu konusunun, Sovyetler Birliği ile yapılan anlaşmada olduğu gibi, telafi edilebileceği belirtilerek, 2220 sayılı Kanun gereği Anaprotokol ve eklerinin Bakanlar Kurulunca onaylanması, hudut işaretlerinin muhafazası, kontrolü, bakımı, onarımı ve ihyası hakkındaki protokol ile hudut olaylarının önlenmesi hakkındaki anlaşmanın da onaylanmak üzere Milli Güvenlik Konseyine sevk edilmesi teklif edilmektedir.

Bakanlar Kurulu 27.3.1981 tarihinde 8/2622 sayılı kararı ile Anaprotokol ve ekleri Teknik ve İdari protokolları onaylanmış bulunmaktadır.

Türkiye ve Yunanistan arasında Hududun yeniden işaretlenmesi konusunda 7 ARALIK 1971'de hazırlanan Anaprotokol ve ekleri Teknik ve İdari protokollar konusunun esasını teşkil etmektedir. Bunların Bakanlar Kurulunca onaylanmış olması, belirlenen mahzurların ileride yapılacak görüşmelerde ortadan kaldırılacağı kanaatine varılmış olmasını gerektirir.

Bu protokol ve anlaşma, bir bütünün parçalarını teşkil etmektedir. Esasa taalluk eden hükümler kabul edildiğine göre, bunların da onaylanması Komisyonumuzca uygun mütalaa edildiğinden tasarı olumlu bulunmuş ve maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Tasarının 1, 2 ve 3 ncü maddeleri uygun görülerek Komisyonumuzca benimsenmiştir, Milli Güvenlik Konseyinin onayına arz olunur.

Başkan
Cumhur EVCİL
Kur. Alb.

Başkan Yardımcısı
Altan ATEŞ
Muh. Yb.

Başkan Yardımcısı
Diğer İNCE
Kur. Bnb.

Üye
Ahmet ÖZTEKER
Kur. Bnb.

Üye
Selim OKÇAY
Kur. Bnb.

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti Arasında «Trakya'da ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli Hakkında Anlaşma» ile «Trakya Hududunda ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut İşaretlerinin Muhafazası, Kontrolü, Bakımı Onarımı ve İhyası Hakkında Protokol» un onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Tasarısı

MADDE 1. — 7 Aralık 1971 tarihinde Ankara'da imzalanmış olan Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti arasında «Trakya'da ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut Olaylarının Önlenmesi ve Halli Hakkında Anlaşma» ile «Trakya Hududunda ve Meriç Nehrinin Denize Döküldüğü Bölgede Hudut İşaretlerinin Muhafazası, Kontrolü, Bakımı, Onarımı ve İhyası Hakkında Protokol» un onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu Kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

27 . 3 . 1981

Başbakan <i>B. Uluşu</i>	Devlet Bak. - Başbakan Yrd. <i>Z. Baykara</i>	Devlet Bak. - Başbakan Yrd. <i>T. Özal</i>
Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. İ. Öztrak</i>	Devlet Bakanı <i>M. Özgünes</i>	Devlet Bakanı <i>Prof. Dr. M. N. Özdaş</i>
Adalet Bakanı <i>C. Menteş</i>	Milli Savunma Bakanı <i>Ü. H. Bayülken</i>	İçişleri Bakanı <i>S. Çetiner</i>
Dışişleri Bakanı <i>İ. Türkmen</i>	Maliye Bakanı <i>K. Erdem</i>	Milli Eğitim Bakanı <i>H. Sağlam</i>
Bayındırlık Bakanı <i>Dr. T. Önalp</i>	Ticaret Bakanı <i>K. Cantürk</i>	Sağlık ve Sosyal Yrd. Bakanı <i>Prof. Dr. N. Ayanoğlu</i>
Gümrük ve Tekel Bakanı <i>R. Baturalp</i>	Ulaştırma Bakanı <i>N. Özgür</i>	Tarım ve Orman Bakanı <i>Prof. Dr. S. Özbek</i>
Çalışma Bakanı <i>Prof. Dr. T. Esener</i>	Sanayi ve Teknoloji Bakanı V. <i>K. Cantürk</i>	Enerji ve Tabii Kay. Bakanı V. <i>Prof. Dr. M. N. Özdaş</i>
Turizm ve Tanıtma Bakanı <i>İ. Evliyaoğlu</i>	İmar ve İskân Bakanı <i>Dr. Ş. Tüten</i>	Köy İşleri ve Koop. Bakanı <i>M. R. Güney</i>
Gençlik ve Spor Bakanı <i>V. Özgül</i>	Sosyal Güvenlik Bakanı <i>S. Şide</i>	Kültür Bakanı <i>C. Baban</i>

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE YUNANİSTAN KRALLIK HÜKÜMETİ ARASINDA
«TRAKYA'DA VE MERİÇ NEHRİNİN DENİZE DÖKÜLDÜĞÜ BÖLGEDE» HUDUT OLAYLARI-
NIN ÖNLENMESİ VE HALLİ HAKKINDA ANLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti, 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan Anlaşması ile 3 Kasım 1926 tarihli Protokol ve ekleriyle tespit edilmiş bulunan Türk - Yunan hudut hattı boyunca sükûneti temin ve iki memleket arasındaki dostluk ve iyi komşuluk ilişkilerini daha da geliştirmek amacıyla, hudut olaylarının önlenmesi, vukuu halinde bunların süratle tetkik ve halli için aşağıdaki hükümlerde mutabık kalmışlardır :

MADDE - I

Taraflar, 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan Anlaşması ile 3 Kasım 1926 tarihli Protokol ve ekleriyle tespit edilmiş bulunan Türk - Yunan hududunda, her türlü hudut olaylarının önlenmesi ve süratle halli için bu Anlaşma hükümlerinin yerine getirilmesi hususunda lüzumlu bütün tedbirleri alacaklar ve bu Anlaşma hükümlerini hududun korunması ile görevli makamlarına ve hudut civarındaki halka duyuracaklardır.

MADDE - II

Bu anlaşmada yer alan hudut olayları deyiminden aşağıdaki olaylar anlaşılır :

- 1) Hudut işaretlerinin yerlerinin değiştirilmesi, hasara uğratılması veya tahribi,
- 2) İnsanların (kasten veya yanlışlıkla), hayvanların veya taşıt araçlarının hududu usulsüz geçmeleri,
- 3) Hudut hattını aşacak her türlü ateşlerin yapılması,
- 4) İki memleket arasındaki hava hududunun Taraflara ait her çeşit hava araçları ile ihlal edilmesi,
- 5) Hududun her iki tarafında bulunan şahısların bir taraftan diğer tarafa müteveccih konuşmaları, işaretleşmeleri, veya herhangi bir şekilde birbirlerini tahrik, tehdit veya tahkir etmeleri,
- 6) Diğer Tarafa zarar verecek yangın çıkarılması,
- 7) Diğer taraf arazisinin fotoğraf veya filminin çekilmesi veya herhangi bir araçla aydınlatılması,
- 8) Her türlü propaganda vasıtası ile diğer Taraf arazisine yöneltilmiş propaganda faaliyetinde bulunulması,
- 9) Her türlü kaçakçılık faaliyeti,
- 10) Meriç ve Arda nehirlerinin hudut teşkil ettikleri bölgelerde bu nehirler üzerinde yüzer araçlarla geceleri su ürünleri avlanması,
- 11) Hudut hattından itibaren 200 metre mesafe dahilinde hudut hattını geçmesini önleyici tedbir alınmadan, nezaretçisiz hayvan bırakılması,
- 12) Hududu geçmek suretiyle veya geçmeden ika edilen katil, yaralama, hırsızlık ve diğer tecavüzi fiitler,
- 13) Sularla ilgili Anlaşma ve protokollerin her türlü ihlali ile bunlara aykırı inşaat yapılması,
- 14) Meriç nehrinin denize döküldüğü bölgede karşı Tarafın karasuları içinde deniz ve denizaltı servetinden müsaade almadan faydalanmak,
- 15) Yukarıda sayılan hudut olaylarına ilaveten yetkili hudut Komisyonlarınca müştereken hudut olayı olarak nitelendirilecek diğer olaylar.

MADDE - III

Türk - Yunan hudut hattı boyunca, hudut olaylarının önlenmesi amacıyla Taraflar aşağıdaki hususları dikkate alacaklardır :

- 1) Hudut işaretlerinin yerlerinin değiştirilmesini, hasara uğratılmasına veya tahrip edilmesini önleyeceklerdir.

2) İnsanların (kasten veya yanlışlıkla), hayvanların veya taşıt araçlarının hududu usulsüz geçmelerini önleyeceklerdir.

3) Hudut hattını aşacak her türlü atışların yapılmasını yasaklayacaklardır.

4) İki memleket arasındaki hava hududunun Tarafların her çeşit hava araçları ile ihlâl edilmesini yasaklayacaklardır. Söz konusu hava araçlarının hudut hattına iki (2) kilometreden daha az bir mesafede uçuş yapmalarını yasaklayacaklardır.

(Harita almak ve tarımsal maksatlar dolayısıyla iki (2) kilometreden daha az bir mesafede uçuş yapmak söz konusu olan hallerde, bu husus, Taraflarca ve diplomatik kanaldan tespit edilir.

Zelzele, sel, tipi, toprak kayması ve diğer olağanüstü hallerde, Taraflarca hudut makamlarına haber verilerek şartıyla, hava araçları ile hudut hattının üzerine kadar ve bin (1 000) metre yüksekliği aşmamak üzere uçuşlar yapılabilir.)

5) Hududun her iki tarafında bulunan şahısların bir taraftan diğer tarafa müteveccih konuşmalarını, işaretleşmelerini veya herhangi bir şekilde birbirlerini tahrik, tehdit veya tahkir etmelerini önleyeceklerdir.

6) Bir Tarafın arazisinde bir yangın vukuunda, bu yangının diğer Taraf arazisine yayılmasını önleyeceklerdir.

7) Diğer Taraf arazisinin fotoğrafının veya filminin çekilmesini ve maksatlı olarak aydınlatılmasını önleyeceklerdir.

8) Her türlü propaganda vasıtası ile diğer Taraf arazisine yöneltilmiş propaganda faaliyetinde bulunulmasını önleyeceklerdir.

9) Türk - Yunan hududunda her türlü kaçakçılığı önleyeceklerdir.

10) a) Meriç ve Arda nehirlerinin hudut teşkil ettikleri bölgelerde, bu nehirler üzerinde yüzer araçlarla geceleri su ürünleri avlanmasını önleyeceklerdir.

b) Meriç nehrinin denize döküldüğü hudut bölgesinde, diğer Tarafın karasuları içinde su ürünlerinin avlanmasını önleyeceklerdir.

11) Hudut hattından itibaren ikiyüz (200) metre mesafe dahilinde, hudut hattını geçmesini önleyici tedbir alınmadan nezaretçisiz hayvan bırakılmasını önleyeceklerdir.

12) Hududu geçmek sureti ile veya geçmeden ika edilen katil yaralama, hırsızlık ve diğer tecavüzi fiilleri önleyeceklerdir.

13) Tesadüfen veya zorunlu nedenler yüzünden, bir Taraf arazisinden diğer Taraf arazisine geçen hayvanları, mal ve eşyayı muhafaza ve iade edeceklerdir.

14) Taraflar Türk - Yunan hududunun daha belirgin hale getirilmesi için lüzum görülen tedbirleri müştereken alacaklardır.

15) Taraflar herhangi bir bulaşıcı hastalığın veya bir bitki hastalığının ortaya çıkması halinde, hastalığın diğer memlekete sirayetini önlemek için mevcut bütün tedbirleri alacak ve diğer Tarafı bu durumdan hemen haberdar edeceklerdir.

16) Hudut hattı yakınlığında, organize edilmiş süreli avı yapılması istenen hallerde, Taraflarca uygun görüldüğü takdirde, karşı Tarafın yetkili makamlarına bilgi vereceklerdir.

17) Taraflar, bu Anlaşmanın 2 nci maddesinin 15 inci fıkrasına giren hallerde yukarıda belirtilmiş olan tedbirlerden gayri, uygun görecekları diğer tedbirleri de müştereken alabilirler.

MADDE - IV

Bu Anlaşmada sözü geçen hudut olaylarını müştereken tetkik ve halletmek üzere Taraflarca aşağıdaki Komisyonlar görevlendirilmiştir :

- 1) Birinci derecede, Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonları,
- 2) İkinci derecede, Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu,
- 3) Türk - Yunan Yüksek Hudut Komisyonu.

MADDE - V

1) Türk - Yunan Yüksek Hudut Komisyonu Taraf heyetlerinden her biri, bir başkan, en fazla altı (6) üye ve görüşülecek konu ile ilgili olarak dördü (4) geçmemek üzere eşit sayıda müşavir üyeden teşekkül eder. Taraf heyetlerinde ayrıca lüzumu kadar sekreter ve tercüman bulunur.

2) Türk - Yunan Yüksek Hudut Komisyonu, her iki senede bir, sıra ile her iki Taraf ülkesinde olmak üzere, olağan toplantısını yapar. Toplantının yeri, tarihi ve gündemi ile toplantıya katılacakların adları ve sıfatları Taraflar arasında diplomatik kanaldan tespit edilir.

3) Türk - Yunan Yüksek Hudut Komisyonu gerekli hallerde ve taraflardan birinin teklifi ile olağanüstü toplantılarda yapar. Olağanüstü toplantılar, toplantıya teklif eden Taraf, bu teklifiyle birlikte toplantının gündemini, yerini, tarihini ve Heyetinin kuruluş tarzını diğer Tarafa bildirir. Davet edilen Taraf bu davete en kısa zamanda Heyetinin kuruluş tarzını da belirtmek suretiyle cevap verir.

4) Türk - Yunan Yüksek Hudut Komisyonu üyeleri ile Komisyona dahil diğer ilgili şahıslar hududu pasaport ile geçerler.

Hudut civarında yapılacak olağanüstü toplantılarda ise, hudut makamlarına hitaben verilecek belgeye göre hudut pasaportsuz geçilebilir.

MADDE - VI

Türk - Yunan Yüksek Hudut Komisyonunun yetki çerçevesine giren işler şunlardır :

- 1) Bu Anlaşma hükümlerinin uygulanmasını sağlayacak gerekli kararları alır ve Anlaşmanın daha etkili bir şekilde uygulanmasını sağlamak için Taraf Hükümetleri nezdinde tekliflerde bulunur.
- 2) Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu tarafından halledilemeyip, kendisine havale edilen hudut ihtilafları hakkında karar verir,
- 3) Hudut işaretlerinin muhafazası, kontrolü, bakımı, onarımı ve ihyası hakkında akd olunacak Protokol hükümlerinin uygulanmasını sağlayacak kararları alır.
- 4) Bu Anlaşmanın uygulanmasından doğan aksaklıkları giderici tedbirleri alır.
- 5) Kendi çalışma usulleri hakkında hükümler koyar.
- 6) Üzerinde mutabakata varılamayan meselelerin halli için, bunları diplomatik kanala intikal ettirmek üzere Hükümetlerine arz ederler.

MADDE - VII

1) Türk - Yunan Yüksek Hudut Komisyonunun kararları ittifakla alınır ve ikisi Türkçe ikisi de Yunanca olmak üzere dört aslı nüsha şeklinde düzenlenen bir protokola dercedilir. Hukuki bakımdan aynı değeri taşıyan bütün nüshalar her iki Heyet Başkanı tarafından imzalanır. Heyetler Türkçe ve Yunanca metinlerden birer nüsha alırlar.

2) Herhangi bir meselenin tetkiki sırasında görüş ayrılığı meydana gelirse, her iki Tarafın görüşleri bir protokola kaydedilir.

3) Türk - Yunan Yüksek Hudut Komisyonu kararları, Tarafların iç hukukuna göre, yetkili mercilerinin onayına sunulur.

MADDE - VIII

1) Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu Taraf heyetlerinden her biri, bir başkan, üç (3) üye ve görüşülecek konu ile ilgili olarak dördü (4) geçmemek üzere eşit sayıda müşavir üyeden teşekkül eder. İhtiyaç olduğu hallerde Komisyona üye olarak deniz temsilcisi katılabilir. Taraf heyetlerinde ayrıca bir sekreter ve bir tercüman bulunur.

2) Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu nezdindeki Türk Komisyonunun merkezi Edirne'dir ve başkanı Edirne Valisidir. Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu nezdindeki Yunan Komisyonunun merkezi Alexandroupolis'tir ve başkanı Yunan İç mevzuatına göre tespit olunan yetkili makamdır.

3) Taraflarca Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonuna tayin kılınan Taraf başkanlarının adı, soyadı ve sıfatı Anlaşmanın yürürlüğe girdiği tarihten itibaren otuz (30) gün zarfında diplomasi yoluyla karşılıklı olarak bildirilir. Başkanlar arasında vuku bulacak değişiklikler de aynı kanaldan bildirilecektir. Komisyon üyelerinin isim ve sıfatları ve bunlarda meydana gelecek her türlü değişiklik başkanlar tarafından karşılıklı olarak bildirilir.

4) Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu sıra ile iki Taraf ülkesinde olmak üzere altı ayda bir olağan toplantı yapar. Bu konudaki davetiye, davet eden Komisyon Başkanı tarafından teklif olunan gündem ile birlikte, katı toplantı tarihini, toplantıya katılacakların isim ve sıfatlarını muhtevi olarak toplantı için kararlaştırılan tarihten en az bir ay evvel, diğer Taraf Komisyon başkanına gönderilir. Davet olunan Komisyon başkanı, davetiyenin kendisine tebliği tarihinden en geç on (10) gün zarfında cevap verir. Olağan toplantılarda Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu müteakip olağan toplantının yerini ve takribi tarihini tespit eder.

5) Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu gerekli hallerde ve Taraflardan birinin davetiyle olağanüstü toplantılar da yapar. Olağanüstü toplantıyı isteyen Komisyon başkanı bu isteğini karşı Taraf Komisyon başkanına bildirir ve toplantıya katılacakların isim ve sıfatları ile toplantının gündemini, yerini, katı tarihini ve hududu geçiş yeri ile saatini açıklar. Toplantı teklifi, toplantıdan en az (3) gün evvel karşı Tarafa bildirilmiş olmalıdır. Bu teklif alındığından itibaren kırksekiz (48) saat içinde cevaplandırılmalıdır. Gereken hallerde bu süreler Tarafların mutabakatı ile kısaltılabilir. Olağanüstü toplantılarda, Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu ittifakla alacağı bir kararla gündemde bulunmayan herhangi bir meseleyi de tetkik ve halledebilir.

6) Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu toplantılarına katılanlar, hududu, Komisyon başkanlarınınca tasdik olunacak özel belgelere istinaden geçerler. Bu belgelerin şekli Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu çalışma talimatında tespit olunur.

7) Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu ilk toplantısında mektup teatisi ve olağan toplantılar için huduttan geçiş noktaları ile bunların usullerini bir protokol ile tespit eder.

8) Üniformalı şahıslar toplantılara resmi kıyafetleri ile katılabilirler olağanüstü toplantılarda bu şahıslar tabancalarını da yanlarında taşıyabilirler.

MADDE - IX

Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonunun yetki çerçevesine giren işler şunlardır :

1) Bu Anlaşma hükümlerini, Türk - Yunan Yüksek Hudut Komisyonu ile kendi kararlarını uygular ve takip eder.

2) Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonlarının intikal ettirdiği meseleleri inceler ve bir karara bağlar.

3) Hudut olaylarının yerinde incelenmesi, Taraflardan birinin teklifi ve diğer Tarafın mutabakatı ile yapılır.

Yerinde inceleme, olay hangi Tarafın arazisinde cereyan etmişse o Tarafça yönetilir.

4) Ele alınacak hudut olaylarında sorumluları ve bunların sorumluluk dereceleri ile ödenecek tazminat miktarını tespit ederek, nihai hal şekli hakkında her iki Hükümetin yetkili makamlarına tanzim edecekleri protokolleri gönderir.

- 5) Hudut işaretlerinin muhafazası, kontrolü, bakımı, onarımı ve ihyası ile ilgili işleri düzenler ve gerekli tedbirleri alır.
- 6) Anlaşmanın daha etkili bir şekilde tatbikini sağlamak için Türk - Yunan Yüksek Hudut Komisyonuna gerekli tekliflerde bulunur ve halledemediği veya yetkisi dışında gördüğü meseleleri bu Komisyona veya lüzumu halinde diplomatik kanala intikal ettirmek üzere Hükümetlerine sunar.
- 7) Gerek kendi gerek Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonlarının çalışma talimatını ve lüzumlu protokol örnekleri ile diğer belgeleri hazırlar.
- 8) XI nci maddenin 2 nci fıkrasındaki hususları yerine getirir.

MADDE - X

- 1) Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonunun kararları üttifakla alınır ve ikisi Türkçe ikisi Yunanca dört (4) asli nüsha olarak düzenlenen müşterek bir protokola kaydedilir. Hukuki bakımdan aynı değeri taşıyan bütün nüshalar her iki Heyet başkanı tarafından imzalanır. Heyetler Türkçe ve Yunanca metinlerden birer nüsha alırlar.
- 2) Herhangi bir meselenin tetkiki sırasında, görüş ayrılığı meydana gelirse, her iki Tarafın görüşleri protokollara kaydedilir.
- 3) Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu tarafından düzenlenen protokollar imzadan sonra yürürlüğe girer.
- 4) Taraplardan birinin yapılan davete icabet etmemesi halinde tek taraflı bir tutanak düzenlenir ve bu tutanak diğer Tarafa gönderilir.

MADDE - XI

- 1) Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonları Taraf Heyetlerinden her biri, bir başkan, iki (2) üye ve görüşülecek konu ile ilgili olarak üçü (3) geçmemek üzere eşit sayıda müşavir üyeden teşekkül eder. İhtiyaç olduğu hallerde, Komisyona üye olarak birer deniz temsilcisi katılabilir. Taraf heyetlerinde ayrıca bir sekreter ve bir tercüman bulunur. Türk Kısım Karma Hudut Komisyonları başkanları hudut kaymakamlarından ve Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonları başkanları Yunan iç mevzuatına göre tespit olunan yetkili makamlardan teşekkül eder.
- 2) Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu, yapacağı ilk toplantıda, Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonlarının adedini, sorumluluk sahalarını, merkezlerini, her birinin Başkanının sıfatını, olağan toplantı yerleri ile mektup teati noktaları ve teati şeklini tespit eder. Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu Başkanları bu konuda vaki olacak her türlü değişikliği doğrudan doğruya birbirlerine bildireceklerdir.
- 3) Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonları sıra ile iki Taraf ülkesinde olmak üzere altı ayda bir ve Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonunun toplantısından bir ay önce toplanırlar. Bu konudaki davetiye, davet eden Komisyon başkanı tarafından teklif olunan gündem ile birlikte, katı toplantı tarihini, toplantıya katılacakların isim ve sıfatlarını muhtevi olarak, toplantı için kararlaştırılan tarihten en az onbeş (15) gün evvel, diğer Taraf Komisyon başkanına gönderilir. Davet olunan Komisyon başkanı, davetiyenin kendisine tebliği tarihinden en geç beş (5) gün zarfında cevap verir.
- Olağan toplantılarda Türk - Yunan Kısım Karma Hudut komisyonları müteakip toplantılarının yerini ve takribi tarihini tespit ederler.

- 4) Hudut olayları cereyan etmesi halinde, Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonları, Taraplardan birinin daveti üzerine kendi arazisinde ve göstereceği yerde olağanüstü toplantı yaparlar. Toplantı, davetiyenin alınmasından itibaren yirmidört (24) saatten geç olmamak üzere mümkün olan en kısa zamanda yapılır. Olağanüstü toplantıyı isteyen Taraf Komisyon başkanı bu isteğini diğer Taraf Komisyon başkanına bildirir ve olayın kısa bir tarifini ve toplantıya katılacakların isim ve sıfatları ile toplantının gündemini, yerini, tarihini ve hududu geçiş yeri ile saatini açıklar.

- 5) Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonları toplantılarına katılanlar hududu VIII nci maddenin 6 ncı fıkrasında öngörülen usul ve belgelere istinaden geçerler.
- 6) Hududu geçme tarih ve saati en az oniki (12) saat önce diğer Taraf hudut makamlarına bildirirler. Geçiş noktalarına diğer Taraf hudut makamı bir temsilci gönderir.
- 7) Üniformalı şahıslar toplantılara resmi kıyafetleri ile katılabilirler. Olağanüstü toplantılarda bu şahıslar tabancalarını da yanlarında taşıyabilirler.

MADDE - XII

Türkiye - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonlarının yetki çerçevesine giren işler şunlardır :

- 1) Kendi bölgelerinde işbu Anlaşma hükümlerini, Türk - Yunan Yüksek Hudut Komisyonu, Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu ve kendi kararlarını uygular ve takip ederler.
- 2) Kendi bölgelerinde vuku bulan hudut olaylarını inceler ve karara bağlarlar.
- 3) Hudut olaylarının yerinde incelenmesi, Taraflardan birinin teklifi ve karşı Tarafın mutabakatı ile yapılır. Yerinde inceleme, olay hangi Tarafın arazisinde cereyan etmişse o tarafca yönetilir.
- 4) Ele alınacak hudut olaylarında sorumluları ve bunların sorumluluk dereceleri ile ödenecek tazminat miktarını tespit ederek, mal şekli hakkında Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonuna tanzim edecekleri protokolleri gönderirler.
- 5) Vuku bulan olaylarda müştereken yapılacak incelemenin sonuna kadar maddi delillerin muhafazası için gerekli tedbirleri alırlar.
- 6) Bu Anlaşma hükümlerine göre insan, hayvan, taşıt aracı ve eşyayı teslim eder ve teslim alırlar.
- 7) Hudut işaretlerinin muhafazası, kontrolü, bakımı, onarımı ve ihyası ile ilgili işleri yaparlar.
- 8) Halledemedikleri veya yetkileri dışında gördükleri meseleleri Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonuna intikal ettirirler.
- 9) Müşterek toplantı gerektirmeyen hudut olayları, Başkanların mutabakatı neticesinde kendi aralarında yazışma ile halledilebilir.

MADDE - XIII

- 1) Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonlarının kararları ittifakla alınır ve ikisi Türkçe ikisi Yunanca dört asli nüsha olarak düzenlenen müşterek bir protokola kaydedilir. Hukuki bakımdan aynı değeri taşıyan bütün nüshalar her iki heyet başkanı tarafından imzalanır. Heyetler Türkçe ve Yunanca metinlerden birer nüsha alırlar.
 - 2) Herhangi bir meselenin tetkiki sırasında, görüş ayrılığı meydana gelirse, her iki Tarafın görüşleri protokollere kaydedilir.
 - 3) Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonları tarafından düzenlenen Protokollar imzadan sonra yürürlüğe girer.
- Taraflardan birinin yapılan davete icabet etmemesi halinde tek taraflı bir tutanak düzenlenir ve bu tutanak diğer Tarafa gönderilir.

MADDE - XIV

- 1) Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonları, Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu ve Türk - Yunan Yüksek Hudut Komisyonuna dahil şahıslar bu Anlaşmada derpiş edilen görevleri gereğince diğer Taraf arazisinde buldukları sırada diploması imtiyaz ve muafiyetinden yararlanırlar.
- 2) Taraflar, kendi ülkelerine gelen diğer Taraf heyetine dahil şahıslara gereken bütün kolaylıkları gösterirler ve bunların kendi makamları ile haberleşmesine yardımcı olurlar.
- 3) Bu maddenin 1 nci fıkrasında sözü edilen şahısların, görevleri bitiminde geri getirmek kaydıyla şahsi eşyaları ve görevleri gereğince karşı Taraf arazisine götürecekleri eşya, mal, ve taşıt araçları her türlü vergi, rüsüm v.s.'den muaftırlar.

4) Taraflar, kendi hudut heyetlerinin diğer Taraf topraklarındaki çalışmalarını sırasındaki masraflarını kendileri karşılarlar.

MADDE - XV

1) Bu Anlaşma onaylama belgelerinin teatis tarihinden itibaren otuz (30) gün sonra yürürlüğe girecektir ve geçerlik süresi beş yıldır. Taraflardan biri Anlaşma müddetinin sona ermesinden en az altı (6) ay önce onu feshetmek veya değiştirmek istediğini diğer Tarafa bildirmediği takdirde, Anlaşma müteakip beş yıllık süreler için kendiliğinden uzatılmış sayılır.

2) Bu Anlaşma ikisi Türkçe, ikisi Yunanca olmak üzere dört asli nüsha halinde düzenlenmiş, imzalanmış ve her iki lisandan birer nüsha Taraflar arasında teati olunmuştur. Bütün asli nüshalar aynı derecede geçerlidir.

Ankara, 7 Aralık 1971

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ

ADINA

(İmza)

Reha AYTAMAN

Dışişleri Bakanlığı

Kıbrıs - Yunanistan Dairesi

Genel Müdür Yardımcısı

YUNANİSTAN KRALLIK HÜKÜMETİ

ADINA

(İmza)

Petros MOLYVIATIS

Yunanistan'ın Ankara Büyükelçiliği

Müsteşarı

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE YUNANİSTAN KRALLIK HÜKÜMETİ ARASINDA
«TRAKYA HUDUDUNDA VE MERİÇ NEHRİNİN DENİZE DÖKÜLDÜĞÜ BÖLGEDE» HUDUT
İŞARETLERİNİN MUHAFAZASI, KONTROLÜ, BAKIMI, ONARIMI VE İHYASI HAKKINDA
PROTOKOL

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti 24 Temmuz 1923 tarihli Lozan Andlaşması ile 3 Kasım 1926 tarihli Protokol ve ekleriyle tespit edilmiş bulunan ve 7 Aralık 1971 tarihli Anaprotokol ve ekleriyle işaretlenecek Trakya hududundaki ve Meriç nehrinin denize döküldüğü bölgedeki hudut işaretlerinin muhafazası, kontrolü, bakımı, onarımı ve ihyası usullerini düzenlemek arzusu ile aşağıdaki hükümlerde mutabık kalmışlardır :

MADDE - I

Bu Protokolde öngörülen kara, nehir ve deniz hudut işaretleri, Türk - Yunan Hududunun İşaretleme Müşterek Komisyonun, hudut işaretlerinin tariflerini, uygulama projelerine göre teknik evsaflarını ve numaralama sistemlerini gösteren belgelerindeki işaretlerdir.

MADDE - II

Taraflar, hudut işaretlerini ve hudut haritalarının yapımı ile hudut hattının işaretlenmesine esas teşkil eden nirengi noktalarını muhafaza etmek, yerlerinin değiştirilmesini, tahribini veya hasara uğratılmasını önlemek üzere gerekli tedbirleri alırlar.

MADDE - III

1) Kara ve nehir hududundaki hudut işaretlerinin muhafazası, kontrolü, bakımı, onarımı ve ihyası aşağıdaki şekilde yapılır :

a) Hudut hattı üzerinde bulunan tek numaralı esas hudut işaretleri Türkiye, çift numaralı olanlar ise, Yunanistan tarafından yapılır,

b) Hudut hattı üzerinde bulunan yardımcı hudut işaretleri, tek numaralı esas hudut işaretinden müteakip çift numaralı esas hudut işaretine kadar olanlar Türkiye tarafından, çift numaralı esas hudut işaretinden müteakip tek numaralı esas hudut işaretine kadar olanlar Yunanistan tarafından yapılır.

c) Tarafların topraklarında bulunan hudut işaretlerinin ise, bunlar hangi Tarafın topraklarında bulunuyorsa o tarafca sağlanır.

2) Deniz hudut işaretlerinin muhafazası, kontrolü, bakımı, onarımı ve ihyası usulleri ile bunların muhtemel geliştirilme şekilleri Tarafların bu bölgede uygulayacakları sisteme göre müştereken tespit edilecektir.

MADDE - IV

Bütün hudut işaretleri her iki yılda bir Türk - Yunan Kısmi Karma Hudut Komisyonları tarafından, bütün hudut hattı ise dört yılda bir Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonunun tespit edeceği teknik ekipler tarafından müştereken kontrol edilir. Bu kontrollerin sonucu, gereği yapılmak üzere, müştereken tanzim edilecek protokollerle Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonuna sunulur.

MADDE - V

Hudut işaretlerinin kontrol, bakım, onarım ve ihyası ile ilgili her türlü işlem ancak diğer Tarafın haberdar edilmesinden sonra ve her iki Tarafın temsilcileri huzurunda hududu işaretleme ile ilgili teknik belgelere uyularak yapılır.

MADDE - VI

Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonları kontrol sırasında müştereken tanzim edecekleri protokollerde, hudut işaretlerinde vuku bulan tahribatın şeklini, derecesini, eğer varsa ve tespiti mümkünse sorumluları tayin eder ve hudut işaretlerinin bakımı, onarımı veya ihyası için gereken işleri tespit eder.

Bakım, onarım ve ihya çalışmalarına protokollerin imza tarihinden itibaren en geç otuz (30) gün içinde başlanır.

MADDE - VII

Taraflardan her biri hudut işaretlerinde tespit edeceği her türlü hasar, yer değiştirme veya işaretin kaybolması gibi durumlarda Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonunun buluşma yer ve tarihini de belirtmek suretiyle, diğer Tarafı hemen haberdar eder. Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonu, bu buluşmayı tanzim edeceği protokolu Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonuna sunar. Hudut işaretlerinin ihyası yukarıdaki protokolün imzası tarihinden itibaren en kısa zamanda yapılır.

MADDE - VIII

Hududun nehir bölgelerinde heyelan, su taşkınları veya çeşitli sebeplerle hasara uğramış, yıkılmış veya kaybolmuş hudut işaretlerinin yerleri, hudut hattı geçişini değiştirmemek şartıyla, Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonunun mutabakatı ile sağlam zemine alınabilir. Bu takdirde yeri değişen işaret için müştereken yeni hudut işareti nokta protokolu yapılır ve eskisine eklenir.

MADDE - IX

Türk - Yunan - Bulgar hududunun birleşme noktasındaki müşterek hudut işaretinin bakımı, onarımı ve ihyası çalışmaları için Türkiye, Yunanistan ve Bulgaristan hudut makamları haberdar edilir ve bu çalışmalarda söz konusu makamların temsilcileri hazır bulunur.

MADDE - X

1. Taraflar, bu Protokolün III. maddesine göre mesuliyetini üzerine aldıkları hudut işaretlerinin kontrol, bakım, onarım ve ihyasından mütevellit masraflarını kendileri karşılarlar.
2. Deniz hududunun işaretlenmesinde uygulanacak sistemde muhtemel geliştirme, kontrol, bakım, onarım ve ihya masrafları Taraflar arasında eşitlik esasına göre paylaşılır.
3. Hudut işaretlerinin hasarı veya yok edilmesi Taraflardan birinin ülkelerinden gelen bir şahıs tarafından yapılırsa, keyfiyet Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonunun tanzim edeceği protokolde tespit edildiği takdirde hasar veya yok edilmesinin sorumluluğu buna sebep veren şahsın geldiği Tarafa aittir. Sorumlu olan Taraf, o işaretin ihya işlemini kendisi yapar veya bu husustaki masrafları öder.

MADDE - XI

1. Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu hudut hattını daha iyi belirtmek için arazi üzerinde hudut hattının 30 santimetre genişliğinde ve derinliğinde kazılmış bir hendek ile gösterilmesine karar verilebilir.
2. Aynı gaye ile ormanla kaplı yerlerde hudut hattının iki tarafındaki ağaçlar kesilmek suretiyle beşer metre genişliğinde bir hudut şeridi açılır.
3. Nehir hudut işaretlerinin karşılıklı görüşü temin edilir.
4. Bunların bakımı Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu tarafından tespit edilecek şekilde yapılır.

MADDE - XII

Bu Protokolü uygulamaya, Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti arasında «Trakya'da ve Meriç Nehrinin denize döküldüğü bölgede» hudut olaylarının önlenmesi ve halli hakkındaki 7 Aralık 1971 tarihli Anlaşmanın IV ncü maddesinde öngörülen Türk - Yunan Kısım Karma Hudut Komisyonları, Türk - Yunan Bölge Karma Hudut Komisyonu ve Türk - Yunan Yüksek Hudut Komisyonu yetkilidir.

MADDE - XIII

1. Bu Protokol onaylama belgelerinin teatisi tarihinden itibaren otuz (30) gün sonra yürürlüğe girecektir ve 7 Aralık 1971 tarihli «Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Krallık Hükümeti arasında Trakya'da ve Meriç Nehrinin denize döküldüğü bölgede hudut olaylarının önlenmesi ve halli hakkında Anlaşma» yürürlükte olacağı sürece yürürlükte kalacaktır.

2. Bu Protokol ikisi Türkçe, ikisi Yunanca olmak üzere dört asli nüsha halinde düzenlenmiş, imzalanmış ve her iki lisandan birer nüsha Taraflar arasında teati olunmuştur. Bütün asli nüshalar aynı derecede geçerlidir.

Ankara, 7 Aralık 1971
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti
Adına
İmza
Reha AYTAMAN
Dışişleri Bakanlığı
Kıbrıs - Yunanistan Dairesi
Genel Müdür Yardımcısı

Yunanistan Krallık Hükümeti
Adına
İmza
Petros MOLYVIATIS
Yunanistan'ın Ankara Büyükelçiliği
Müsteşarı

